ҚР ҰКП НПП РК
АТАМЕКЕН

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ
БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

БЕКІТЕМІН
Басқарушы директор –
Адами капиталды дамыту
департаментінің директоры
_____ А.А.Бейсенбенов
«12» _____12_____2025 ж.

«Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі» мемлекеттік мекемесімен 2025 жылғы 24 қыркүйектегі №84 көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу туралы шартына сәйкес білім беру бағдарламаларының рейтингін қалыптастыру бойынша

ҚОРЫТЫНДЫ ЕСЕП
(11 ТОМ)

Астана қаласы, 2025 жыл

МАЗМҰНЫ

1.Аббревиатуралардың толық жазылуы…… 3
2.Шартқа қосымшада көрсетілген критерий атауларының ұсынылған есептегі қысқартылған атаулары…… 4
3. «Қаржы» білім беру бағдарламалары бойынша есеп ……..... 5
4.«Экономика» білім беру бағдарламалары бойынша есеп ……... 74
3. «Туризм» білім беру бағдарламалары бойынша есеп ……..... 137
4. «Құқықтану» білім беру бағдарламалары бойынша есеп …….. 188
5. «Математика (ғылым)» білім беру бағдарламалары бойынша есеп …….. 243
6. «Электр энергетикасы» білім беру бағдарламалары бойынша есеп …….. 276

АББРЕВИАТУРАЛАРДЫҢ ТОЛЫҚ ЖАЗЫЛУЫ

«Атамекен» ҰКП	–	«Атамекен» ұлттық кәсіпкерлер палатасы
ҚР ҒЖБМ	–	Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
ББ	–	білім беру бағдарламасы
ЖЖОКБҰ	–	жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары
ЖОО	–	жоғары оқу орнынан
ҰБТ	–	ұлттық бірыңғай тестілеу
ПОҚ	–	профессор-оқытушылар құрамыны
ЭПК	–	элективті пәндер каталогы
МББ	–	модульдік білім беру бағдарламасы
т.б	–	тағы басқалары
IAAR	–	Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігі
FIBAA	–	Foundation for International Business Administration Accreditation
IQAA	–	Білім сапасын қамтамасыздандыру бойынша тәуелсіз агенттігі
ASIIN	–	Accreditation Agency for Degree Programs in Engineering, Computer Science, Science and Mathematics
ABET	–	Инженерлік және технологиялық бағдарламаларды аккредиттеу жөніндегі кеңес
ACQUIN	–	Accreditation, Certification and Quality Assurance Institute
ARQA	–	Аккредиттеу және білім беру сапасын сараптау тәуелсіз агенттігі
MusiQuE	–	Music Quality Enhancement
ECAQA	–	Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің еуразиялық орталығы
CAAAE	–	Орталық Азия білім жүйесін аккредиттеу қауымдастығы
ACBSP	–	Бизнес мектептері мен бағдарламаларын аккредиттеу кеңесі

Шартқа қосымшада көрсетілген критерий атауларының ұсынылған есептегі қысқартылған атаулары

№	Шарттағы атауы	Есептегі атауы
1	Білім беру бағдарламасын жұмыс берушілермен әзірлеу немесе келісу туралы мәліметтерді талдау	Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу
2	Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау	Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау
3	Тиісті сала бойынша профессорлық-оқытушылар құрамынан (ПОҚ) практиктерді оқу процесіне тарту туралы мәліметтерді талдау	Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі
4	ПОҚ сапасын талдау (студенттер мен оқытушылар арақатынасы (1 оқытушыға шаққандағы студенттер саны), ғылыми дәрежесі бар оқытушылардың үлесі);	Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері, ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы, Дәрежелі оқытушылардың үлесі
5	Білім беру бағдарламаларының мамандандырылған аккредиттеуден өтуі туралы мәліметтерді талдау	Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу
6	Білім беру бағдарламалары бойынша оқуға түскендердің орташа ҰБТ балын талдау	Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы
7	Академиялық ұтқырлық шеңберінде білім алған студенттердің үлесі туралы мәліметтерді талдау	Академиялық ұтқырлық
8	Білім беру бағдарламасы бойынша оқып жатқан шетелдік студенттердің үлесі туралы мәліметтерді талдау	Шетелдік студенттердің үлесі
9	Магистратура мен резидентурада оқуын жалғастырған түлектердің үлесі туралы мәліметтерді талдау	Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі
10	2024 жылғы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін 2000 білім беру бағдарламасы бойынша түлектердің зейнетақы аударымдарының болуы немесе болмауы бойынша талдау	Түлектердің мансаптық перспективалары
11	Білім беру бағдарламаларын бағалауды талдау	Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау

6В041 Бизнес және басқару даярлау бағыты
В046 Қаржы, экономика, банк және сақтандыру ісі білім беру бағдарламасы тобы
«Қаржы» білім беру бағдарламасы бойынша рейтингіні қалыптастыру есебі

Кіріспе

Қазақстанның жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі экономиканың түрлі салалары үшін жоғары білікті мамандарды даярлауда шешуші рөлдердің бірін атқарады. Еңбек нарығының қарқынды дамуы мен халықаралық интеграция жағдайында білім беру сапасы ғана емес, сонымен қатар білім беру бағдарламаларының қазіргі заманғы сын-қатерлерге бейімделу қабілеті де маңызды. Білім беру мекемелері жұмысының тиімділігін бағалаудың маңызды құралы - мамандарды даярлау деңгейін, түлектердің бәсекеге қабілеттілігін және білім беру бағдарламаларының сапасын объективті бағалауға мүмкіндік беретін рейтингілер жасау.

Бұл есепте 2025 жылғы Қазақстанның жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) білім беру бағдарламаларын (бұдан әрі – ББ) талданады. Осы талдау шеңберінде түлектердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға және олардың еңбек нарығындағы сұранысына әсер ететін негізгі көрсеткіштер бойынша ББ кешенді салыстырмалы шолу жүргізілді.

Білім беру бағдарламаларының рейтингін қалыптастыру үшін негіздеме:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 «Білім туралы» Заңы.

2. «Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы.

3. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы №122 бұйрығы.

4. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бөлігінде тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және білім беру жүйесіне тексеру парақтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 1 желтоқсандағы №166 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы №116 бірлескен бұйрығы.

Бұл есептің мақсаты – білім беру бағдарламаларына жан-жақты талдау жүргізу және осы талдау негізінде қорытынды рейтинг жасау. Рейтинг жасау

барысында білім беру процесінің барлық маңызды компоненттерін қамтитын әртүрлі критерийлер тобы ескерілді. Олардың ішінде: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері және түлектердің мансаптық перспективалары. Бұл блоктардың әрқайсысы жалпы рейтингте белгілі бір салмаққа ие, бұл бағалауды мүмкіндігінше объективті және жан-жақты етуге мүмкіндік береді.

Бұл есептің негізгі міндеті – білім беру бағдарламаларының жағдайы туралы нақты және құрылымдық түсінік беру. «Қаржы» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингке 62 ЖЖОКБҰ қатысты (1-қосымша). Кейбір ЖЖОКБҰ осы ББ бойынша түлектерінің санының аз болуына байланысты рейтингте орын алған жоқ (ББ бойынша 2024 жылғы түлек саны 5 түлектен аз), олардың ішінде Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті, М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті, «Bolashaq» академиясы, Астана халықаралық университеті, Аймақтық инновациялық университет бар.

1 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларының деректерін талдау

1.1 «Білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.1.1 «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі

ББ мазмұнын болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігі мен бәсекеге қабілеттілігінің тиімділігін арттыру үшін әлеуетті немесе негізгі жұмыс берушілермен келісу қажет. Жұмыс берушілер білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде ұсыныстар, пәндердің мазмұнына өзгерістер енгізе алады, сондай-ақ зерттелетін тақырыптар мен материалдардың өзектілігі бойынша ұсыныстар мен ескертулер бере алады. Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен келісу түлектердің табысты жұмысқа орналасуына ықпал ететін негізгі факторлардың бірі болып табылады.

ЖЖОКБҰ бұл критерий бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ББ бойынша құжаттардың мынадай тізбесін ұсыну қажет: модульдік білім беру бағдарламасы (МББ), элективті пәндер каталогы (ЭПК), жұмыс берушіден хат, келісу хаттамасы, жұмыс берушінің рецензиясы, ұсынымдық хат, анықтама-негіздеме, ББ сараптамасы.

Осы критерийді есептеу кезінде ББ келісуге қатысатын жұмыс берушілердің санына басты назар аударылды. Бір мамандықтағы жұмыс берушілер әр түрлі болуы мүмкін, сәйкесінше, жұмыс берушілер саны неғұрлым көп болса, жұмыс ерекшеліктерін ұсыну туралы көзқарастар мен пікірлер соғұрлым көп болады.

1-кесте. «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ келісілген жұмыс берушілер саны	Балл
1	Esil University	13	5,00
2	«Тұран» университеті	11	4,38
3	Алматы технологиялық университеті	10	4,08
4	КИМЭП университеті	10	4,08
5	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	9	3,77
6	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	9	3,77
7	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	9	3,77
8	SDU University	7	3,15
9	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7	3,15
10	Торайғыров университеті	7	3,15
11	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	7	3,15
12	Alikhan Bokeikhan University	6	2,85
13	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6	2,85

14	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6	2,85
15	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6	2,85
16	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	5	2,54
17	Алматы менеджмент университеті	5	2,54
18	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	5	2,54
19	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	5	2,54
20	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	5	2,54
21	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	5	2,54
22	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	5	2,54
23	«Тұран-Астана» университеті	4	2,23
24	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	4	2,23
25	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	4	2,23
26	Каспий қоғамдық университеті	4	2,23
27	Қазақстан-Американдық еркін университеті	4	2,23
28	Қонаев университеті	4	2,23
29	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	4	2,23
30	Орталық Азия Инновациялық Университеті	4	2,23
31	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	3	1,92
32	Гуманитарлық-техникалық академия	3	1,92
33	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	3	1,92
34	Қызылорда «Болашақ» университеті	3	1,92
35	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	3	1,92
36	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	2	1,62
37	Астана халықаралық университеті	2	1,62
38	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	2	1,62
39	Еуразия технологиялық университеті	2	1,62
40	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2	1,62
41	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2	1,62
42	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	2	1,62
43	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2	1,62
44	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	2	1,62
45	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2	1,62
46	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	2	1,62
47	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	2	1,62
48	«Bolashaq» академиясы	1	1,31
49	Q University	1	1,31
50	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	1	1,31
51	Аймақтық инновациялық университет	1	1,31
52	Баишев университеті	1	1,31

53	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1	1,31
54	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	1,31
55	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	1	1,31
56	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	1	1,31
57	Қазақстан-Британ техникалық университеті	1	1,31
58	Қазақстан-Неміс университеті	1	1,31
59	Нархоз университеті	1	1,31
60	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	1	1,31
61	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1	1,31
62	«Мирас» университеті	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-кестеде осы критерий бойынша нәтижелер берілген: Esil University мен «Тұран» университеті жетекші орынға ие болды, өйткені олардың білім беру бағдарламалары жұмыс берушілердің ең көп санымен келісілген.

1.1.2 «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі

Профессор-оқытушылар құрамының (ПОҚ) практикалық жұмыс тәжірибесі білім беру үдерісі сапасының маңызды құрамдас бөлігі. Тиісті кәсіби салада нақты тәжірибесі бар оқытушылар студенттерге пән туралы тереңірек және қолданбалы түсінік бере алады. Олар оқу процесіне практикадан, қолданылатын әдістер мен технологиялардан өзекті мысалдар келтіре алады, бұл студенттерді кәсіби қызметке неғұрлым тиімді дайындауға ықпал етеді.

Сонымен қатар, оқытушылардың практикалық тәжірибесі оларға саланың қазіргі тенденцияларын жақсырақ бағдарлауға және оқу бағдарламаларын еңбек нарығының өзгеретін талаптарына бейімдеуге мүмкіндік береді, осылайша түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

ББ бойынша осы көрсеткішті анықтау үшін мынадай құжаттар талап етілді: ЖЖОКБҰ кадрлар бөлімінен оқытушылардың жұмыс өтілі туралы бекітілген анықтама.

2025 жылғы рейтинг әдістемесіне сәйкес 2010 жылғы 1 қаңтар мен 2025 жылғы 1 мамыр аралығында практикалық тәжірибесі бар оқытушылар есепке алынады.

2-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Практикалық жұмыс өтілі бар оқытушылар саны (айлар)		Балл
		саны	өтілі	
1	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	18	1353	3,54
2	«Bolashaq» академиясы	5	636	2,92
3	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2	360	2,52
4	Торайғыров университеті	3	455	2,15
5	Қазақстан-Неміс университеті	12	1504	2,14
6	Қонаев университеті	12	1656	2,13
7	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	2	290	2,06
8	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	3	412	1,97
9	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	6	773	1,97
10	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	2	264	1,95
11	«Тұран» университеті	26	2980	1,85
12	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	3	390	1,84
13	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6	466	1,77
14	Гуманитарлық-техникалық академия	4	464	1,73
15	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6	655	1,69
16	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	5	541	1,68
17	«Тұран-Астана» университеті	5	547	1,66
18	Алматы менеджмент университеті	12	1297	1,64
19	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	4	454	1,63
20	КИМЭП университеті	13	1434	1,59
21	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	1	108	1,55
22	Alikhan Bokeikhan University	11	1123	1,51
23	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	4	381	1,50
24	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2	207	1,50
25	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	13	1191	1,50
26	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	3	294	1,49
27	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	2	204	1,43

28	Қазақстан-Американдық еркін университеті	4	387	1,39
29	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	6	448	1,37
30	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	1	92	1,37
31	Баишев университеті	8	669	1,35
32	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	17	1548	1,35
33	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	2	181	1,32
34	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	12	990	1,32
35	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	5	449	1,31
36	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	1	88	1,26
37	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	2	172	1,22
38	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	2	166	1,21
39	Орталық Азия Инновациялық Университеті	10	787	1,18
40	Нархоз университеті	20	1495	1,17
41	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	1	80	1,12
42	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	5	363	1,08
43	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	13	748	1,06
44	Q University	10	624	1,04
45	Аймақтық инновациялық университет	1	73	1,02
46	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	5	345	1,01
47	Esil University	10	632	1,00
48	Алматы технологиялық университеті	8	471	0,92
49	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2	122	0,91
50	SDU University	11	614	0,86
51	Каспий қоғамдық университеті	2	106	0,77
52	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	1	54	0,76
53	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	2	101	0,74
54	Еуразия технологиялық университеті	2	96	0,72
55	Қызылорда «Болашақ» университеті	1	48	0,71
56	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2	100	0,71
57	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	1	36	0,57
58	Астана халықаралық университеті	1	36	0,51
59	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	1	24	0,36
60	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	1	12	0,18

61	«Мирас» университеті	0	0	0,00
62	Қазақстан-Британ техникалық университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

2-кестеден көріп отырғанымыздай, рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның көпшілігінде ЖЖОКБҰ құрылымынан тыс жұмыс тәжірибесі бар оқытушылар бар. Бұл критерийдің көшбасшысы: Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті.

1.1.3 «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі

«Профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктері» критерийі білім беру бағдарламаларының сапасын бағалауда маңызды рөл атқарады, өйткені ол білім беру процесіне қатысатын мұғалімдердің кәсібилігі мен құзыреттілігінің деңгейін көрсетеді. Рейтинг әдіснамасына сәйкес, бұл критерий соңғы жылдардағы профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктерін жан-жақты бағалауға мүмкіндік беретін бірнеше ішкі критерийлерді қамтиды.

Атап айтқанда, 2015-2025 жылдар аралығында «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атағына ие болған оқытушылар есепке алынады, бұл олардың педагогикалық еңбегін ЖЖОКБҰ деңгейінде мойындағанын көрсетеді. Сол кезеңде «Үздік ғылыми қызметкер» атағын алған ПОҚ да ескеріледі, бұл олардың ғылыми зерттеулерге және академиялық қоғамдастықтың дамуына қосқан үлесін көрсетеді.

3-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	«Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атанған ПОҚ саны	«Үздік ғылыми қызметкер» сыйлығының иегерлері	Балл
1	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	8	1	5,00
2	Esil University	7	1	4,69
3	«Тұран» университеті	6	1	4,38
4	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	1	2,81
5	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6	0	1,88
6	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	5	0	1,56
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	4	0	1,25
8	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	3	0	0,94

9	«Тұран-Астана» университеті	2	0	0,63
10	Alikhan Bokeikhan University	2	0	0,63
11	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	2	0	0,63
12	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	2	0	0,63
13	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	2	0	0,63
14	Торайғыров университеті	2	0	0,63
15	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	2	0	0,63
16	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	2	0	0,63
17	SDU University	1	0	0,31
18	Алматы менеджмент университеті	1	0	0,31
19	Каспий қоғамдық университеті	1	0	0,31
20	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	1	0	0,31
21	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	1	0	0,31
22	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	1	0	0,31
23	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	1	0	0,31
24	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	1	0	0,31
25	«Bolashaq» академиясы	0	0	0,00
26	«Мирас» университеті	0	0	0,00
27	Q University	0	0	0,00
28	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	0	0,00
29	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	0	0,00
30	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	0	0	0,00
31	Аймақтық инновациялық университет	0	0	0,00
32	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	0	0	0,00
33	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	0	0	0,00
34	Алматы технологиялық университеті	0	0	0,00
35	Астана халықаралық университеті	0	0	0,00
36	Баишев университеті	0	0	0,00
37	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	0	0,00
38	Гуманитарлық-техникалық академия	0	0	0,00
39	Еуразия технологиялық университеті	0	0	0,00

40	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	0	0	0,00
41	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	0	0	0,00
42	КИМЭП университеті	0	0	0,00
43	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	0	0	0,00
44	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	0	0	0,00
45	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	0	0	0,00
46	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	0	0	0,00
47	Қазақстан-Американдық еркін университеті	0	0	0,00
48	Қазақстан-Британ техникалық университеті	0	0	0,00
49	Қазақстан-Неміс университеті	0	0	0,00
50	Қонаев университеті	0	0	0,00
51	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	0	0	0,00
52	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	0	0,00
53	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	0	0	0,00
54	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	0	0	0,00
55	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	0	0	0,00
56	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	0	0	0,00
57	Нархоз университеті	0	0	0,00
58	Орталық Азия Инновациялық Университеті	0	0	0,00
59	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	0	0	0,00
60	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	0	0	0,00
61	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	0	0	0,00
62	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

3-кестеден көріп отырғанымыздай, осы критерий бойынша М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті, Esil University жетекші орындарға ие болды.

1.1.4 «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі

Білім беру және кәсіптік ұйымдардың бағдарламаны аккредиттеуі бағдарламаның жоғары сапа стандарттарына сәйкестігінің көрсеткіші және оны ұлттық және халықаралық деңгейде тану және мойындау ретінде қарастырылады.

Дәл осы себепті ББ-ның мамандандырылған аккредиттеуден өткені туралы сертификаты сұралды. Бұл критерий бойынша балл білім беру бағдарламасы аккредиттеуден өткен мекеме мен аккредиттеуден өткені туралы сертификаттың жарамдылық ұзақтығына байланысты есептелді.

Ұсынылған мәліметтерге сәйкес, «Қаржы» ББ бойынша рейтингке қатысатын 62 ЖЖОКБҰ-ның барлығы мамандандырылған аккредиттеуден өткен.

4-кесте. «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Аккредитациялық орган атауы	Балл
1	Қазақстан-Британ техникалық университеті	ACCA / ACBSP	5,00
2	Қазақстан-Американдық еркін университеті	ACBSP	3,68
3	SDU University	IAAR / FIBAA	3,16
4	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	НКЦА / IAAR	3,16
5	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	ACQUIN	2,95
6	Каспий қоғамдық университеті	ACQUIN	2,95
7	«Тұран» университеті	ACQUIN	2,76
8	«Тұран-Астана» университеті	ACQUIN	2,76
9	Алматы менеджмент университеті	IQAA / ACCA	2,63
10	КИМЭП университеті	FIBAA	2,58
11	Қазақстан-Неміс университеті	ACQUIN	2,58
12	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	FIBAA	2,58
13	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	FIBAA	2,58
14	Esil University	IAAR	1,84
15	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	CAAAE	1,84
16	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	FIBAA	1,84
17	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	IQAA	1,84
18	Нархоз университеті	FIBAA	1,84
19	«Bolashaq» академиясы	НКЦА (NKCA)	1,32
20	«Мирас» университеті	IQAA	1,32
21	Alikhan Bokeikhan University	CAAAE	1,32
22	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	CAAAE	1,32
23	Аймақтық инновациялық университет	НКЦА (NKCA)	1,32

24	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	НКЦА (NKCA)	1,32
25	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	IAAR	1,32
26	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	IAAR	1,32
27	Алматы технологиялық университеті	IAAR	1,32
28	Астана халықаралық университеті	ARQA	1,32
29	Баишев университеті	CAAAE	1,32
30	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	ARQA	1,32
31	Гуманитарлық-техникалық академия	НКЦА (NKCA)	1,32
32	Еуразия технологиялық университеті	CAAAE	1,32
33	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	CAAAE	1,32
34	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	IQAA	1,32
35	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	НКЦА (NKCA)	1,32
36	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	IQAA	1,32
37	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	IQAA	1,32
38	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	ARQA	1,32
39	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	IQAA	1,32
40	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	IAAR	1,32
41	Қонаев университеті	НКЦА (NKCA)	1,32
42	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	IAAR	1,32
43	Қызылорда «Болашақ» университеті	IQAA	1,32
44	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	IAAR	1,32
45	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	IAAR	1,32
46	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	IQAA	1,32
47	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	IAAR	1,32
48	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	IAAR	1,32
49	Орталық Азия Инновациялық Университеті	IAAR	1,32
50	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	IQAA	1,32
51	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	IAAR	1,32
52	Торайғыров университеті	IAAR	1,32
53	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	CAAAE	1,32
54	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	IQAA	1,32
55	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	IQAA	1,32
56	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	IQAA	1,32
57	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	IQAA	1,32

58	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	IQAA	1,32
59	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	IAAR	1,32
60	Q University	НКЦА (NKCA)	0,79
61	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	IAAR	0,79
62	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	–	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

4-кестеге сәйкес, осы критерий бойынша келесі ЖЖОКБҰ алдыңғы қатардан көрінді: Қазақстан-Британ техникалық университеті.

1-диаграмма. Аккредиттеу органдары бөлінісіндегі аккредиттелген білім беру бағдарламалары

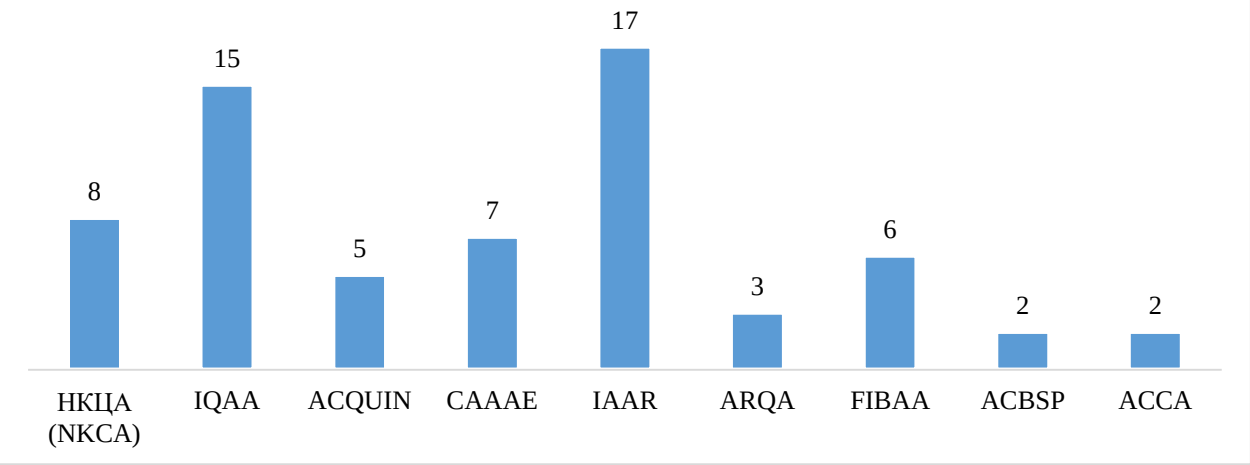

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-диаграммадан көріп отырғанымыздай, 61 ББ-ның 17-і IAAR – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінде аккредиттеуден өткен.

1.1.5 «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі

Тиісті салалардан сарапшыларды тарту арқылы білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау білім беру сапасын қамтамасыз етудің маңызды құралы болып табылады. Кәсіби саласында терең білімі мен тәжірибесі бар сарапшылар оқу бағдарламаларының еңбек нарығының заманауи талаптары мен кәсіби стандарттарға қаншалықты сәйкес келетінін объективті бағалай алады. Олар мазмұндағы олқылықтарды анықтап, оқу жоспарларын жаңартуды және жаңа пәндерді немесе оқыту әдістерін енгізуді ұсына алады. Мұндай сараптамалық бағалау білім беру мекемелеріне бағдарламаларды өзгермелі жағдайларға бейімдеуге, мамандарды даярлауды жақсартуға және соның салдарынан түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға көмектеседі. Сарапшыларды тарту сонымен қатар

білім беру жүйесі мен индустрия арасындағы байланысты нығайтады, бұл жұмыс берушілердің қажеттіліктерін жақсы түсінуге және білім беру бағдарламаларының практикалық маңыздылығын арттыруға ықпал етеді.

Сарапшылардың ББ бағалауы мынадай критерийлер бойынша жүргізіледі:

1) ББ-ның тәжірибеге бағдарлануы – ББ-ның білім мен дағдыларды практикалық қолдануға қаншалықты бағытталғанын бағалау;

2) Пәндердің берілген оқу нәтижелеріне логикалық өзара байланысы және сәйкестігі – бағдарлама ішіндегі пәндер бір-бірімен және оқытудың соңғы нәтижелерімен қалай байланысты екенін талдау;

3) Пәндерді оқыту кезегінің мәнділігі/қисындылығы – бағдарламаның логикалық құрылымын, пәндердің қаншалықты материалды жақсы игеруге ықпал ететін ретпен ұйымдастырылғандығын бағалау;

4) ББ мазмұнының кәсіптік стандарттарға және/немесе еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі – ББ-ның осы саладағы қолданыстағы кәсіби стандарттарға (олар бар болған жағдайда) және (немесе) қазіргі еңбек нарығының талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігін бағалау;

5) Элективті пәндер каталогы (ЭПК) және оның мәні – ББ икемділігі мен бейімділігін бағалау: элективті курстардың кеңдігі мен әртүрлілігі, сәйкес бағыттар мен мамандықтарды таңдау мүмкіндігі, студенттердің қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі, тәжірибеге бағытталған және инновациялық курстардың болуын бағалау.

ББ мазмұнын бағалау жүйесі келесі диапазондар бойынша бөлінеді:

- Өте жақсы – 9-10 балл арасы;
- Жақсы – 6-8 балл арасы;
- Қанағаттанарлық – 4-5 балл арасы;
- Қанағаттанарлықсыз – 0-3 балл арасы.

5-кесте. «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Сарапшының орташа бағасы	Балл
1	Алматы менеджмент университеті	9,33	4,67
2	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	8,92	4,46
3	SDU University	8,83	4,42
4	Алматы технологиялық университеті	8,75	4,38
5	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	8,75	4,38
6	Еуразия технологиялық университеті	8,66	4,33
7	Нархоз университеті	8,67	4,33
8	Q University	8,58	4,29
9	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	8,58	4,29
10	Esil University	8,50	4,25
11	КИМЭП университеті	8,42	4,21
12	Гуманитарлық-техникалық академия	8,33	4,17
13	Alikhan Bokeikhan University	8,25	4,13

14	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	8,25	4,13
15	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	8,25	4,13
16	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	8,25	4,13
17	Орталық Азия Инновациялық Университеті	8,17	4,08
18	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	8,08	4,04
19	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	8,08	4,04
20	«Тұран» университеті	8,00	4,00
21	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	8,00	4,00
22	«Тұран-Астана» университеті	7,92	3,96
23	«Bolashaq» академиясы	7,83	3,92
24	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	7,83	3,92
25	Қазақстан-Неміс университеті	7,75	3,88
26	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	7,67	3,83
27	Торайғыров университеті	7,67	3,83
28	Астана халықаралық университеті	7,58	3,79
29	Баишев университеті	7,58	3,79
30	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	7,58	3,79
31	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	7,50	3,75
32	Қазақстан-Британ техникалық университеті	7,50	3,75
33	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	7,50	3,75
34	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	7,50	3,75
35	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	7,42	3,71
36	Қазақстан-Американдық еркін университеті	7,42	3,71
37	Қызылорда «Болашақ» университеті	7,42	3,71
38	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	7,42	3,71
39	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	7,42	3,71
40	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	7,42	3,71
41	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	7,33	3,67
42	Каспий қоғамдық университеті	7,25	3,63
43	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	7,25	3,63
44	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7,25	3,63
45	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	7,17	3,58
46	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	7,17	3,58
47	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	7,17	3,58
48	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	7,17	3,58
49	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	7,17	3,58
50	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	7,17	3,58

51	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	7,08	3,54
52	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	7,00	3,50
53	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	7,00	3,50
54	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	6,92	3,46
55	Аймақтық инновациялық университет	6,83	3,42
56	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6,83	3,42
57	Қонаев университеті	6,75	3,38
58	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6,25	3,13
59	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6,17	3,08
60	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6,17	3,08
61	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	5,58	2,79
62	«Мирас» университеті	0,00	0,00

Дереккөз: «Атамекен» ҰКП мәліметтері

5-кестеде ББ мазмұнын сараптамалық бағалаудың қорытындысы ұсынылған, оған сәйкес жетекші орынға мынадай ЖЖОКБҰ иеленді: Алматы менеджмент университеті.

1.2 «Білім беру бағдарламасының жетістіктері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.2.1 «Академиялық ұтқырлық» критерийі

ЖЖОКБҰ студенттерінің белгілі бір уақыт кезеңіне елден тыс басқа білім беру немесе ғылыми мекемеге ауысуы студенттің жеке дамуы үшін маңызды және оған мәдени байуға мүмкіндік береді, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің тиімділігін, түлектердің отандық және халықаралық еңбек нарықтарындағы бәсекеге қабілеттілігін арттырады, жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының тәжірибесін зерделеу және игеру есебінен кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіреді және т. б.

ЖЖОКБҰ да академиялық ұтқырлық бағдарламасын іске асыруды талдау мақсатында оқу орындарынан мынадай құжаттар талап етілді:

- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде студенттерді шетелдік оқу орындарына жіберу туралы ректор бұйрығының көшірмесі;
- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде шетелдік оқу орындарының студенттерін қабылдау туралы ректор бұйрығының көшірмесі.

ЖЖОКБҰ академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде ұсынылған құжаттарды «Атамекен» ҰКП менеджерлері талдап, келесі қорытындылар жасады:

6-кесте. «Академиялық ұтқырлық» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ контингенті	Академиялық ұтқырлық бағдарламаларын қолданған білім алушылар саны	Балл
1	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	263	54	5,00
2	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	20	2	2,44
3	Қазақстан-Неміс университеті	84	7	2,03
4	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	71	5	1,71
5	Алматы технологиялық университеті	222	13	1,43
6	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	94	4	1,04
7	КИМЭП университеті	610	24	0,96
8	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	152	4	0,64
9	«Тұран» университеті	276	7	0,62
10	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	83	2	0,59

11	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	140	3	0,52
12	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	220	4	0,44
13	SDU University	350	6	0,42
14	Нархоз университеті	419	7	0,41
15	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	62	1	0,39
16	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	194	3	0,38
17	Alikhan Bokeikhan University	328	5	0,37
18	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	586	9	0,37
19	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	400	5	0,30
20	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	85	1	0,29
21	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	92	1	0,26
22	Қазақстан-Британ техникалық университеті	585	5	0,21
23	Алматы менеджмент университеті	239	2	0,20
24	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	369	3	0,20
25	Орталық Азия Инновациялық Университеті	305	2	0,16
26	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	383	2	0,13
27	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	190	1	0,13
28	Esil University	228	1	0,11
29	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	221	1	0,11
30	Қазақстан-Американдық еркін университеті	226	1	0,11
31	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	222	1	0,11
32	«Bolashaq» академиясы	12	0	0,00
33	«Мирас» университеті	287	0	0,00
34	«Тұран-Астана» университеті	99	0	0,00
35	Q University	164	0	0,00
36	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	204	0	0,00
37	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	38	0	0,00
38	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	119	0	0,00
39	Аймақтық инновациялық университет	455	0	0,00
40	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	196	0	0,00
41	Астана халықаралық университеті	191	0	0,00
42	Баишев университеті	120	0	0,00
43	Гуманитарлық-техникалық академия	96	0	0,00
44	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	63	0	0,00
45	Еуразия технологиялық университеті	112	0	0,00
46	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	78	0	0,00

47	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	191	0	0,00
48	Каспий қоғамдық университеті	147	0	0,00
49	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	241	0	0,00
50	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	156	0	0,00
51	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	24	0	0,00
52	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	94	0	0,00
53	Қонаев университеті	158	0	0,00
54	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	94	0	0,00
55	Қызылорда «Болашақ» университеті	59	0	0,00
56	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	50	0	0,00
57	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	30	0	0,00
58	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	85	0	0,00
59	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	49	0	0,00
60	Торайғыров университеті	206	0	0,00
61	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	58	0	0,00
62	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	129	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

6-кестеде көрсетілген мәліметтерге сәйкес, келесі ЖЖОКБҰ жоғары көрсеткіш көрсетті: Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті.

1.2.2 «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі

Қазіргі уақытта нарықтағы технологиялық даму ЖЖОКБҰ-да тиімді ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыруды талап етеді, тек жаңа білімді дамытуды ғана емес, сонымен қатар нарықта коммерциялық тұрғыдан дамыған, сұранысқа ие бизнес-идеяларды өндіруді талап етеді.

Студенттік бизнес-инкубаторлар мен зертханалар жастар ортасында кәсіпкерлік қызметтің оң бейнесін қалыптастырады, жастар арасында креативті және инновациялық әлеуетті іске асырады, сондай-ақ кәсіпкерлікке және инновациялық қызметке бағдарланған ұйымдар мен жастар қауымдастықтарын қолдайды, жастар кәсіпкерлігін ақпараттық, білім беру, қаржылық және мүліктік қолдаудың бірыңғай жүйесін құрады және қамтамасыз етеді. Бұдан басқа, жастарды кәсіпкерлік қызметке білім беру, әдістемелік және ақпараттық даярлауды көрсетеді, жастар құрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің санын арттырады, жоғары білім, бизнес және өндірістік сала арасындағы өзара іс-қимыл мен әлеуметтік әріптестік үшін жағдайлар жасайды.

Сондықтан «Атамекен» ҰКП зерттеу бағытындағы пункттердің бірі ЖЖОКБҰ студенттерінің шығармашылық жетістіктерін дәріптеу және енгізу болып табылады.

Студенттердің ғылыми зерттеулерін талдау мақсатында оқу орындарынан электрондық форматта растайтын құжат (патент және авторлық құқық туралы куәлік) талап етілді:

7-кесте. «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Ғылыми жобалардың атауы	Балл
1	«Тұран» университеті	"Оценка эффективности деятельности банков второго уровня Казахстана и пути ее повышения. Научно – практический проект" Механизм налогообложения банковской системы Республики Казахстан "Научно - предпринимательский проект Студия «Прикоснись к истории"" искусства»" Совершенствование механизма формирования, распределения и использования финансовых ресурсов компании Анал/и пути улучшения финансового состояния предприятия. Научно-исследовательский проект Методы управления рисками в банке второго уровня Банковские инновации: мировой опыт и казахстанская практика Денежный капитал предприятия: анализ, планирование, оптимизация. Научно – предпринимательский проект Состояние и развитие рынка страховых услуг Республики Казахстан Анал/и пути улучшения финансового состояния предприятия. Научноисследовательский проект	5,00

		Управление основным капиталом предприятия Слияние и поглощение компаний как инструмент финансирования бизнеса Методы управления рисками в банке второго уровня Цифровой тенге: инновации и перспективы в казахстанской экономике. Научноисследовательский проект "Научно - предпринимательский проект Студия «Прикоснись к истории"" искусства»" "Налог на добавленную стоимость: основы построения, механизм функционирования и пути совершенствования" "Анал/финансовой устойчивости банковской системы в условиях глобальных финансовых изменений. Научный проект" Рынок ценных бумаг и перспективы его развития в Республике Казахстан Қазақстандық банктердің тәжірибесіндегі электрондық банкинг Финансовая Грамотность 360: Услуги по Обучению и Налоговому Консультированию Компанияның айналым капиталын басқаруды жетілдіру Кәсіпорынның ақша ағындарын басқаруды жетілдіру Анал/и пути улучшения финансового состояния предприятия. Научно-исследовательский проект Ұйымның қаржылық басқару жүйесіндегі жоспарлау мен бюджеттеу	

		"Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметтері нарығының қазіргі жағдайы мен дамуы" Мемлекет экономикасын қаржылық реттеу жүйесіндегі салықтық реттеу "Научно - предпринимательский проект Студия «Прикоснись к истории"" искусства»" Дабыл жүйесі Финансовая Грамотность 360: Услуги по Обучению и Налоговому Консультированию "Қазақстан Республикасының банктік қызметтер нарығын ұйымдастыру және қазіргі кезеңдегі жағдайы" "Организация и перспективы современных форм банковского обслуживания клиентов. Научно – практический проект" Методы управления рисками в банке второго уровня	
2	Алматы технологиялық университеті	проект ESG Risks and Opportunities TIME-DRIVEN CONTROLLING ҚОЛДАНУ МАҚСАТЫНДА ТАЛДАУ ЖҰМЫСТАРЫ ESG риски и перспективы развития проект на тему "Анал/финансовой устойчивости предприятия" Мини-проект на тему:Кафе Yesh (заведение общественного питания, сочетающее в себе ресторанные традиции с элементами быстрого питания) Проект:"FinSimple"Платформа для автоматического учета налогов и бухгалтерии для малого бизнеса""	3,11

		Сауықтыру және Профилактика Бағдарламалары:"Виктория" Сақтандырудың жаңа өнім әзірлеу" білім беру бағдарламасы бойынша Freedom Finance Insurance сақтандыру компаниясында киберқауіпсіздік және қаржылық алаяқтықтан сақтандыруды енгізу жолдары «Жаңа өнімдерді өндіру саласындағы сақтандыру: «Евразия» компаниясының тәжірибесі» Разработка страхового продукта "Agroprotect" для защиты урожая в аграрном сектора Казахстана с учетом климатических рисков Страховой продукт "Антипожарный щит" Новые компетенции и навыки, необходимые контроллерам в современных условиях Управление ликвидностью с использованием инструментов контроллинга Разработка страхового продукта "Страхование жизни и здоровья детей в условиях экологической ситуации города Алматы" ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТЕГІ КРИПТОВАЛЮТАЛАР МЕН ЦИФРЛЫҚ АКТИВТЕРДІ ЕСЕПКЕ АЛУ МӘСЕЛЕЛЕРІ МЕН ТӘСІЛДЕРІ Салықтық әкімшілендірудің жаңа кезеңі: Big Data мен блокчейн арқылы цифрлық	
3	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	Цифровые инновации в качестве основного фактора развития банковских экосистем "Кәсіпорынның даму болашағын анықтау құралы ретінде қаржылық болжау жүйесін жасау"	1,18

		"Үй шаруашылығының қаржылары және оның экономиканың және қаржының басқа салаларымен өзара байланысы" "ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІН ТАЛДАУ" Инвестициялық тартымдылық кәсіпорынның тиімді дамуының факторы ретінде Ұйымның ресурстық әлеуетін пайдалану тиімділігін бағалау	
4	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	Бизнес-план «Lumus» «Всё для студентов» БИЗНЕС-ЖОСПАР «BELES» КАФЕСІ	0,67
5	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	«Қазіргі тандағы экономиканың бөлек салаларын қаржыландыру негізгі мәселелері мен шешу жолдары» атты дәріс материалдар жинағы	0,61
6	«Тұран-Астана» университеті	Инновация және рутина: өмірлік циклдарының диалектикасы	0,44
7	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	Методика исследования связи между качеством финансовых результатов и качеством аудита	0,31
8	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	Аймақта инвестициялық қызметтің қаржылық тиімділігін жоғарылату жолдары	0,20
9	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	Автоматизированная инновационная интерактивная модель школьного кейтеринга	0,11
10	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	The Impact of M&A on the Financial Performance of Banks in Kazakhstan	0,07

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

7-кестеде көрсетілгендей, 62 ЖЖОКБҰ-ның ішінен тек 10 оқу орнында ғана түлектердің ғылыми жобаларының бар екендігі анықталды. Осы 10 ЖЖОКБҰ-ның ішінде «Тұран» университеті мен Алматы технологиялық университеті ең жоғары көрсеткішке ие болып, алдынғы орындарды иеленді.

1.2.3 «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі

Қазақстанда Еуропалық жоғары білім беру аймағына (European Higher Education Area (EHEA)) кіре отырып, кадрларды даярлаудың үш деңгейлі моделін: бакалавриат, магистратура және PhD докторантураны енгізуді қамтитын жоғары білім беру жүйесін айтарлықтай қайта құрылымдау жүргізілді. Бакалавриат аяқталғаннан кейін түлектердің одан әрі дамуы үшін әртүрлі мүмкіндіктері бар, мысалы, мамандық бойынша жұмыс іздеу, екінші жоғары білім алу немесе магистратураға түсу.

Магистратура біліктілікті арттыруда және таңдаған мамандығы бойынша білімді тереңдетуде шешуші рөл атқарады, бұл оны кәсіби қалыптасудың маңызды кезеңіне айналдырады. Жыл сайын магистрлік бағдарламалар барған сайын танымал бола бастады, ал магистрлер еңбек нарығында сұранысқа ие бола бастады, бұл қазіргі заманғы экономика жағдайында білім берудің осы деңгейінің өзектілігін көрсетеді.

Бұл критерий бойынша жиналған деректер 8-кестедегідей болды.

8-кесте. «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Магистранттар үлесі			Балл
		Түлектер саны	Түлектер арасында магистратурада оқуды жалғастырғандар саны	үлес %	
1	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	41	7	17	5,00
2	КИМЭП университеті	73	12	16	4,81
3	Қазақстан-Неміс университеті	25	4	16	4,69
4	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	130	20	15	4,51
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	52	8	15	4,51
6	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	55	7	13	3,73
7	SDU University	60	6	10	2,93
8	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	21	2	10	2,79
9	Esil University	37	3	8	2,37
10	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	41	3	7	2,14
11	«Тұран» университеті	59	4	7	1,99

12	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	32	2	6	1,83
13	Алматы менеджмент университеті	68	4	6	1,72
14	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	76	4	5	1,54
15	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	22	1	5	1,33
16	Нархоз университеті	99	4	4	1,18
17	Алматы технологиялық университеті	100	4	4	1,17
18	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	26	1	4	1,13
19	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	28	1	4	1,05
20	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	123	4	3	0,95
21	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	31	1	3	0,94
22	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	63	2	3	0,93
23	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	41	1	2	0,71
24	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	54	1	2	0,54
25	Қазақстан-Американдық еркін университеті	67	1	1	0,44
26	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	107	1	1	0,27
27	«Bolashaq» академиясы	3	0	0	0,00
28	«Мирас» университеті	73	0	0	0,00
29	«Тұран-Астана» университеті	28	0	0	0,00
30	Alikhan Bokeikhan University	78	0	0	0,00
31	Q University	11	0	0	0,00
32	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	13	0	0	0,00
33	Аймақтық инновациялық университет	1	0	0	0,00
34	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	67	0	0	0,00
35	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	14	0	0	0,00
36	Астана халықаралық университеті	4	0	0	0,00
37	Баишев университеті	7	0	0	0,00
38	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	32	0	0	0,00
39	Гуманитарлық-техникалық академия	50	0	0	0,00
40	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	3	0	0	0,00
41	Еуразия технологиялық университеті	52	0	0	0,00
42	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	85	0	0	0,00
43	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	22	0	0	0,00
44	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	16	0	0	0,00

45	Каспий қоғамдық университеті	27	0	0	0,00
46	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	38	0	0	0,00
47	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	71	0	0	0,00
48	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6	0	0	0,00
49	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	24	0	0	0,00
50	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	60	0	0	0,00
51	Қазақстан-Британ техникалық университеті	64	0	0	0,00
52	Қонаев университеті	47	0	0	0,00
53	Қызылорда «Болашақ» университеті	13	0	0	0,00
54	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	18	0	0	0,00
55	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	4	0	0	0,00
56	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	44	0	0	0,00
57	Орталық Азия Инновациялық Университеті	79	0	0	0,00
58	Торайғыров университеті	55	0	0	0,00
59	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	32	0	0	0,00
60	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	60	0	0	0,00
61	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	63	0	0	0,00
62	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	22	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

8-кестеде осы критерий бойынша 2024 жылғы түлектерді талдау қорытындыларын көруге болады, түлектердің жалпы саны 2817 болса, оның ішінде 108 түлек әрі қарай магистратурада оқуын жалғастырған, бұл 4% құрайды. Кестеге сәйкес магистратураға түскен түлектердің ең көп үлесі келесі оқу орындарына тиесілі: Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті, КИМЭП университеті.

1.2.4 «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі

Ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсу үшін іріктеу емтихандарының нысандарының бірі.

Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы – жоғары ҰБТ нәтижелерін көрсеткен талапкерлердің көбінесе қай ЖЖОКБҰ таңдайтынын анықтайтын көрсеткіш. Бұл көрсеткіш ЖЖОКБҰ деңгейін және талапкерлер арасында оның сұранысын анықтауға мүмкіндік береді.

9-кесте. «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Талапкерлердің орташа ҰБТ балы	Балл
1	Нархоз университеті	116	4,13
2	SDU University	113	4,03
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	110	3,93
4	Қазақстан-Британ техникалық университеті	109	3,90
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	109	3,88
6	Қазақстан-Неміс университеті	98	3,51
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	94	3,37
8	Каспий қоғамдық университеті	85	3,05
9	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	85	3,04
10	Еуразия технологиялық университеті	84	3,02
11	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	84	3,01
12	Алматы менеджмент университеті	84	2,99
13	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	83	2,96
14	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	81	2,89
15	КИМЭП университеті	81	2,88
16	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	79	2,82
17	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	79	2,82
18	Астана халықаралық университеті	79	2,81
19	Alikhan Bokeikhan University	78	2,79
20	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	78	2,78
21	«Тұран» университеті	77	2,77
22	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	78	2,77
23	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	77	2,77
24	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	77	2,76
25	«Тұран-Астана» университеті	77	2,75
26	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	76	2,70
27	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	75	2,68
28	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	75	2,68
29	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	75	2,66
30	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	74	2,63
31	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	73	2,60
32	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	73	2,59
33	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	71	2,54
34	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	71	2,54
35	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	71	2,52
36	Қонаев университеті	71	2,52
37	Esil University	70	2,51

38	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	70	2,51
39	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	68	2,45
40	Торайғыров университеті	68	2,44
41	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	68	2,41
42	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	67	2,39
43	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	67	2,38
44	Алматы технологиялық университеті	65	2,33
45	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	64	2,30
46	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	64	2,29
47	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	63	2,26
48	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	63	2,25
49	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	63	2,24
50	Q University	62	2,22
51	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	62	2,20
52	«Bolashaq» академиясы	61	2,19
53	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	61	2,17
54	Қазақстан-Американдық еркін университеті	59	2,12
55	Орталық Азия Инновациялық Университеті	59	2,09
56	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	58	2,07
57	Аймақтық инновациялық университет	58	2,05
58	Баишев университеті	51	1,84
59	Гуманитарлық-техникалық академия	51	1,82
60	«Мирас» университеті	44	1,59
61	Қызылорда «Болашақ» университеті	38	1,36
62	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	0,00

Дереккөз: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМК

9-кестеде көрсетілгендей, ББ бойынша 2024-2025 оқу жылында жоғары оқу орнына оқуға түскен талапкерлердің орташа балы 73 балды құраған. Салыстырмалы түрде жоғары балл жинаған талапкерлер келесі ЖЖОКБҰ-ны таңдаған: Нархоз университеті, SDU University, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Қазақстан-Британ техникалық университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.2.5 «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі

Шетелдік студенттер өз елдерінде қазақ тілі мен мәдени дәстүрлерінің таралуына ықпал ете отырып, Қазақстандағы заманауи білім беру жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Олардың еліміздің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқуы біздің университеттерге

деген халықаралық сұраныс деігейін көрсетеді және олардың рейтингінің жоғарылауына тікелей әсер етеді.

«Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі білім беру бағдарламаларының студенттерді шетелден тарту қабілетін көрсетеді. Бұл шетелдік студенттер үшін білім беру бағдарламалары мен жоғары оқу орындарының нақты тартымдылығын объективті бағалауға мүмкіндік береді.

Осы критерийді растау үшін ЖЖОКБҰ келесі құжаттарды ұсыну қажет:

- шетелдік студенттерді қабылдау туралы бұйрықтар;
- шетелдік студенттердің төлқұжаттарының көшірмелері.

10-кесте. «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Шетелдік студенттер үлесі			Балл
		ББ контингенті	Шетелдік студенттер саны	үлес, %	
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	94	48	51	5,00
2	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	38	8	21	2,06
3	Алматы технологиялық университеті	222	46	21	2,03
4	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	220	40	18	1,78
5	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	83	8	10	0,94
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	369	35	9	0,93
7	Астана халықаралық университеті	191	17	9	0,87
8	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	400	34	9	0,83
9	Қазақстан-Неміс университеті	84	7	8	0,82
10	Alikhan Bokeikhan University	328	27	8	0,81
11	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	129	10	8	0,76
12	Баишев университеті	120	8	7	0,65
13	КИМЭП университеті	610	37	6	0,59
14	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	20	1	5	0,49
15	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	71	3	4	0,41
16	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	78	3	4	0,38
17	Q University	164	6	4	0,36
18	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	383	14	4	0,36
19	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	85	3	4	0,35

20	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	30	1	3	0,33
21	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	92	3	3	0,32
22	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	156	5	3	0,31
23	«Тұран-Астана» университеті	99	3	3	0,30
24	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	85	2	2	0,23
25	Қазақстан-Американдық еркін университеті	226	5	2	0,22
26	«Тұран» университеті	276	6	2	0,21
27	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	94	2	2	0,21
28	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	94	2	2	0,21
29	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	196	4	2	0,20
30	Алматы менеджмент университеті	239	5	2	0,20
31	Гуманитарлық-техникалық академия	96	2	2	0,20
32	Каспий қоғамдық университеті	147	3	2	0,20
33	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	50	1	2	0,20
34	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	586	12	2	0,20
35	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	49	1	2	0,20
36	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	263	5	2	0,19
37	Торайғыров университеті	206	4	2	0,19
38	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	58	1	2	0,17
39	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	119	2	2	0,16
40	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	63	1	2	0,16
41	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	204	3	1	0,14
42	Esil University	228	3	1	0,13
43	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	222	3	1	0,13
44	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	241	3	1	0,12
45	Нархоз университеті	419	5	1	0,12
46	SDU University	350	4	1	0,11
47	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	194	2	1	0,10
48	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	221	2	1	0,09
49	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	140	1	1	0,07
50	Орталық Азия Инновациялық Университеті	305	2	1	0,06
51	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	190	1	1	0,05
52	«Bolashaq» академиясы	12	0	0	0,00
53	«Мирас» университеті	287	0	0	0,00
54	Аймақтық инновациялық университет	455	0	0	0,00

55	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	62	0	0	0,00
56	Еуразия технологиялық университеті	112	0	0	0,00
57	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	191	0	0	0,00
58	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	24	0	0	0,00
59	Қазақстан-Британ техникалық университеті	585	0	0	0,00
60	Қонаев университеті	158	0	0	0,00
61	Қызылорда «Болашақ» университеті	59	0	0	0,00
62	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	152	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

10-кестеде шетелдік студенттердің «Қаржы» ББ жалпы контингентіне қатынасын көруге болады, бұл 4% құрайды. Шетелдік студенттердің контингентке шаққандағы ең көп үлесі келесі оқу орынында анықталды: Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті.

1.3 «ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.3.1 «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі

Студенттер мен оқытушылардың арақатынасы ЖЖОКБҰ ұсынатын білім сапасына әсер ететін негізгі көрсеткіштердің бірі. Бұл критерий оқытуға жеке көзқарас деңгейін және әр студентке оқытушы тарапынан жеткілікті көңіл бөлінетін қолайлы білім беру ортасын құру мүмкіндігін көрсетеді.

Студенттердің оқытушыларға қатынасының төмендігі оқытушылар құрамы жеке кеңес беруге, жұмыстарды тексеруге, ғылыми зерттеулерді басқаруға және практикалық дайындыққа көбірек уақыт бөле отырып, оқушылармен тиімдірек әрекеттесе алуына көбірек мүмкіндік береді. Бұл әсіресе тәжірибеге бағытталған оқытудың жоғары дәрежесін және тереңдетілген зерттеулерді қажет ететін бағдарламалар үшін өте маңызды.

Ал бір ПОҚ шаққанда білім алушылар санының тым көп болуы оқытушыларға шамадан тыс жүктемелер артылатындығын көрсетуі мүмкін, бұл білім беру процесінің сапасын төмендетуі және студенттердің оқуға қызығушылығына теріс әсер етуі мүмкін. Қазіргі білім беру стандарттары мен еңбек нарығының талаптары жағдайында студенттер мен оқытушылар саны арасындағы оңтайлы тепе-теңдікті сақтау ЖЖОКБҰ бәсекеге қабілеттілігінің маңызды факторына айналады.

Осылайша, осы критерийді талдау оқу орнының оқу жүктемесін ақылға қонымды бөлуді қолдай отырып және оқыту сапасын қамтамасыз ете отырып, білім беру қызметтерінің жоғары деңгейін қаншалықты қамтамасыз ете алатынын бағалауға мүмкіндік береді.

Біздің тарапымыздан ЖЖОКБҰ-да ПОҚ сапасы бойынша берілген мәліметтерді тексеру кезінде мынадай нормативтік құқықтық актілердің іске асырылуы да ескеріледі: Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары профессор-оқытушылар құрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 606 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17670 болып тіркелген).

11-кесте. «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	ЖЖОКБҰ контингенті	Бір ПОҚ-қа шаққандағы білім алушылар саны	Балл
1	Қазақстан-Неміс университеті	72	713	10	5,00
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	28441	13	3,79
3	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	929	12917	14	3,56
4	Гуманитарлық-техникалық академия	36	516	14	3,45
5	Каспий қоғамдық университеті	312	4496	14	3,44
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	10978	14	3,44
7	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	396	5806	15	3,38
8	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307	4570	15	3,33
9	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	13916	16	3,15
10	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436	7147	16	3,02
11	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	11391	16	3,02
12	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	116	1944	17	2,95
13	Еуразия технологиялық университеті	100	1693	17	2,92
14	«Тұран» университеті	374	6356	17	2,91
15	Торайғыров университеті	511	8878	17	2,85
16	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	457	7979	17	2,84
17	«Bolashaq» академиясы	93	1678	18	2,74
18	Q University	144	2639	18	2,70
19	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	193	3651	19	2,62
20	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	25914	19	2,62
21	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	9031	19	2,58
22	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	22327	19	2,58
23	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	82	1593	19	2,55
24	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	7975	20	2,53
25	Аймақтық инновациялық университет	75	1476	20	2,52

26	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	17207	20	2,51
27	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214	4214	20	2,51
28	Алматы технологиялық университеті	388	7979	21	2,41
29	Қонаев университеті	138	2844	21	2,40
30	Alikhan Bokeikhan University	375	7870	21	2,36
31	КИМЭП университеті	132	2861	22	2,28
32	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107	2345	22	2,26
33	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355	7781	22	2,26
34	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290	6458	22	2,22
35	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284	6458	23	2,18
36	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508	11566	23	2,17
37	Астана халықаралық университеті	426	9888	23	2,13
38	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	244	5953	24	2,03
39	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	209	5106	24	2,03
40	«Тұран-Астана» университеті	165	4115	25	1,99
41	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191	4760	25	1,99
42	SDU University	356	9031	25	1,95
43	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	226	5804	26	1,93
44	Баишев университеті	120	3141	26	1,89
45	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	14379	27	1,86
46	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290	7736	27	1,86
47	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	186	5020	27	1,83
48	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288	7787	27	1,83
49	Esil University	162	4562	28	1,76
50	Алматы менеджмент университеті	151	4629	31	1,62
51	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	8758	32	1,57
52	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	278	9352	34	1,47
53	Қызылорда «Болашақ» университеті	142	4843	34	1,45
54	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	294	10645	36	1,37
55	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380	13823	36	1,36

56	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111	4139	37	1,33
57	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270	11010	41	1,21
58	Орталық Азия Инновациялық Университеті	364	16067	44	1,12
59	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81	4071	50	0,99
60	Нархоз университеті	134	7408	55	0,90
61	Қазақстан-Британ техникалық университеті	157	8825	56	0,88
62	«Мирас» университеті	0	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

11-кестеде оқытушылардың ЖЖОКБҰ-ның жалпы контингентіне қатынасын көруге болады. Осы критерий бойынша үздік көрсеткіш Қазақстан-Неміс университетінде тіркелді, ол университетте бір оқытушыға орташа есеппен 10 білім алушы келеді.

1.3.2 «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі

Дәрежелі оқытушылардың үлесі профессор-оқытушылар құрамының академиялық біліктілігі мен кәсібилігінің маңызды көрсеткіші. Ғылыми дәрежесі (ғылыми дәрежесі және (немесе) философия докторы PhD/бейіні бойынша доктор (академиялық) дәрежесі және (немесе) ғылыми атағы және «өнер» кадрларын даярлау үшін «ҚР Еңбек сіңірген жаттықтырушысы» спорттық атағы) бар оқытушылар ЖЖОКБҰ-да білім мен ғылыми қызметтің жоғары деңгейін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Оқу орнында дәрежелі оқытушылардың едәуір санының болуы оның іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу, ғылыми әзірлемелердің нәтижелерін білім беру процесіне кіріктіру, сондай-ақ халықаралық ғылыми жобаларға қатысу мүмкіндігі туралы куәландырады. Бұл тез өзгеретін кәсіби орта жағдайында жұмысқа дайын жоғары білікті мамандарды қалыптастыру үшін қолайлы жағдай жасайды.

Сонымен қатар, дәрежелі оқытушылар педагогикалық құзыреттіліктің жоғары деңгейіне ие, бұл оларға білімді тиімді жеткізуге, студенттерде сыни ойлау мен аналитикалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мұндай оқытушылардың жоғары үлесі оқу орнының академиялық стандарттарға бейілділігін және білім беру бағдарламаларының сапасын үздіксіз жетілдіруге ұмтылысын көрсетеді.

Бұл критерий ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының академиялық және кәсіптік даярлықтың қазіргі заманғы талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді, сондай-ақ оның ғылыми және білім беру орталығы ретіндегі беделін нығайтуға ықпал етеді.

12-кесте. «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	Штаттық дәрежелі ПОҚ саны	Үлес, (%)	Балл
1	Нархоз университеті	134	105	78	5,00
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	1014	74	4,72
3	Қонаев университеті	138	94	68	4,35
4	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	209	133	64	4,06
5	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	278	175	63	4,02
6	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288	180	63	3,99
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	1336	61	3,92
8	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436	265	61	3,88
9	Алматы технологиялық университеті	388	232	60	3,82
10	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	929	548	59	3,76
11	Торайғыров университеті	511	299	59	3,73
12	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	502	58	3,67
13	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	193	110	57	3,64
14	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191	108	57	3,61
15	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	116	65	56	3,58
16	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355	198	56	3,56
17	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107	59	55	3,52
18	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111	61	55	3,51
19	Esil University	162	88	54	3,47
20	Баишев университеті	120	65	54	3,46
21	Каспий қоғамдық университеті	312	168	54	3,44
22	Гуманитарлық-техникалық академия	36	19	53	3,37
23	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	396	52	3,31
24	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81	42	52	3,31
25	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284	144	51	3,24
26	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307	155	50	3,22
27	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508	253	50	3,18
28	«Тұран» университеті	374	186	50	3,17

29	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	82	40	49	3,11
30	Қазақстан-Неміс университеті	72	35	49	3,10
31	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290	141	49	3,10
32	«Тұран-Астана» университеті	165	79	48	3,06
33	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	226	108	48	3,05
34	Алматы менеджмент университеті	151	72	48	3,04
35	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	186	88	47	3,02
36	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380	178	47	2,99
37	Еуразия технологиялық университеті	100	45	45	2,87
38	Орталық Азия Инновациялық Университеті	364	163	45	2,86
39	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270	119	44	2,81
40	SDU University	356	156	44	2,80
41	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290	124	43	2,73
42	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	199	42	2,70
43	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	117	42	2,70
44	Қызылорда «Болашақ» университеті	142	59	42	2,65
45	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	366	41	2,64
46	Қазақстан-Британ техникалық университеті	157	64	41	2,60
47	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214	87	41	2,59
48	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	244	99	41	2,59
49	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	294	118	40	2,56
50	«Bolashaq» академиясы	93	36	39	2,47
51	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	207	38	2,45
52	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	146	36	2,29
53	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	396	140	35	2,26
54	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	457	158	35	2,21
55	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	236	34	2,17
56	Q University	144	48	33	2,13
57	Аймақтық инновациялық университет	75	25	33	2,13
58	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	367	32	2,01
59	Астана халықаралық университеті	426	105	25	1,57
60	Alikhan Bokeikhan University	375	60	16	1,02
61	КИМЭП университеті	132	18	14	0,87
62	«Мирас» университеті	0	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

12-кестеде бұл ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның дәрежелі ПОҚ үлесі орта есеппен 49% құрайтынын көруге болады. Дәрежелі

ПОҚ-ның ең көп үлесі мынадай ЖЖОКБҰ-да жұмыс істейді: Нархоз университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.3.3 «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі

«Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі білім беру процесінің қаржылық қамтамасыз етілуін және оқу орнының оқытудың негізгі аспектілеріне қаражат салуға дайындығын бағалауға мүмкіндік беретін маңызды көрсеткіштердің бірі. Бұл критерийде бағдарламалық қамтамасыз ету және кітапхана қорын дамыту шығындары ескеріледі.

Бағдарламалық қамтамасыз ету шығындары әртүрлі пәндерге арналған арнайы бағдарламалар, оқу процесін басқару жүйелері және оқытудың тиімділігі мен интерактивтілігін арттыратын басқа да цифрлық құралдар сияқты оқу процестеріне қажетті лицензиялық бағдарламаларды сатып алу және жаңарту шығындарын қамтиды. Бұл ББ өзектілігін сақтау және студенттерді заманауи технологиялармен жұмыс істеуге дайындау үшін маңызды.

Кітапхана қорын дамыту шығындарына студенттердің өзекті және сапалы оқу және ғылыми ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қажетті жаңа оқулықтарды, ғылыми әдебиеттерді, электрондық ресурстар мен дерекқорларды сатып алу шығындары кіреді. Кітапхана қорын дамыту білімді тереңдетуге және ғылыми зерттеулер жүргізуге ықпал ететін академиялық ортаның маңызды құрамдас бөлігі.

13-кесте. «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ контингенті	1 студентке шаққандағы шығындар көлемі (теңге)	Балл
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	7147	53068	5,00
2	Қазақстан-Неміс университеті	713	50416	4,80
3	КИМЭП университеті	2861	43874	4,31
4	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	7787	43838	4,30
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	25914	42419	4,20
6	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7736	36807	3,77
7	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	1944	35787	3,70

8	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	5953	32105	3,42
9	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6458	24760	2,87
10	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	14379	23345	2,76
11	Қазақстан-Британ техникалық университеті	8825	22720	2,71
12	Нархоз университеті	7408	21704	2,64
13	«Тұран-Астана» университеті	4115	21353	2,61
14	Аймақтық инновациялық университет	1476	16456	2,24
15	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7781	15879	2,20
16	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	3651	14605	2,10
17	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	28441	13547	2,02
18	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	17207	13401	2,01
19	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	5804	13040	1,98
20	Алматы менеджмент университеті	4629	11956	1,90
21	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	4214	11831	1,89
22	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	22327	11075	1,83
23	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	7975	10181	1,77
24	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	1593	10030	1,76
25	SDU University	9031	9806	1,74
26	«Bolashaq» академиясы	1678	9478	1,71
27	Еуразия технологиялық университеті	1693	9110	1,69
28	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	11566	9097	1,69
29	Esil University	4562	8958	1,68
30	Каспий қоғамдық университеті	4496	7381	1,56
31	Q University	2639	7343	1,55
32	Қызылорда «Болашақ» университеті	4843	7288	1,55
33	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	7979	7358	1,55
34	«Тұран» университеті	6356	6890	1,52
35	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	8758	6855	1,52
36	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	5020	6716	1,51
37	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	5106	6467	1,49

38	Қазақстан-Американдық еркін университеті	4071	6364	1,48
39	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	2345	6017	1,45
40	Баишев университеті	3141	5839	1,44
41	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	10978	5783	1,44
42	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	4760	5656	1,43
43	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	13916	5563	1,42
44	Астана халықаралық университеті	9888	5310	1,40
45	Гуманитарлық-техникалық академия	516	5197	1,39
46	Торайғыров университеті	8878	5092	1,38
47	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6458	4486	1,34
48	Alikhan Bokeikhan University	7870	4375	1,33
49	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	10645	4138	1,31
50	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	12917	3998	1,30
51	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	9031	3800	1,29
52	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	4570	3847	1,29
53	Орталық Азия Инновациялық Университеті	16067	3608	1,27
54	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	5806	3511	1,26
55	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	13823	3077	1,23
56	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	11391	2779	1,21
57	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	11010	2481	1,19
58	Қонаев университеті	2844	2299	1,17
59	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	9352	1626	1,12
60	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	4139	554	1,04
61	Алматы технологиялық университеті	7979	129	1,01
62	«Мирас» университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

13-кестеде көрсетілген 1 студентке бөлінген қаражатты талдау бойынша келесі ЖЖОКБҰ жоғары нәтиже көрсетті: Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, Қазақстан-Неміс университеті.

1.3.4 «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі

«Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі оқытушыларды қаржылық қолдау деңгейін және жанама түрде оқу орнындағы білім беру процесінің сапасын көрсететін маңызды көрсеткіш. Медианалық жалақы – оқытушылардың жартысы жалақыны осы деңгейден жоғары, ал екінші жартысы төмен алатын бөліну нүктесі. Бұл көрсеткіштің орташа жалақыдан айырмашылығы, оған өте жоғары немесе өте төмен жалақы сияқты шекті мәндер әсер етпейді.

Медианалық жалақы деңгейі оқытушылардың мотивациясымен және олардың жұмысқа қанағаттануымен тығыз байланысты. Жалақының жоғары деңгейі университетке білікті мамандарды тартуға және ұстап қалуға мүмкіндік береді, ол дегеніміз оқыту мен ғылыми қызметтің сапасына оң әсер етеді. Лайықты жалақы алатын оқытушылар үнемі кәсіби дамуға, ғылыми зерттеулерге қатысуға және студенттермен белсенді қарым-қатынасқа ынталы болады.

Сонымен қатар, медианалық жалақы көрсеткіші ЖЖОКБҰ-ның қаржылық тұрақтылығын және оның басқа оқу орындарымен салыстырғанда бәсекеге қабілетті жалақы деңгейін ұстап тұру қабілетін көрсете алады.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде оқытушы жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

14-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ПОҚ медианалық жалақысы (теңге)	Балл
1	КИМЭП университеті	1691584	5,00
2	Қазақстан-Британ техникалық университеті	907291	2,81
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	896191	2,77
4	Нархоз университеті	805495	2,52
5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	707984	2,25
6	«Мирас» университеті	650559	2,21
7	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	673822	2,15
8	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	624955	2,02
9	SDU University	619048	2,00
10	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	530045	1,97
11	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	595369	1,92
12	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	518221	1,92
13	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	588542	1,91
14	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	584039	1,90

15	Алматы менеджмент университеті	576139	1,88
16	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	518832	1,84
17	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	497805	1,81
18	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	501625	1,81
19	Алматы технологиялық университеті	546779	1,80
20	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	484686	1,78
21	Астана халықаралық университеті	542466	1,78
22	Каспий қоғамдық университеті	531703	1,75
23	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	531021	1,75
24	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	489515	1,73
25	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	501098	1,67
26	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	465759	1,66
27	«Тұран» университеті	495742	1,65
28	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	428287	1,65
29	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	489887	1,63
30	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	481000	1,61
31	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	430834	1,61
32	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	540526	1,61
33	Қазақстан-Неміс университеті	474001	1,59
34	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	388153	1,56
35	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	425727	1,54
36	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	403490	1,53
37	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	383676	1,52
38	Қазақстан-Американдық еркін университеті	444960	1,50
39	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	390454	1,49
40	Торайғыров университеті	380525	1,47
41	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	400289	1,46
42	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	371851	1,42
43	Esil University	410392	1,41
44	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	349321	1,41
45	«Тұран-Астана» университеті	400864	1,39
46	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	402484	1,39
47	Еуразия технологиялық университеті	394231	1,37
48	Орталық Азия Инновациялық Университеті	371176	1,37
49	Аймақтық инновациялық университет	363180	1,35

50	Q University	384870	1,34
51	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	339645	1,28
52	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	313149	1,26
53	Баишев университеті	297014	1,22
54	Гуманитарлық-техникалық академия	314065	1,21
55	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	331408	1,19
56	«Bolashaq» академиясы	293559	1,18
57	Alikhan Bokeikhan University	306207	1,16
58	Қызылорда «Болашақ» университеті	263069	1,14
59	Қонаев университеті	289429	1,08
60	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	290590	1,08
61	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	249371	1,04
62	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	224036	1,00

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

14-кестеде «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша талдау нәтижелерін көрсетілген: «Қаржы» ББ бойынша ПОҚ орташа медианалық жалақысы 2025 жылы 485 452 теңгені құрады. ББ бойынша рейтингке қатысқан ЖЖОКБҰ арасында КИМЭП университеті – 1 691 584 теңге көрсеткішін көрсетіп, алғашқы орынды иеленді.

1.4 «Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.4.1 «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі

«Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін көрсетеді. Топ үш критерийден тұрады: түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, түлектердің медианалық жалақысы. Бұл критерийлер бойынша білім беру бағдарламаларының 2024 жылғы түлектері талданады. Олардың оқу бітіргеннен кейін, 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңдегі зейнетақы жарналары арқылы талдау жүргізіледі.

«Жұмысқа орналасу деңгейі» көрсеткіші түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін тікелей көрсетеді. Бұл өлшем «тұрақты жұмыспен қамту» және «шартты жұмыспен қамту»болып бөлінеді.

Тұрақты жұмысқа орналасу – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде қатарынан кемінде 3 ай тұрақты зейнетақы жарналарын алған жұмысқа орналастырылған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш.

Шартты жұмыспен қамту – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде тұрақты емес негізде зейнетақы аударымдарын алған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш (яғни тұрақты жұмыспен қамту жағдайларын қоспағанда, тұрақсыз табыс).

Жұмыспен қамтылуды есептеу барысында тұрақты жұмыспен қамтылған түлектердің үлесі жоғары нәтиже береді.

Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін неғұрлым сенімді есептеу үшін жалпы түлектер санынан мынадай санаттар алынып тасталды:

- Магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырған түлектер;
- Шетел азаматтары;
- Декреттік демалыстағы түлектер;
- Мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер;
- Шетелде білім алатын түлектер;
- Шетелде жұмыс істейтін түлектер;
- 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер;
- Күш құрылымдарының қызметкерлері;
- Жас ерекшелігіне байланысты есептелмейтін түлектер (1996 жылғы және одан үлкен);
- Қайтыс болған түлектер.

Түлектердің саны 5 адамнан аз болатын келесі ЖЖОКБҰ-да есептеулер тек статистикалық деректер бойынша және сараптамалық бөлім бойынша жүргізілді, өйткені «түлектердің мансаптық перспективалары» блогы бойынша есептеу үшін деректердің аздығына байланысты көрсеткіштер дұрыс болмауы мүмкін: «Bolashaq» академиясы, Аймақтық инновациялық университет, Астана халықаралық университеті, Д.Серікбаев атындағы

Шығыс Қазақстан техникалық университеті, М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті.

2-диаграмма. «Қаржы» ББ бойынша түлектердің жалпы саны мен құрамы

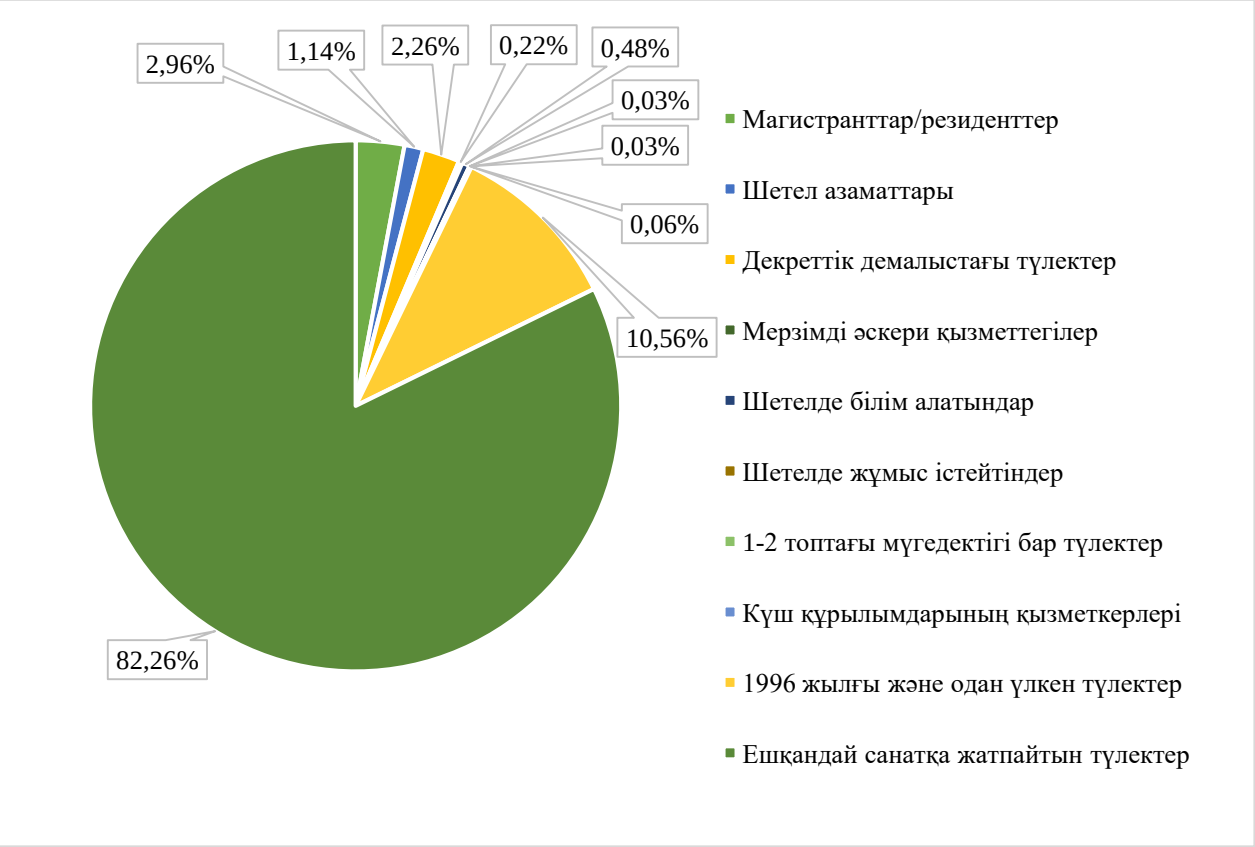

2-диаграммаға сәйкес ББ бойынша түлектердің жалпы саны 3145 адамды құрады, оның ішінде: декреттік демалыста – 71; мерзімді әскери қызметке шақырылғандар – 7; магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырғандар – 93; шетелде білім алатын түлектер – 15; шетел азаматтары – 36; 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер – 1; 1995 жылғы және одан үлкен – 332.

15-кесте. «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Түлектердің жалпы саны	Жұмысқа орналасу деңгейі, %	Тұрақты жұмыс, %	Шартты жұмыс, %	Балл
1	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	12	92%	92%	0%	4,58
2	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	21	95%	86%	9%	4,48
3	Қазақстан-Британ техникалық университеті	64	89%	89%	0%	4,45
4	Нархоз университеті	96	90%	89%	1%	4,45
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	18	89%	89%	0%	4,44
6	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	37	95%	84%	11%	4,41
7	Баишев университеті	5	100%	80%	20%	4,40
8	SDU University	56	91%	86%	5%	4,39
9	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	40	95%	83%	12%	4,38
10	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	44	91%	82%	9%	4,27
11	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	14	93%	79%	14%	4,21
12	КИМЭП университеті	66	94%	76%	18%	4,15
13	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	52	92%	77%	15%	4,15
14	«Тұран» университеті	47	91%	77%	14%	4,13
15	Q University	5	80%	80%	0%	4,00
16	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	70	80%	80%	0%	4,00
17	Алматы менеджмент университеті	67	85%	76%	9%	3,99
18	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	63	87%	75%	12%	3,98
19	Қазақстан-Неміс университеті	21	90%	71%	19%	3,95
20	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	30	87%	73%	14%	3,93
21	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	38	87%	71%	16%	3,87
22	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	50	88%	70%	18%	3,86
23	Алматы технологиялық университеті	87	85%	71%	14%	3,84
24	Торайғыров университеті	44	86%	70%	16%	3,84

25	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	31	84%	71%	13%	3,81
26	Қазақстан-Американдық еркін университеті	47	85%	70%	15%	3,81
27	«Мирас» университеті	31	97%	61%	36%	3,77
28	Гуманитарлық-техникалық академия	26	85%	70%	15%	3,77
29	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	12	75%	75%	0%	3,75
30	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	16	81%	69%	12%	3,69
31	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	48	81%	67%	14%	3,63
32	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	30	77%	70%	7%	3,63
33	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	44	82%	66%	16%	3,61
34	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	70	77%	67%	10%	3,56
35	Қонаев университеті	27	78%	67%	11%	3,56
36	«Тұран-Астана» университеті	20	80%	65%	15%	3,55
37	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	26	73%	69%	4%	3,54
38	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	32	78%	66%	12%	3,53
39	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	17	76%	65%	12%	3,47
40	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	101	84%	58%	26%	3,44
41	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	7	86%	57%	29%	3,43
42	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	27	85%	55%	30%	3,37
43	Каспий қоғамдық университеті	25	72%	64%	8%	3,36
44	Еуразия технологиялық университеті	50	80%	56%	24%	3,28
45	Esil University	33	82%	55%	27%	3,27
46	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	9	78%	56%	22%	3,22
47	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	50	74%	58%	16%	3,22
48	Қызылорда «Болашақ» университеті	7	71%	57%	14%	3,14
49	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	88	75%	55%	20%	3,14
50	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	47	68%	57%	11%	3,09
51	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	32	69%	56%	13%	3,06
52	Alikhan Bokeikhan University	55	78%	49%	29%	3,04
53	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	24	71%	54%	17%	3,04
54	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	21	71%	52%	19%	3,00

55	Орталық Азия Инновациялық Университеті	57	68%	49%	19%	2,84
56	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6	67%	50%	17%	2,83
57	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	27	67%	41%	26%	2,56
58	«Bolashaq» академиясы	*	*	*	*	*
59	Аймақтық инновациялық университет	*	*	*	*	*
60	Астана халықаралық университеті	*	*	*	*	*
61	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	*	*	*	*	*
62	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	*	*	*	*	*

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

15-кестеге сәйкес, «Қаржы» білім беру бағдарламасы бойынша түлектердің жұмысқа орналасуының орташа деңгейі 83% құрады. Жұмысқа орналасу көрсеткіші жоғары ЖЖОКБҰ: Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті, Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті, Қазақстан-Британ техникалық университеті, Нархоз университеті, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті. Соңғы позицияда Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті орналасты.

3-диаграмма. Түлектерің жұмысқа орналасу деңгейі

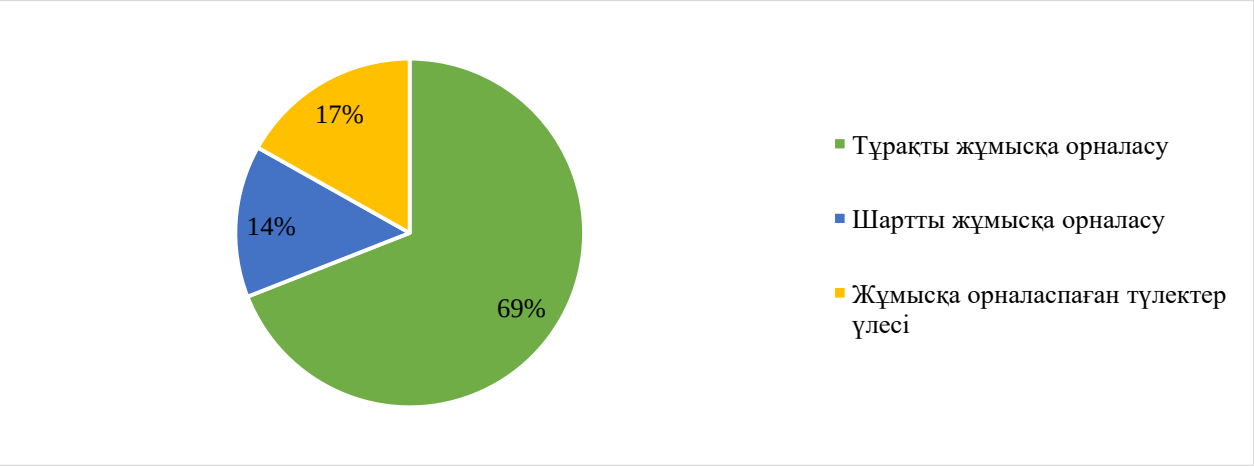

3-диаграммадан ББ бойынша түлектердің 69%-ы тұрақты, ал 14%-ы шартты түрде жұмыс істейтінін көруге болады. Түлектердің 17%-ы жұмысқа орналаспаған.

16-кесте. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмысқа орналасу деңгейі, %		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	Баишев университеті	100%	82%	100%
2	«Мирас» университеті	73%	46%	97%
3	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	84%	76%	95%
4	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	97%	100%	95%
5	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	100%	90%	95%
6	КИМЭП университеті	86%	93%	94%
7	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	89%	71%	93%
8	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	58%	91%	92%
9	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	87%	100%	92%
10	«Тұран» университеті	87%	82%	91%
11	SDU University	93%	100%	91%
12	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	98%	75%	91%
13	Қазақстан-Неміс университеті	89%	89%	90%
14	Нархоз университеті	98%	93%	90%
15	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	75%	72%	89%
16	Қазақстан-Британ техникалық университеті	87%	81%	89%
17	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	62%	90%	88%
18	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	81%	89%	87%
19	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	80%	82%	87%
20	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	70%	85%	87%
21	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	71%	87%	86%
22	Торайғыров университеті	58%	75%	86%
23	Алматы менеджмент университеті	83%	84%	85%
24	Алматы технологиялық университеті	83%	79%	85%
25	Гуманитарлық-техникалық академия	90%	63%	85%
26	Қазақстан-Американдық еркін университеті	85%	76%	85%
27	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	84%	69%	85%
28	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	82%	77%	84%
29	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	76%	66%	84%
30	Esil University	71%	73%	82%
31	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	79%	53%	82%
32	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	58%	75%	81%
33	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	-	50%	81%
34	«Тұран-Астана» университеті	83%	81%	80%
35	Q University	83%	81%	80%

36	Еуразия технологиялық университеті	93%	68%	80%
37	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	85%	84%	80%
38	Alikhan Bokeikhan University	92%	84%	78%
39	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	82%	83%	78%
40	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	71%	70%	78%
41	Қонаев университеті	-	71%	78%
42	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	75%	76%	77%
43	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	59%	68%	77%
44	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	91%	85%	76%
45	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	85%	71%	75%
46	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	75%	75%	75%
47	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	60%	77%	74%
48	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	90%	92%	73%
49	Каспий қоғамдық университеті	83%	67%	72%
50	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	71%	54%	71%
51	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	88%	72%	71%
52	Қызылорда «Болашақ» университеті	70%	40%	71%
53	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	76%	67%	69%
54	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	75%	38%	68%
55	Орталық Азия Инновациялық Университеті	82%	63%	68%
56	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	100%	70%	67%
57	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	88%	80%	67%
58	«Bolashaq» академиясы	-	-	*
59	Аймақтық инновациялық университет	-	-	*
60	Астана халықаралық университеті	-	-	*
61	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	100%	60%	*
62	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	-	64%	*

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*
— - рейтингке қатыспаған

16-кестедегі салыстырмалы талдауға сәйкес бұл критерий бойынша өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда келесі оқу орындарының көрсеткіштері жақсарған: КИМЭП университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық

педагогика университеті, Қазақстан-Неміс университеті, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті, Торайғыров университеті, Алматы менеджмент университеті, Esil University, Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті, І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті, Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты. Ал көрсеткіштердің нашарлауы мынадай ЖЖОКБҰ-да байқалады: Нархоз университеті, «Тұран-Астана» университеті, Q University, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті, Alikhan Bokeikhan University, Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты, Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті.

4-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

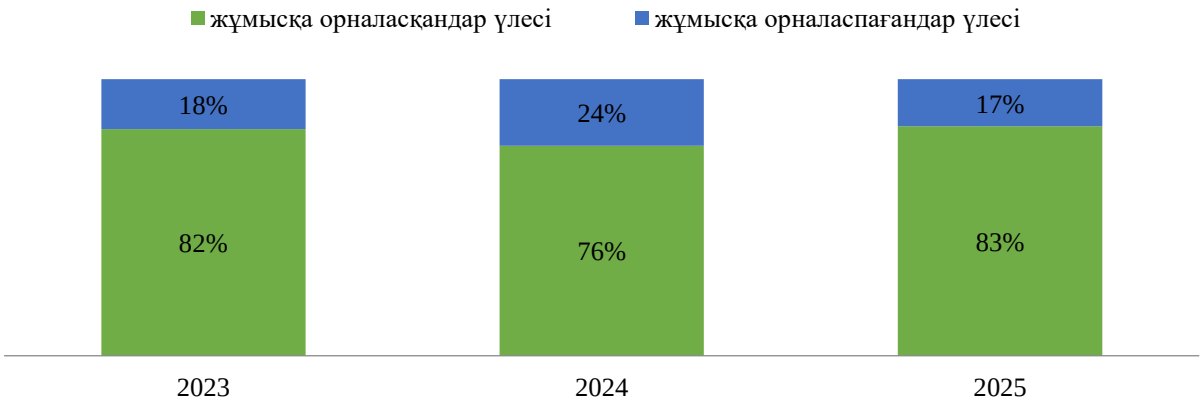

4-диаграмма еңбек нарығында ББ түлектеріне сұраныстың динамикасын көрсетеді. Алдыңғы рейтингтермен салыстырғанда осы критерий көрсеткіштері жақсарды: 2023 жылы жұмысқа орналасудың орташа деңгейі - 82%, 2024 жылы - 76%, ал 2025 жылы - 83% құрады.

1.4.2 «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі

Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы түлектердің оқуды бітіргеннен кейін қаншалықты жылдам жұмыс таба алатынын көрсететін маңызды көрсеткіш. Бұл көрсеткіш нақты білім беру бағдарламасы мен ЖЖОКБҰ дайындаған еңбек нарығындағы мамандардың сұраныс деңгейін көрсетеді.

Жұмыс іздеудің қысқа кезеңі түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін, оқу орнының жақсы беделін және білім беру бағдарламасының жұмыс берушілердің қажеттіліктеріне сәйкестігін көрсетеді. Жұмыс іздеудің ұзақ кезеңі түлектердің жеткіліксіз дайындығын, олардың дағдыларының

еңбек нарығының талаптарына сәйкес келмеуін немесе белгілі бір салада жұмысқа орналасудың жалпы күрделілігін көрсетуі мүмкін.

Жұмыс іздеу ұзақтығын талдау білім беру ұйымдарына өз бағдарламаларының тиімділігін бағалауға және қажет болған жағдайда түлектердің жұмысқа орналасу нәтижелерін жақсарту үшін түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

17-кесте. «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмыс іздеу ұзақтығы (аймен)	Балл
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	1,05	4,98
2	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1,20	4,91
3	Q University	1,22	4,90
4	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	1,36	4,84
5	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	1,36	4,84
6	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	1,38	4,83
7	«Мирас» университеті	1,40	4,82
8	Қызылорда «Болашақ» университеті	1,40	4,82
9	Қазақстан-Британ техникалық университеті	1,44	4,80
10	SDU University	1,47	4,79
11	Торайғыров университеті	1,52	4,76
12	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1,58	4,74
13	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	1,59	4,73
14	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	1,61	4,72
15	Гуманитарлық-техникалық академия	1,62	4,72
16	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	1,63	4,71
17	Қонаев университеті	1,66	4,70
18	КИМЭП университеті	1,72	4,67
19	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	1,74	4,67
20	Алматы технологиялық университеті	1,76	4,65
21	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1,82	4,63
22	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	1,85	4,62
23	Қазақстан-Американдық еркін университеті	1,85	4,62
24	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	1,83	4,62
25	«Тұран-Астана» университеті	1,85	4,61
26	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	1,85	4,61
27	Еуразия технологиялық университеті	1,89	4,60
28	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	1,89	4,60
29	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	1,90	4,59
30	Алматы менеджмент университеті	1,91	4,59
31	Қазақстан-Неміс университеті	1,90	4,59

32	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	1,93	4,58
33	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	1,93	4,58
34	Каспий қоғамдық университеті	1,95	4,57
35	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1,94	4,57
36	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	1,97	4,56
37	Орталық Азия Инновациялық Университеті	1,96	4,56
38	«Тұран» университеті	2,00	4,55
39	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	1,98	4,55
40	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	2,00	4,55
41	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2,00	4,55
42	Нархоз университеті	2,09	4,51
43	Alikhan Bokeikhan University	2,13	4,49
44	Esil University	2,23	4,44
45	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	2,23	4,44
46	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	2,36	4,38
47	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2,40	4,36
48	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	2,44	4,34
49	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	2,56	4,29
50	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	2,58	4,28
51	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	2,62	4,27
52	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2,92	4,13
53	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	3,14	4,03
54	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	3,18	4,01
55	Баишев университеті	3,43	3,90
56	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	3,50	3,86
57	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	4,71	3,32
58	«Bolashaq» академиясы	*	*
59	Аймақтық инновациялық университет	*	*
60	Астана халықаралық университеті	*	*
61	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	*	*
62	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	*	*

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

17-кестеде түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығының нәтижелері көрсетілген. Келесі ЖЖОКБҰ-да түлектер 1,30 айдан аз уақыт ішінде жұмысқа орналасқан: Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті, Q University.

5-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығын салыстырмалы талдау

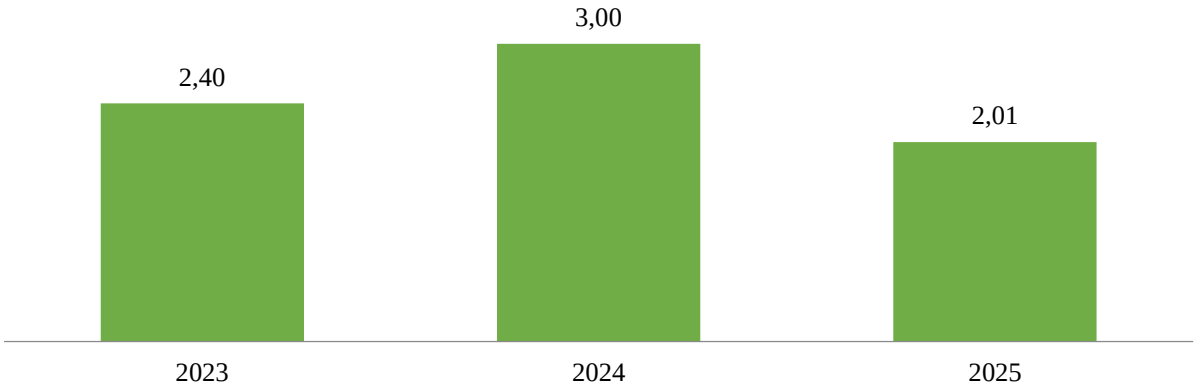

5-диаграмма еңбек нарығында «Қаржы» ББ бойынша түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығындағы өзгерістерді көрсетеді. Өткен жылдармен салыстырғанда осы критерийдің көрсеткіштері жақсарған. Бұл өзгерістер ББ түлектеріне сұраныс динамикасын көрсетеді. 2023 жылы жұмыс іздеудің орташа ұзақтығы 2,40 айды, 2024 жылы 3,00 айды, ал 2025 жылы 2,01 айды құрады.

1.4.3 «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі

Медианалық жалақы оқуды бітіргеннен кейінгі алғашқы жылы жұмысқа орналасқан түлектердің табыс деңгейін көрсетеді. Жоғары бастапқы жалақы көбінесе білім беру бағдарламасының сапасының және оны кәсіби ортаның мойындауының көрсеткіші.

Түлектердің медианалық жалақысы туралы мәліметтер оқу орнын таңдау кезінде талапкерлер үшін бағдар бола алады, өйткені олар осы бағдарламаның түлектерінің жұмысқа орналасу және лайықты жалақы алу үшін жақсы перспективалары бар екеніне сенімді бола алады. Сонымен қатар, медианалық жалақысы жоғары бағдарламалар жұмыс берушілердің де назарын аударады, бұл тез мансаптық өсу мен тұрақты жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады.

Есепте соңғы үш жылдағы түлектердің медианалық жалақысының динамикасы қарастырылады, бұл еңбек нарығындағы трендтерді анықтауға және белгілі бір білім беру бағдарламаларының түлектерінің қаншалықты табысты екенін бағалауға мүмкіндік береді.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде түлектің жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

18-кесте. «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Медианалық жалақы, теңге	Балл
1	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	423374,4	5,00
2	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	406487,8	4,85
3	SDU University	394411,8	4,73
4	Q University	381226,4	4,61
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	379790,0	4,60
6	Алматы менеджмент университеті	371569,6	4,52
7	Қазақстан-Британ техникалық университеті	367066,4	4,48
8	Қазақстан-Неміс университеті	360000,0	4,41
9	КИМЭП университеті	355581,9	4,37
10	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	308517,8	4,25
11	Нархоз университеті	338575,4	4,21
12	«Тұран» университеті	335147,6	4,17
13	Каспий қоғамдық университеті	312821,1	3,96
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	280129,5	3,93
15	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	301888,0	3,86
16	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	269004,5	3,84
17	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	299720,2	3,83
18	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	293923,8	3,78
19	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	263106,1	3,67
20	Торайғыров университеті	248648,6	3,66
21	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	277202,0	3,63
22	Алматы технологиялық университеті	276262,7	3,62
23	Қазақстан-Американдық еркін университеті	276728,3	3,60
24	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	226301,4	3,51
25	Еуразия технологиялық университеті	262371,4	3,49
26	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	246496,7	3,49
27	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	239149,6	3,48
28	«Тұран-Астана» университеті	260945,9	3,47
29	Қонаев университеті	258599,5	3,45
30	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	228220,3	3,41
31	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	252287,1	3,39
32	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	249992,8	3,37
33	Alikhan Bokeikhan University	236403,7	3,34

34	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	217461,4	3,33
35	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	219458,0	3,31
36	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	243336,0	3,30
37	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	218674,7	3,24
38	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	228992,0	3,16
39	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	193500,0	3,11
40	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	222129,7	3,09
41	Гуманитарлық-техникалық академия	203408,2	3,06
42	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	182175,0	3,02
43	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	204890,9	2,94
44	Қызылорда «Болашақ» университеті	170952,8	2,93
45	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	190154,0	2,92
46	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	173569,9	2,82
47	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	178940,0	2,81
48	Esil University	181332,9	2,71
49	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	142418,3	2,61
50	Орталық Азия Инновациялық Университеті	157532,5	2,59
51	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	145530,8	2,57
52	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	142095,3	2,55
53	«Мирас» университеті	141239,0	2,43
54	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	163288,9	2,37
55	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	124946,3	2,26
56	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	111656,7	2,18
57	Баишев университеті	92001,0	2,00
58	«Bolashaq» академиясы	*	*
59	Аймақтық инновациялық университет	*	*
60	Астана халықаралық университеті	*	*
61	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	*	*
62	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	*	*

Дереккөз: ҚР ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

18-кестеде осы критерий бойынша талдау көрсетілген. Осы көрсеткіш бойынша көшбасшылар: М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті, SDU University. Ең төменгі көрсеткішті Баишев университеті көрсетті.

2 Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі

Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі білім беру процесінің сапасын, түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін, сондай-ақ жоғары оқу орындары қызметінің жалпы көрсеткіштерін көрсететін барлық критерийлерді жан-жақты талдаудың нәтижесі болып табылады. Бұл бөлімде критерийлердің бірнеше тобы бойынша бағалау негізінде қалыптастырылған «Қаржы» ББ бойынша қорытынды рейтинг ұсынылған: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары.

2025 жылғы рейтинг жоғарыда аталған блоктар бойынша топтастырылған 17 критерий негізінде құрылды. Әрбір критерийдің жалпы бағалау процесінде оның маңыздылығын көрсететін белгілі бір салмағы бар.

Қорытынды рейтингтің негізгі мақсаты – талапкерлерге, жұмыс берушілерге және басқа да мүдделі тараптарға ақпараттандырылған таңдау жасауға көмектесетін білім беру бағдарламаларына объективті баға беру. Сондай-ақ, рейтинг нәтижелері ЖЖОКБҰ үшін өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру және олардың ұлттық және халықаралық деңгейлердегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру бағытында бағдар бола алады.

19-кесте. «Қаржы» ББ бойынша қорытынды рейтинг

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы	Жалпы қорытынды	Рейтингтегі орны
1	КИМЭП университеті	6В04105 Қаржы	3,424	1/57
2	«Тұран» университеті	6В04106 Қаржы	3,369	2/57
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В04114 Қаржы саласындағы бизнес әкімшілендіру	3,294	3/57
4	SDU University	6В04104 Қаржы	3,275	4/57
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В04104 Қаржы	3,262	5/57
6	Қазақстан-Неміс университеті	6В04102 Қаржы	3,257	6/57
7	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	6В04105 Қаржылық технологиялар	3,223	7/57
8	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В04114 Қаржы	3,217	8/57
9	Қазақстан-Британ техникалық университеті	6В04104 Қаржы	3,131	9/57
10	Нархоз университеті	6В04103 Қаржы саласындағы іскери әкімшілік бакалавры	3,124	10/57
11	Алматы менеджмент университеті	6В04105 Қаржы	3,037	11/57

12	Алматы технологиялық университеті	6В04106 Қаржы	3,030	12/57
13	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В04120 Корпоративтік қаржы	2,991	13/57
14	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	6В04106 Банк дело және қаржылық менеджмент	2,989	14/57
15	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В04108 Қаржы және есепке алу	2,983	15/57
16	Торайғыров университеті	6В04104 Қаржы	2,839	16/57
17	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В04104 Қаржы	2,838	17/57
18	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	6В04104 Қаржы	2,831	18/57
19	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В04104 Қаржы	2,827	19/57
20	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В04105 Қаржы және аналитика	2,804	20/57
21	Esil University	6В04107 Қаржы	2,793	21/57
22	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В04109 Қаржы	2,793	22/57
23	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В04104 Қаржы	2,788	23/57
24	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6В04102 Қаржылық талдау	2,787	24/57
25	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В04108 Қаржы және есепке алу	2,777	25/57
26	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В04106 Қаржы	2,764	26/57
27	Q University	6В04104 Қаржы	2,759	27/57
28	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В04140 Қаржы	2,744	28/57
29	«Тұран-Астана» университеті	6В04104 Қаржы	2,740	29/57
30	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6В04116 Қаржы	2,732	30/57
31	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	"6В04101 Қаржы	2,712	31/57
32	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В04104 Қаржы	2,700	32/57
33	Баишев университеті	6В04131 Қаржы	2,695	33/57

34	Гуманитарлық-техникалық академия	6В04102 Қаржы	2,681	34/57
35	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	6В04105 Қаржы	2,653	35/57
36	Каспий қоғамдық университеті	6В04113 Корпоративтік қаржы	2,651	36/57
37	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В04103 Қаржы	2,643	37/57
38	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В04109 Қаржы	2,629	38/57
39	Қонаев университеті	6В04101 Қаржы	2,613	39/57
40	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В04104 Қаржы	2,610	40/57
41	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	6В04108 Қаржы	2,595	41/57
42	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В04103 Қаржы	2,542	42/57
43	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В04117 Қаржы	2,541	43/57
44	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В04123 Қаржы	2,496	44/57
45	Еуразия технологиялық университеті	6В04103 Қаржы	2,478	45/57
46	Alikhan Bokeikhan University	6В04118 Қаржы	2,453	46/57
47	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В04143 Қаржы	2,451	47/57
48	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	6В04146 Қаржы	2,445	48/57
49	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В04144 Қаржы	2,440	49/57
50	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В04106 Қаржы	2,414	50/57
51	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	6В04102 Қаржы	2,390	51/57
52	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В04103 Қаржы	2,299	52/57

53	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В04109 Қаржы нарықтары және корпоративтік бизнес	2,284	53/57
54	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6В04130 Қаржы	2,276	54/57
55	Орталық Азия Инновациялық Университеті	6В04107 Қаржы	2,252	55/57
56	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В04140 Қаржы	2,206	56/57
57	«Мирас» университеті	6В04103 Бизнес және қаржы	2,100	57/57
58	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	6В04106 Ғылымды қажет ететін кәсіпорындардың қаржысын басқару	0,856	*
59	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В04105 Қаржы	0,829	*
60	«Bolashaq» академиясы	6В04101 Қаржы	0,791	*
61	Астана халықаралық университеті	6В04102 Қаржы	0,699	*
62	Аймақтық инновациялық университет	6В04109 Қаржы	0,651	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*

19-кестеде «Қаржы» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингті талдау қорытындылары ұсынылған. Деректерге сәйкес, ТОП-5 құрамына КИМЭП университеті, «Тұран» университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, SDU University, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетісияқты ЖЖОКБҰ кірді.

20-кесте. 2023-2025 жылдардағы «Қаржы» ББ бойынша рейтингтегі орындары

№	ЖЖОКБҰ атауы	Рейтингтегі орны		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	КИМЭП университеті	6 /62	1 / 64	1/57
2	«Тұран» университеті	4 /62	6 / 64	2/57
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1 /62	2 / 64	3/57
4	SDU University	7 /62	7 / 64	4/57
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	48 /62	45 / 64	5/57
6	Қазақстан-Неміс университеті	5 /62	3 / 64	6/57
7	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	9 /62	4 / 64	7/57
8	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	3 /62	15 / 64	8/57
9	Қазақстан-Британ техникалық университеті	8 /62	5 / 64	9/57
10	Нархоз университеті	2 /62	9 / 64	10/57
11	Алматы менеджмент университеті	16 /62	11 / 64	11/57

12	Алматы технологиялық университеті	20 /62	22 / 64	12/57
13	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	19 /62	10 / 64	13/57
14	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	33 /62	8 / 64	14/57
15	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	34 /62	36 / 64	15/57
16	Торайғыров университеті	52 /62	34 / 64	16/57
17	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	62 /62	12 / 64	17/57
18	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	38 /62	41 / 64	18/57
19	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	42 /62	44 / 64	19/57
20	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	47 /62	26 / 64	20/57
21	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	14 /62	23 / 64	21/57
22	Esil University	39 /62	19 / 64	22/57
23	Қазақстан-Американдық еркін университеті	23 /62	33 / 64	23/57
24	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	12 /62	13 / 64	24/57
25	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	-	58 / 64	25/57
26	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	25 /62	18 / 64	26/57
27	Q University	28 /62	40 / 64	27/57
28	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	29 /62	17 / 64	28/57
29	«Тұран-Астана» университеті	35 /62	28 / 64	29/57
30	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	60 /62	38 / 64	30/57
31	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	44 /62	25 / 64	31/57
32	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	13 /62	39 / 64	32/57
33	Баишев университеті	17 /62	21 / 64	33/57
34	Гуманитарлық-техникалық академия	40 /62	52 / 64	34/57
35	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	41 /62	24 / 64	35/57
36	Каспий қоғамдық университеті	21 /62	29 / 64	36/57
37	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	61 /62	35 / 64	37/57
38	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	53 /62	55 / 64	38/57
39	Қонаев университеті	-	43 / 64	39/57
40	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	18 /62	20 / 64	40/57
41	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	46 /62	47 / 64	41/57
42	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	56 /62	49 / 64	42/57
43	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	45 /62	57 / 64	43/57
44	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	31 /62	31 / 64	44/57
45	Еуразия технологиялық университеті	30 /62	50 / 64	45/57
46	Alikhan Bokeikhan University	26 /62	32 / 64	46/57
47	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	37 /62	54 / 64	47/57
48	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	58 /62	42 / 64	48/57

49	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	49 /62	61 / 64	49/57
50	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	24 /62	46 / 64	50/57
51	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	55 /62	62 / 64	51/57
52	Қызылорда «Болашақ» университеті	54 /62	64 / 64	52/57
53	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	11 /62	14 / 64	53/57
54	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	22 /62	30 / 64	54/57
55	Орталық Азия Инновациялық Университеті	50 /62	59 / 64	55/57
56	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	51 /62	60 / 64	56/57
57	«Мирас» университеті	59 /62	63 / 64	57/57
58	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	10 /62	51 / 64	*
59	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	-	56 / 64	*
60	«Bolashaq» академиясы	*	-	*
61	Астана халықаралық университеті	-	-	*
62	Аймақтық инновациялық университет	-	-	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*
— - рейтингке қатыспаған

20-кестеде 2023-2025 жылдары «Қаржы» ББ бойынша рейтингке қатысқан оқу орындарының рейтингте алған орындары салыстырылды. 2023 жылы рейтинг көшбасшылары қатарында М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті және Нархоз университеті болды. 2024 жылы көшбасшылар: КИМЭП университеті және М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті. 2025 жылы көшбасшылар: КИМЭП университеті және «Тұран» университеті. Үш жыл бойы «Мирас» университеті соңғы орындарды иеленді.

Қазақ-орыс халықаралық университеті түлектерінің немесе қабылдаудың болмауына байланысты биыл рейтингке қатыспады.

2025 жылғы білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары оқу орындары арасында «Қаржы» саласында мамандар даярлаудың әртүрлілігі мен сапасын көрсетеді. Талдау көрсеткендей, еңбек нарығының талаптары мен халықаралық стандарттарға бейімделе отырып, өз бағдарламаларын белсенді түрде жетілдіретін білім беру мекемелері жетекші орындарға ие болды.

КИМЭП университеті және «Тұран» университеті сияқты университеттердің жоғары нәтижелері олардың бәсекеге қабілеттілігін және түлектерінің сұранысын растайды. Бұл оқу орындары түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, орташа жалақы және білім беру бағдарламаларының сапасы сияқты бірқатар критерийлер бойынша жоғары нәтижелер көрсетті.

Рейтинг нәтижелері талапкерлер, жұмыс берушілер және жоғары оқу орындары үшін құнды бағдар болып табылады, әрбір білім беру бағдарламасының мықты жақтарын анықтауға көмектеседі. Болашақта білім

беру стандарттарын жақсарту және халықаралық ынтымақтастықты арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыру Қазақстанның білім беру жүйесін одан әрі дамыту үшін маңызды қадам болады.

Қорытынды

2025 жылғы ББ бойынша білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін жақсарту үшін елеулі жетістіктер мен салаларды анықтауға мүмкіндік берді. Рейтингте жетекші орындарды білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары сияқты критерийлер топтары бойынша жоғары нәтижелер көрсете алған университеттер иеленді.

Талдау көрсеткендей, рейтингтің жоғарғы қатарында тұрған ЖЖОКБҰ студенттерді теориялық біліммен ғана емес, сонымен қатар еңбек нарығында сұранысқа ие практикалық дағдылармен қамтамасыз ете отырып, өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру бойынша белсенді жұмыс істейді. Алдыңғы қатардағы жоғары оқу орындары жұмыс берушілермен өзара іс-қимылға және халықаралық сапа стандарттарын интеграциялауға ерекше назар аударатынын атап өту керек, себебі бұл олардың түлектерінің бәсекеге қабілеттілігін айтарлықтай арттырады.

Сонымен бірге, есеп назар аударуды қажет ететін кейбір кемшіліктерді анықтады. Мысалы, бірқатар ЖЖОКБҰ-да студенттердің академиялық ұтқырлығы мен ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары, шетелдік студенттер үлесі бойынша төмен көрсеткіштер байқалады, бұл осы бағыттарды одан әрі дамыту қажеттігін көрсетеді. Сондай-ақ, оқу орындарының бір студентке шаққандағы қаржылық шығындар көлемінде айтарлықтай айырмашылықтар байқалды.

Рейтинг нәтижелері барлық мүдделі тараптар үшін маңызды құрал. Талапкерлер мен олардың ата-аналары үшін рейтинг оқу орнын таңдау кезінде бағдар, жұмыс берушілер үшін – мамандарды даярлау сапасының индикаторы, ал жоғары оқу орындарының өздері үшін – өз бағдарламаларын жақсартуға және бәсекелестік ортадағы позицияларын нығайтуға ынталандыру ретінде қызмет етеді.

Қорытындыны келесідей жасауға болады: елеулі жетістіктерге қарамастан, Қазақстанның жоғары білім беру жүйесі жаңғыртуды және жаңа сын-тегеуріндерге бейімделуді жалғастыруда. Әр ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының жоғары деңгейін қолдап қана қоймай, еңбек нарығындағы өзгерістер мен қоғамның қажеттіліктерін ескере отырып, оларды үнемі жақсартуға ұмтылуы тиіс. 2025 жылғы қорытынды рейтинг жаһандық аренада қазақстандық білім берудің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал ете отырып, осы мақсаттарға қол жеткізу жолындағы маңызды қадамдардың бірі. Білім беру бағдарламаларын жетілдіруді жалғастыру және түлектерді тез өзгеретін әлемде табысты кәсіби қызмет үшін қажетті білім мен дағдылармен қамтамасыз ету үшін жан-жақты жұмыс жасау өте маңызды.

Қосымша 1

«Қаржы» ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ тізімі

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы
1	«Bolashaq» академиясы	6В04101 Қаржы
2	«Мирас» университеті	6В04103 Бизнес және қаржы
3	«Тұран» университеті	6В04106 Қаржы
4	«Тұран-Астана» университеті	6В04104 Қаржы
5	Alikhan Bokeikhan University	6В04118 Қаржы
6	Esil University	6В04107 Қаржы
7	Q University	6В04104 Қаржы
8	SDU University	6В04104 Қаржы
9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В04104 Қаржы
10	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В04104 Қаржы
11	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6В04116 Қаржы
12	Аймақтық инновациялық университет	6В04109 Қаржы
13	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В04140 Қаржы
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В04109 Қаржы
15	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	6В04101 Қаржы
16	Алматы менеджмент университеті	6В04105 Қаржы
17	Алматы технологиялық университеті	6В04106 Қаржы
18	Астана халықаралық университеті	6В04102 Қаржы
19	Баишев университеті	6В04131 Қаржы
20	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В04106 Қаржы
21	Гуманитарлық-техникалық академия	6В04102 Қаржы
22	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	6В04106 Ғылымды қажет ететін кәсіпорындардың қаржысын басқару
23	Еуразия технологиялық университеті	6В04103 Қаржы
24	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В04106 Қаржы
25	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	6В04102 Қаржы
26	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В04123 Қаржы
27	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В04108 Қаржы және есепке алу
28	Каспий қоғамдық университеті	6В04113 Корпоративтік қаржы
29	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В04120 Корпоративтік қаржы
30	КИМЭП университеті	6В04105 Қаржы
31	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	6В04108 Қаржы

32	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В04144 Қаржы
33	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В04104 Қаржы
34	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6В04130 Қаржы
35	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В04104 Қаржы
36	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В04109 Қаржы
37	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В04104 Қаржы
38	Қазақстан-Британ техникалық университеті	6В04104 Қаржы
39	Қазақстан-Неміс университеті	6В04102 Қаржы
40	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В04104 Қаржы
41	Қонаев университеті	6В04101 Қаржы
42	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В04143 Қаржы
43	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В04103 Қаржы
44	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В04114 Қаржы
45	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	6В04104 Қаржы
46	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	6В04105 Қаржы
47	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В04140 Қаржы
48	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В04105 Қаржы
49	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В04114 Қаржы саласындағы бизнес әкімшілендіру
50	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В04117 Қаржы
51	Нархоз университеті	6В04103 Қаржы саласындағы іскери әкімшілік бакалавры
52	Орталық Азия Инновациялық Университеті	6В04107 Қаржы
53	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В04108 Қаржы және есепке алу
54	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6В04102 Қаржылық талдау
55	Торайғыров университеті	6В04104 Қаржы
56	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В04105 Қаржы және аналитика
57	Халықаралық ақпараттық технологиялар университеті	6В04105 Қаржылық технологиялар
58	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В04103 Қаржы
59	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	6В04146 Қаржы
60	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В04103 Қаржы
61	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В04109 Қаржы нарықтары және корпоративтік бизнес

62	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	6В04106 Банк дело және қаржылық менеджмент

6В041 Бизнес және басқару даярлау бағыты
В044 Менеджмент және басқару білім беру бағдарламасы тобы
«Экономика» білім беру бағдарламасы бойынша
рейтингіні қалыптастыру есебі

Кіріспе

Қазақстанның жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі экономиканың түрлі салалары үшін жоғары білікті мамандарды даярлауда шешуші рөлдердің бірін атқарады. Еңбек нарығының қарқынды дамуы мен халықаралық интеграция жағдайында білім беру сапасы ғана емес, сонымен қатар білім беру бағдарламаларының қазіргі заманғы сын-қатерлерге бейімделу қабілеті де маңызды. Білім беру мекемелері жұмысының тиімділігін бағалаудың маңызды құралы - мамандарды даярлау деңгейін, түлектердің бәсекеге қабілеттілігін және білім беру бағдарламаларының сапасын объективті бағалауға мүмкіндік беретін рейтингілер жасау.

Бұл есепте 2025 жылғы Қазақстанның жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) білім беру бағдарламаларын (бұдан әрі – ББ) талданады. Осы талдау шеңберінде түлектердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға және олардың еңбек нарығындағы сұранысына әсер ететін негізгі көрсеткіштер бойынша ББ кешенді салыстырмалы шолу жүргізілді.

Білім беру бағдарламаларының рейтингін қалыптастыру үшін негіздеме:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 «Білім туралы» Заңы.

2. «Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы.

3. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы №122 бұйрығы.

4. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бөлігінде тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және білім беру жүйесіне тексеру парақтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 1 желтоқсандағы №166 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы №116 бірлескен бұйрығы.

Бұл есептің мақсаты – білім беру бағдарламаларына жан-жақты талдау жүргізу және осы талдау негізінде қорытынды рейтинг жасау. Рейтинг жасау барысында білім беру процесінің барлық маңызды компоненттерін қамтитын

әртүрлі критерийлер тобы ескерілді. Олардың ішінде: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері және түлектердің мансаптық перспективалары. Бұл блоктардың әрқайсысы жалпы рейтингте белгілі бір салмаққа ие, бұл бағалауды мүмкіндігінше объективті және жан-жақты етуге мүмкіндік береді.

Бұл есептің негізгі міндеті – білім беру бағдарламаларының жағдайы туралы нақты және құрылымдық түсінік беру. «Экономика» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингке 58 ЖЖОКБҰ қатысты (1-қосымша). Кейбір ЖЖОКБҰ осы ББ бойынша түлектерінің санының аз болуына байланысты рейтингте орын алған жоқ (ББ бойынша 2024 жылғы түлек саны 5 түлектен аз), олардың ішінде Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті, Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті, Инновациялық Еуразия университеті, Қызылорда ашық университеті, Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті, Q University, Қарағанды индустриялық университеті, Рудный индустриялық институты, Аймақтық инновациялық университеті бар.

1 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларының деректерін талдау

1.1 «Білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.1.1 «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі

ББ мазмұнын болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігі мен бәсекеге қабілеттілігінің тиімділігін арттыру үшін әлеуетті немесе негізгі жұмыс берушілермен келісу қажет. Жұмыс берушілер білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде ұсыныстар, пәндердің мазмұнына өзгерістер енгізе алады, сондай-ақ зерттелетін тақырыптар мен материалдардың өзектілігі бойынша ұсыныстар мен ескертулер бере алады. Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен келісу түлектердің табысты жұмысқа орналасуына ықпал ететін негізгі факторлардың бірі болып табылады.

ЖЖОКБҰ бұл критерий бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ББ бойынша құжаттардың мынадай тізбесін ұсыну қажет: модульдік білім беру бағдарламасы (МББ), элективті пәндер каталогы (ЭПК), жұмыс берушіден хат, келісу хаттамасы, жұмыс берушінің рецензиясы, ұсынымдық хат, анықтама-негіздеме, ББ сараптамасы.

Осы критерийді есептеу кезінде ББ келісуге қатысатын жұмыс берушілердің санына басты назар аударылды. Бір мамандықтағы жұмыс берушілер әр түрлі болуы мүмкін, сәйкесінше, жұмыс берушілер саны неғұрлым көп болса, жұмыс ерекшеліктерін ұсыну туралы көзқарастар мен пікірлер соғұрлым көп болады.

1-кесте. «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ келісілген жұмыс берушілер саны	Балл
1	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	11	5,00
2	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	9	4,27
3	Esil University	9	4,27
4	Орталық-Қазақстан академиясы	9	4,27
5	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	8	3,91
6	SDU University	7	3,55
7	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7	3,55
8	«Тұран-Астана» университеті	7	3,55
9	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	7	3,55
10	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6	3,18
11	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6	3,18
12	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6	3,18

13	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	5	2,82
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	5	2,82
15	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	5	2,82
16	Alikhan Bokeikhan University	5	2,82
17	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	5	2,82
18	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	5	2,82
19	Шымкент университеті	5	2,82
20	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	4	2,45
21	Қазақстан-Американдық еркін университеті	4	2,45
22	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	4	2,45
23	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	4	2,45
24	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	4	2,45
25	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	4	2,45
26	«Тұран» университеті	3	2,09
27	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	3	2,09
28	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	3	2,09
29	Алматы технологиялық университеті	3	2,09
30	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	3	2,09
31	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	3	2,09
32	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	3	2,09
33	Гуманитарлық-техникалық академия	3	2,09
34	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	3	2,09
35	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2	1,73
36	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2	1,73
37	Алматы менеджмент университеті	2	1,73
38	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	2	1,73
39	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	2	1,73
40	Қызылорда «Болашақ» университеті	2	1,73
41	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	2	1,73
42	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	2	1,73
43	Қарағанды индустриялық университеті	2	1,73
44	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	1	1,36
45	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	1	1,36
46	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	1,36
47	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	1	1,36

48	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	1	1,36
49	Инновациялық Еуразия университеті	1	1,36
50	Қызылорда ашық университеті	1	1,36
51	Q University	1	1,36
52	Рудный индустриялық институты	1	1,36
53	Аймақтық инновациялық университет	1	1,36
54	КИМЭП университеті	0	0,00
55	Торайғыров университеті	0	0,00
56	«Мирас» университеті	0	0,00
57	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	0	0,00
58	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-кестеде осы критерий бойынша нәтижелер берілген: Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті, Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті, Esil University, Орталық-Қазақстан академиясы жетекші орынға ие болды, өйткені олардың білім беру бағдарламалары жұмыс берушілердің ең көп санымен келісілген.

1.1.2 «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі

Профессор-оқытушылар құрамының (ПОҚ) практикалық жұмыс тәжірибесі білім беру үдерісі сапасының маңызды құрамдас бөлігі. Тиісті кәсіби салада нақты тәжірибесі бар оқытушылар студенттерге пән туралы тереңірек және қолданбалы түсінік бере алады. Олар оқу процесіне практикадан, қолданылатын әдістер мен технологиялардан өзекті мысалдар келтіре алады, бұл студенттерді кәсіби қызметке неғұрлым тиімді дайындауға ықпал етеді.

Сонымен қатар, оқытушылардың практикалық тәжірибесі оларға саланың қазіргі тенденцияларын жақсырақ бағдарлауға және оқу бағдарламаларын еңбек нарығының өзгеретін талаптарына бейімдеуге мүмкіндік береді, осылайша түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

ББ бойынша осы көрсеткішті анықтау үшін мынадай құжаттар талап етілді: ЖЖОКБҰ кадрлар бөлімінен оқытушылардың жұмыс өтілі туралы бекітілген анықтама.

2025 жылғы рейтинг әдістемесіне сәйкес 2010 жылғы 1 қаңтар мен 2025 жылғы 1 мамыр аралығында практикалық тәжірибесі бар оқытушылар есепке алынады.

2-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Практикалық жұмыс өтілі бар оқытушылар саны (айлар)		Балл
		саны	өтілі	
1	«Тұран» университеті	9	1044	4,11
2	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	10	1566	3,87
3	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	1	180	2,86
4	Қызылорда ашық университеті	3	375	2,74
5	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	1	180	2,59
6	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	1	177	2,58
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	5	632	2,35
8	Инновациялық Еуразия университеті	3	250	2,34
9	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	4	473	2,29
10	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	2	294	2,17
11	Алматы менеджмент университеті	3	388	2,12
12	Гуманитарлық-техникалық академия	3	356	2,04
13	«Тұран-Астана» университеті	7	295	1,98
14	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	3	310	1,97
15	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	5	421	1,96
16	Торайғыров университеті	9	718	1,85
17	Алматы технологиялық университеті	2	253	1,84
18	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	4	399	1,61
19	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	3	228	1,61
20	КИМЭП университеті	1	103	1,57
21	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	3	295	1,56
22	Q University	1	99	1,50
23	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	2	172	1,48
24	Esil University	7	415	1,40
25	Alikhan Bokeikhan University	6	331	1,40
26	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	1	92	1,36
27	SDU University	5	148	1,30
28	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7	389	1,26
29	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар	3	156	1,22

	және инжиниринг университеті			
30	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	3	199	1,19
31	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	5	280	1,19
32	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	4	242	1,09
33	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	3	163	1,00
34	Орталық-Қазақстан академиясы	1	48	0,99
35	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	52	0,91
36	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	3	126	0,77
37	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	1	40	0,76
38	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1	43	0,74
39	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	4	132	0,74
40	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	2	82	0,70
41	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	2	65	0,69
42	Қазақстан-Американдық еркін университеті	1	36	0,69
43	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	4	89	0,68
44	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	1	32	0,56
45	Қызылорда «Болашақ» университеті	1	20	0,50
46	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1	27	0,42
47	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	1	13	0,38
48	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1	20	0,35
49	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	0	0	0,00
50	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	0	0,00
51	«Мирас» университеті	0	0	0,00
52	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	0	0	0,00
53	Шымкент университеті	0	0	0,00
54	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	0	0	0,00
55	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	0	0,00
56	Қарағанды индустриялық университеті	0	0	0,00
57	Рудный индустриялық институты	0	0	0,00
58	Аймақтық инновациялық университет	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

2-кестеден көріп отырғанымыздай, рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның көпшілігінде ЖЖОКБҰ құрылымынан тыс жұмыс тәжірибесі бар оқытушылар бар. Бұл критерийдің көшбасшылары: «Тұран» университеті, Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті.

1.1.3 «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі

«Профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктері» критерийі білім беру бағдарламаларының сапасын бағалауда маңызды рөл атқарады, өйткені ол білім беру процесіне қатысатын мұғалімдердің кәсібилігі мен құзыреттілігінің деңгейін көрсетеді. Рейтинг әдіснамасына сәйкес, бұл критерий соңғы жылдардағы профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктерін жан-жақты бағалауға мүмкіндік беретін бірнеше ішкі критерийлерді қамтиды.

Атап айтқанда, 2015-2025 жылдар аралығында «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атағына ие болған оқытушылар есепке алынады, бұл олардың педагогикалық еңбегін ЖЖОКБҰ деңгейінде мойындағанын көрсетеді. Сол кезеңде «Үздік ғылыми қызметкер» атағын алған ПОҚ да ескеріледі, бұл олардың ғылыми зерттеулерге және академиялық қоғамдастықтың дамуына қосқан үлесін көрсетеді.

3-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	«Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атанған ПОҚ саны	«Үздік ғылыми қызметкер» сыйлығының иегерлері	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	4	3	3,41
2	Esil University	11	1	3,33
3	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	7	0	1,59
4	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	5	0	1,14
5	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	4	0	0,91
6	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	4	0	0,91
7	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	3	0	0,68
8	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	3	0	0,68
9	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	3	0	0,68

10	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	3	0	0,68
11	«Тұран» университеті	2	0	0,45
12	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	2	0	0,45
13	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	2	0	0,45
14	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	2	0	0,45
15	«Тұран-Астана» университеті	2	0	0,45
16	Alikhan Bokeikhan University	2	0	0,45
17	SDU University	1	0	0,23
18	Алматы менеджмент университеті	1	0	0,23
19	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	1	0	0,23
20	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	1	0	0,23
21	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	1	0	0,23
22	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	1	0	0,23
23	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	1	0	0,23
24	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	0	0,23
25	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	1	0	0,23
26	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	0	0	0,00
27	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	0	0	0,00
28	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	0	0	0,00
29	КИМЭП университеті	0	0	0,00
30	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	0	0	0,00
31	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	0	0	0,00
32	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	0	0	0,00
33	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	0	0	0,00
34	Орталық-Қазақстан академиясы	0	0	0,00
35	Алматы технологиялық университеті	0	0	0,00
36	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	0	0	0,00
37	Торайғыров университеті	0	0	0,00
38	Қазақстан-Американдық еркін университеті	0	0	0,00

39	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	0	0,00
40	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	0	0,00
41	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	0	0	0,00
42	Гуманитарлық-техникалық академия	0	0	0,00
43	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	0	0	0,00
44	«Мирас» университеті	0	0	0,00
45	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	0	0	0,00
46	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	0	0	0,00
47	Шымкент университеті	0	0	0,00
48	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	0	0	0,00
49	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	0	0	0,00
50	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	0	0	0,00
51	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	0	0,00
52	Инновациялық Еуразия университеті	0	0	0,00
53	Қызылорда ашық университеті	0	0	0,00
54	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	0	0,00
55	Q University	0	0	0,00
56	Қарағанды индустриялық университеті	0	0	0,00
57	Рудный индустриялық институты	0	0	0,00
58	Аймақтық инновациялық университет	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

3-кестеден көріп отырғанымыздай, осы критерий бойынша Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Esil University жетекші орындарға ие болды.

1.1.4 «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі

Білім беру және кәсіптік ұйымдардың бағдарламаны аккредиттеуі бағдарламаның жоғары сапа стандарттарына сәйкестігінің көрсеткіші және оны ұлттық және халықаралық деңгейде тану және мойындау ретінде қарастырылады.

Дәл осы себепті ББ-ның мамандандырылған аккредиттеуден өткені туралы сертификаты сұралды. Бұл критерий бойынша балл білім беру бағдарламасы аккредиттеуден өткен мекеме мен аккредиттеуден өткені

туралы сертификаттың жарамдылық ұзақтығына байланысты есептелді.

Ұсынылған мәліметтерге сәйкес, «Экономика» ББ бойынша рейтингке қатысатын 58 ЖЖОКБҰ-ның 58-і мамандандырылған аккредиттеуден өткен.

4-кесте. «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Аккредитациялық орган атауы	Балл
1	Esil University	FIBAA + IAAR	5,00
2	Қазақстан-Американдық еркін университеті	ACBSP	4,17
3	«Тұран» университеті	ACQUIN	3,33
4	«Тұран-Астана» университеті	ACQUIN	3,33
5	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	ACCA + FIBAA	3,27
6	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	ACQUIN	2,92
7	КИМЭП университеті	FIBAA	2,92
8	Орталық-Қазақстан академиясы	ACQUIN	2,92
9	SDU University	FIBAA	2,08
10	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	IQAA	1,49
11	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	IAAR	1,49
12	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	CAAAE	1,49
13	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	IQAA	1,49
14	Алматы менеджмент университеті	IQAA	1,49
15	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	IAAR	1,49
16	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	IAAR	1,49
17	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	IQAA	1,49
18	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	IQAA	1,49
19	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	IQAA	1,49
20	Алматы технологиялық университеті	IAAR	1,49
21	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	CAAAE	1,49
22	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	IAAR	1,49
23	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	НКЦА (NKCA)	1,49
24	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	НКЦА (NKCA)	1,49
25	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	IAAR	1,49
26	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	CAAAE	1,49
27	Alikhan Bokeikhan University	CAAAE	1,49
28	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	IQAA	1,49
29	Торайғыров университеті	IAAR	1,49
30	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	IAAR	1,49

31	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	IAAR	1,49
32	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	ARQA	1,49
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	НКЦА (NKCA)	1,49
34	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	IQAA	1,49
35	Гуманитарлық-техникалық академия	НКЦА (NKCA)	1,49
36	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	IAAR	1,49
37	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	IAAR	1,49
38	«Мирас» университеті	IQAA	1,49
39	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	IAAR	1,49
40	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	НКЦА (NKCA)	1,49
41	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	IQAA	1,49
42	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	CAAAE	1,49
43	Шымкент университеті	IQAA	1,49
44	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	IQAA	1,49
45	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	IQAA	1,49
46	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	IQAA	1,49
47	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	IAAR	1,49
48	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	IAAR	1,49
49	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	IAAR	1,49
50	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	НКЦА (NKCA)	1,49
51	Инновациялық Еуразия университеті	IQAA	1,49
52	Қызылорда ашық университеті	CAAAE	1,49
53	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	ARQA	1,49
54	Қарағанды индустриялық университеті	IAAR	1,49
55	Рудный индустриялық институты	CAAAE	1,49
56	Аймақтық инновациялық университет	НКЦА (NKCA)	1,49
57	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	IAAR	0,89
58	Q University	НКЦА (NKCA)	0,89

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

4-кестеге сәйкес, осы критерий бойынша келесі ЖЖОКБҰ алдыңғы қатардан көрінді: Esil University, Қазақстан-Американдық еркін университеті.

1-диаграмма. Аккредиттеу органдары бөлінісіндегі аккредиттелген білім беру бағдарламалары

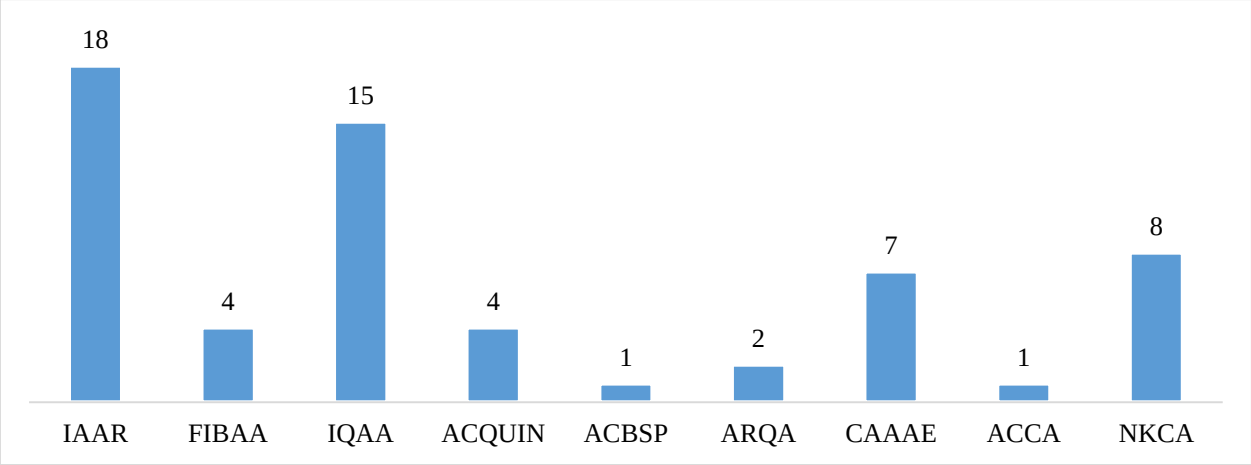

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-диаграммадан көріп отырғанымыздай, 58 ББ-ның 18-і IAAR – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінде аккредиттеуден өткен.

1.1.5 «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі

Тиісті салалардан сарапшыларды тарту арқылы білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау білім беру сапасын қамтамасыз етудің маңызды құралы болып табылады. Кәсіби саласында терең білімі мен тәжірибесі бар сарапшылар оқу бағдарламаларының еңбек нарығының заманауи талаптары мен кәсіби стандарттарға қаншалықты сәйкес келетінін объективті бағалай алады. Олар мазмұндағы олқылықтарды анықтап, оқу жоспарларын жаңартуды және жаңа пәндерді немесе оқыту әдістерін енгізуді ұсына алады. Мұндай сараптамалық бағалау білім беру мекемелеріне бағдарламаларды өзгермелі жағдайларға бейімдеуге, мамандарды даярлауды жақсартуға және соның салдарынан түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға көмектеседі. Сарапшыларды тарту сонымен қатар білім беру жүйесі мен индустрия арасындағы байланысты нығайтады, бұл жұмыс берушілердің қажеттіліктерін жақсы түсінуге және білім беру бағдарламаларының практикалық маңыздылығын арттыруға ықпал етеді.

Сарапшылардың ББ бағалауы мынадай критерийлер бойынша жүргізіледі:

1) ББ-ның тәжірибеге бағдарлануы – ББ-ның білім мен дағдыларды практикалық қолдануға қаншалықты бағытталғанын бағалау;

2) Пәндердің берілген оқу нәтижелеріне логикалық өзара байланысы және сәйкестігі – бағдарлама ішіндегі пәндер бір-бірімен және оқытудың соңғы нәтижелерімен қалай байланысты екенін талдау;

3) Пәндерді оқыту кезегінің мәнділігі/қисындылығы – бағдарламаның логикалық құрылымын, пәндердің қаншалықты материалды жақсы игеруге ықпал ететін ретпен ұйымдастырылғандығын бағалау;

4) ББ мазмұнының кәсіптік стандарттарға және/немесе еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі – ББ-ның осы саладағы қолданыстағы кәсіби стандарттарға (олар бар болған жағдайда) және (немесе) қазіргі еңбек нарығының талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігін бағалау;

5) Элективті пәндер каталогы (ЭПК) және оның мәні – ББ икемділігі мен бейімділігін бағалау: элективті курстардың кеңдігі мен әртүрлілігі, сәйкес бағыттар мен мамандықтарды таңдау мүмкіндігі, студенттердің қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі, тәжірибеге бағытталған және инновациялық курстардың болуын бағалау.

ББ мазмұнын бағалау жүйесі келесі диапазондар бойынша бөлінеді:

- Өте жақсы – 9-10 балл арасы;
- Жақсы – 6-8 балл арасы;
- Қанағаттанарлық – 4-5 балл арасы;
- Қанағаттанарлықсыз – 0-3 балл арасы.

5-кесте. «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Сарапшының орташа бағасы	Балл
1	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	8,75	4,38
2	Alikhan Bokeikhan University	8,75	4,38
3	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	8,67	4,34
4	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	8,67	4,34
5	SDU University	8,50	4,25
6	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	8,50	4,25
7	Шымкент университеті	8,50	4,25
8	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	8,50	4,25
9	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	8,42	4,21
10	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	8,42	4,21
11	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	8,42	4,21
12	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	8,42	4,21
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	8,42	4,21
14	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	8,42	4,21
15	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	8,33	4,17
16	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	8,33	4,17
17	Алматы технологиялық университеті	8,33	4,17
18	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	8,33	4,17
19	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	8,33	4,17

20	Гуманитарлық-техникалық академия	8,33	4,17
21	Қарағанды индустриялық университеті	8,33	4,17
22	Алматы менеджмент университеті	8,25	4,13
23	Торайғыров университеті	8,25	4,13
24	Қызылорда «Болашақ» университеті	8,25	4,13
25	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	8,25	4,13
26	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	8,25	4,13
27	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	8,17	4,09
28	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	8,08	4,04
29	Орталық-Қазақстан академиясы	8,08	4,04
30	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	8,08	4,04
31	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	8,08	4,04
32	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	8,08	4,04
33	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	8,00	4,00
34	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	8,00	4,00
35	Қазақстан-Американдық еркін университеті	8,00	4,00
36	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	8,00	4,00
37	Қызылорда ашық университеті	8,00	4,00
38	«Тұран» университеті	7,92	3,96
39	КИМЭП университеті	7,92	3,96
40	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	7,92	3,96
41	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	7,92	3,96
42	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	7,92	3,96
43	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7,83	3,92
44	Esil University	7,83	3,92
45	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	7,83	3,92
46	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	7,83	3,92
47	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	7,83	3,92
48	Инновациялық Еуразия университеті	7,83	3,92
49	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	7,75	3,88
50	Аймақтық инновациялық университет	7,75	3,88
51	«Тұран-Астана» университеті	7,67	3,84
52	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	7,58	3,79
53	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	7,50	3,75
54	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	7,50	3,75
55	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	7,33	3,67
56	Q University	7,25	3,63
57	Рудный индустриялық институты	6,92	3,46

58	«Мирас» университеті	0,00	0,00

Дереккөз: «Атамекен» ҰКП мәліметтері

5-кестеде ББ мазмұнын сараптамалық бағалаудың қорытындысы ұсынылған, оған сәйкес жетекші орындарды мынадай ЖЖОКБҰ иеленді: С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті, Alikhan Bokeikhan University, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті.

1.2 «Білім беру бағдарламасының жетістіктері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.2.1 «Академиялық ұтқырлық» критерийі

ЖЖОКБҰ студенттерінің белгілі бір уақыт кезеңіне елден тыс басқа білім беру немесе ғылыми мекемеге ауысуы студенттің жеке дамуы үшін маңызды және оған мәдени байуға мүмкіндік береді, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің тиімділігін, түлектердің отандық және халықаралық еңбек нарықтарындағы бәсекеге қабілеттілігін арттырады, жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының тәжірибесін зерделеу және игеру есебінен кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіреді және т. б.

ЖЖОКБҰ да академиялық ұтқырлық бағдарламасын іске асыруды талдау мақсатында оқу орындарынан мынадай құжаттар талап етілді:

- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде студенттерді шетелдік оқу орындарына жіберу туралы ректор бұйрығының көшірмесі;
- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде шетелдік оқу орындарының студенттерін қабылдау туралы ректор бұйрығының көшірмесі.

ЖЖОКБҰ академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде ұсынылған құжаттарды «Атамекен» ҰКП менеджерлері талдап, келесі қорытындылар жасады:

6-кесте. «Академиялық ұтқырлық» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ контингенті	Академиялық ұтқырлық бағдарламаларын қолданған білім алушылар саны	Балл
1	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	72	24	5,00
2	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	22	5	3,41
3	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	56	5	1,34
4	«Тұран» университеті	41	3	1,10
5	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	201	10	0,75
6	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	81	4	0,74
7	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	67	3	0,67
8	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	68	2	0,44

9	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	137	4	0,44
10	Алматы менеджмент университеті	106	3	0,42
11	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	81	2	0,37
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	118	2	0,25
13	Esil University	138	2	0,22
14	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	139	2	0,22
15	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	180	2	0,17
16	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	260	3	0,17
17	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	181	2	0,17
18	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	96	1	0,16
19	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	186	2	0,16
20	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	150	1	0,10
21	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	162	1	0,09
22	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	179	1	0,08
23	Алматы технологиялық университеті	276	1	0,05
24	SDU University	64	0	0,00
25	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	94	0	0,00
26	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	175	0	0,00
27	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	159	0	0,00
28	КИМЭП университеті	83	0	0,00
29	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	70	0	0,00
30	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	62	0	0,00
31	Орталық-Қазақстан академиясы	35	0	0,00
32	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	126	0	0,00
33	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	108	0	0,00
34	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	55	0	0,00
35	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	141	0	0,00
36	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	126	0	0,00
37	«Тұран-Астана» университеті	57	0	0,00
38	Alikhan Bokeikhan University	107	0	0,00
39	Торайғыров университеті	139	0	0,00
40	Қазақстан-Американдық еркін университеті	60	0	0,00
41	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	95	0	0,00
42	Қызылорда «Болашақ» университеті	52	0	0,00

43	Гуманитарлық-техникалық академия	88	0	0,00
44	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	93	0	0,00
45	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	64	0	0,00
46	«Мирас» университеті	160	0	0,00
47	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	95	0	0,00
48	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	62	0	0,00
49	Шымкент университеті	66	0	0,00
50	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	122	0	0,00
51	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	60	0	0,00
52	Инновациялық Еуразия университеті	29	0	0,00
53	Қызылорда ашық университеті	34	0	0,00
54	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	32	0	0,00
55	Q University	89	0	0,00
56	Қарағанды индустриялық университеті	52	0	0,00
57	Рудный индустриялық институты	76	0	0,00
58	Аймақтық инновациялық университет	60	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

6-кестеде көрсетілген мәліметтерге сәйкес, келесі ЖЖОКБҰ жоғары көрсеткіштерді көрсетті: Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті.

1.2.2 «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі

Қазіргі уақытта нарықтағы технологиялық даму ЖЖОКБҰ-да тиімді ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыруды талап етеді, тек жаңа білімді дамытуды ғана емес, сонымен қатар нарықта коммерциялық тұрғыдан дамыған, сұранысқа ие бизнес-идеяларды өндіруді талап етеді.

Студенттік бизнес-инкубаторлар мен зертханалар жастар ортасында кәсіпкерлік қызметтің оң бейнесін қалыптастырады, жастар арасында креативті және инновациялық әлеуетті іске асырады, сондай-ақ кәсіпкерлікке және инновациялық қызметке бағдарланған ұйымдар мен жастар қауымдастықтарын қолдайды, жастар кәсіпкерлігін ақпараттық, білім беру, қаржылық және мүліктік қолдаудың бірыңғай жүйесін құрады және қамтамасыз етеді. Бұдан басқа, жастарды кәсіпкерлік қызметке білім беру, әдістемелік және ақпараттық даярлауды көрсетеді, жастар құрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің санын арттырады, жоғары білім, бизнес және өндірістік сала арасындағы өзара іс-қимыл мен әлеуметтік әріптестік үшін жағдайлар жасайды.

Сондықтан «Атамекен» ҰКП зерттеу бағытындағы пункттердің бірі ЖЖОКБҰ студенттерінің шығармашылық жетістіктерін дәріптеу және енгізу болып табылады.

Студенттердің ғылыми зерттеулерін талдау мақсатында оқу орындарынан электрондық форматта растайтын құжат (патент және авторлық құқық туралы куәлік) талап етілді:

Ұсынылған құжаттар негізінде келесі мәліметтер алынды:

7-кесте. «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Ғылыми жобалардың атауы	Балл
1	«Тұран» университеті	Авторлық құқық: Оценка возможностей и перспективы экономического сотрудничества Казахстана с одной из ведущих стран мировой экономики (на примере Японии); Влияние цифровой трансформации стран ШОС на углубление шанхайской экономической интеграции; Пути повышения прибыли и рентабельности (на примере ТОО «Актюбинская медная компания»); Қаржылық дағдарыстардың себептері мен салдарын зерттеу	5,00
2	«Тұран-Астана» университеті	Авторлық құқық: Экономиканың нақты секторындағы шағын және орта бизнесті несиелеу тиімділігі	0,90
3	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	Авторлық құқық: Электронное учебное пособие "Планирование деятельности предприятия"	0,28

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

7-кестеде көрсетілген ЖЖОКБҰ-да түлектердің ғылыми жобаларының бар екендігі расталған: «Тұран» университеті, «Тұран-Астана» университеті, Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті.

1.2.3 «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі

Қазақстанда Еуропалық жоғары білім беру аймағына (European Higher Education Area (EHEA)) кіре отырып, кадрларды даярлаудың үш деңгейлі моделін: бакалавриат, магистратура және PhD докторантураны енгізуді қамтитын жоғары білім беру жүйесін айтарлықтай қайта құрылымдау жүргізілді. Бакалавриат аяқталғаннан кейін түлектердің одан әрі дамуы үшін әртүрлі мүмкіндіктері бар, мысалы, мамандық бойынша жұмыс іздеу, екінші жоғары білім алу немесе магистратураға түсу.

Магистратура біліктілікті арттыруда және таңдаған мамандығы бойынша білімді тереңдетуде шешуші рөл атқарады, бұл оны кәсіби қалыптасудың маңызды кезеңіне айналдырады. Жыл сайын магистрлік бағдарламалар барған сайын танымал бола бастады, ал магистрлер еңбек нарығында сұранысқа ие бола бастады, бұл қазіргі заманғы экономика жағдайында білім берудің осы деңгейінің өзектілігін көрсетеді.

Бұл критерий бойынша жиналған деректер 8-кестедегідей болды.

8-кесте. «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Магистранттар үлесі			Балл
		Түлектер саны	Түлектер арасында магистратурада оқуды жалғастырғандар саны	үлес %	
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	24	7	29	5,00
2	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	32	8	25	4,29
3	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	12	3	25	4,29
4	КИМЭП университеті	14	2	14	2,45
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	10	1	10	1,71
6	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	60	6	10	1,71
7	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	11	1	9	1,56
8	«Тұран» университеті	11	1	9	1,56
9	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	23	2	9	1,49
10	SDU University	12	1	8	1,43
11	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	13	1	8	1,32

12	Алматы менеджмент университеті	27	2	7	1,27
13	Esil University	30	2	7	1,14
14	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	15	1	7	1,14
15	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	20	1	5	0,86
16	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	22	1	5	0,78
17	Орталық-Қазақстан академиясы	25	1	4	0,69
18	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	50	1	2	0,34
19	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	71	1	1	0,24
20	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	23	0	0	0,00
21	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	16	0	0	0,00
22	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	31	0	0	0,00
23	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	14	0	0	0,00
24	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	16	0	0	0,00
25	Алматы технологиялық университеті	10	0	0	0,00
26	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	15	0	0	0,00
27	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	18	0	0	0,00
28	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	49	0	0	0,00
29	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	19	0	0	0,00
30	«Тұран-Астана» университеті	26	0	0	0,00
31	Alikhan Bokeikhan University	8	0	0	0,00
32	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	11	0	0	0,00
33	Торайғыров университеті	58	0	0	0,00
34	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	87	0	0	0,00
35	Қазақстан-Американдық еркін университеті	21	0	0	0,00
36	Қызылорда «Болашақ» университеті	16	0	0	0,00
37	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	45	0	0	0,00
38	Гуманитарлық-техникалық академия	28	0	0	0,00
39	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	21	0	0	0,00
40	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	15	0	0	0,00
41	«Мирас» университеті	25	0	0	0,00
42	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	14	0	0	0,00
43	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	43	0	0	0,00

44	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	10	0	0	0,00
45	Шымкент университеті	63	0	0	0,00
46	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	21	0	0	0,00
47	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	15	0	0	0,00
48	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	12	0	0	0,00
49	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	4	0	0	0,00
50	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	7	0	0	0,00
51	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	4	0	0	0,00
52	Инновациялық Еуразия университеті	8	0	0	0,00
53	Қызылорда ашық университеті	6	0	0	0,00
54	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	3	0	0	0,00
55	Q University	1	0	0	0,00
56	Қарағанды индустриялық университеті	4	0	0	0,00
57	Рудный индустриялық институты	4	0	0	0,00
58	Аймақтық инновациялық университет	4	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

8-кестеде осы критерий бойынша 2024 жылғы түлектерді талдау қорытындыларын көруге болады, түлектердің жалпы саны 1277 болса, оның ішінде 43 түлек әрі қарай магистратурада оқуын жалғастырған, бұл 3,3% құрайды. Кестеге сәйкес магистратураға түскен түлектердің ең көп үлесі келесі оқу орындарына тиесілі: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті.

1.2.4 «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі

Ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсу үшін іріктеу емтихандарының нысандарының бірі.

Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы – жоғары ҰБТ нәтижелерін көрсеткен талапкерлердің көбінесе қай ЖЖОКБҰ таңдайтынын анықтайтын көрсеткіш. Бұл көрсеткіш ЖЖОКБҰ деңгейін және талапкерлер арасында оның сұранысын анықтауға мүмкіндік береді.

9-кесте. «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Талапкерлердің орташа ҰБТ балы	Балл
1	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	108	3,87
2	SDU University	106	3,80
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	103	3,67
4	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	93	3,33
5	Алматы менеджмент университеті	91	3,24
6	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	89	3,18
7	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	88	3,16
8	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	88	3,15
9	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	84	3,02
10	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	84	2,98
11	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	81	2,88
12	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	78	2,79
13	КИМЭП университеті	78	2,77
14	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	75	2,67
15	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	74	2,65
16	«Тұран» университеті	74	2,63
17	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	73	2,61
18	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	72	2,59
19	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	72	2,57
20	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	72	2,57
21	Рудный индустриялық институты	72	2,56
22	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	72	2,55
23	Торайғыров университеті	71	2,54
24	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	71	2,54
25	Esil University	71	2,52
26	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	71	2,52
27	Alikhan Bokeikhan University	70	2,50
28	Қызылорда ашық университеті	70	2,50
29	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	70	2,49
30	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	69	2,46
31	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	69	2,45
32	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	68	2,43
33	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	67	2,40
34	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	66	2,37

35	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	66	2,36
36	Q University	66	2,36
37	Қазақстан-Американдық еркін университеті	65	2,32
38	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	65	2,31
39	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	64	2,29
40	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	63	2,25
41	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	63	2,24
42	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	62	2,23
43	Алматы технологиялық университеті	62	2,21
44	Шымкент университеті	62	2,21
45	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	62	2,21
46	«Тұран-Астана» университеті	62	2,20
47	Инновациялық Еуразия университеті	61	2,16
48	Орталық-Қазақстан академиясы	60	2,14
49	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	60	2,14
50	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	58	2,06
51	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	58	2,06
52	Қарағанды индустриялық университеті	46	1,64
53	«Мирас» университеті	45	1,61
54	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	42	1,48
55	Қызылорда «Болашақ» университеті	30	1,07
56	Гуманитарлық-техникалық академия	0	0,00
57	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	0,00
58	Аймақтық инновациялық университет	0	0,00

Дереккөз: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМК

9-кестеде көрсетілгендей, ББ бойынша 2024-2025 оқу жылында жоғары оқу орнына оқуға түскен талапкерлердің орташа балы 67 балды құраған. 100-ден жоғары балл жинаған талапкерлер келесі ЖЖОКБҰ-ны таңдаған: М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, SDU University, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.2.5 «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі

Шетелдік студенттер өз елдерінде қазақ тілі мен мәдени дәстүрлерінің таралуына ықпал ете отырып, Қазақстандағы заманауи білім беру жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Олардың еліміздің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқуы біздің университеттерге деген халықаралық сұраныс деігейін көрсетеді және олардың рейтингінің жоғарылауына тікелей әсер етеді.

«Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі білім беру бағдарламаларының студенттерді шетелден тарту қабілетін көрсетеді. Бұл

шетелдік студенттер үшін білім беру бағдарламалары мен жоғары оқу орындарының нақты тартымдылығын объективті бағалауға мүмкіндік береді.

Осы критерийді растау үшін ЖЖОКБҰ келесі құжаттарды ұсыну қажет:

- шетелдік студенттерді қабылдау туралы бұйрықтар;
- шетелдік студенттердің төлқұжаттарының көшірмелері.

10-кесте. «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Шетелдік студенттер үлесі			Балл
		ББ контингенті	Шетелдік студенттер саны	үлес, %	
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	175	157	90	5,00
2	Алматы технологиялық университеті	276	207	75	4,18
3	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	56	23	41	2,29
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	159	45	28	1,58
5	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	32	7	22	1,22
6	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	22	4	18	1,01
7	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	81	14	17	0,96
8	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	68	10	15	0,82
9	Q University	89	11	12	0,69
10	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	260	31	12	0,66
11	SDU University	64	7	11	0,61
12	Рудный индустриялық институты	76	8	11	0,59
13	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	201	20	10	0,55
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	72	6	8	0,46
15	КИМЭП университеті	83	6	7	0,40
16	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	62	4	6	0,36
17	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	126	6	5	0,27
18	Қарағанды индустриялық университеті	52	2	4	0,21
19	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	55	2	4	0,20
20	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	118	4	3	0,19

21	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	94	3	3	0,18
22	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	93	3	3	0,18
23	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	96	3	3	0,17
24	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	64	2	3	0,17
25	Орталық-Қазақстан академиясы	35	1	3	0,16
26	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	137	4	3	0,16
27	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	150	4	3	0,15
28	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	122	3	2	0,14
29	Гуманитарлық-техникалық академия	88	2	2	0,13
30	«Тұран-Астана» университеті	57	1	2	0,10
31	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	186	3	2	0,09
32	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	139	2	1	0,08
33	Торайғыров университеті	139	2	1	0,08
34	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	162	2	1	0,07
35	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	95	1	1	0,06
36	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	181	2	1	0,06
37	Алматы менеджмент университеті	106	1	1	0,05
38	Esil University	138	1	1	0,04
39	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	141	1	1	0,04
40	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	179	1	1	0,03
41	«Тұран» университеті	41	0	0	0,00
42	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	70	0	0	0,00
43	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	126	0	0	0,00
44	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	108	0	0	0,00
45	Alikhan Bokeikhan University	107	0	0	0,00
46	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	81	0	0	0,00
47	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	180	0	0	0,00
48	Қазақстан-Американдық еркін университеті	60	0	0	0,00
49	Қызылорда «Болашақ» университеті	52	0	0	0,00
50	«Мирас» университеті	160	0	0	0,00
51	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	95	0	0	0,00
52	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	62	0	0	0,00
53	Шымкент университеті	66	0	0	0,00
54	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	60	0	0	0,00

55	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	67	0	0	0,00
56	Инновациялық Еуразия университеті	29	0	0	0,00
57	Қызылорда ашық университеті	34	0	0	0,00
58	Аймақтық инновациялық университет	60	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

10-кестеде шетелдік студенттердің «Экономика» ББ жалпы контингентіне қатынасын көруге болады, бұл 10% құрайды. Шетелдік студенттердің контингентке шаққандағы ең көп үлесі келесі оқу орындарында анықталды: Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, Алматы технологиялық университеті.

1.3 «ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.3.1 «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі

Студенттер мен оқытушылардың арақатынасы ЖЖОКБҰ ұсынатын білім сапасына әсер ететін негізгі көрсеткіштердің бірі. Бұл критерий оқытуға жеке көзқарас деңгейін және әр студентке оқытушы тарапынан жеткілікті көңіл бөлінетін қолайлы білім беру ортасын құру мүмкіндігін көрсетеді.

Студенттердің оқытушыларға қатынасының төмендігі оқытушылар құрамы жеке кеңес беруге, жұмыстарды тексеруге, ғылыми зерттеулерді басқаруға және практикалық дайындыққа көбірек уақыт бөле отырып, оқушылармен тиімдірек әрекеттесе алуына көбірек мүмкіндік береді. Бұл әсіресе тәжірибеге бағытталған оқытудың жоғары дәрежесін және тереңдетілген зерттеулерді қажет ететін бағдарламалар үшін өте маңызды.

Ал бір ПОҚ шаққанда білім алушылар санының тым көп болуы оқытушыларға шамадан тыс жүктемелер артылатындығын көрсетуі мүмкін, бұл білім беру процесінің сапасын төмендетуі және студенттердің оқуға қызығушылығына теріс әсер етуі мүмкін. Қазіргі білім беру стандарттары мен еңбек нарығының талаптары жағдайында студенттер мен оқытушылар саны арасындағы оңтайлы тепе-теңдікті сақтау ЖЖОКБҰ бәсекеге қабілеттілігінің маңызды факторына айналады.

Осылайша, осы критерийді талдау оқу орнының оқу жүктемесін ақылға қонымды бөлуді қолдай отырып және оқыту сапасын қамтамасыз ете отырып, білім беру қызметтерінің жоғары деңгейін қаншалықты қамтамасыз ете алатынын бағалауға мүмкіндік береді.

Біздің тарапымыздан ЖЖОКБҰ-да ПОҚ сапасы бойынша берілген мәліметтерді тексеру кезінде мынадай нормативтік құқықтық актілердің іске асырылуы да ескеріледі: Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары профессор-оқытушылар құрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 606 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17670 болып тіркелген).

11-кесте. «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	ЖЖОКБҰ контингенті	Бір ПОҚ-қа шаққандағы білім алушылар саны	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	28441	13	5,00
2	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	929	12917	14	4,70
3	Гуманитарлық-техникалық академия	36	516	14	4,56
4	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	10978	14	4,54
5	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	626	9112	15	4,49
6	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307	4570	15	4,39
7	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	410	6173	15	4,34
8	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	13916	16	4,16
9	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436	7147	16	3,99
10	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	11391	16	3,99
11	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	71	1170	16	3,97
12	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	116	1944	17	3,90
13	«Тұран» университеті	374	6356	17	3,85
14	Торайғыров университеті	511	8878	17	3,76
15	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	823	14443	18	3,73
16	Инновациялық Еуразия университеті	80	1410	18	3,71
17	Қызылорда ашық университеті	139	2502	18	3,63
18	Q University	144	2639	18	3,57
19	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	25914	19	3,46
20	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	9031	19	3,41
21	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	22327	19	3,41
22	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	82	1593	19	3,37
23	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	7975	20	3,34
24	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214	4214	20	3,32

25	Аймақтық инновациялық университет	75	1476	20	3,32
26	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	17207	20	3,31
27	Алматы технологиялық университеті	388	7979	21	3,18
28	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	67	1382	21	3,17
29	Alikhan Bokeikhan University	375	7870	21	3,12
30	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	311	6524	21	3,12
31	КИМЭП университеті	132	2861	22	3,02
32	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355	7781	22	2,98
33	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290	6458	22	2,94
34	Қарағанды индустриялық университеті	123	2744	22	2,93
35	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284	6458	23	2,88
36	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508	11566	23	2,87
37	Шымкент университеті	289	6666	23	2,83
38	Рудный индустриялық институты	66	1602	24	2,69
39	«Тұран-Астана» университеті	165	4115	25	2,62
40	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191	4760	25	2,62
41	SDU University	356	9031	25	2,58
42	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	226	5804	26	2,55
43	Орталық-Қазақстан академиясы	69	1822	26	2,48
44	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290	7736	27	2,45
45	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	14379	27	2,45
46	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288	7787	27	2,42
47	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	186	5020	27	2,42
48	Esil University	162	4562	28	2,32
49	Алматы менеджмент университеті	151	4629	31	2,13
50	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	8758	32	2,07
51	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	278	9352	34	1,94
52	Қызылорда «Болашақ» университеті	142	4843	34	1,92
53	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	294	10645	36	1,81
54	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380	13823	36	1,80
55	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111	4139	37	1,75

56	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270	11010	41	1,60
57	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81	4071	50	1,30
58	«Мирас» университеті	0	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

11-кестеде оқытушылардың ЖЖОКБҰ-ның жалпы контингентіне қатынасын көруге болады. Осы критерий бойынша үздік көрсеткіш Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде тіркелді, ол университетте бір оқытушыға орташа есеппен 13 білім алушы келеді.

1.3.2 «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі

Дәрежелі оқытушылардың үлесі профессор-оқытушылар құрамының академиялық біліктілігі мен кәсібилігінің маңызды көрсеткіші. Ғылыми дәрежесі (ғылыми дәрежесі және (немесе) философия докторы PhD/бейіні бойынша доктор (академиялық) дәрежесі және (немесе) ғылыми атағы және «өнер» кадрларын даярлау үшін «ҚР Еңбек сіңірген жаттықтырушысы» спорттық атағы) бар оқытушылар ЖЖОКБҰ-да білім мен ғылыми қызметтің жоғары деңгейін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Оқу орнында дәрежелі оқытушылардың едәуір санының болуы оның іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу, ғылыми әзірлемелердің нәтижелерін білім беру процесіне кіріктіру, сондай-ақ халықаралық ғылыми жобаларға қатысу мүмкіндігі туралы куәландырады. Бұл тез өзгеретін кәсіби орта жағдайында жұмысқа дайын жоғары білікті мамандарды қалыптастыру үшін қолайлы жағдай жасайды.

Сонымен қатар, дәрежелі оқытушылар педагогикалық құзыреттіліктің жоғары деңгейіне ие, бұл оларға білімді тиімді жеткізуге, студенттерде сыни ойлау мен аналитикалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мұндай оқытушылардың жоғары үлесі оқу орнының академиялық стандарттарға бейілділігін және білім беру бағдарламаларының сапасын үздіксіз жетілдіруге ұмтылысын көрсетеді.

Бұл критерий ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының академиялық және кәсіптік даярлықтың қазіргі заманғы талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді, сондай-ақ оның ғылыми және білім беру орталығы ретіндегі беделін нығайтуға ықпал етеді.

12-кесте. «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	Штаттық дәрежелі ПОҚ саны	Үлес, (%)	Балл
1	Инновациялық Еуразия университеті	80	77	96	5,00
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	1014	74	3,84
3	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	71	50	70	3,66
4	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	278	175	63	3,27
5	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288	180	63	3,25
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	1336	61	3,19
7	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436	265	61	3,16
8	Алматы технологиялық университеті	388	232	60	3,11
9	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	929	548	59	3,06
10	Торайғыров университеті	511	299	59	3,04
11	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	502	58	2,99
12	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191	108	57	2,94
13	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	116	65	56	2,91
14	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355	198	56	2,90
15	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111	61	55	2,85
16	Esil University	162	88	54	2,82
17	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	823	447	54	2,82
18	Орталық-Қазақстан академиясы	69	37	54	2,79
19	Гуманитарлық-техникалық академия	36	19	53	2,74
20	Шымкент университеті	289	151	52	2,71
21	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	396	52	2,70
22	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81	42	52	2,69
23	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284	144	51	2,63
24	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307	155	50	2,62
25	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508	253	50	2,59
26	«Тұран» университеті	374	186	50	2,58
27	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290	141	49	2,53

28	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	82	40	49	2,53
29	Қарағанды индустриялық университеті	123	60	49	2,53
30	«Тұран-Астана» университеті	165	79	48	2,49
31	Алматы менеджмент университеті	151	72	48	2,48
32	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	226	108	48	2,48
33	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	311	148	48	2,47
34	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	186	88	47	2,46
35	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380	178	47	2,43
36	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	410	191	47	2,42
37	Рудный индустриялық институты	66	30	45	2,36
38	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270	119	44	2,29
39	SDU University	356	156	44	2,28
40	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	67	29	43	2,25
41	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290	124	43	2,22
42	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	199	42	2,19
43	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	117	42	2,19
44	Қызылорда «Болашақ» университеті	142	59	42	2,16
45	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	366	41	2,15
46	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214	87	41	2,11
47	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	294	118	40	2,08
48	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	207	38	2,00
49	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	626	228	36	1,89
50	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	146	36	1,86
51	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	236	34	1,76
52	Q University	144	48	33	1,73
53	Аймақтық инновациялық университет	75	25	33	1,73
54	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	367	32	1,64
55	Қызылорда ашық университеті	139	44	32	1,64
56	Alikhan Bokeikhan University	375	60	16	0,83
57	КИМЭП университеті	132	18	14	0,71
58	«Мирас» университеті	0	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

12-кестеде бұл ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның дәрежелі ПОҚ үлесі орта есеппен 48% құрайтынын көруге болады. Дәрежелі ПОҚ-ның ең көп үлесі мынадай ЖЖОКБҰ-да жұмыс істейді: Инновациялық Еуразия университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.3.3 «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі

«Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі білім беру процесінің қаржылық қамтамасыз етілуін және оқу орнының оқытудың негізгі аспектілеріне қаражат салуға дайындығын бағалауға мүмкіндік беретін маңызды көрсеткіштердің бірі. Бұл критерийде бағдарламалық қамтамасыз ету және кітапхана қорын дамыту шығындары ескеріледі.

Бағдарламалық қамтамасыз ету шығындары әртүрлі пәндерге арналған арнайы бағдарламалар, оқу процесін басқару жүйелері және оқытудың тиімділігі мен интерактивтілігін арттыратын басқа да цифрлық құралдар сияқты оқу процестеріне қажетті лицензиялық бағдарламаларды сатып алу және жаңарту шығындарын қамтиды. Бұл ББ өзектілігін сақтау және студенттерді заманауи технологиялармен жұмыс істеуге дайындау үшін маңызды.

Кітапхана қорын дамыту шығындарына студенттердің өзекті және сапалы оқу және ғылыми ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қажетті жаңа оқулықтарды, ғылыми әдебиеттерді, электрондық ресурстар мен дерекқорларды сатып алу шығындары кіреді. Кітапхана қорын дамыту білімді тереңдетуге және ғылыми зерттеулер жүргізуге ықпал ететін академиялық ортаның маңызды құрамдас бөлігі.

13-кесте. «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ контингенті	1 студентке шаққандағы шығындар көлемі (теңге)	Балл
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	7147	53068	5,00
2	КИМЭП университеті	2861	43874	4,31
3	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	7787	43838	4,30
4	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	25914	42419	4,20
5	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7736	36807	3,77
6	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	1944	35787	3,70
7	Қызылорда ашық университеті	2502	28826	3,17
8	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	1382	26140	2,97
9	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6458	24760	2,87

10	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	14379	23345	2,76
11	«Тұран-Астана» университеті	4115	21353	2,61
12	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6173	18761	2,41
13	Инновациялық Еуразия университеті	1410	17596	2,33
14	Рудный индустриялық институты	1602	17301	2,30
15	Аймақтық инновациялық университет	1476	16456	2,24
16	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7781	15879	2,20
17	Қарағанды индустриялық университеті	2744	15687	2,18
18	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	1170	14782	2,11
19	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	14443	13982	2,05
20	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	28441	13547	2,02
21	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	17207	13401	2,01
22	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	5804	13040	1,98
23	Алматы менеджмент университеті	4629	11956	1,90
24	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	4214	11831	1,89
25	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	22327	11075	1,83
26	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	7975	10181	1,77
27	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	1593	10030	1,76
28	SDU University	9031	9806	1,74
29	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	11566	9097	1,69
30	Esil University	4562	8958	1,68
31	Қызылорда «Болашақ» университеті	4843	7288	1,55
32	Q University	2639	7343	1,55
33	«Тұран» университеті	6356	6890	1,52
34	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	8758	6855	1,52
35	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	5020	6716	1,51
36	Қазақстан-Американдық еркін университеті	4071	6364	1,48
37	Шымкент университеті	6666	6395	1,48
38	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	10978	5783	1,44

39	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	4760	5656	1,43
40	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	13916	5563	1,42
41	Гуманитарлық-техникалық академия	516	5197	1,39
42	Торайғыров университеті	8878	5092	1,38
43	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	9112	4549	1,34
44	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6458	4486	1,34
45	Alikhan Bokeikhan University	7870	4375	1,33
46	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	10645	4138	1,31
47	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	12917	3998	1,30
48	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	6524	3966	1,30
49	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	9031	3800	1,29
50	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	4570	3847	1,29
51	Орталық-Қазақстан академиясы	1822	3757	1,28
52	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	13823	3077	1,23
53	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	11391	2779	1,21
54	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	11010	2481	1,19
55	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	9352	1626	1,12
56	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	4139	554	1,04
57	Алматы технологиялық университеті	7979	129	1,01
58	«Мирас» университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

13-кестеде көрсетілген 1 студентке бөлінген қаражатты талдау бойынша келесі ЖЖОКБҰ жоғары нәтиже көрсетті: Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, КИМЭП университеті, С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.3.4 «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі

«Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі оқытушыларды қаржылық қолдау деңгейін және жанама түрде оқу орнындағы білім беру процесінің сапасын көрсететін маңызды көрсеткіш. Медианалық жалақы – оқытушылардың жартысы жалақыны осы деңгейден

жоғары, ал екінші жартысы төмен алатын бөліну нүктесі. Бұл көрсеткіштің орташа жалақыдан айырмашылығы, оған өте жоғары немесе өте төмен жалақы сияқты шекті мәндер әсер етпейді.

Медианалық жалақы деңгейі оқытушылардың мотивациясымен және олардың жұмысқа қанағаттануымен тығыз байланысты. Жалақының жоғары деңгейі университетке білікті мамандарды тартуға және ұстап қалуға мүмкіндік береді, ол дегеніміз оқыту мен ғылыми қызметтің сапасына оң әсер етеді. Лайықты жалақы алатын оқытушылар үнемі кәсіби дамуға, ғылыми зерттеулерге қатысуға және студенттермен белсенді қарым-қатынасқа ынталы болады.

Сонымен қатар, медианалық жалақы көрсеткіші ЖЖОКБҰ-ның қаржылық тұрақтылығын және оның басқа оқу орындарымен салыстырғанда бәсекеге қабілетті жалақы деңгейін ұстап тұру қабілетін көрсете алады.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде оқытушы жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

14-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ПОҚ медианалық жалақысы (теңге)	Балл
1	КИМЭП университеті	1691584	5,00
2	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	896191	2,77
3	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	707984	2,25
4	«Мирас» университеті	650559	2,21
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	673822	2,15
6	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	624955	2,02
7	SDU University	619048	2,00
8	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	551412	1,97
9	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	530045	1,97
10	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	595369	1,92
11	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	518221	1,92
12	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	584039	1,90
13	Алматы менеджмент университеті	576139	1,88
14	Қарағанды индустриялық университеті	510404	1,85
15	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	554746	1,82
16	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	552467	1,81
17	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	497805	1,81
18	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	501625	1,81
19	Алматы технологиялық университеті	546779	1,80

20	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	484686	1,78
21	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	531021	1,75
22	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	501098	1,67
23	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	465759	1,66
24	«Тұран» университеті	495742	1,65
25	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	494770	1,65
26	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	428287	1,65
27	Рудный индустриялық институты	439193	1,64
28	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	489887	1,63
29	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	481000	1,61
30	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	540526	1,61
31	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	430834	1,61
32	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	388153	1,56
33	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	403490	1,53
34	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	383676	1,52
35	Қазақстан-Американдық еркін университеті	444960	1,50
36	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	423584	1,50
37	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	390454	1,49
38	Торайғыров университеті	380525	1,47
39	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	400289	1,46
40	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	371851	1,42
41	Esil University	410392	1,41
42	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	349321	1,41
43	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	402484	1,39
44	«Тұран-Астана» университеті	400864	1,39
45	Аймақтық инновациялық университет	363180	1,35
46	Q University	384870	1,34
47	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	339645	1,28
48	Инновациялық Еуразия университеті	320549	1,28
49	Шымкент университеті	335211	1,27
50	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	313149	1,26
51	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	326707	1,22
52	Гуманитарлық-техникалық академия	314065	1,21
53	Қызылорда ашық университеті	284276	1,21
54	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	331408	1,19
55	Alikhan Bokeikhan University	306207	1,16

56	Қызылорда «Болашақ» университеті	263069	1,14
57	Орталық-Қазақстан академиясы	250689	1,04
58	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	224036	1,00

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

14-кестеде «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша талдау нәтижелерін көрсетілген: «Экономика» ББ бойынша ПОҚ орташа медианалық жалақысы 2025 жылы 477 122 теңгені құрады. ББ бойынша рейтингке қатысқан ЖЖОКБҰ арасында КИМЭП университеті – 1 691 584 теңге, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті – 896 191 теңге көрсеткіштерін көрсетіп, алғашқы орындарды иеленді.

1.4 «Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.4.1 «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі

«Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін көрсетеді. Топ үш критерийден тұрады: түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, түлектердің медианалық жалақысы. Бұл критерийлер бойынша білім беру бағдарламаларының 2024 жылғы түлектері талданады. Олардың оқу бітіргеннен кейін, 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңдегі зейнетақы жарналары арқылы талдау жүргізіледі.

«Жұмысқа орналасу деңгейі» көрсеткіші түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін тікелей көрсетеді. Бұл өлшем «тұрақты жұмыспен қамту» және «шартты жұмыспен қамту»болып бөлінеді.

Тұрақты жұмысқа орналасу – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде қатарынан кемінде 3 ай тұрақты зейнетақы жарналарын алған жұмысқа орналастырылған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш.

Шартты жұмыспен қамту – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде тұрақты емес негізде зейнетақы аударымдарын алған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш (яғни тұрақты жұмыспен қамту жағдайларын қоспағанда, тұрақсыз табыс).

Жұмыспен қамтылуды есептеу барысында тұрақты жұмыспен қамтылған түлектердің үлесі жоғары нәтиже береді.

Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін неғұрлым сенімді есептеу үшін жалпы түлектер санынан мынадай санаттар алынып тасталды:

- Магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырған түлектер;
- Шетел азаматтары;
- Декреттік демалыстағы түлектер;
- Мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер;
- Шетелде білім алатын түлектер;
- Шетелде жұмыс істейтін түлектер;
- 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер;
- Күш құрылымдарының қызметкерлері;
- Жас ерекшелігіне байланысты есептелмейтін түлектер (1996 жылғы және одан үлкен);
- Қайтыс болған түлектер.

Түлектердің саны 5 адамнан аз болатын келесі ЖЖОКБҰ-да есептеулер тек статистикалық деректер бойынша және сараптамалық бөлім бойынша жүргізілді, өйткені «түлектердің мансаптық перспективалары» блогы бойынша есептеу үшін деректердің аздығына байланысты көрсеткіштер дұрыс болмауы мүмкін: Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті, Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті, Инновациялық Еуразия университеті,

Қызылорда ашық университеті, Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті, Q University, Қарағанды индустриялық университеті, Рудный индустриялық институты, Аймақтық инновациялық университет.

2-диаграмма. «Экономика» ББ бойынша түлектердің жалпы саны мен құрамы

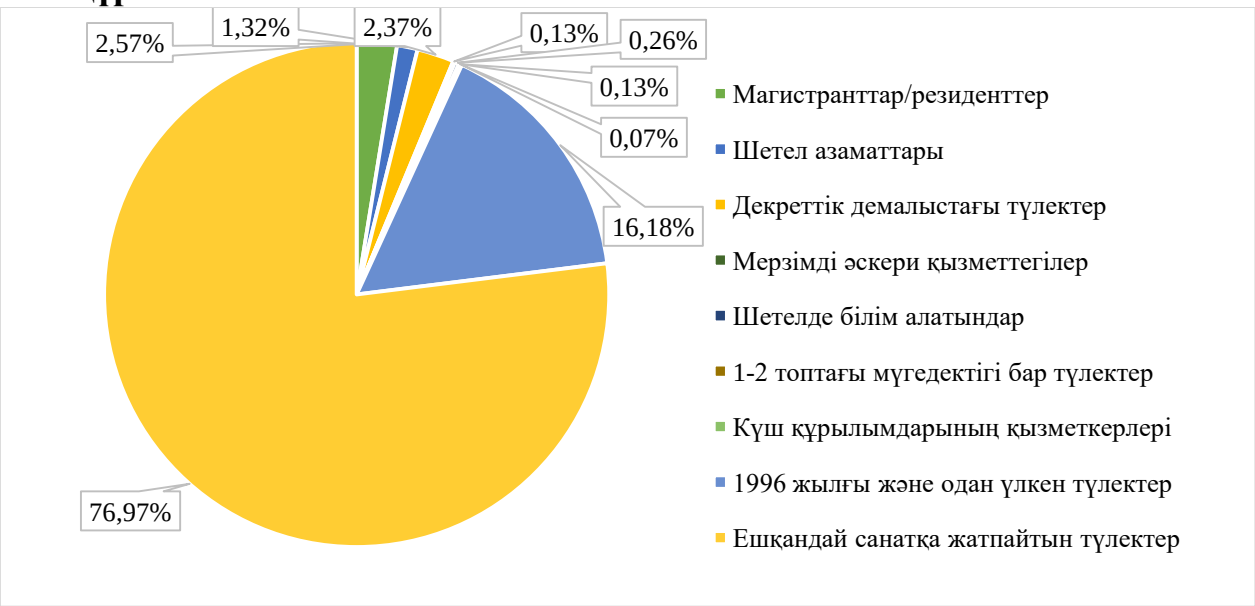

2-диаграммаға сәйкес ББ бойынша түлектердің жалпы саны 1520 адамды құрады, оның ішінде: декреттік демалыста – 36; мерзімді әскери қызметке шақырылғандар – 2; магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырғандар – 39; шетелде білім алатын түлектер – 4; шетел азаматтары – 20; 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер – 2; 1995 жылғы және одан үлкен – 246, күш құрылымдарының қызметкерлері – 1.

15-кесте. «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Түлектердің жалпы саны	Жұмысқа орналасу деңгейі, %	Тұрақты жұмыс, %	Шартты жұмыс, %	Балл
1	«Мирас» университеті	14	100%	86%	14%	4,57
2	SDU University	11	91%	82%	9%	4,27
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	8	100%	75%	25%	4,25

4	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	15	93%	73%	20%	4,07
5	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	15	100%	67%	33%	4,00
6	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	27	93%	70%	23%	3,96
7	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	11	100%	64%	36%	3,91
8	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	21	81%	76%	5%	3,90
9	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	8	100%	63%	37%	3,88
10	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	21	86%	71%	14%	3,86
11	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	20	95%	65%	30%	3,85
12	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	11	82%	73%	9%	3,82
13	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	16	88%	69%	19%	3,81
14	Alikhan Bokeikhan University	5	100%	60%	40%	3,80
15	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	13	85%	69%	16%	3,77
16	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	17	82%	71%	11%	3,76
17	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	12	75%	75%	0%	3,75
18	Қызылорда «Болашақ» университеті	8	75%	75%	0%	3,75
19	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	17	88%	65%	23%	3,71
20	Торайғыров университеті	45	82%	69%	13%	3,71
21	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	53	89%	64%	25%	3,70
22	Алматы менеджмент университеті	26	92%	62%	30%	3,69
23	КИМЭП университеті	11	73%	73%	0%	3,64
24	Орталық-Қазақстан академиясы	13	77%	69%	8%	3,62
25	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	19	74%	68%	6%	3,53
26	Гуманитарлық-техникалық академия	16	75%	63%	13%	3,38
27	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	9	100%	44%	56%	3,33
28	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	10	90%	50%	40%	3,30
29	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	18	72%	61%	11%	3,28
30	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	14	64%	64%	0%	3,21
31	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	5	100%	40%	60%	3,20
32	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	21	67%	62%	5%	3,19

33	«Тұран-Астана» университеті	20	75%	55%	20%	3,15
34	Алматы технологиялық университеті	7	71%	57%	14%	3,14
35	Қазақстан-Американдық еркін университеті	7	71%	57%	14%	3,14
36	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	31	74%	55%	19%	3,13
37	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	18	89%	45%	44%	3,11
38	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	10	80%	50%	30%	3,10
39	«Тұран» университеті	11	73%	55%	18%	3,09
40	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	21	81%	48%	33%	3,05
41	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	5	60%	60%	0%	3,00
42	Esil University	27	93%	37%	56%	2,96
43	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	54	70%	52%	18%	2,96
44	Шымкент университеті	37	59%	51%	8%	2,73
45	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	19	63%	47%	16%	2,68
46	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	8	75%	38%	37%	2,63
47	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	11	45%	27%	18%	1,73
48	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	14	43%	14%	29%	1,29
*	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	*	*	*	*	*
*	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	*	*	*	*	*
*	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	*	*	*	*	*
*	Инновациялық Еуразия университеті	*	*	*	*	*
*	Қызылорда ашық университеті	*	*	*	*	*
*	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	*	*	*	*	*
*	Q University	*	*	*	*	*
*	Қарағанды индустриялық университеті	*	*	*	*	*
*	Рудный индустриялық институты	*	*	*	*	*
*	Аймақтық инновациялық университет	*	*	*	*	*

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

15-кестеге сәйкес, «Экономика» ББ бойынша жұмысқа орналасудың орташа деңгейі 81% құрады. Жұмысқа орналасу көрсеткіші жоғары ЖЖОКБҰ: «Мирас» университеті, SDU University, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті және С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан

университеттерінің тұрақты түрде жұмысқа орналысуы жоғары болды. Соңғы позицияда Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті болды.

3-диаграмма. Түлектерің жұмысқа орналасу деңгейі

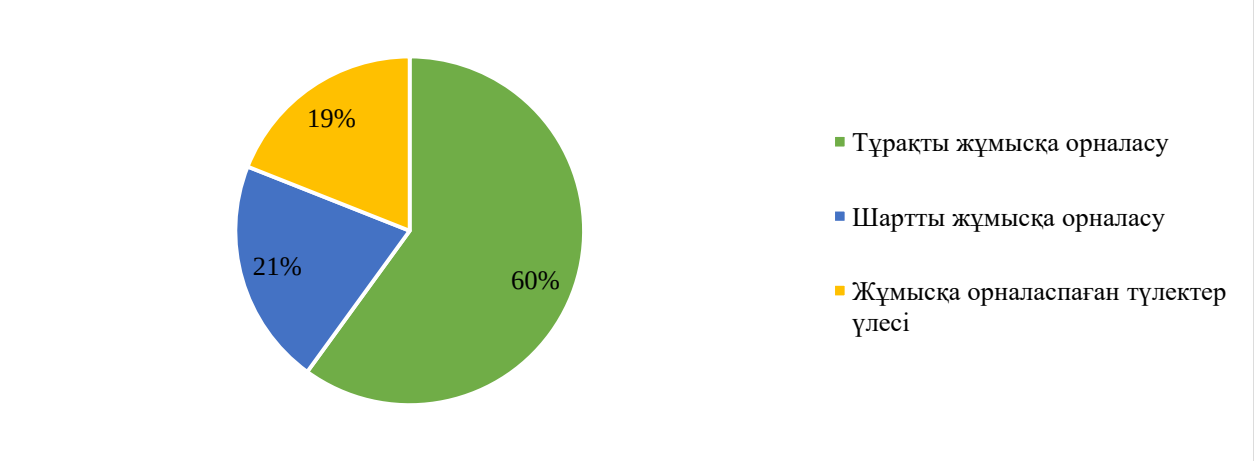

3-диаграммадан ББ бойынша түлектердің 60%-ы тұрақты, ал 21%-ы шартты түрде жұмыс істейтінін көруге болады. Түлектердің 19%-ы жұмысқа орналаспаған.

16-кесте. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмысқа орналасу деңгейі, %		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	SDU University	92%	100%	91%
2	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	100%	100%	100%
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	86%	91%	88%
4	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	67%	93%	93%
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	-	88%	100%
6	«Тұран» университеті	77%	75%	73%
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	92%	80%	81%
8	КИМЭП университеті	100%	79%	73%
9	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	70%	95%	100%
10	Esil University	69%	76%	93%
11	Алматы менеджмент университеті	-	71%	92%
12	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	91%	79%	89%
13	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	81%	76%	95%
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	88%	87%	89%
15	Орталық-Қазақстан академиясы	100%	-	77%
16	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	64%	74%	75%

17	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	93%	78%	82%
18	Алматы технологиялық университеті	84%	75%	71%
19	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	86%	77%	86%
20	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	89%	-	93%
21	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	86%	66%	100%
22	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	-	-	82%
23	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	83%	90%	88%
24	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	92%	71%	100%
25	«Тұран-Астана» университеті	54%	69%	75%
26	Alikhan Bokeikhan University	67%	86%	100%
27	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	75%	80%	100%
28	Торайғыров университеті	96%	70%	82%
29	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	71%	71%	74%
30	Қазақстан-Американдық еркін университеті	83%	100%	71%
31	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	100%	60%	90%
32	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	73%	80%	81%
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	83%	-	75%
34	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	83%	80%	67%
35	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	83%	75%	85%
36	Гуманитарлық-техникалық академия	58%	56%	75%
37	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	-	-	74%
38	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	93%	91%	60%
39	«Мирас» университеті	66%	63%	100%
40	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	85%	60%	64%
41	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	58%	57%	72%
42	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	93%	61%	70%
43	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	-	54%	80%
44	Шымкент университеті	67%	63%	59%
45	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	70%	40%	75%
46	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	75%	79%	63%
47	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	80%	70%	43%
48	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	86%	83%	45%
*	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	-	92%	*
*	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	58%	80%	*

*	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	-	81%	*
*	Инновациялық Еуразия университеті	-	-	*
*	Қызылорда ашық университеті	-	60%	*
*	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	77%	20%	*
*	Q University	33%	-	*
*	Қарағанды индустриялық университеті	-	-	*
*	Рудный индустриялық институты	-	-	*
*	Аймақтық инновациялық университет	80%	-	*

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

— - рейтингке қатыспаған

16-кестедегі салыстырмалы талдауға сәйкес бұл критерий бойынша өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда келесі оқу орындарының көрсеткіштері жақсарған: М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті, Esil University, Алматы менеджмент университеті, Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті, «Тұран-Астана» университеті, Alikhan Bokeikhan University, Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, Гуманитарлық-техникалық академия.

Ал көрсеткіштердің нашарлауы мынадай ЖЖОКБҰ-да байқалады: «Тұран» университеті, КИМЭП университеті, Алматы технологиялық университеті, Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты, М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті.

4-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

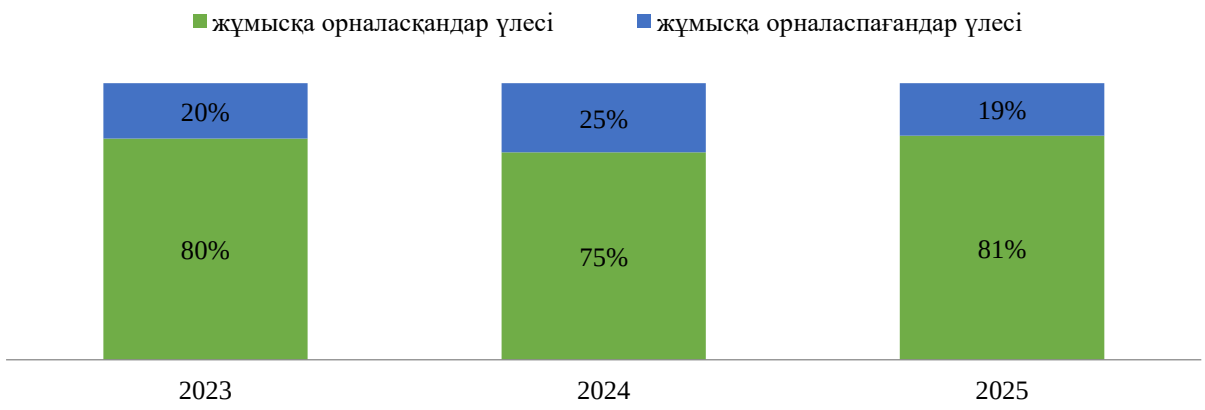

4-диаграмма еңбек нарығында ББ түлектеріне сұраныстың динамикасын көрсетеді. Алдыңғы рейтингтермен салыстырғанда осы критерий көрсеткіштері жақсарды: 2023 жылы жұмысқа орналасудың орташа деңгейі - 80%, 2024 жылы - 75%, ал 2025 жылы - 81% құрады.

1.4.2 «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі

Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы түлектердің оқуды бітіргеннен кейін қаншалықты жылдам жұмыс таба алатынын көрсететін маңызды көрсеткіш. Бұл көрсеткіш нақты білім беру бағдарламасы мен ЖЖОКБҰ дайындаған еңбек нарығындағы мамандардың сұраныс деңгейін көрсетеді.

Жұмыс іздеудің қысқа кезеңі түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін, оқу орнының жақсы беделін және білім беру бағдарламасының жұмыс берушілердің қажеттіліктеріне сәйкестігін көрсетеді. Жұмыс іздеудің ұзақ кезеңі түлектердің жеткіліксіз дайындығын, олардың дағдыларының еңбек нарығының талаптарына сәйкес келмеуін немесе белгілі бір салада жұмысқа орналасудың жалпы күрделілігін көрсетуі мүмкін.

Жұмыс іздеу ұзақтығын талдау білім беру ұйымдарына өз бағдарламаларының тиімділігін бағалауға және қажет болған жағдайда түлектердің жұмысқа орналасу нәтижелерін жақсарту үшін түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

17-кесте. «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмыс іздеу ұзақтығы (аймен)	Балл
1	Алматы технологиялық университеті	1,00	5,00
2	Қазақстан-Американдық еркін университеті	1,00	5,00
3	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	1,11	4,95
4	Қызылорда «Болашақ» университеті	1,11	4,95
5	Шымкент университеті	1,10	4,95
6	«Мирас» университеті	1,14	4,94
7	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	1,25	4,89
8	Орталық-Қазақстан академиясы	1,26	4,88
9	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	1,33	4,85
10	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	1,43	4,81
11	SDU University	1,45	4,79
12	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	1,46	4,79
13	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	1,53	4,76
14	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	1,56	4,75
15	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1,60	4,73
16	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	1,65	4,70
17	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	1,76	4,66
18	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	1,76	4,66
19	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	1,75	4,66
20	«Тұран-Астана» университеті	1,79	4,64

21	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	1,85	4,61
22	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	1,91	4,59
23	Гуманитарлық-техникалық академия	1,91	4,59
24	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	2,00	4,55
25	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	2,00	4,55
26	Торайғыров университеті	2,12	4,49
27	Alikhan Bokeikhan University	2,14	4,48
28	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	2,30	4,41
29	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	2,33	4,39
30	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	2,36	4,38
31	Esil University	2,42	4,36
32	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	2,43	4,35
33	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	2,45	4,34
34	Алматы менеджмент университеті	2,52	4,31
35	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	2,67	4,24
36	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	2,73	4,21
37	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	2,75	4,20
38	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2,89	4,14
39	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	3,00	4,09
40	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	3,13	4,03
41	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	3,25	3,98
42	«Тұран» университеті	3,29	3,96
43	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	3,33	3,94
44	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	3,50	3,86
45	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	3,58	3,83
46	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	3,93	3,67
47	КИМЭП университеті	4,44	3,43
48	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	5,69	2,87
*	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	*	*
*	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	*	*
*	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	*	*
*	Инновациялық Еуразия университеті	*	*
*	Қызылорда ашық университеті	*	*
*	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	*	*
*	Q University	*	*
*	Қарағанды индустриялық университеті	*	*
*	Рудный индустриялық институты	*	*
*	Аймақтық инновациялық университет	*	*

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

17-кестеде түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығының нәтижелері көрсетілген. Келесі ЖЖОКБҰ-да түлектер 1,5 айдан аз уақыт ішінде жұмысқа орналасқан: Алматы технологиялық университеті, Қазақстан-Американдық еркін университеті, Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті, Қызылорда «Болашақ» университеті, Шымкент университеті, «Мирас» университеті, Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет, Орталық-Қазақстан академиясы, М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті.

5-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығын салыстырмалы талдау

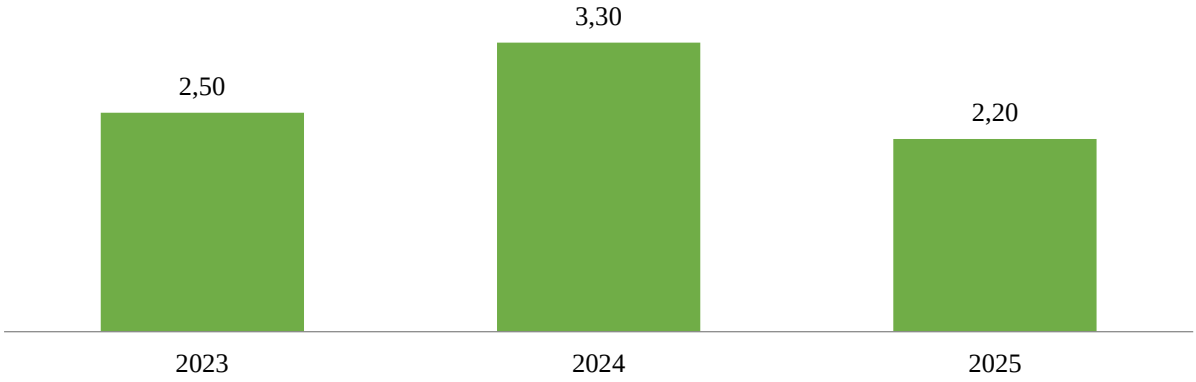

5-диаграмма еңбек нарығында «Экономика» ББ бойынша түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығындағы өзгерістерді көрсетеді. Өткен жылдармен салыстырғанда осы критерийдің көрсеткіштері жақсарған. Бұл өзгерістер ББ түлектеріне сұраныс динамикасын көрсетеді. 2023 жылы жұмыс іздеудің орташа ұзақтығы 2,50 айды, 2024 жылы 3,30 айды, ал 2025 жылы 2,20 айды құрады.

1.4.3 «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі

Медианалық жалақы оқуды бітіргеннен кейінгі алғашқы жылы жұмысқа орналасқан түлектердің табыс деңгейін көрсетеді. Жоғары бастапқы жалақы көбінесе білім беру бағдарламасының сапасының және оны кәсіби ортаның мойындауының көрсеткіші.

Түлектердің медианалық жалақысы туралы мәліметтер оқу орнын таңдау кезінде талапкерлер үшін бағдар бола алады, өйткені олар осы бағдарламаның түлектерінің жұмысқа орналасу және лайықты жалақы алу үшін жақсы перспективалары бар екеніне сенімді бола алады. Сонымен қатар, медианалық жалақысы жоғары бағдарламалар жұмыс берушілердің де назарын аударады, бұл тез мансаптық өсу мен тұрақты жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады.

Есепте соңғы үш жылдағы түлектердің медианалық жалақысының динамикасы қарастырылады, бұл еңбек нарығындағы трендтерді анықтауға және белгілі бір білім беру бағдарламаларының түлектерінің қаншалықты табысты екенін бағалауға мүмкіндік береді.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде түлектің жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

18-кесте. «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Медианалық жалақы, теңге	Балл
1	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	416966	5,00
2	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	405096	4,70
3	Алматы технологиялық университеті	348992	4,20
4	Алматы менеджмент университеті	346037	4,17
5	Esil University	335852	4,07
6	SDU University	297322	3,72
7	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	265380	3,59
8	Орталық-Қазақстан академиясы	252632	3,56
9	«Тұран» университеті	277044	3,54
10	КИМЭП университеті	274714	3,52
11	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	274223	3,51
12	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	274060	3,51
13	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	231286	3,44
14	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	261505	3,40
15	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	258205	3,35
16	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	255563	3,34
17	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	252500	3,31
18	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	226213	3,29
19	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	245941	3,25
20	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	214992	3,20
21	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	208037	3,18
22	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	213119	3,18
23	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	237805	3,17
24	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	230431	3,09
25	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	206203	3,07

26	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	225378	3,06
27	Қазақстан-Американдық еркін университеті	223815	3,03
28	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	198609	3,03
29	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	214544	2,97
30	«Мирас» университеті	200517	2,96
31	Қызылорда «Болашақ» университеті	177889	2,94
32	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	186668	2,93
33	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	188137	2,91
34	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	195711	2,91
35	Торайғыров университеті	179517	2,86
36	«Тұран-Астана» университеті	193477	2,77
37	Гуманитарлық-техникалық академия	163395	2,60
38	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	139527	2,41
39	Alikhan Bokeikhan University	146721	2,40
40	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	134785	2,32
41	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	157952	2,28
42	Шымкент университеті	130672	2,28
43	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	111564	2,19
44	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	100557	2,08
45	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	98016	2,07
46	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	107060	1,98
47	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	85000	1,87
48	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	89467	1,82
*	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	*	*
*	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	*	*
*	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	*	*
*	Инновациялық Еуразия университеті	*	*
*	Қызылорда ашық университеті	*	*
*	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	*	*
*	Q University	*	*
*	Қарағанды индустриялық университеті	*	*
*	Рудный индустриялық институты	*	*
*	Аймақтық инновациялық университет	*	*

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

18-кестеде осы критерий бойынша талдау көрсетілген. Осы көрсеткіш бойынша көшбасшылар: Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті. Ең төменгі көрсеткішті Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті көрсетті.

2 Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі

Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі білім беру процесінің сапасын, түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін, сондай-ақ жоғары оқу орындары қызметінің жалпы көрсеткіштерін көрсететін барлық критерийлерді жан-жақты талдаудың нәтижесі болып табылады. Бұл бөлімде критерийлердің бірнеше тобы бойынша бағалау негізінде қалыптастырылған «Экономика» ББ бойынша қорытынды рейтинг ұсынылған: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары.

2025 жылғы рейтинг жоғарыда аталған блоктар бойынша топтастырылған 17 критерий негізінде құрылды. Әрбір критерийдің жалпы бағалау процесінде оның маңыздылығын көрсететін белгілі бір салмағы бар.

Қорытынды рейтингтің негізгі мақсаты – талапкерлерге, жұмыс берушілерге және басқа да мүдделі тараптарға ақпараттандырылған таңдау жасауға көмектесетін білім беру бағдарламаларына объективті баға беру. Сондай-ақ, рейтинг нәтижелері ЖЖОКБҰ үшін өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру және олардың ұлттық және халықаралық деңгейлердегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру бағытында бағдар бола алады.

19-кесте. «Экономика ББ бойынша қорытынды рейтинг

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы	Жалпы қорытынды	Рейтингтегі орны
1	SDU University	6В04101 Экономика	3,112	1/48
2	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В04112 Экономика және деректер ғылымы саласындағы іскерлік әкімшілендіру	3,109	2/48
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В04102 Экономика	3,094	3/48
4	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В04111 Экономика және менеджмент	3,046	4/48
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В04101 Экономика	3,045	5/48
6	«Тұран» университеті	6В04103 Экономика	2,875	6/48
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В04103 Экономика	2,844	7/48
8	КИМЭП университеті	6В04106 Экономика	2,819	8/48
9	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В04107 Экономика және басқару	2,812	9/48
10	Esil University	6В04103 Экономика	2,800	10/48
11	Алматы менеджмент университеті	6В04190 Бизнес-аналитика және экономика	2,792	11/48

12	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6В04101 Халықаралық бизнес	2,782	12/48
13	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	6В04101 Экономика	2,780	13/48
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В04103 Экономика	2,779	14/48
15	Орталық-Қазақстан академиясы	6В04111 Экономика	2,775	15/48
16	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	6В04110 Экономика	2,757	16/48
17	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В04103 Экономика	2,754	17/48
18	Алматы технологиялық университеті	6В04101 Экономика	2,750	18/48
19	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	6В04107 Өнеркәсіп экономикасы	2,738	19/48
20	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	6В04102 Математикалық экономика және деректерді талдау	2,737	20/48
21	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В04101 Экономика	2,737	21/48
22	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	6В04103 Экономика	2,717	22/48
23	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6В04105 Заманауи бизнес экономикасы	2,714	23/48
24	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	6В04108 Экономика және менеджмент	2,706	24/48
25	«Тұран-Астана» университеті	6В04101 Экономика	2,642	25/48
26	Alikhan Bokeikhan University	6В04116 Экономика	2,639	26/48
27	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	6В04101 Экономика	2,633	27/48
28	Торайғыров университеті	6В04101 Экономика	2,596	28/48
29	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	6В04116 Экономика	2,583	29/48
30	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В04101 Экономика	2,544	30/48
31	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В04101 Экономика	2,541	31/48

32	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В04101 Экономика	2,537	32/48
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В04102 Экономика	2,528	33/48
34	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В04101 Экономика	2,503	34/48
35	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В04107 Экономика және бизнес	2,495	35/48
36	Гуманитарлық-техникалық академия	6В04101 Экономика	2,494	36/48
37	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В04108 Экономика және менеджмент	2,489	37/48
38	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	6В04103 Экономика	2,464	38/48
39	«Мирас» университеті	6В04102 Экономика және басқару	2,425	39/48
40	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В04118 Бизнес экономикасы	2,389	40/48
41	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В04110 Экономика	2,384	41/48
42	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В04110 Экономика	2,349	42/48
43	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В04109 Экономика және басқару	2,341	43/48
44	Шымкент университеті	6В04101 Экономика	2,228	44/48
45	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6В04110 Экономика	2,205	45/48
46	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В04105 Экономикадағы инновациялық және ақпараттық технологиялар	2,014	46/48
47	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В04101 Экономика	1,826	47/48
48	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В04140 Экономика	1,761	48/48
*	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	6В04108 Экономика және менеджмент	0,944	*
*	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В04142 Экономика	0,941	*
*	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В04107 Экономика	0,866	*

*	Инновациялық Еуразия университеті	6В04101 Экономика	0,854	*
*	Қызылорда ашық университеті	6В04140 Экономика	0,838	*
*	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В04102 Экономика	0,812	*
*	Q University	6В04103 Экономика	0,709	*
*	Қарағанды индустриялық университеті	6В04103 Бизнес экономикасы	0,697	*
*	Рудный индустриялық институты	6В04110 Экономика және кәсіпкерлік	0,666	*
*	Аймақтық инновациялық университет	6В04106 Экономика	0,575	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*

19-кестеде «Экономика» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингті талдау қорытындылары ұсынылған. Деректерге сәйкес, ТОП-10 құрамына SDU University, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, «Тұран» университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, КИМЭП университеті, С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті, Esil University сияқты ЖЖОКБҰ кірді.

20-кесте. 2023-2025 жылдардағы «Экономика» ББ бойынша рейтингтегі орындары

№	ЖЖОКБҰ атауы	Рейтингтегі орны		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	SDU University	14/53	7/53	1/48
2	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	2/53	1/53	2/48
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6/53	5/53	3/48
4	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	39/53	12/53	4/48
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	-	4/53	5/48
6	«Тұран» университеті	30/53	14/53	6/48
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	7/53	15/53	7/48
8	КИМЭП университеті	1/53	2/53	8/48
9	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	31/53	25/53	9/48
10	Esil University	38/53	39/53	10/48
11	Алматы менеджмент университеті	*	31/53	11/48
12	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	18/53	13/53	12/48
13	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	27/53	16/53	13/48
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	9/53	8/53	14/48
15	Орталық-Қазақстан академиясы	12/53	-	15/48

16	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	40/53	36/53	16/48
17	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	5/53	11/53	17/48
18	Алматы технологиялық университеті	13/53	9/53	18/48
19	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	21/53	21/53	19/48
20	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	17/53	-	20/48
21	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	24/53	37/53	21/48
22	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	-	-	22/48
23	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	20/53	10/53	23/48
24	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	15/53	22/53	24/48
25	«Тұран-Астана» университеті	52/53	20/53	25/48
26	Alikhan Bokeikhan University	49/53	27/53	26/48
27	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	44/53	38/53	27/48
28	Торайғыров университеті	8/53	28/53	28/48
29	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	37/53	18/53	29/48
30	Қазақстан-Американдық еркін университеті	28/53	29/53	30/48
31	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	10/53	47/53	31/48
32	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	36/53	19/53	32/48
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	35/53	*	33/48
34	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	22/53	34/53	34/48
35	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	25/53	40/53	35/48
36	Гуманитарлық-техникалық академия	50/53	42/53	36/48
37	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	-	-	37/48
38	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	23/53	26/53	38/48
39	«Мирас» университеті	47/53	53/53	39/48
40	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	32/53	46/53	40/48
41	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	48/53	48/53	41/48
42	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	11/53	41/53	42/48
43	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	-	50/53	43/48
44	Шымкент университеті	46/53	45/53	44/48
45	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	45/53	49/53	45/48
46	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	33/53	17/53	46/48
47	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	19/53	32/53	47/48
48	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	26/53	33/53	48/48
*	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	-	3/53	*
*	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	41/53	43/53	*
*	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	-	24/53	*

*	Инновациялық Еуразия университеті	-	-	*
*	Қызылорда ашық университеті	-	44/53	*
*	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	43/53	52/53	*
*	Q University	53/53	*	*
*	Қарағанды индустриялық университеті	*	*	*
*	Рудный индустриялық институты	*	*	*
*	Аймақтық инновациялық университет	34/53	*	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*
— - рейтингке қатыспаған

20-кестеде 2023-2025 жылдары «Экономика» ББ бойынша рейтингке қатысқан оқу орындарының рейтингте алған орындары салыстырылды. 2023 жылы рейтинг көшбасшылары қатарында М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, КИМЭП университеті болды. 2024 жылы көшбасшылар өзгеріссіз қалды. 2025 жылы көшбасшылар тізімі: SDU University, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті. 2025 жылы Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті соңғы орынды иеленді.

2025 жылғы білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары оқу орындары арасында «Экономика» саласында мамандар даярлаудың әртүрлілігі мен сапасын көрсетеді. Талдау көрсеткендей, еңбек нарығының талаптары мен халықаралық стандарттарға бейімделе отырып, өз бағдарламаларын белсенді түрде жетілдіретін білім беру мекемелері жетекші орындарға ие болды.

SDU University сияқты университеттердің жоғары нәтижелері олардың бәсекеге қабілеттілігін және түлектерінің сұранысын растайды. Бұл оқу орындары түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, орташа жалақы және білім беру бағдарламаларының сапасы сияқты бірқатар критерийлер бойынша жоғары нәтижелер көрсетті.

Рейтинг нәтижелері талапкерлер, жұмыс берушілер және жоғары оқу орындары үшін құнды бағдар болып табылады, әрбір білім беру бағдарламасының мықты жақтарын анықтауға көмектеседі. Болашақта білім беру стандарттарын жақсарту және халықаралық ынтымақтастықты арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыру Қазақстанның білім беру жүйесін одан әрі дамыту үшін маңызды қадам болады.

Қорытынды

2025 жылғы ББ бойынша білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін жақсарту үшін елеулі жетістіктер мен салаларды анықтауға мүмкіндік берді. Рейтингте жетекші орындарды білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары сияқты критерийлер топтары бойынша жоғары нәтижелер көрсете алған университеттер иеленді.

Талдау көрсеткендей, рейтингтің жоғарғы қатарында тұрған ЖЖОКБҰ студенттерді теориялық біліммен ғана емес, сонымен қатар еңбек нарығында сұранысқа ие практикалық дағдылармен қамтамасыз ете отырып, өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру бойынша белсенді жұмыс істейді. Алдыңғы қатардағы жоғары оқу орындары жұмыс берушілермен өзара іс-қимылға және халықаралық сапа стандарттарын интеграциялауға ерекше назар аударатынын атап өту керек, себебі бұл олардың түлектерінің бәсекеге қабілеттілігін айтарлықтай арттырады.

Сонымен бірге, есеп назар аударуды қажет ететін кейбір кемшіліктерді анықтады. Мысалы, бірқатар ЖЖОКБҰ-да студенттердің академиялық ұтқырлығы мен ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары, шетелдік студенттер үлесі бойынша төмен көрсеткіштер байқалады, бұл осы бағыттарды одан әрі дамыту қажеттігін көрсетеді. Сондай-ақ, оқу орындарының бір студентке шаққандағы қаржылық шығындар көлемінде айтарлықтай айырмашылықтар байқалды.

Рейтинг нәтижелері барлық мүдделі тараптар үшін маңызды құрал. Талапкерлер мен олардың ата-аналары үшін рейтинг оқу орнын таңдау кезінде бағдар, жұмыс берушілер үшін – мамандарды даярлау сапасының индикаторы, ал жоғары оқу орындарының өздері үшін – өз бағдарламаларын жақсартуға және бәсекелестік ортадағы позицияларын нығайтуға ынталандыру ретінде қызмет етеді.

Қорытындыны келесідей жасауға болады: елеулі жетістіктерге қарамастан, Қазақстанның жоғары білім беру жүйесі жаңғыртуды және жаңа сын-тегеуріндерге бейімделуді жалғастыруда. Әр ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының жоғары деңгейін қолдап қана қоймай, еңбек нарығындағы өзгерістер мен қоғамның қажеттіліктерін ескере отырып, оларды үнемі жақсартуға ұмтылуы тиіс. 2025 жылғы қорытынды рейтинг жаһандық аренада қазақстандық білім берудің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал ете отырып, осы мақсаттарға қол жеткізу жолындағы маңызды қадамдардың бірі. Білім беру бағдарламаларын жетілдіруді жалғастыру және түлектерді тез өзгеретін әлемде табысты кәсіби қызмет үшін қажетті білім мен дағдылармен қамтамасыз ету үшін жан-жақты жұмыс жасау өте маңызды.

Қосымша 1

«Экономика» ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ тізімі

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы
1	SDU University	6В04101 Экономика
2	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В04112 Экономика және деректер ғылымы саласындағы іскерлік әкімшілендіру
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В04102 Экономика
4	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В04111 Экономика және менеджмент
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В04101 Экономика
6	«Тұран» университеті	6В04103 Экономика
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В04103 Экономика
8	КИМЭП университеті	6В04106 Экономика
9	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В04107 Экономика және басқару
10	Esil University	6В04103 Экономика
11	Алматы менеджмент университеті	6В04190 Бизнес-аналитика және экономика
12	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6В04101 Халықаралық бизнес
13	Л.Б.Гончаров атындағы Қазақ автомобиль-жол академиясы	6В04101 Экономика
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В04103 Экономика
15	Орталық-Қазақстан академиясы	6В04111 Экономика
16	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	6В04110 Экономика
17	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В04103 Экономика
18	Алматы технологиялық университеті	6В04101 Экономика
19	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	6В04107 Өнеркәсіп экономикасы
20	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	6В04102 Математикалық экономика және деректерді талдау
21	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В04101 Экономика
22	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	6В04103 Экономика
23	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6В04105 Заманауи бизнес экономикасы
24	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	6В04108 Экономика және менеджмент
25	«Тұран-Астана» университеті	6В04101 Экономика
26	Alikhan Bokeikhan University	6В04116 Экономика
27	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	6В04101 Экономика

28	Торайғыров университеті	6В04101 Экономика
29	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	6В04116 Экономика
30	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В04101 Экономика
31	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В04101 Экономика
32	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В04101 Экономика
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В04102 Экономика
34	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В04101 Экономика
35	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В04107 Экономика және бизнес
36	Гуманитарлық-техникалық академия	6В04101 Экономика
37	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В04108 Экономика және менеджмент
38	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	6В04103 Экономика
39	«Мирас» университеті	6В04102 Экономика және басқару
40	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В04118 Бизнес экономикасы
41	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В04110 Экономика
42	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В04110 Экономика
43	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В04109 Экономика және басқару
44	Шымкент университеті	6В04101 Экономика
45	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6В04110 Экономика
46	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В04105 Экономикадағы инновациялық және ақпараттық технологиялар
47	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В04101 Экономика
48	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В04140 Экономика
49	Семей қаласының Шәкәрім атындағы университеті	6В04108 Экономика және менеджмент
50	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В04142 Экономика
51	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В04107 Экономика
52	Инновациялық Еуразия университеті	6В04101 Экономика
53	Қызылорда ашық университеті	6В04140 Экономика
54	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В04102 Экономика
55	Q University	6В04103 Экономика
56	Қарағанды индустриялық университеті	6В04103 Бизнес экономикасы
57	Рудный индустриялық институты	6В04110 Экономика және кәсіпкерлік

58	Аймақтық инновациялық университет	6В04106 Экономика

6В11 Қызмет көрсету даярлау бағыты
В091 Туризм білім беру бағдарламасы тобы
«Туризм» білім беру бағдарламасы бойынша рейтингіні қалыптастыру есебі

Кіріспе

Қазақстанның жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі экономиканың түрлі салалары үшін жоғары білікті мамандарды даярлауда шешуші рөлдердің бірін атқарады. Еңбек нарығының қарқынды дамуы мен халықаралық интеграция жағдайында білім беру сапасы ғана емес, сонымен қатар білім беру бағдарламаларының қазіргі заманғы сын-қатерлерге бейімделу қабілеті де маңызды. Білім беру мекемелері жұмысының тиімділігін бағалаудың маңызды құралы - мамандарды даярлау деңгейін, түлектердің бәсекеге қабілеттілігін және білім беру бағдарламаларының сапасын объективті бағалауға мүмкіндік беретін рейтингілер жасау.

Бұл есепте 2025 жылғы Қазақстанның жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) білім беру бағдарламаларын (бұдан әрі – ББ) талданады. Осы талдау шеңберінде түлектердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға және олардың еңбек нарығындағы сұранысына әсер ететін негізгі көрсеткіштер бойынша ББ кешенді салыстырмалы шолу жүргізілді.

Білім беру бағдарламаларының рейтингін қалыптастыру үшін негіздеме:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 «Білім туралы» Заңы.

2. «Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы.

3. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы №122 бұйрығы.

4. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бөлігінде тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және білім беру жүйесіне тексеру парақтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 1 желтоқсандағы №166 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы №116 бірлескен бұйрығы.

Бұл есептің мақсаты – білім беру бағдарламаларына жан-жақты талдау жүргізу және осы талдау негізінде қорытынды рейтинг жасау. Рейтинг жасау барысында білім беру процесінің барлық маңызды компоненттерін қамтитын

әртүрлі критерийлер тобы ескерілді. Олардың ішінде: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері және түлектердің мансаптық перспективалары. Бұл блоктардың әрқайсысы жалпы рейтингте белгілі бір салмаққа ие, бұл бағалауды мүмкіндігінше объективті және жан-жақты етуге мүмкіндік береді.

Бұл есептің негізгі міндеті – білім беру бағдарламаларының жағдайы туралы нақты және құрылымдық түсінік беру. «Туризм» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингке 38 ЖЖОКБҰ қатысты (1-қосымша). Кейбір ЖЖОКБҰ осы ББ бойынша түлектерінің санының аз болуына байланысты рейтингте орын алған жоқ (ББ бойынша 2024 жылғы түлек саны 5 түлектен аз), олардың ішінде Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті және Орталық Азия Инновациялық Университеті бар.

1 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларының деректерін талдау

1.1 «Білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.1.1 «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі

ББ мазмұнын болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігі мен бәсекеге қабілеттілігінің тиімділігін арттыру үшін әлеуетті немесе негізгі жұмыс берушілермен келісу қажет. Жұмыс берушілер білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде ұсыныстар, пәндердің мазмұнына өзгерістер енгізе алады, сондай-ақ зерттелетін тақырыптар мен материалдардың өзектілігі бойынша ұсыныстар мен ескертулер бере алады. Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен келісу түлектердің табысты жұмысқа орналасуына ықпал ететін негізгі факторлардың бірі болып табылады.

ЖЖОКБҰ бұл критерий бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ББ бойынша құжаттардың мынадай тізбесін ұсыну қажет: модульдік білім беру бағдарламасы (МББ), элективті пәндер каталогы (ЭПК), жұмыс берушіден хат, келісу хаттамасы, жұмыс берушінің рецензиясы, ұсынымдық хат, анықтама-негіздеме, ББ сараптамасы.

Осы критерийді есептеу кезінде ББ келісуге қатысатын жұмыс берушілердің санына басты назар аударылды. Бір мамандықтағы жұмыс берушілер әр түрлі болуы мүмкін, сәйкесінше, жұмыс берушілер саны неғұрлым көп болса, жұмыс ерекшеліктерін ұсыну туралы көзқарастар мен пікірлер соғұрлым көп болады.

1-кесте. «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ келісілген жұмыс берушілер саны	Балл
1	Алматы менеджмент университеті	21	**5.00**
2	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	14	**3.67**
3	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	13	**3.48**
4	Esil University	11	**3.10**
5	«Тұран-Астана» университеті	11	**3.10**
6	Нархоз университеті	11	**3.10**
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	9	**2.71**

8	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7	**2.33**
9	Алматы технологиялық университеті	6	**2.14**
10	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	5	**1.95**
11	Қазақ спорт және туризм академиясы	5	**1.95**
12	Қазақстан-Американдық еркін университеті	5	**1.95**
13	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	5	**1.95**
14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	5	**1.95**
15	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	4	**1.76**
16	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	4	**1.76**
17	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	4	**1.76**
18	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	4	**1.76**
19	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	3	**1.57**
20	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	3	**1.57**
21	Торайғыров университеті	3	**1.57**
22	«Тұран» университеті	3	**1.57**
23	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	3	**1.57**
24	Орталық Азия Инновациялық Университеті	3	**1.57**
25	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2	**1.38**
26	Еуразия технологиялық университеті	2	**1.38**
27	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	2	**1.38**
28	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	2	**1.38**
29	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	1	**1.19**
30	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	**1.19**
31	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	1	**1.19**
32	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	1	**1.19**
33	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	1	**1.19**
34	Халықаралық білім беру корпорациясы	1	**1.19**
35	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1	**1.19**
36	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	1	**1.19**
37	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	**0.00**
38	«Мирас» университеті	0	**0.00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-кестеде осы критерий бойынша нәтижелер берілген: Алматы менеджмент университеті Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес

университеті, Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті, Esil University, «Тұран-Астана» университеті және Нархоз университеті, өйткені олардың білім беру бағдарламалары жұмыс берушілердің ең көп санымен келісілген.

1.1.2 «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі

Профессор-оқытушылар құрамының (ПОҚ) практикалық жұмыс тәжірибесі білім беру үдерісі сапасының маңызды құрамдас бөлігі. Тиісті кәсіби салада нақты тәжірибесі бар оқытушылар студенттерге пән туралы тереңірек және қолданбалы түсінік бере алады. Олар оқу процесіне практикадан, қолданылатын әдістер мен технологиялардан өзекті мысалдар келтіре алады, бұл студенттерді кәсіби қызметке неғұрлым тиімді дайындауға ықпал етеді.

Сонымен қатар, оқытушылардың практикалық тәжірибесі оларға саланың қазіргі тенденцияларын жақсырақ бағдарлауға және оқу бағдарламаларын еңбек нарығының өзгеретін талаптарына бейімдеуге мүмкіндік береді, осылайша түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

ББ бойынша осы көрсеткішті анықтау үшін мынадай құжаттар талап етілді: ЖЖОКБҰ кадрлар бөлімінен оқытушылардың жұмыс өтілі туралы бекітілген анықтама.

2025 жылғы рейтинг әдістемесіне сәйкес 2010 жылғы 1 қаңтар мен 2025 жылғы 1 мамыр аралығында практикалық тәжірибесі бар оқытушылар есепке алынады.

2-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Практикалық жұмыс өтілі бар оқытушылар саны (айлар)		Балл
		саны	өтілі	
1	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	7	972	**4.46**
2	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	3	531	**3.20**
3	Қазақстан-Американдық еркін университеті	10	554	**3.19**
4	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	4	474	**2.93**
5	Алматы менеджмент университеті	13	1383	**2.68**
6	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	5	720	**2.52**

7	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	12	1354	**2.36**
8	«Тұран-Астана» университеті	3	458	**2.36**
9	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	4	324	**2.29**
10	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	5	756	**2.22**
11	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	129	**2.21**
12	Алматы технологиялық университеті	11	948	**1.96**
13	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	5	474	**1.84**
14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	5	447	**1.77**
15	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	11	1154	**1.76**
16	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	11	972	**1.67**
17	«Тұран» университеті	6	494	**1.55**
18	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	2	121	**1.53**
19	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	7	525	**1.41**
20	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	2	164	**1.36**
21	Нархоз университеті	14	960	**1.36**
22	Орталық Азия Инновациялық Университеті	5	338	**1.33**
23	Торайғыров университеті	2	143	**1.28**
24	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	1	86	**1.27**
25	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2	120	**1.27**
26	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	3	224	**1.25**
27	Қазақ спорт және туризм академиясы	4	243	**1.20**
28	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2	144	**1.19**
29	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	5	294	**0.97**
30	Esil University	8	388	**0.93**
31	Еуразия технологиялық университеті	2	79	**0.83**
32	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2	24	**0.48**
33	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	0	0	**0.00**

34	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	0	**0.00**
35	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	0	0	**0.00**
36	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	0	**0.00**
37	Халықаралық білім беру корпорациясы	0	0	**0.00**
38	«Мирас» университеті	0	0	**0.00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

2-кестеден көріп отырғанымыздай, рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның көпшілігінде ЖЖОКБҰ құрылымынан тыс жұмыс тәжірибесі бар оқытушылар бар. Бұл критерийдің көшбасшылары: Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті, Қазақстан-Американдық еркін университеті.

1.1.3 «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі

«Профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктері» критерийі білім беру бағдарламаларының сапасын бағалауда маңызды рөл атқарады, өйткені ол білім беру процесіне қатысатын мұғалімдердің кәсібилігі мен құзыреттілігінің деңгейін көрсетеді. Рейтинг әдіснамасына сәйкес, бұл критерий соңғы жылдардағы профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктерін жан-жақты бағалауға мүмкіндік беретін бірнеше ішкі критерийлерді қамтиды.

Атап айтқанда, 2015-2025 жылдар аралығында «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атағына ие болған оқытушылар есепке алынады, бұл олардың педагогикалық еңбегін ЖЖОКБҰ деңгейінде мойындағанын көрсетеді. Сол кезеңде «Үздік ғылыми қызметкер» атағын алған ПОҚ да ескеріледі, бұл олардың ғылыми зерттеулерге және академиялық қоғамдастықтың дамуына қосқан үлесін көрсетеді.

3-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	«Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атанған ПОҚ саны	«Үздік ғылыми қызметкер» сыйлығының иегерлері	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	4	1	**4.17**

2	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	3	1	**3.75**
3	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	6	0	**2.50**
4	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	3	0	**1.25**
5	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	2	0	**0.83**
6	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	2	0	**0.83**
7	«Тұран-Астана» университеті	2	0	**0.83**
8	Esil University	1	0	**0.42**
9	Алматы менеджмент университеті	1	0	**0.42**
10	Қазақ спорт және туризм академиясы	1	0	**0.42**
11	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	1	0	**0.42**
12	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1	0	**0.42**
13	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	1	0	**0.42**
14	«Тұран» университеті	1	0	**0.42**
15	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1	0	**0.42**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

3-кестеденкөріп отырғанымыздай, осы критерий бойынша Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті және Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті жетекші орындарға ие болды.

1.1.4 «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі

Білім беру және кәсіптік ұйымдардың бағдарламаны аккредиттеуі бағдарламаның жоғары сапа стандарттарына сәйкестігінің көрсеткіші және оны ұлттық және халықаралық деңгейде тану және мойындау ретінде қарастырылады.

Дәл осы себепті ББ-ның мамандандырылған аккредиттеуден өткені туралы сертификаты сұралды. Бұл критерий бойынша балл білім беру бағдарламасы аккредиттеуден өткен мекеме мен аккредиттеуден өткені туралы сертификаттың жарамдылық ұзақтығына байланысты есептелді.

Ұсынылған мәліметтерге сәйкес, «Туризм» ББ бойынша рейтингке қатысатын 38 ЖЖОКБҰ-ның 36-і мамандандырылған аккредиттеуден өткен.

4-кесте. «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Аккредитациялық орган атауы	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	FIBAA, IAAR	**5.00**
2	Қазақстан-Американдық еркін университеті	ACBSP	**3.85**
3	«Тұран» университеті	ACQUIN	**3.08**
4	«Тұран-Астана» университеті	ACQUIN	**3.08**
5	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	FIBAA, IAAR	**2.75**
6	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	ACQUIN	**2.69**
7	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	FIBAA	**2.69**
8	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	IQAA	**1.92**
9	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	НКЦА (NKCA)	**1.92**
10	Нархоз университеті	FIBAA	**1.92**
11	Esil University	IAAR	**1.37**
12	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	CAAAE	**1.37**
13	Алматы технологиялық университеті	IAAR	**1.37**
14	Алматы менеджмент университеті	IQAA	**1.37**
15	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	IAAR	**1.37**
16	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	IQAA	**1.37**
17	Еуразия технологиялық университеті	CAAAE	**1.37**
18	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	CAAAE	**1.37**
19	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	ARQA	**1.37**
20	Қазақ спорт және туризм академиясы	IAAR	**1.37**
21	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	ARQA	**1.37**
22	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	IAAR	**1.37**
23	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	IAAR	**1.37**
24	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	IQAA	**1.37**
25	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	ARQA	**1.37**
26	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	IAAR	**1.37**
27	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	НКЦА (NKCA)	**1.37**
28	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	IQAA	**1.37**
29	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	IQAA	**1.37**

30	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	IAAR	**1.37**
31	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	IAAR	**1.37**
32	Торайғыров университеті	CAAAE	**1.37**
33	«Мирас» университеті	IQAA	**1.37**
34	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	IQAA	**1.37**
35	Орталық Азия Инновациялық Университеті	IAAR	**1.37**
36	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	IQAA	**1.37**
37	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	–	**0.00**
38	Халықаралық білім беру корпорациясы	–	**0.00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

4-кестеге сәйкес, осы критерий бойынша келесі ЖЖОКБҰ алдыңғы қатардан көрінді: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қазақстан-Американдық еркін университеті, «Тұран» университеті және «Тұран-Астана» университеті.

1- диаграмма. Аккредиттеу органдары бөлінісіндегі аккредиттелген білім беру бағдарламалары

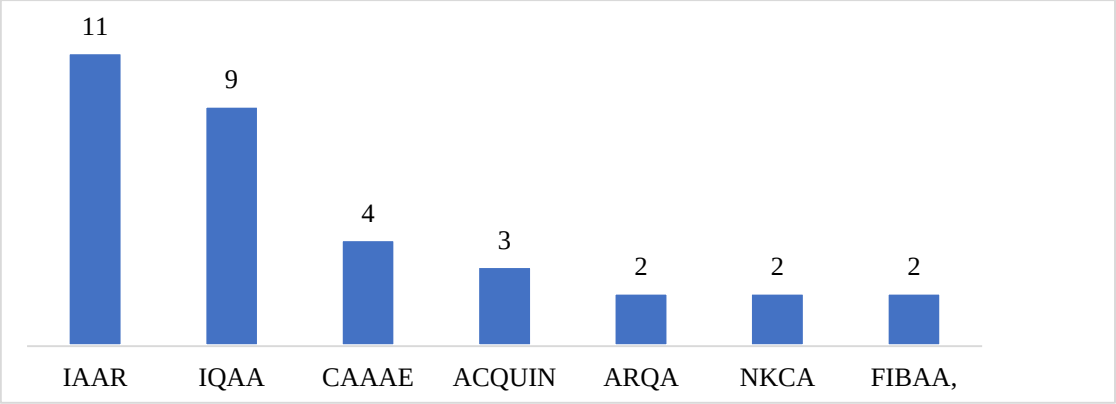

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-диаграммадан көріп отырғанымыздай, 36 ББ-ның 11-і IAAR – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінде аккредиттеуден өткен.

1.1.5 «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі

1) Тиісті салалардан сарапшыларды тарту арқылы білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау білім беру сапасын қамтамасыз етудің маңызды құралы болып табылады. Кәсіби саласында терең білімі мен тәжірибесі бар сарапшылар оқу бағдарламаларының еңбек нарығының

заманауи талаптары мен кәсіби стандарттарға қаншалықты сәйкес келетінін объективті бағалай алады. Олар мазмұндағы олқылықтарды анықтап, оқу жоспарларын жаңартуды және жаңа пәндерді немесе оқыту әдістерін енгізуді ұсына алады. Мұндай сараптамалық бағалау білім беру мекемелеріне бағдарламаларды өзгермелі жағдайларға бейімдеуге, мамандарды даярлауды жақсартуға және соның салдарынан түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға көмектеседі. Сарапшыларды тарту сонымен қатар білім беру жүйесі мен индустрия арасындағы байланысты нығайтады, бұл

2) жұмыс берушілердің қажеттіліктерін жақсы түсінуге және білім беру бағдарламаларының практикалық маңыздылығын арттыруға ықпал етеді.

3) Сарапшылардың ББ бағалауы мынадай критерийлер бойынша жүргізіледі:

4) ББ-ның тәжірибеге бағдарлануы – ББ-ның білім мен дағдыларды практикалық қолдануға қаншалықты бағытталғанын бағалау;

5) Пәндердің берілген оқу нәтижелеріне логикалық өзара байланысы және сәйкестігі – бағдарлама ішіндегі пәндер бір-бірімен және оқытудың соңғы нәтижелерімен қалай байланысты екенін талдау;

6) Пәндерді оқыту кезегінің мәнділігі/қисындылығы – бағдарламаның логикалық құрылымын, пәндердің қаншалықты материалды жақсы игеруге ықпал ететін ретпен ұйымдастырылғандығын бағалау;

7) ББ мазмұнының кәсіптік стандарттарға және/немесе еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі – ББ-ның осы саладағы қолданыстағы кәсіби стандарттарға (олар бар болған жағдайда) және (немесе) қазіргі еңбек нарығының талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігін бағалау;

8) Элективті пәндер каталогы (ЭПК) және оның мәні – ББ икемділігі мен бейімділігін бағалау: элективті курстардың кеңдігі мен әртүрлілігі, сәйкес бағыттар мен мамандықтарды таңдау мүмкіндігі, студенттердің қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі, тәжірибеге бағытталған және инновациялық курстардың болуын бағалау.

ББ мазмұнын бағалау жүйесі келесі диапазондар бойынша бөлінеді:

- Өте жақсы – 9-10 балл арасы;
- Жақсы – 6-8 балл арасы;
- Қанағаттанарлық – 4-5 балл арасы;
- Қанағаттанарлықсыз – 0-3 балл арасы.

5-кесте. «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Сарапшының орташа бағасы	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	9.60	**4.80**
2	Еуразия технологиялық университеті	9.50	**4.75**
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	9.40	**4.70**
4	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	9.40	**4.70**

5	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	9.20	**4.60**
6	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	9.00	**4.50**
7	Нархоз университеті	9.00	**4.50**
8	Алматы менеджмент университеті	8.90	**4.45**
9	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	8.90	**4.45**
10	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	8.80	**4.40**
11	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	8.80	**4.40**
12	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	8.80	**4.40**
13	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	8.80	**4.40**
14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	8.80	**4.40**
15	Торайғыров университеті	8.60	**4.30**
16	Алматы технологиялық университеті	8.40	**4.20**
17	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	8.40	**4.20**
18	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	8.40	**4.20**
19	Орталық Азия Инновациялық Университеті	8.40	**4.20**
20	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	8.20	**4.10**
21	Қазақ спорт және туризм академиясы	8.20	**4.10**
22	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	8.20	**4.10**
23	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	8.10	**4.05**
24	Esil University	8.00	**4.00**
25	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	8.00	**4.00**
26	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	8.00	**4.00**
27	«Мирас» университеті	8.00	**4.00**
28	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7.90	**3.95**
29	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	7.80	**3.90**
30	«Тұран-Астана» университеті	7.80	**3.90**
31	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	7.60	**3.80**
32	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	7.60	**3.80**
33	«Тұран» университеті	7.60	**3.80**
34	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	7.50	**3.75**
35	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	7.40	**3.70**
36	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	7.40	**3.70**
37	Халықаралық білім беру корпорациясы	7.40	**3.70**

38	Қазақстан-Американдық еркін университеті	7.20	**3.60**

Дереккөз: «Атамекен» ҰКП мәліметтері

5-кестеде ББ мазмұнын сараптамалық бағалаудың қорытындысы ұсынылған, оған сәйкес жетекші орынды мынадай Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті иеленді.

1.2 «Білім беру бағдарламасының жетістіктері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.2.1 «Академиялық ұтқырлық» критерийі

ЖЖОКБҰ студенттерінің белгілі бір уақыт кезеңіне елден тыс басқа білім беру немесе ғылыми мекемеге ауысуы студенттің жеке дамуы үшін маңызды және оған мәдени байуға мүмкіндік береді, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің тиімділігін, түлектердің отандық және халықаралық еңбек нарықтарындағы бәсекеге қабілеттілігін арттырады, жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының тәжірибесін зерделеу және игеру есебінен кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіреді және т. б.

ЖЖОКБҰ да академиялық ұтқырлық бағдарламасын іске асыруды талдау мақсатында оқу орындарынан мынадай құжаттар талап етілді:

- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде студенттерді шетелдік оқу орындарына жіберу туралы ректор бұйрығының көшірмесі;
- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде шетелдік оқу орындарының студенттерін қабылдау туралы ректор бұйрығының көшірмесі.

ЖЖОКБҰ академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде ұсынылған құжаттарды «Атамекен» ҰКП менеджерлері талдап, келесі қорытындылар жасады:

6-кесте. «Академиялық ұтқырлық» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ контингенті	Академиялық ұтқырлық бағдарламаларын қолданған білім алушылар саны	Балл
1	Алматы технологиялық университеті	28	57	**5.00**
2	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6	2	**0.88**
3	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	16	2	**0.81**
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	53	14	**0.69**
5	Алматы менеджмент университеті	10	4	**0.47**
6	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	24	2	**0.41**
7	Торайғыров университеті	24	2	**0.35**
8	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	94	4	**0.34**
9	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	74	9	**0.33**

10	Қазақстан-Американдық еркін университеті	17	1	**0.31**
11	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	28	2	**0.23**
12	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	69	7	**0.23**
13	Қазақ спорт және туризм академиясы	24	2	**0.22**
14	«Тұран» университеті	22	2	**0.17**
15	Нархоз университеті	59	4	**0.15**
16	Орталық Азия Инновациялық Университеті	4	1	**0.10**
17	Esil University	44	2	**0.08**
18	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	84	1	**0.07**
19	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	21	1	**0.06**
20	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	272	1	**0.02**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

6-кестеде көрсетілген мәліметтерге сәйкес, Алматы технологиялық университеті жоғары көрсеткішті көрсетті.

1.2.2 «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі

Қазіргі уақытта нарықтағы технологиялық даму ЖЖОКБҰ-да тиімді ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыруды талап етеді, тек жаңа білімді дамытуды ғана емес, сонымен қатар нарықта коммерциялық тұрғыдан дамыған, сұранысқа ие бизнес-идеяларды өндіруді талап етеді.

Студенттік бизнес-инкубаторлар мен зертханалар жастар ортасында кәсіпкерлік қызметтің оң бейнесін қалыптастырады, жастар арасында креативті және инновациялық әлеуетті іске асырады, сондай-ақ кәсіпкерлікке және инновациялық қызметке бағдарланған ұйымдар мен жастар қауымдастықтарын қолдайды, жастар кәсіпкерлігін ақпараттық, білім беру, қаржылық және мүліктік қолдаудың бірыңғай жүйесін құрады және қамтамасыз етеді. Бұдан басқа, жастарды кәсіпкерлік қызметке білім беру, әдістемелік және ақпараттық даярлауды көрсетеді, жастар құрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің санын арттырады, жоғары білім, бизнес және өндірістік сала арасындағы өзара іс-қимыл мен әлеуметтік әріптестік үшін жағдайлар жасайды.

Сондықтан «Атамекен» ҰКП зерттеу бағытындағы пункттердің бірі ЖЖОКБҰ студенттерінің шығармашылық жетістіктерін дәріптеу және енгізу болып табылады.

Студенттердің ғылыми зерттеулерін талдау мақсатында оқу орындарынан электрондық форматта растайтын құжат (патент және авторлық құқық туралы куәлік) талап етілді:

Ұсынылған құжаттар негізінде келесі мәліметтер алынды:

7-кесте. «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Ғылыми жобалардың атауы	Балл
1	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	Экскурсиялық тәжірибелерді ұйымдастыру арқылы бизнес-бастамаларды іске асыру	5.00
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Батыс Қазақстан облысында апитурларды ұйымдастыру арқылы ауылдық туризмді дамыту	3.92
		Туризмде биометриялық технологияларды қолданудың болашағы мен мәселелері	
		Туристік алым туризм инфрақұрылымының сапасын жасқсарту және аймақстардың тартымдылығын арттыру құралы ретінде	
		Қазақстанның геопарктері геотуризмді дамытудың перспективалық бағыты ретінде	
		Қазақстанда этно-мәдени туризмді ұйымдастырудың аймақтық ерекшеліктері	
		Теміржол көлігін Қазақстанда туризмді дамыту мақсатында пайдалану перспективалары	
		Wellness туризмнің Қазақстандағы даму перспективалары	
		Батыс Қазақстан облысында апитурларды ұйымдастыру арқылы ауылдық туризмді дамыту	
3	«Тұран» университеті	"Ұлттық табиғи саябақтарда экотуризмді дамыту"	3.84
		"Қазақстандағы гастрономиялық туризм: жапондық және корей тағамдары"	
		Туризмдегі иммерсивті технологиялар: спектакль-экскурсия күн деп аталатын Жұлдыз	

		Қазіргі заманғы маркетингтік құралдарды қолдана отырып, тур-агенттікті дамыту жолдары	
4	Алматы технологиялық университеті	Аймақтардағы кемпингтік туризмді дамытудың мәселелері мен келешегі	3.00
		Туристерге арналған ұлттық тағамдар бойынша бағдарлама-презентацияның экономикалық негіздеуі және әзірлеуі	
		Экологиялық туризмді дамыту құралы ретінде экологиялық маршруттарды әзірлеу	
5	Алматы менеджмент университеті	Логотип TAGAMJAN	2.67
		Cassackia	
6	Қазақ спорт және туризм академиясы	Қазақстан аймақтары бойынша «Қазақстанның мәдени мұрасы» маршруттар желісінің технологиялық карталары	1.27
		Қазақстанның мәдени мұра нысандары картасы	

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

7-кестеде көрсетілген ЖЖОКБҰ-да түлектердің ғылыми жобаларының бар екендігі расталған: Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, «Тұран» университеті, Алматы технологиялық университеті, Алматы менеджмент университеті, Қазақ спорт және туризм академиясы.

1.2.3 «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі

Қазақстанда Еуропалық жоғары білім беру аймағына (European Higher Education Area (EHEA)) кіре отырып, кадрларды даярлаудың үш деңгейлі моделін: бакалавриат, магистратура және PhD докторантураны енгізуді қамтитын жоғары білім беру жүйесін айтарлықтай қайта құрылымдау жүргізілді. Бакалавриат аяқталғаннан кейін түлектердің одан әрі дамуы үшін әртүрлі мүмкіндіктері бар, мысалы, мамандық бойынша жұмыс іздеу, екінші жоғары білім алу немесе магистратураға түсу.

Магистратура біліктілікті арттыруда және таңдаған мамандығы бойынша білімді тереңдетуде шешуші рөл атқарады, бұл оны кәсіби қалыптасудың маңызды кезеңіне айналдырады. Жыл сайын магистрлік бағдарламалар барған сайын танымал бола бастады, ал магистрлер еңбек нарығында сұранысқа ие бола бастады, бұл қазіргі заманғы экономика жағдайында білім берудің осы

деңгейінің өзектілігін көрсетеді.

Бұл критерий бойынша жиналған деректер 8-кестедегідей болды.

8-кесте. «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Магистранттар үлесі			Балл
		Түлектер арасында магистратурада оқуды жалғастырғандар	Түлектер саны	үлес %	
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	13	53	25%	**5.00**
2	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	55	272	20%	**4.12**
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	14	74	19%	**3.86**
4	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	10	69	14%	**2.95**
5	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	1	7	14%	**2.91**
6	«Тұран-Астана» университеті	2	17	12%	**2.40**
7	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	8	94	9%	**1.73**
8	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	3	39	8%	**1.57**
9	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	1	14	7%	**1.46**
10	Нархоз университеті	4	59	7%	**1.38**
11	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	2	31	6%	**1.32**
12	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	1	16	6%	**1.27**
13	Қазақстан-Американдық еркін университеті	1	17	6%	**1.20**
14	Esil University	2	44	5%	**0.93**
15	«Тұран» университеті	1	22	5%	**0.93**
16	Қазақ спорт және туризм академиясы	1	24	4%	**0.85**
17	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	1	24	4%	**0.85**

18	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1	36	3%	**0.57**
19	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	2	84	2%	**0.49**

8-кестеде осы критерий бойынша 2024 жылғы түлектерді талдау қорытындыларын көруге болады, түлектердің жалпы саны 1343 болса, оның ішінде 123 түлек әрі қарай магистратурада оқуын жалғастырған, бұл 2% құрайды. Кестеге сәйкес магистратураға түскен түлектердің ең көп үлесі келесі оқу орындарына тиесілі: Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Халықаралық туризм және меймандостық университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті.

1.2.4 «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі

Ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсу үшін іріктеу емтихандарының нысандарының бірі.

Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы – жоғары ҰБТ нәтижелерін көрсеткен талапкерлердің көбінесе қай ЖЖОКБҰ таңдайтынын анықтайтын көрсеткіш. Бұл көрсеткіш ЖЖОКБҰ деңгейін және талапкерлер арасында оның сұранысын анықтауға мүмкіндік береді.

9-кесте. «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Талапкерлердің орташа ҰБТ балы	Балл
1	Нархоз университеті	103	**3,68**
2	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	100	**3,57**
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	98	**3,51**
4	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	94	**3,37**
5	Алматы менеджмент университеті	92	**3,30**
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	89	**3,17**
7	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	87	**3,09**
8	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	81	**2,89**
9	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	80	**2,85**

10	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	77	**2,76**
11	Халықаралық білім беру корпорациясы	76	**2,73**
12	Торайғыров университеті	76	**2,73**
13	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	76	**2,72**
14	Еуразия технологиялық университеті	76	**2,72**
15	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	74	**2,66**
16	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	75	**2,66**
17	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	74	**2,65**
18	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	74	**2,64**
19	Esil University	72	**2,59**
20	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	72	**2,58**
21	Алматы технологиялық университеті	72	**2,57**
22	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	72	**2,57**
23	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	71	**2,55**
24	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	71	**2,54**
25	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	68	**2,43**
26	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	68	**2,43**
27	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	68	**2,42**
28	«Тұран» университеті	68	**2,42**
29	Қазақстан-Американдық еркін университеті	67	**2,41**
30	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	67	**2,41**
31	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	67	**2,40**
32	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	67	**2,38**
33	Қазақ спорт және туризм академиясы	66	**2,37**
34	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	65	**2,34**
35	«Тұран-Астана» университеті	63	**2,24**
36	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	61	**2,18**
37	«Мирас» университеті	56	**2,01**
38	Орталық Азия Инновациялық Университеті	55	**1,96**

Дереккөз: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМК

9-кестеде көрсетілгендей, ББ бойынша 2024-2025 оқу жылында жоғары оқу орнына оқуға түскен талапкерлердің орташа балы 75 балды құраған. Салыстырмалы түрде жоғары балл жинаған талапкерлер келесі ЖЖОКБҰ-ны таңдаған: Нархоз университеті, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті.

1.2.5 «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі

Шетелдік студенттер өз елдерінде қазақ тілі мен мәдени дәстүрлерінің таралуына ықпал ете отырып, Қазақстандағы заманауи білім беру жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Олардың еліміздің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқуы біздің университеттерге деген халықаралық сұраныс деігейін көрсетеді және олардың рейтингінің жоғарылауына тікелей әсер етеді.

«Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі білім беру бағдарламаларының студенттерді шетелден тарту қабілетін көрсетеді. Бұл шетелдік студенттер үшін білім беру бағдарламалары мен жоғары оқу орындарының нақты тартымдылығын объективті бағалауға мүмкіндік береді.

Осы критерийді растау үшін ЖЖОКБҰ келесі құжаттарды ұсыну қажет:

- шетелдік студенттерді қабылдау туралы бұйрықтар;
- шетелдік студенттердің төлқұжаттарының көшірмелері.

10-кесте. «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Шетелдік студенттер үлесі			Балл
		іШетелдік студенттер саны	ББ контингент	үлес, %	
1	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	27	63	43%	**5.00**
2	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	5	37	14%	**1.58**
3	Торайғыров университеті	10	99	10%	**1.18**
4	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	12	130	9%	**1.08**
5	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	28	348	8%	**0.94**
6	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	11	162	7%	**0.79**
7	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	9	264	3%	**0.40**
8	«Тұран-Астана» университеті	6	192	3%	**0.36**
9	Қазақ спорт және туризм академиясы	3	153	2%	**0.23**
10	Нархоз университеті	9	471	2%	**0.22**
11	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	1	57	2%	**0.20**

12	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	2	132	2%	**0.18**
13	«Тұран» университеті	3	203	1%	**0.17**
14	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	3	202	1%	**0.17**
15	Алматы менеджмент университеті	2	146	1%	**0.16**
16	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2	151	1%	**0.15**
17	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7	531	1%	**0.15**
18	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	1	83	1%	**0.14**
19	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	2	208	1%	**0.11**
20	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	2	262	1%	**0.09**
21	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	1	137	1%	**0.09**
22	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	6	799	1%	**0.09**
23	Esil University	1	431	0%	**0.03**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

10-кестеде шетелдік студенттердің «Туризм» ББ жалпы контингентіне қатынасын көруге болады, бұл 2% құрайды. Шетелдік студенттердің контингентке шаққандағы ең көп үлесі Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті анықталды.

1.3 «ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.3.1 «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі

Студенттер мен оқытушылардың арақатынасы ЖЖОКБҰ ұсынатын білім сапасына әсер ететін негізгі көрсеткіштердің бірі. Бұл критерий оқытуға жеке көзқарас деңгейін және әр студентке оқытушы тарапынан жеткілікті көңіл бөлінетін қолайлы білім беру ортасын құру мүмкіндігін көрсетеді.

Студенттердің оқытушыларға қатынасының төмендігі оқытушылар құрамы жеке кеңес беруге, жұмыстарды тексеруге, ғылыми зерттеулерді басқаруға және практикалық дайындыққа көбірек уақыт бөле отырып, оқушылармен тиімдірек әрекеттесе алуына көбірек мүмкіндік береді. Бұл әсіресе тәжірибеге бағытталған оқытудың жоғары дәрежесін және тереңдетілген зерттеулерді қажет ететін бағдарламалар үшін өте маңызды.

Ал бір ПОҚ шаққанда білім алушылар санының тым көп болуы оқытушыларға шамадан тыс жүктемелер артылатындығын көрсетуі мүмкін, бұл білім беру процесінің сапасын төмендетуі және студенттердің оқуға қызығушылығына теріс әсер етуі мүмкін. Қазіргі білім беру стандарттары мен еңбек нарығының талаптары жағдайында студенттер мен оқытушылар саны арасындағы оңтайлы тепе-теңдікті сақтау ЖЖОКБҰ бәсекеге қабілеттілігінің маңызды факторына айналады.

Осылайша, осы критерийді талдау оқу орнының оқу жүктемесін ақылға қонымды бөлуді қолдай отырып және оқыту сапасын қамтамасыз ете отырып, білім беру қызметтерінің жоғары деңгейін қаншалықты қамтамасыз ете алатынын бағалауға мүмкіндік береді.

Біздің тарапымыздан ЖЖОКБҰ-да ПОҚ сапасы бойынша берілген мәліметтерді тексеру кезінде мынадай нормативтік құқықтық актілердің іске асырылуы да ескеріледі: Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары профессор-оқытушылар құрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 606 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17670 болып тіркелген).

11-кесте. «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	ЖЖОКБҰ контингенті	Бір ПОҚ-қа шаққандағы білім алушылар саны	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175.00	28441.00	13	**5.00**
2	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763.00	10978.00	14	**4.54**
3	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307.00	4570.00	15	**4.39**
4	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	410.00	6173.00	15	**4.34**
5	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885.00	13916.00	16	**4.16**
6	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695.00	11391.00	16	**3.99**
7	Еуразия технологиялық университеті	100.00	1693.00	17	**3.86**
8	«Тұран» университеті	374.00	6356.00	17	**3.85**
9	Торайғыров университеті	511.00	8878.00	17	**3.76**
10	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	457.00	7979.00	60	**3.74**
11	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370.00	25914.00	19	**3.46**
12	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	193.00	3651.00	19	**3.46**
13	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471.00	9031.00	19	**3.41**
14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163.00	22327.00	19	**3.41**
15	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407.00	7975.00	20	**3.34**
16	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214.00	4214.00	20	**3.32**
17	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872.00	17207.00	20	**3.31**
18	Алматы технологиялық университеті	388.00	7979.00	21	**3.18**
19	Қазақ спорт және туризм академиясы	190.00	4013.00	21	**3.10**
20	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	568.00	11964.00	21	**3.10**
21	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	146.00	3082.00	21	**3.10**
22	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355.00	7781.00	22	**2.98**

23	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107.00	2345.00	22	**2.98**
24	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290.00	6458.00	22	**2.94**
25	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284.00	6458.00	23	**2.88**
26	«Тұран-Астана» университеті	165.00	4115.00	25	**2.62**
27	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539.00	14379.00	27	**2.45**
28	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290.00	7736.00	27	**2.45**
29	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288.00	7787.00	27	**2.42**
30	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	186.00	5020.00	27	**2.42**
31	Esil University	162.00	4562.00	28	**2.32**
32	Алматы менеджмент университеті	151.00	4629.00	31	**2.13**
33	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111.00	4139.00	37	**1.75**
34	Халықаралық білім беру корпорациясы	288.00	11574.00	40	**1.63**
35	Орталық Азия Инновациялық Университеті	364.00	16067.00	44	**1.48**
36	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81.00	4071.00	50	**1.30**
37	Нархоз университеті	134.00	7408.00	55	**1.18**
38	«Мирас» университеті			0	**0.00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

11-кестеде оқытушылардың ЖЖОКБҰ-ның жалпы контингентіне қатынасын көруге болады. Осы критерий бойынша үздік көрсеткіш Әл- Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде тіркелді, ол университетте бір оқытушыға орташа есеппен 13 білім алушы келеді.

1.3.2 «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі

Дәрежелі оқытушылардың үлесі профессор-оқытушылар құрамының академиялық біліктілігі мен кәсібилігінің маңызды көрсеткіші. Ғылыми дәрежесі (ғылыми дәрежесі және (немесе) философия докторы PhD/бейіні бойынша доктор (академиялық) дәрежесі және (немесе) ғылыми атағы және «өнер» кадрларын даярлау үшін «ҚР Еңбек сіңірген жаттықтырушысы» спорттық атағы) бар оқытушылар ЖЖОКБҰ-да білім мен ғылыми қызметтің жоғары деңгейін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Оқу орнында дәрежелі оқытушылардың едәуір санының болуы оның іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу, ғылыми әзірлемелердің нәтижелерін білім беру процесіне кіріктіру, сондай-ақ халықаралық ғылыми

жобаларға қатысу мүмкіндігі туралы куәландырады. Бұл тез өзгеретін кәсіби орта жағдайында жұмысқа дайын жоғары білікті мамандарды қалыптастыру үшін қолайлы жағдай жасайды.

Сонымен қатар, дәрежелі оқытушылар педагогикалық құзыреттіліктің жоғары деңгейіне ие, бұл оларға білімді тиімді жеткізуге, студенттерде сыни ойлау мен аналитикалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мұндай оқытушылардың жоғары үлесі оқу орнының академиялық стандарттарға бейілділігін және білім беру бағдарламаларының сапасын үздіксіз жетілдіруге ұмтылысын көрсетеді.

Бұл критерий ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының академиялық және кәсіптік даярлықтың қазіргі заманғы талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді, сондай-ақ оның ғылыми және білім беру орталығы ретіндегі беделін нығайтуға ықпал етеді.

12-кесте. «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	Штаттық дәрежелі ПОҚ саны	Үлес, (%)	Балл
1	Нархоз университеті	134.00	105.00	78%	**5.00**
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370.00	1014.00	74%	**4.72**
3	Халықаралық білім беру корпорациясы	288.00	191.00	66%	**4.23**
4	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288.00	180.00	63%	**3.99**
5	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175.00	1336.00	61%	**3.92**
6	Алматы технологиялық университеті	388.00	232.00	60%	**3.82**
7	Торайғыров университеті	511.00	299.00	59%	**3.73**
8	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872.00	502.00	58%	**3.67**
9	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	193.00	110.00	57%	**3.64**
10	Қазақ спорт және туризм академиясы	190.00	108.00	57%	**3.63**
11	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355.00	198.00	56%	**3.56**
12	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107.00	59.00	55%	**3.52**
13	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111.00	61.00	55%	**3.51**
14	Esil University	162.00	88.00	54%	**3.47**
15	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81.00	42.00	52%	**3.31**
16	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763.00	396.00	52%	**3.31**
17	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284.00	144.00	51%	**3.24**
18	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307.00	155.00	50%	**3.22**
19	«Тұран» университеті	374.00	186.00	50%	**3.17**
20	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290.00	141.00	49%	**3.10**
21	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	146.00	70.00	48%	**3.06**
22	«Тұран-Астана» университеті	165.00	79.00	48%	**3.06**
23	Алматы менеджмент университеті	151.00	72.00	48%	**3.04**

24	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	186.00	88.00	47%	**3.02**
25	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	568.00	268.00	47%	**3.01**
26	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	410.00	191.00	47%	**2.97**
27	Еуразия технологиялық университеті	100.00	45.00	45%	**2.87**
28	Орталық Азия Инновациялық Университеті	364.00	163.00	45%	**2.86**
29	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290.00	124.00	43%	**2.73**
30	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471.00	199.00	42%	**2.70**
31	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885.00	366.00	41%	**2.64**
32	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214.00	87.00	41%	**2.59**
33	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539.00	207.00	38%	**2.45**
34	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407.00	146.00	36%	**2.29**
35	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	457.00	158.00	35%	**2.21**
36	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695.00	236.00	34%	**2.17**
37	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163.00	367.00	32%	**2.01**
38	«Мирас» университеті	0	0	0	**0.00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

12-кестеде бұл ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның дәрежелі ПОҚ үлесі орта есеппен 49,2% құрайтынын көруге болады. Дәрежелі ПОҚ-ның ең көп үлесі мынадай ЖЖОКБҰ-да жұмыс істейді: Нархоз университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Халықаралық білім беру корпорациясы, С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті және Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті.

1.3.3 «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі

«Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі білім беру процесінің қаржылық қамтамасыз етілуін және оқу орнының оқытудың негізгі аспектілеріне қаражат салуға дайындығын бағалауға мүмкіндік беретін маңызды көрсеткіштердің бірі. Бұл критерийде бағдарламалық қамтамасыз ету және кітапхана қорын дамыту шығындары ескеріледі.

Бағдарламалық қамтамасыз ету шығындары әртүрлі пәндерге арналған арнайы бағдарламалар, оқу процесін басқару жүйелері және оқытудың тиімділігі мен интерактивтілігін арттыратын басқа да цифрлық құралдар сияқты оқу процестеріне қажетті лицензиялық бағдарламаларды сатып алу және жаңарту шығындарын қамтиды. Бұл ББ өзектілігін сақтау және студенттерді заманауи технологиялармен жұмыс істеуге дайындау үшін

маңызды.

Кітапхана қорын дамыту шығындарына студенттердің өзекті және сапалы оқу және ғылыми ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қажетті жаңа оқулықтарды, ғылыми әдебиеттерді, электрондық ресурстар мен дерекқорларды сатып алу шығындары кіреді. Кітапхана қорын дамыту білімді тереңдетуге және ғылыми зерттеулер жүргізуге ықпал ететін академиялық ортаның маңызды құрамдас бөлігі.

13-кесте. «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ контингенті	1 студентке шаққандағы шығындар көлемі (теңге)	Балл
1	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	7787.00	43838.00	**5.00**
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	25914.00	42419.00	**4.87**
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7736.00	36807.00	**4.36**
4	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6458.00	24760.00	**3.26**
5	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	14379.00	23345.00	**3.13**
6	Нархоз университеті	7408.00	21704.00	**2.98**
7	«Тұран-Астана» университеті	4115.00	21353.00	**2.95**
8	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6173.00	18761.00	**2.71**
9	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7781.00	15879.00	**2.45**
10	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	3651.00	14605.00	**2.33**
11	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	28441.00	13547.00	**2.24**
12	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	17207.00	13401.00	**2.22**
13	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	11964.00	13063.00	**2.19**
14	Алматы менеджмент университеті	4629.00	11956.00	**2.09**
15	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	4214.00	11831.00	**2.08**
16	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	22327.00	11075.00	**2.01**
17	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	7975.00	10181.00	**1.93**
18	Еуразия технологиялық университеті	1693.00	9110.00	**1.83**
19	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	3082.00	9092.00	**1.83**

20	Esil University	4562.00	8958.00	**1.82**
21	Қазақ спорт және туризм академиясы	4013.00	7374.00	**1.67**
22	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	7979.00	7358.00	**1.67**
23	«Тұран» университеті	6356.00	6890.00	**1.63**
24	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	5020.00	6716.00	**1.61**
25	Қазақстан-Американдық еркін университеті	4071.00	6364.00	**1.58**
26	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	2345.00	6017.00	**1.55**
27	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	10978.00	5783.00	**1.53**
28	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	13916.00	5563.00	**1.51**
29	Торайғыров университеті	8878.00	5092.00	**1.46**
30	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6458.00	4486.00	**1.41**
31	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	4570.00	3847.00	**1.35**
32	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	9031.00	3800.00	**1.35**
33	Орталық Азия Инновациялық Университеті	16067.00	3608.00	**1.33**
34	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	11391.00	2779.00	**1.25**
35	Халықаралық білім беру корпорациясы	11574.00	2404.00	**1.22**
36	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	4139.00	554.00	**1.05**
37	Алматы технологиялық университеті	7979.00	129.00	**1.01**
38	«Мирас» университеті	0	0	**0.00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

13-кестеде көрсетілген 1 студентке бөлінген қаражатты талдау бойынша келесі ЖЖОКБҰ жоғары нәтиже көрсетті: С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті және М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті.

1.3.4 «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі

«Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі оқытушыларды қаржылық қолдау деңгейін және жанама түрде оқу орнындағы білім беру процесінің сапасын көрсететін маңызды көрсеткіш. Медианалық жалақы – оқытушылардың жартысы жалақыны осы деңгейден жоғары, ал екінші жартысы төмен алатын бөліну нүктесі. Бұл көрсеткіштің орташа жалақыдан айырмашылығы, оған өте жоғары немесе өте төмен жалақы сияқты

шекті мәндер әсер етпейді.

Медианалық жалақы деңгейі оқытушылардың мотивациясымен және олардың жұмысқа қанағаттануымен тығыз байланысты. Жалақының жоғары деңгейі университетке білікті мамандарды тартуға және ұстап қалуға мүмкіндік береді, ол дегеніміз оқыту мен ғылыми қызметтің сапасына оң әсер етеді. Лайықты жалақы алатын оқытушылар үнемі кәсіби дамуға, ғылыми зерттеулерге қатысуға және студенттермен белсенді қарым-қатынасқа ынталы болады.

Сонымен қатар, медианалық жалақы көрсеткіші ЖЖОКБҰ-ның қаржылық тұрақтылығын және оның басқа оқу орындарымен салыстырғанда бәсекеге қабілетті жалақы деңгейін ұстап тұру қабілетін көрсете алады.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде оқытушы жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

14-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ПОҚ медианалық жалақысы (теңге)	Балл
1	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	896191.1	**5.00**
2	Нархоз университеті	805494.8	**4.43**
3	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	707984.0	**3.79**
4	«Мирас» университеті	650559.4	**3.70**
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	673821.9	**3.56**
6	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	668884.4	**3.54**
7	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	542892.0	**3.25**
8	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	624955.1	**3.25**
9	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	530045.0	**3.16**
10	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	518221.1	**3.04**
11	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	595369.0	**3.03**
12	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	584038.9	**2.99**
13	Алматы менеджмент университеті	576138.9	**2.94**
14	Халықаралық білім беру корпорациясы	554940.0	**2.80**
15	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	552466.6	**2.78**
16	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	501625.0	**2.77**
17	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	497805.0	**2.77**
18	Алматы технологиялық университеті	546778.9	**2.75**

19	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	484686.5	**2.70**
20	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	489515.0	**2.60**
21	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	501097.5	**2.45**
22	«Тұран» университеті	495741.7	**2.42**
23	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	465758.9	**2.42**
24	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	428287.3	**2.40**
25	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	481000.0	**2.31**
26	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	540526.2	**2.31**
27	Қазақ спорт және туризм академиясы	471225.0	**2.26**
28	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	425727.2	**2.16**
29	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	403490.2	**2.12**
30	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	383676.3	**2.11**
31	Қазақстан-Американдық еркін университеті	444960.4	**2.06**
32	Торайғыров университеті	380524.9	**1.99**
33	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	371851.3	**1.87**
34	Esil University	410391.5	**1.85**
35	«Тұран-Астана» университеті	400864.4	**1.79**
36	Орталық Азия Инновациялық Университеті	371175.6	**1.77**
37	Еуразия технологиялық университеті	394231.4	**1.76**
38	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	249371.3	**1.00**

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

14-кестеде «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша талдау нәтижелерін көрсетілген: «Туризм» ББ бойынша ПОҚ орташа медианалық жалақысы 2025 жылы 516 317 теңгені құрады. ББ бойынша рейтингке қатысқан ЖЖОКБҰ арасында М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті – 896 191 теңге, Нархоз университеті – 805 494.8 теңге көрсеткіштерін көрсетіп, алғашқы орындарды иеленді.

1.4 «Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.4.1 «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі

«Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін көрсетеді. Топ үш критерийден тұрады: түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, түлектердің медианалық жалақысы. Бұл критерийлер бойынша білім беру бағдарламаларының 2024 жылғы түлектері талданады. Олардың оқу бітіргеннен кейін, 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңдегі зейнетақы жарналары арқылы талдау жүргізіледі.

«Жұмысқа орналасу деңгейі» көрсеткіші түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін тікелей көрсетеді. Бұл өлшем «тұрақты жұмыспен қамту» және «шартты жұмыспен қамту»болып бөлінеді.

Тұрақты жұмысқа орналасу – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде қатарынан кемінде 3 ай тұрақты зейнетақы жарналарын алған жұмысқа орналастырылған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш.

Шартты жұмыспен қамту – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде тұрақты емес негізде зейнетақы аударымдарын алған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш (яғни тұрақты жұмыспен қамту жағдайларын қоспағанда, тұрақсыз табыс).

Жұмыспен қамтылуды есептеу барысында тұрақты жұмыспен қамтылған түлектердің үлесі жоғары нәтиже береді.

Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін неғұрлым сенімді есептеу үшін жалпы түлектер санынан мынадай санаттар алынып тасталды:

- Магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырған түлектер;
- Шетел азаматтары;
- Декреттік демалыстағы түлектер;
- Мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер;
- Шетелде білім алатын түлектер;
- Шетелде жұмыс істейтін түлектер;
- 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер;
- Күш құрылымдарының қызметкерлері;
- Жас ерекшелігіне байланысты есептелмейтін түлектер (1996 жылғы және одан үлкен);
- Қайтыс болған түлектер.

Түлектердің саны 5 адамнан аз болатын келесі ЖЖОКБҰ-да есептеулер тек статистикалық деректер бойынша және сараптамалық бөлім бойынша жүргізілді, өйткені «түлектердің мансаптық перспективалары» блогы бойынша есептеу үшін деректердің аздығына байланысты көрсеткіштер дұрыс болмауы мүмкін: Орталық-Қазақстан академиясы, Қызылорда ашық университеті, Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті, Аймақтық инновациялық университет.

2- диаграмма. «Туризм» ББ бойынша түлектердің жалпы саны мен құрамы

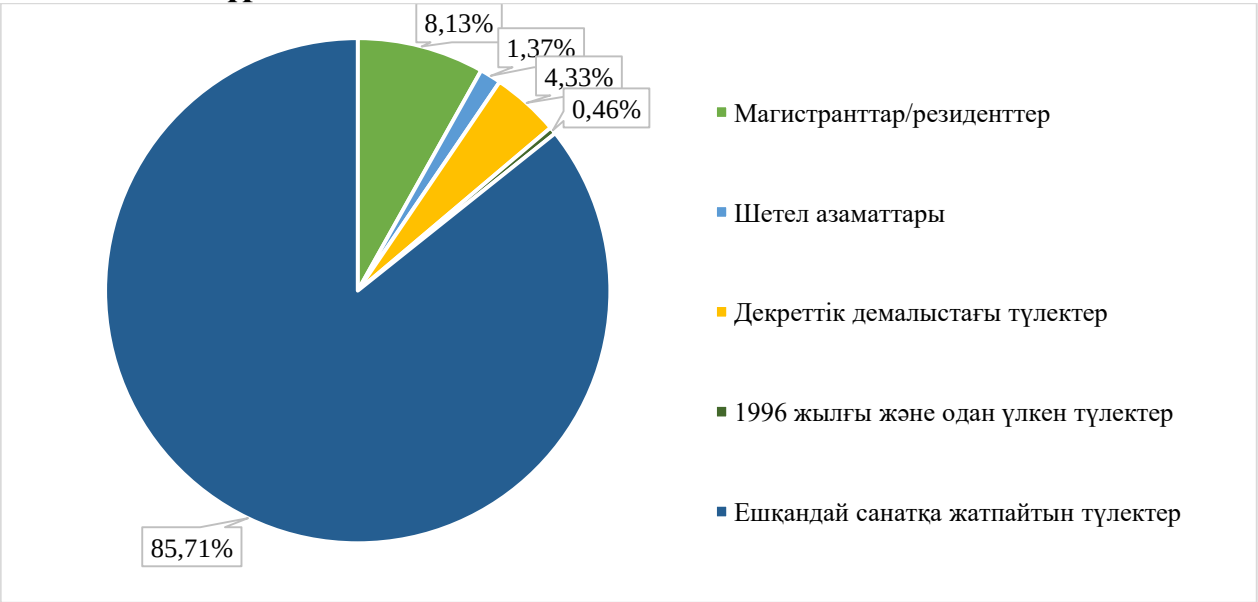

2-диаграммаға сәйкес ББ бойынша түлектердің жалпы саны 1349 адамды құрады, оның ішінде: декреттік демалыста – 57; мерзімді әскери қызметке шақырылғандар – 2; магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырғандар – 107; шетелде білім алатын түлектер – 16; шетел азаматтары – 18; күш құрылымдарының қызметкері – 1; 1996 жылғы және одан үлкен – 6; ешқандай санатқа жатпайтын түлектер -1139.

15-кесте. «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Түлектердің жалпы саны	Жұмысқа орналасу деңгейі, %	Тұрақты жұмыс, %	Шартты жұмыс, %	Балл
1	«Мирас» университеті	32	100%	86%	14%	**4.40**
2	«Тұран» университеті	22	91%	82%	9%	**4.20**
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	74	100%	75%	25%	**4.16**
4	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	272	93%	73%	20%	**4.15**
5	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	53	100%	67%	33%	**4.00**

6	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	69	93%	70%	23%	**3.92**
7	Қазақ спорт және туризм академиясы	24	100%	64%	36%	**3.91**
8	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	94	81%	76%	5%	**3.90**
9	Нархоз университеті	59	100%	63%	37%	**3.89**
10	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	43	86%	71%	15%	**3.85**
11	Алматы менеджмент университеті	10	95%	65%	30%	**3.80**
12	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	24	82%	73%	9%	**3.80**
13	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	84	88%	69%	19%	**3.71**
14	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	13	100%	60%	40%	**3.69**
15	Торайғыров университеті	24	85%	69%	16%	**3.63**
16	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	10	82%	71%	11%	**3.60**
17	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	16	75%	75%	0%	**3.50**
18	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	39	75%	75%	0%	**3.40**
19	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	31	88%	65%	23%	**3.36**
20	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	30	82%	69%	13%	**3.33**
21	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	14	89%	64%	25%	**3.33**
22	Алматы технологиялық университеті	28	92%	62%	30%	**3.32**
23	Қазақстан-Американдық еркін университеті	17	73%	73%	0%	**3.25**
24	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6	77%	69%	8%	**3.17**
25	Esil University	44	74%	68%	6%	**3.07**
26	«Тұран-Астана» университеті	17	75%	63%	12%	**2.81**
27	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	24	100%	44%	56%	**2.80**
28	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	36	90%	50%	40%	**2.77**
29	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	21	72%	61%	11%	**2.74**
30	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	28	64%	64%	0%	**2.52**

31	Халықаралық білім беру корпорациясы	6	100%	40%	60%	**2.50**
32	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	21	67%	62%	5%	**2.35**
33	Еуразия технологиялық университеті	35	75%	55%	20%	**2.26**
34	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	5	71%	57%	14%	**1.80**
*	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	3	*	*	*	**0.00**
*	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	7	*	*	*	**0.00**
*	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	4	*	*	*	**0.00**
*	Орталық Азия Инновациялық Университеті	4	*	*	*	**0.00**

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

15-кестеге сәйкес, «Туризм» ББ бойынша жұмысқа орналасудың орташа көрсеткіші 80% құрады. Тұрақты жұмысқа орналасу көрсеткіштері жоғары ЖЖОКБҰ: «Мирас» университеті, «Тұран» университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Халықаралық туризм және меймандостық университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. Соңғы позицияда Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті орналасты.

3-диаграмма. Түлектерің жұмысқа орналасу деңгейі

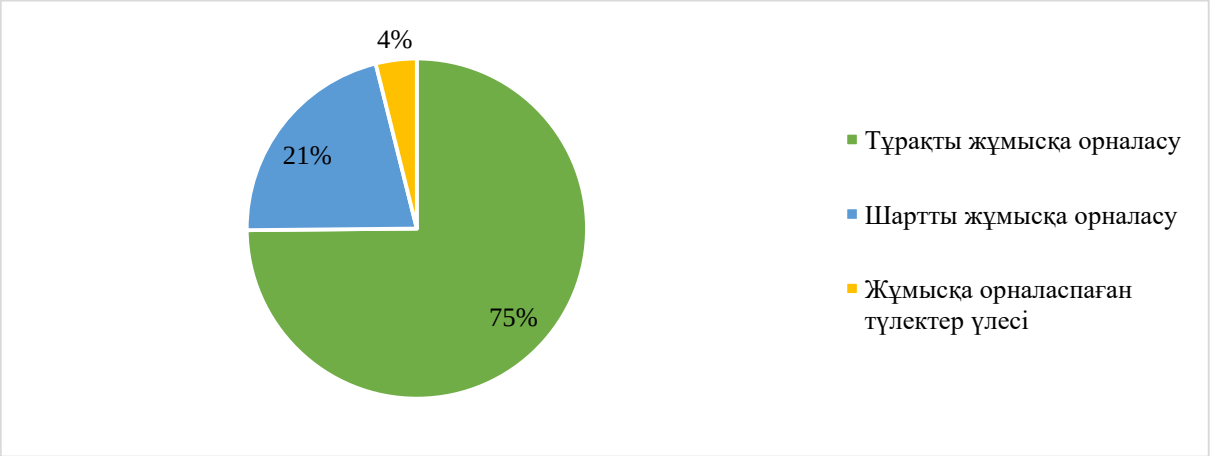

3-диаграммадан ББ бойынша түлектердің 75%-ы тұрақты, ал 21%-ы шартты түрде жұмыс істейтінін көруге болады. Түлектердің 4%-ы жұмысқа орналаспаған.

16-кесте. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмысқа орналасу деңгейі, %		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	«Мирас» университеті	65%	60%	100%
2	«Тұран» университеті	76%	83%	90%
3	«Тұран-Астана» университеті	70%	65%	75%
4	Esil University	74%	80%	71%
5	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	-	67%	*
6	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	-	-	67%
7	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	100%	73%	83%
8	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	79%	74%	85%
9	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	78%	89%	67%
10	Алматы менеджмент университеті	-	36%	100%
11	Алматы технологиялық университеті	84%	80%	77%
12	Еуразия технологиялық университеті	-	54%	57%
13	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	79%	78%	87%
14	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	-	-	*
15	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	-	79%	90%
16	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	82%	96%	92%
17	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	78%	82%	88%
18	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	80%	74%	80%
19	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	100%	62%	59%
20	Қазақ спорт және туризм академиясы	85%	68%	78%
21	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	-	-	*
22	Қазақстан-Американдық еркін университеті	87%	64%	88%
23	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	66%	74%	82%
24	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	76%	80%	91%
25	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	63%	61%	63%
26	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	62%	72%	92%
27	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	90%	88%	85%
28	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	31%	50%	65%

29	Нархоз университеті	96%	85%	91%
30	Орталық Азия Инновациялық Университеті	-	-	*
31	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	80%	75%	100%
32	Торайғыров университеті	60%	81%	75%
33	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	75%	79%	65%
34	Халықаралық білім беру корпорациясы	-	80%	50%
35	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	75%	50%	74%
36	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	-	-	96%
37	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	70%	90%	85%
38	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	100%	-	60%

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

— - рейтингке қатыспаған

16-кестедегі салыстырмалы талдауға сәйкес бұл критерий бойынша өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда көпшілік оқу орындарының көрсеткіштері жақсарған: «Мирас» университеті,«Тұран» университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Халықаралық туризм және меймандостық университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. Ал көрсеткіштердің нашарлауы мынадай ЖЖОКБҰ-да байқалады: Алматы технологиялық университеті, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті.

4- диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

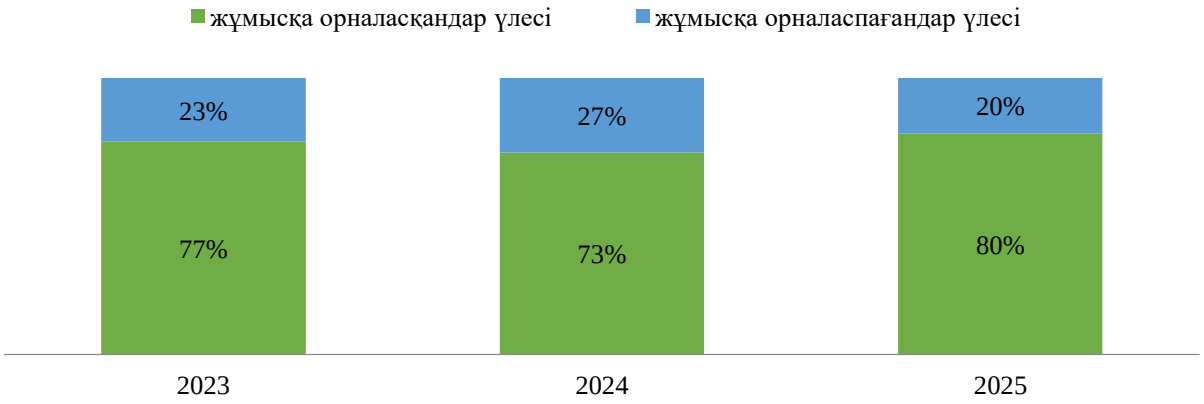

4-диаграмма еңбек нарығында ББ түлектеріне сұраныстың динамикасын

көрсетеді. Алдыңғы рейтингтермен салыстырғанда осы критерий көрсеткіштері жақсарды: 2023 жылы жұмысқа орналасудың орташа деңгейі - 77%, 2024 жылы - 73%, ал 2025 жылы - 80% құрады.

1.4.2 «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі

Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы түлектердің оқуды бітіргеннен кейін қаншалықты жылдам жұмыс таба алатынын көрсететін маңызды көрсеткіш. Бұл көрсеткіш нақты білім беру бағдарламасы мен ЖЖОКБҰ дайындаған еңбек нарығындағы мамандардың сұраныс деңгейін көрсетеді.

Жұмыс іздеудің қысқа кезеңі түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін, оқу орнының жақсы беделін және білім беру бағдарламасының жұмыс берушілердің қажеттіліктеріне сәйкестігін көрсетеді. Жұмыс іздеудің ұзақ кезеңі түлектердің жеткіліксіз дайындығын, олардың дағдыларының еңбек нарығының талаптарына сәйкес келмеуін немесе белгілі бір салада жұмысқа орналасудың жалпы күрделілігін көрсетуі мүмкін.

Жұмыс іздеу ұзақтығын талдау білім беру ұйымдарына өз бағдарламаларының тиімділігін бағалауға және қажет болған жағдайда түлектердің жұмысқа орналасу нәтижелерін жақсарту үшін түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

17-кесте. «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмыс іздеу ұзақтығы (аймен)	Балл
1	«Тұран-Астана» университеті	1,18	4,92
2	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	1,40	4,82
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1,40	4,82
4	«Мирас» университеті	1,57	4,74
5	Қазақ спорт және туризм академиясы	1,75	4,66
6	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	1,82	4,63
7	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	2,00	4,55
8	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2,13	4,48
9	Еуразия технологиялық университеті	2,16	4,47
10	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2,17	4,47
11	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	2,34	4,39
12	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	2,39	4,37
13	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	2,45	4,34
14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	2,48	4,33
15	Нархоз университеті	2,50	4,32

16	«Тұран» университеті	2,53	4,31
17	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	2,51	4,31
18	Қазақстан-Американдық еркін университеті	2,54	4,30
19	Esil University	2,58	4,28
20	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	2,64	4,26
21	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	2,67	4,24
22	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2,75	4,20
23	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	2,78	4,19
24	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	2,80	4,18
25	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	2,86	4,16
26	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2,88	4,15
27	Торайғыров университеті	2,94	4,12
28	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	3,07	4,06
29	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	3,38	3,92
30	Алматы технологиялық университеті	3,48	3,87
31	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	3,87	3,70
32	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	3,88	3,69
33	Алматы менеджмент университеті	4,00	3,64
34	Халықаралық білім беру корпорациясы	5,67	2,88
*	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	*	*
*	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	*	*
*	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	*	*
*	Орталық Азия Инновациялық Университеті	*	*

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

17-кестеде түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығының нәтижелері көрсетілген. Келесі ЖЖОКБҰ-да түлектер 1,5 ай ішінде жұмысқа орналасқан: «Тұран-Астана» университеті, Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті.

5- диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығын салыстырмалы талдау

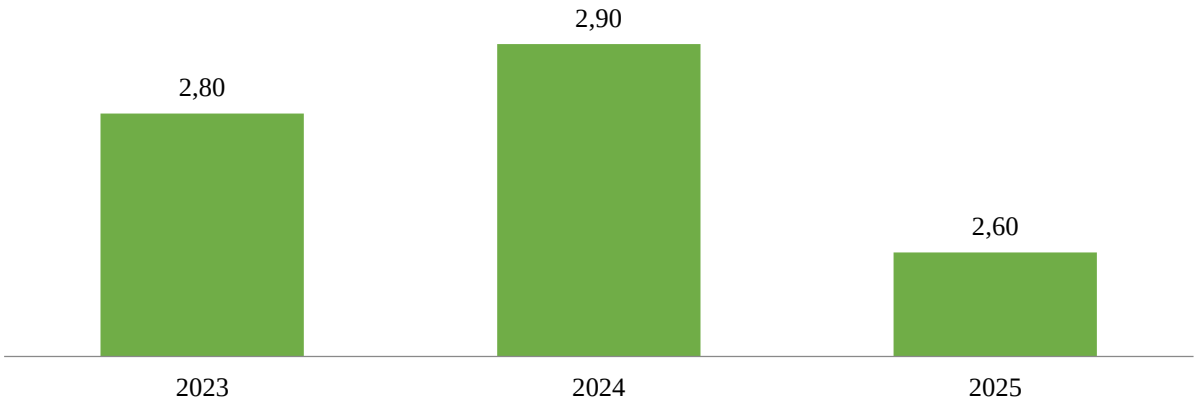

5-диаграмма еңбек нарығында «Туризм» ББ бойынша түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығындағы өзгерістерді көрсетеді. Өткен жылдармен салыстырғанда осы критерийдің көрсеткіштері жақсарған. Бұл өзгерістер ББ түлектеріне сұраныс динамикасын көрсетеді. 2023 жылы жұмыс іздеудің орташа ұзақтығы 2,80 айды, 2024 жылы 2,90 айды, ал 2025 жылы 2,60 айды құрады.

1.4.3 «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі

Медианалық жалақы оқуды бітіргеннен кейінгі алғашқы жылы жұмысқа орналасқан түлектердің табыс деңгейін көрсетеді. Жоғары бастапқы жалақысы көбінесе білім беру бағдарламасының сапасының және оны кәсіби ортаның мойындауының көрсеткіші.

Түлектердің медианалық жалақысы туралы мәліметтер оқу орнын таңдау кезінде талапкерлер үшін бағдар бола алады, өйткені олар осы бағдарламаның түлектерінің жұмысқа орналасу және лайықты жалақы алу үшін жақсы перспективалары бар екеніне сенімді бола алады. Сонымен қатар, медианалық жалақысы жоғары бағдарламалар жұмыс берушілердің де назарын аударады, бұл тез мансаптық өсу мен тұрақты жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады.

Есепте соңғы үш жылдағы түлектердің медианалық жалақысының динамикасы қарастырылады, бұл еңбек нарығындағы трендтерді анықтауға және белгілі бір білім беру бағдарламаларының түлектерінің қаншалықты табысты екенін бағалауға мүмкіндік береді.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде түлектің жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

18-кесте. «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Медианалық жалақы, теңге	Балл
1	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	307893,3	**5,00**
2	Халықаралық білім беру корпорациясы	283525,2	**4,69**
3	«Тұран-Астана» университеті	284038,2	**4,69**
4	Алматы менеджмент университеті	282340,8	**4,68**
5	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	267429,5	**4,48**
6	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	226556,9	**4,40**
7	Нархоз университеті	258396,9	**4,37**
8	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	222261,9	**3,89**
9	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	197178,9	**3,75**
10	Esil University	208994,4	**3,72**
11	Еуразия технологиялық университеті	208546,3	**3,72**
12	Қазақ спорт және туризм академиясы	204737,4	**3,67**
13	Торайғыров университеті	173298,3	**3,55**
14	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	164146,0	**3,50**
15	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	179070,8	**3,49**
16	«Тұран» университеті	185416,6	**3,41**
17	Алматы технологиялық университеті	183950,5	**3,40**
18	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	182870,0	**3,38**
19	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	180157,3	**3,35**
20	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	166721,3	**3,32**
21	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	156701,8	**3,26**
22	«Мирас» университеті	162271,0	**3,25**
23	Қазақстан-Американдық еркін университеті	171625,0	**3,22**
24	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	146722,2	**3,20**
25	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	166226,0	**3,16**
26	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	136838,3	**3,04**
27	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	147796,3	**2,91**
28	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	121451,2	**2,82**

29	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	135442,1	**2,76**
30	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	122535,0	**2,76**
31	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	152364,0	**2,76**
32	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	107330,0	**2,53**
33	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	112500,0	**2,47**
34	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	96799,6	**2,41**
*	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	*	**0,00**
*	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	*	**0,00**
*	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	*	**0,00**
*	Орталық Азия Инновациялық Университеті	*	**0,00**

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

18-кестеде осы критерий бойынша талдау көрсетілген. Осы көрсеткіш бойынша ТОП-3 М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Халықаралық білім беру корпорациясы, «Тұран-Астана» университеті. Ең төменгі көрсеткішті М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті көрсетті.

2. Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі

Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі білім беру процесінің сапасын, түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін, сондай-ақ жоғары оқу орындары қызметінің жалпы көрсеткіштерін көрсететін барлық критерийлерді жан-жақты талдаудың нәтижесі болып табылады. Бұл бөлімде критерийлердің бірнеше тобы бойынша бағалау негізінде қалыптастырылған «Туризм» ББ бойынша қорытынды рейтинг ұсынылған: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары.

2025 жылғы рейтинг жоғарыда аталған блоктар бойынша топтастырылған 17 критерий негізінде құрылды. Әрбір критерийдің жалпы бағалау процесінде оның маңыздылығын көрсететін белгілі бір салмағы бар.

Қорытынды рейтингтің негізгі мақсаты – талапкерлерге, жұмыс берушілерге және басқа да мүдделі тараптарға ақпараттандырылған таңдау жасауға көмектесетін білім беру бағдарламаларына объективті баға беру.

Сондай-ақ, рейтинг нәтижелері ЖЖОКБҰ үшін өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру және олардың ұлттық және халықаралық деңгейлердегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру бағытында бағдар бола алады.

19-кесте. «Туризм» ББ бойынша қорытынды рейтинг

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы	Жалпы қорытынды	Рейтингтегі орны
1.	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В11101 Туризм	3,480	1/34
2.	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В11105 Туризм	3,364	2/34
3.	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В11102 Туризм	3,333	3/34
4.	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	6В11101 Туризм және қонақжайлылық индустриясын ұйымдастыру	3,140	4/34
5.	Нархоз университеті	6В11106 Туризм және қонақжайлылық	3,111	5/34
6.	Алматы менеджмент университеті	6В11188 Туризм және ивент менеджмент	3,070	6/34
7.	«Тұран» университеті	6В11101 Туризм	3,063	7/34
8.	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В11103 Тұрақты туризм	2,881	8/34
9.	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	6В11127 Туризм	2,877	9/34
10.	Қазақ спорт және туризм академиясы	6В11101 Туризм	2,871	10/34
11.	Алматы технологиялық университеті	6В11101 Туризм	2,838	11/34
12.	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В11101 Туризм	2,838	12/34
13.	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6В11101 Туризм	2,812	13/34

14.	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В11157 Туризм	2,803	14/34
15.	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В11101 Туризм	2,787	15/34
16.	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В11101 Туризм	2,765	16/34
17.	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В11101 Туризм	2,761	17/34
18.	«Тұран-Астана» университеті	6В11101 Туризм	2,756	18/34
19.	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В11101 Туризм	2,711	19/34
20.	Торайғыров университеті	6В11101 Туризм	2,705	20/34
21.	«Мирас» университеті	6В11101 Туризм. Қонақжайлылықты басқару	2,683	21/34
22.	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6В11121 Туризм	2,669	22/34
23.	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В11103 Туризм және қонақ үй бизнесі	2,613	23/34
24.	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В11101 Туризм	2,582	24/34
25.	Esil University	6В11101 Туризм	2,502	25/34
26.	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В11110 Туризм	2,452	26/34
27.	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В11101 Туризм	2,397	27/34
28.	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В11101 Туризм	2,387	28/34
29.	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В11101 Туризм және сервис	2,306	29/34

30.	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В11101 Туризм	2,259	30/34
31.	Еуразия технологиялық университеті	6В11101 Туризм	2,178	31/34
32.	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В11111 Туристік бизнес	2,046	32/34
33.	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	6В11102 Туризм	2,025	33/34
34.	Халықаралық білім беру корпорациясы	6В11101 Туризм	2,002	34/34
*	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	6В11101 Туризм	1,167	*
*	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В11101 Туризм	0,833	*
*	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В11111 Туризм	0,786	*
*	Орталық Азия Инновациялық Университеті	6В11102 Туризм	0,728	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*

19-кестеде «Туризм» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингті талдау қорытындылары ұсынылған. Деректерге сәйкес, ТОП-5 құрамына Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Халықаралық туризм және меймандостық университеті және Нархоз университеті сияқты ЖЖОКБҰ кірді.

20-кесте. 2023-2025 жылдардағы «Туризм» ББ бойынша рейтингтегі орындары

№	ЖЖОКБҰ атауы	Рейтингтегі орны		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	Esil University	11 / 35	20 /29	25/34
2	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	29 / 35	13 /29	28/34
3	Алматы технологиялық университеті	8 / 35	9 /29	11/34
4	Алматы менеджмент университеті	33 / 35	-	6/34
5	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	20 / 35	14 /29	29/34
6	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	10 / 35	8 /29	12/34
7	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	5 / 35	5 /29	2/34
8	Еуразия технологиялық университеті	31 / 35	-	31/34
9	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	14 / 35	-	23/34
10	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	27 / 35	24 /29	16/34
11	Қазақ спорт және туризм академиясы	21 / 35	7 /29	10/34
12	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	*	*	*
13	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	-	-	27/34
14	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6 / 35	1 /29	1/34
15	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	25 / 35	21 /29	13/34
16	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	17 / 35	18 /29	9/34
17	Қазақстан-Американдық еркін университеті	23 / 35	11 /29	19/34
18	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	7 / 35	16 /29	15/34
19	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	18 / 35	25 /29	24/34
20	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	9 / 35	22 /29	17/34
21	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	24 / 35	6 /29	22/34
22	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	*	4 /29	33/34
23	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	19 / 35	-	*
24	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	-	*	*
25	Халықаралық білім беру корпорациясы	26 / 35	*	34/34
26	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	34 / 35	19 /29	30/34
27	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	15 / 35	15 /29	14/34
28	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	-	-	4/34
29	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	32 / 35	29 /29	32/34

30	Торайғыров университеті	12 / 35	26 /29	20/34
31	«Мирас» университеті	35 / 35	28 /29	21/34
32	«Тұран» университеті	4 / 35	12 /29	7/34
33	«Тұран-Астана» университеті	13 / 35	17 /29	18/34
34	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1 / 35	3 /29	3/34
35	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	3 / 35	10 /29	8/34
36	Нархоз университеті	2 / 35	2 /29	5/34
37	Орталық Азия Инновациялық Университеті	-	-	*
38	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	22 / 35	23 /29	26/34

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*
— - рейтингке қатыспаған

20-кестеде 2023-2025 жылдары «Туризм» ББ бойынша рейтингке қатысқан оқу орындарының рейтингте алған орындары салыстырылды.

2023 жыл бойынша үздік ЖЖОКБҰ құрамына М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті және Нархоз университеті кірді.

2024 жыл бойынша үздік ЖЖОКБҰ құрамына М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті және Нархоз университеті кірді.

2025 жыл бойынша үздік ЖЖОКБҰ құрамына М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті және Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті кірді.

2023-2024 жылғы рейтингтерге бітіруші түлектері болмауына сәйкес кейбір ЖЖОКБҰ қатыспады. Олар: Еуразия технологиялық университеті, І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті, Халықаралық туризм және меймандостық университет, Орталық Азия Инновациялық Университеті.

2025 жылғы білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары оқу орындары арасында «Туризм» саласында мамандар даярлаудың әртүрлілігі мен сапасын көрсетеді. Талдау көрсеткендей, еңбек нарығының талаптары мен халықаралық стандарттарға бейімделе отырып, өз бағдарламаларын белсенді түрде жетілдіретін білім беру мекемелері жетекші орындарға ие болды.

М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті және Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті сияқты университеттердің жоғары нәтижелері олардың бәсекеге қабілеттілігін және түлектерінің сұранысын растайды. Бұл оқу орындары

түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, орташа жалақы және білім беру бағдарламаларының сапасы сияқты бірқатар критерийлер бойынша жоғары нәтижелер көрсетті.

Рейтинг нәтижелері талапкерлер, жұмыс берушілер және жоғары оқу орындары үшін құнды бағдар болып табылады, әрбір білім беру бағдарламасының мықты жақтарын анықтауға көмектеседі. Болашақта білім беру стандарттарын жақсарту және халықаралық ынтымақтастықты арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыру Қазақстанның білім беру жүйесін одан әрі дамыту үшін маңызды қадам болады.

Қорытынды

2025 жылғы ББ бойынша білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін жақсарту үшін елеулі жетістіктер мен салаларды анықтауға мүмкіндік берді. Рейтингте жетекші орындарды білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары сияқты критерийлер топтары бойынша жоғары нәтижелер көрсете алған университеттер иеленді.

Талдау көрсеткендей, рейтингтің жоғарғы қатарында тұрған ЖЖОКБҰ студенттерді теориялық біліммен ғана емес, сонымен қатар еңбек нарығында сұранысқа ие практикалық дағдылармен қамтамасыз ете отырып, өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру бойынша белсенді жұмыс істейді. Алдыңғы қатардағы жоғары оқу орындары жұмыс берушілермен өзара іс-қимылға және халықаралық сапа стандарттарын интеграциялауға ерекше назар аударатынын атап өту керек, себебі бұл олардың түлектерінің бәсекеге қабілеттілігін айтарлықтай арттырады.

Сонымен бірге, есеп назар аударуды қажет ететін кейбір кемшіліктерді анықтады. Мысалы, бірқатар ЖЖОКБҰ-да студенттердің академиялық ұтқырлығы мен ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары, шетелдік студенттер үлесі бойынша төмен көрсеткіштер байқалады, бұл осы бағыттарды одан әрі дамыту қажеттігін көрсетеді. Сондай-ақ, оқу орындарының бір студентке шаққандағы қаржылық шығындар көлемінде айтарлықтай айырмашылықтар байқалды.

Рейтинг нәтижелері барлық мүдделі тараптар үшін маңызды құрал. Талапкерлер мен олардың ата-аналары үшін рейтинг оқу орнын таңдау кезінде бағдар, жұмыс берушілер үшін – мамандарды даярлау сапасының индикаторы, ал жоғары оқу орындарының өздері үшін – өз бағдарламаларын жақсартуға және бәсекелестік ортадағы позицияларын нығайтуға ынталандыру ретінде қызмет етеді.

Қорытындыны келесідей жасауға болады: елеулі жетістіктерге қарамастан, Қазақстанның жоғары білім беру жүйесі жаңғыртуды және жаңа сын-тегеуріндерге бейімделуді жалғастыруда. Әр ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының жоғары деңгейін қолдап қана қоймай, еңбек нарығындағы өзгерістер мен қоғамның қажеттіліктерін ескере отырып, оларды үнемі жақсартуға ұмтылуы тиіс. 2025 жылғы қорытынды рейтинг жаһандық аренада қазақстандық білім берудің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал ете отырып, осы мақсаттарға қол жеткізу жолындағы маңызды қадамдардың бірі. Білім беру бағдарламаларын жетілдіруді жалғастыру және түлектерді тез өзгеретін әлемде табысты кәсіби қызмет үшін қажетті білім мен дағдылармен қамтамасыз ету үшін жан-жақты жұмыс жасау өте маңызды.

Қосымша 1

«Туризм» ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ тізімі

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В11101 Туризм
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В11105 Туризм
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В11102 Туризм
4	Халықаралық туризм және меймандостық университеті	6В11101 Туризм және қонақжайлылық индустриясын ұйымдастыру
5	Нархоз университеті	6В11106 Туризм және қонақжайлылық
6	Алматы менеджмент университеті	6В11188 Туризм және ивент менеджмент
7	«Тұран» университеті	6В11101 Туризм
8	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В11103 Тұрақты туризм
9	Қ. Құлажанов атындағы Қазақ технология және бизнес университеті	6В11127 Туризм
10	Қазақ спорт және туризм академиясы	6В11101 Туризм
11	Алматы технологиялық университеті	6В11101 Туризм
12	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В11101 Туризм
13	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6В11101 Туризм
14	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В11157 Туризм
15	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В11101 Туризм
16	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В11101 Туризм
17	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В11101 Туризм
18	«Тұран-Астана» университеті	6В11101 Туризм
19	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В11101 Туризм
20	Торайғыров университеті	6В11101 Туризм
21	«Мирас» университеті	6В11101 Туризм. Қонақжайлылықты басқару
22	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6В11121 Туризм
23	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В11103 Туризм және қонақ үй бизнесі

24	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В11101 Туризм
25	Esil University	6В11101 Туризм
26	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В11110 Туризм
27	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В11101 Туризм
28	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В11101 Туризм
29	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В11101 Туризм және сервис
30	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В11101 Туризм
31	Еуразия технологиялық университеті	6В11101 Туризм
32	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В11111 Туристік бизнес
33	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	6В11102 Туризм
34	Халықаралық білім беру корпорациясы	6В11101 Туризм
35	Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті	6В11101 Туризм
36	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В11101 Туризм
37	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В11111 Туризм
38	Орталық Азия Инновациялық Университеті	6В11102 Туризм

6В042 Құқық даярлау бағыты
В049 Құқық білім беру бағдарламасы тобы
«Құқықтану» білім беру бағдарламасы бойынша рейтингіні қалыптастыру есебі

Кіріспе

Қазақстанның жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі экономиканың түрлі салалары үшін жоғары білікті мамандарды даярлауда шешуші рөлдердің бірін атқарады. Еңбек нарығының қарқынды дамуы мен халықаралық интеграция жағдайында білім беру сапасы ғана емес, сонымен қатар білім беру бағдарламаларының қазіргі заманғы сын-қатерлерге бейімделу қабілеті де маңызды. Білім беру мекемелері жұмысының тиімділігін бағалаудың маңызды құралы - мамандарды даярлау деңгейін, түлектердің бәсекеге қабілеттілігін және білім беру бағдарламаларының сапасын объективті бағалауға мүмкіндік беретін рейтингілер жасау.

Бұл есепте 2025 жылғы Қазақстанның жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) білім беру бағдарламаларын (бұдан әрі – ББ) талданады. Осы талдау шеңберінде түлектердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға және олардың еңбек нарығындағы сұранысына әсер ететін негізгі көрсеткіштер бойынша ББ кешенді салыстырмалы шолу жүргізілді.

Білім беру бағдарламаларының рейтингін қалыптастыру үшін негіздеме:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 «Білім туралы» Заңы.

2. «Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы.

3. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы №122 бұйрығы.

4. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бөлігінде тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және білім беру жүйесіне тексеру парақтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 1 желтоқсандағы №166 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы №116 бірлескен бұйрығы.

Бұл есептің мақсаты – білім беру бағдарламаларына жан-жақты талдау жүргізу және осы талдау негізінде қорытынды рейтинг жасау. Рейтинг жасау барысында білім беру процесінің барлық маңызды компоненттерін қамтитын

әртүрлі критерийлер тобы ескерілді. Олардың ішінде: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері және түлектердің мансаптық перспективалары. Бұл блоктардың әрқайсысы жалпы рейтингте белгілі бір салмаққа ие, бұл бағалауды мүмкіндігінше объективті және жан-жақты етуге мүмкіндік береді.

Бұл есептің негізгі міндеті – білім беру бағдарламаларының жағдайы туралы нақты және құрылымдық түсінік беру. «Құқықтану» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингке 55 ЖЖОКБҰ қатысты (1-қосымша). Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті осы ББ бойынша түлектерінің санының аз болуына байланысты рейтингте орын алған жоқ (ББ бойынша 2024 жылғы түлек саны 5 түлектен аз).

1 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларының деректерін талдау

1.1 «Білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.1.1 «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі

ББ мазмұнын болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігі мен бәсекеге қабілеттілігінің тиімділігін арттыру үшін әлеуетті немесе негізгі жұмыс берушілермен келісу қажет. Жұмыс берушілер білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде ұсыныстар, пәндердің мазмұнына өзгерістер енгізе алады, сондай-ақ зерттелетін тақырыптар мен материалдардың өзектілігі бойынша ұсыныстар мен ескертулер бере алады. Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен келісу түлектердің табысты жұмысқа орналасуына ықпал ететін негізгі факторлардың бірі болып табылады.

ЖЖОКБҰ бұл критерий бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ББ бойынша құжаттардың мынадай тізбесін ұсыну қажет: модульдік білім беру бағдарламасы (МББ), элективті пәндер каталогы (ЭПК), жұмыс берушіден хат, келісу хаттамасы, жұмыс берушінің рецензиясы, ұсынымдық хат, анықтама-негіздеме, ББ сараптамасы.

Осы критерийді есептеу кезінде ББ келісуге қатысатын жұмыс берушілердің санына басты назар аударылды. Бір мамандықтағы жұмыс берушілер әр түрлі болуы мүмкін, сәйкесінше, жұмыс берушілер саны неғұрлым көп болса, жұмыс ерекшеліктерін ұсыну туралы көзқарастар мен пікірлер соғұрлым көп болады.

1-кесте. «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ келісілген жұмыс берушілер саны	Балл
1	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	16	5,00
2	Орталық-Қазақстан академиясы	13	4,25
3	«Тұран» университеті	10	3,50
4	«Тұран-Астана» университеті	10	3,50
5	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	10	3,50
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	9	3,25
7	SDU University	8	3,00
8	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	8	3,00
9	Нархоз университеті	8	3,00
10	Алматы менеджмент университеті	6	2,50
11	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	6	2,50
12	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6	2,50

13	Alikhan Bokeikhan University	5	2,25
14	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	5	2,25
15	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	5	2,25
16	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	5	2,25
17	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	5	2,25
18	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	4	2,00
19	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	4	2,00
20	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	4	2,00
21	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	4	2,00
22	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	4	2,00
23	Қызылорда «Болашақ» университеті	4	2,00
24	Торайғыров университеті	4	2,00
25	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	4	2,00
26	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	4	2,00
27	Шымкент университеті	4	2,00
28	«Bolashaq» академиясы	3	1,75
29	Қазақстан-Американдық еркін университеті	3	1,75
30	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	3	1,75
31	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	3	1,75
32	Қонаев университеті	3	1,75
33	Q University	2	1,50
34	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	2	1,50
35	Баишев университеті	2	1,50
36	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2	1,50
37	Еуразия технологиялық университеті	2	1,50
38	Инновациялық Еуразия университеті	2	1,50
39	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2	1,50
40	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	2	1,50
41	Астана халықаралық университеті	2	1,50
42	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	2	1,50
43	Орталық Азия Инновациялық Университеті	2	1,50
44	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	1	1,25
45	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	1	1,25
46	Каспий қоғамдық университеті	1	1,25
47	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	1	1,25
48	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	1	1,25
49	Қызылорда ашық университеті	1	1,25
50	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	1	1,25
51	Аймақтық инновациялық университет	1	1,25
52	КИМЭП университеті	1	1,25

53	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	0	0,00
54	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	0	0,00
55	«Мирас» университеті	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-кестеде осы критерий бойынша нәтижелер берілген: М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті мен Орталық-Қазақстан академиясы жетекші орындарға ие болды, өйткені олардың білім беру бағдарламалары жұмыс берушілердің ең көп санымен келісілген.

1.1.2 «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі

Профессор-оқытушылар құрамының (ПОҚ) практикалық жұмыс тәжірибесі білім беру үдерісі сапасының маңызды құрамдас бөлігі. Тиісті кәсіби салада нақты тәжірибесі бар оқытушылар студенттерге пән туралы тереңірек және қолданбалы түсінік бере алады. Олар оқу процесіне практикадан, қолданылатын әдістер мен технологиялардан өзекті мысалдар келтіре алады, бұл студенттерді кәсіби қызметке неғұрлым тиімді дайындауға ықпал етеді.

Сонымен қатар, оқытушылардың практикалық тәжірибесі оларға саланың қазіргі тенденцияларын жақсырақ бағдарлауға және оқу бағдарламаларын еңбек нарығының өзгеретін талаптарына бейімдеуге мүмкіндік береді, осылайша түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

ББ бойынша осы көрсеткішті анықтау үшін мынадай құжаттар талап етілді: ЖЖОКБҰ кадрлар бөлімінен оқытушылардың жұмыс өтілі туралы бекітілген анықтама.

2025 жылғы рейтинг әдістемесіне сәйкес 2010 жылғы 1 қаңтар мен 2025 жылғы 1 мамыр аралығында практикалық тәжірибесі бар оқытушылар есепке алынады.

2-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Практикалық жұмыс өтілі бар оқытушылар саны (айлар)		Балл
		саны	өтілі	
1	КИМЭП университеті	17	1888	3,87
2	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	4	347	3,70
3	«Bolashaq» академиясы	12	888	3,37
4	Баишев университеті	15	1144	2,99
5	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	16	1908	2,94

6	Каспий қоғамдық университеті	33	3004	2,91
7	Қызылорда ашық университеті	15	2102	2,71
8	Орталық-Қазақстан академиясы	32	3272	2,65
9	Инновациялық Еуразия университеті	2	360	2,53
10	Алматы менеджмент университеті	6	811	2,50
11	Орталық Азия Инновациялық Университеті	29	3140	2,28
12	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	1	151	2,14
13	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2	300	2,14
14	SDU University	17	1758	2,09
15	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	10	1403	2,07
16	Қызылорда «Болашақ» университеті	14	1765	2,03
17	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	5	714	2,00
18	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	25	2382	1,94
19	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	50	5815	1,93
20	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	5	590	1,85
21	Қонаев университеті	25	2774	1,84
22	Астана халықаралық университеті	20	1111	1,82
23	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	4	242	1,76
24	Қазақстан-Американдық еркін университеті	13	1464	1,75
25	Аймақтық инновациялық университет	12	1230	1,67
26	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	11	1072	1,62
27	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	10	1140	1,61
28	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6	638	1,60
29	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	25	2523	1,60
30	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	7	687	1,56
31	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	11	898	1,54
32	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	12	1309	1,54
33	«Тұран» университеті	17	1564	1,53
34	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	15	1181	1,52
35	Q University	28	2327	1,51
36	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	15	1160	1,49
37	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	4	405	1,48
38	«Тұран-Астана» университеті	8	804	1,46
39	Нархоз университеті	13	967	1,43
40	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	5	327	1,41
41	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	13	724	1,38
42	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	5	482	1,36
43	Торайғыров университеті	19	1252	1,36

44	Alikhan Bokeikhan University	30	2127	1,31
45	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	5	399	1,24
46	Шымкент университеті	10	748	1,16
47	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	21	1396	1,12
48	Еуразия технологиялық университеті	5	341	1,07
49	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	34	1990	1,07
50	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	4	238	1,02
51	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	4	287	1,00
52	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	9	552	0,97
53	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	4	257	0,92
54	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	5	248	0,70
55	«Мирас» университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

2-кестеден көріп отырғанымыздай, рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның 54-інде ЖЖОКБҰ құрылымынан тыс жұмыс тәжірибесі бар оқытушылар бар. Бұл критерийдің көшбасшысы – КИМЭП университеті.

1.1.3 «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі

«Профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктері» критерийі білім беру бағдарламаларының сапасын бағалауда маңызды рөл атқарады, өйткені ол білім беру процесіне қатысатын мұғалімдердің кәсібилігі мен құзыреттілігінің деңгейін көрсетеді. Рейтинг әдіснамасына сәйкес, бұл критерий соңғы жылдардағы профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктерін жан-жақты бағалауға мүмкіндік беретін бірнеше ішкі критерийлерді қамтиды.

Атап айтқанда, 2015-2025 жылдар аралығында «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атағына ие болған оқытушылар есепке алынады, бұл олардың педагогикалық еңбегін ЖЖОКБҰ деңгейінде мойындағанын көрсетеді. Сол кезеңде «Үздік ғылыми қызметкер» атағын алған ПОҚ да ескеріледі, бұл олардың ғылыми зерттеулерге және академиялық қоғамдастықтың дамуына қосқан үлесін көрсетеді.

3-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	«Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атанған ПОҚ саны	«Үздік ғылыми қызметкер» сыйлығының иегерлері	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	10	2	4,17

2	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	5	3	3,75
3	Alikhan Bokeikhan University	3	0	0,75
4	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	3	0	0,75
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2	0	0,50
6	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	2	0	0,50
7	Нархоз университеті	2	0	0,50
8	«Bolashaq» академиясы	1	0	0,25
9	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	1	0	0,25
10	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	1	0	0,25
11	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1	0	0,25
12	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	1	0	0,25
13	«Тұран» университеті	1	0	0,25
14	«Тұран-Астана» университеті	1	0	0,25
15	Q University	0	0	0,00
16	SDU University	0	0	0,00
17	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	0	0	0,00
18	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	0	0	0,00
19	Алматы менеджмент университеті	0	0	0,00
20	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	0	0	0,00
21	Баишев университеті	0	0	0,00
22	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	0	0	0,00
23	Еуразия технологиялық университеті	0	0	0,00
24	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	0	0	0,00
25	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	0	0,00
26	Инновациялық Еуразия университеті	0	0	0,00
27	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	0	0	0,00
28	Қазақстан-Американдық еркін университеті	0	0	0,00
29	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	0	0	0,00
30	Каспий қоғамдық университеті	0	0	0,00

31	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	0	0	0,00
32	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	0	0	0,00
33	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	0	0,00
34	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	0	0	0,00
35	Қызылорда ашық университеті	0	0	0,00
36	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	0	0,00
37	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	0	0	0,00
38	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	0	0	0,00
39	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	0	0	0,00
40	Астана халықаралық университеті	0	0	0,00
41	Аймақтық инновациялық университет	0	0	0,00
42	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	0	0	0,00
43	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	0	0	0,00
44	Торайғыров университеті	0	0	0,00
45	«Мирас» университеті	0	0	0,00
46	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	0	0	0,00
47	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	0	0	0,00
48	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	0	0	0,00
49	КИМЭП университеті	0	0	0,00
50	Қонаев университеті	0	0	0,00
51	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	0	0	0,00
52	Орталық Азия Инновациялық Университеті	0	0	0,00
53	Орталық-Қазақстан академиясы	0	0	0,00
54	Шымкент университеті	0	0	0,00
55	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

3-кестеден көріп отырғанымыздай, осы критерий бойынша Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті жетекші орынға ие болды.

1.1.4 «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі

Білім беру және кәсіптік ұйымдардың бағдарламаны аккредиттеуі

бағдарламаның жоғары сапа стандарттарына сәйкестігінің көрсеткіші және оны ұлттық және халықаралық деңгейде тану және мойындау ретінде қарастырылады.

Дәл осы себепті ББ-ның мамандандырылған аккредиттеуден өткені туралы сертификаты сұралды. Бұл критерий бойынша балл білім беру бағдарламасы аккредиттеуден өткен мекеме мен аккредиттеуден өткені туралы сертификаттың жарамдылық ұзақтығына байланысты есептелді.

Ұсынылған мәліметтерге сәйкес, «Құқықтану» ББ бойынша рейтингке қатысатын 55 ЖЖОКБҰ-ның 54-і мамандандырылған аккредиттеуден өткен.

4-кесте. «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Аккредитациялық орган атауы	Балл
1	SDU University	FIBAA, IAAR	5,00
2	«Тұран» университеті	ACQUIN	4,96
3	«Тұран-Астана» университеті	ACQUIN	4,96
4	Каспий қоғамдық университеті	ACQUIN	4,81
5	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	ACQUIN	4,67
6	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	FIBAA	4,08
7	Қазақстан-Американдық еркін университеті	ACQUIN	3,94
8	КИМЭП университеті	FIBAA	3,94
9	Орталық-Қазақстан академиясы	ACQUIN	3,94
10	Нархоз университеті	FIBAA	3,50
11	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	FIBAA	3,16
12	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	IQAA	2,92
13	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	НКЦА (NKCA)	2,92
14	Alikhan Bokeikhan University	IAAR	2,08
15	Q University	IAAR	2,08
16	«Bolashaq» академиясы	IQAA	2,08
17	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	CAAAE	2,08
18	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	НКЦА (NKCA)	2,08
19	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	IAAR	2,08
20	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	IQAA	2,08
21	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	IQAA	2,08
22	Еуразия технологиялық университеті	CAAAE	2,08
23	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	ARQA	2,08
24	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	IAAR	2,08
25	Инновациялық Еуразия университеті	IQAA	2,08
26	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	IAAR	2,08
27	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	НКЦА (NKCA)	2,08
28	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	IAAR	2,08

29	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	IAAR	2,08
30	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	IAAR	2,08
31	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	IQAA	2,08
32	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	IQAA	2,08
33	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	ARQA	2,08
34	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	IAAR	2,08
35	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	НКЦА (NKCA)	2,08
36	Қызылорда ашық университеті	CAAAE	2,08
37	Қызылорда «Болашақ» университеті	IQAA	2,08
38	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	IAAR	2,08
39	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	IAAR	2,08
40	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	IQAA	2,08
41	Астана халықаралық университеті	ARQA	2,08
42	Аймақтық инновациялық университет	НКЦА (NKCA)	2,08
43	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	IAAR	2,08
44	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	IAAR	2,08
45	Торайғыров университеті	IAAR	2,08
46	«Мирас» университеті	IQAA	2,08
47	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	НКЦА (NKCA)	2,08
48	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	IQAA	2,08
49	Қонаев университеті	IQAA	2,08
50	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	CAAAE	2,08
51	Орталық Азия Инновациялық Университеті	НКЦА (NKCA)	2,08
52	Шымкент университеті	НКЦА (NKCA)	2,08
53	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	IQAA	2,08
54	Баишев университеті	НКЦА (NKCA)	1,25
55	Алматы менеджмент университеті	–	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

4-кестеге сәйкес, осы критерий бойынша келесі ЖЖОКБҰ алдыңғы қатардан көрінді: SDU University, «Тұран» университеті, «Тұран-Астана» университеті.

1-диаграмма. Аккредиттеу органдары бөлінісіндегі аккредиттелген білім беру бағдарламалары

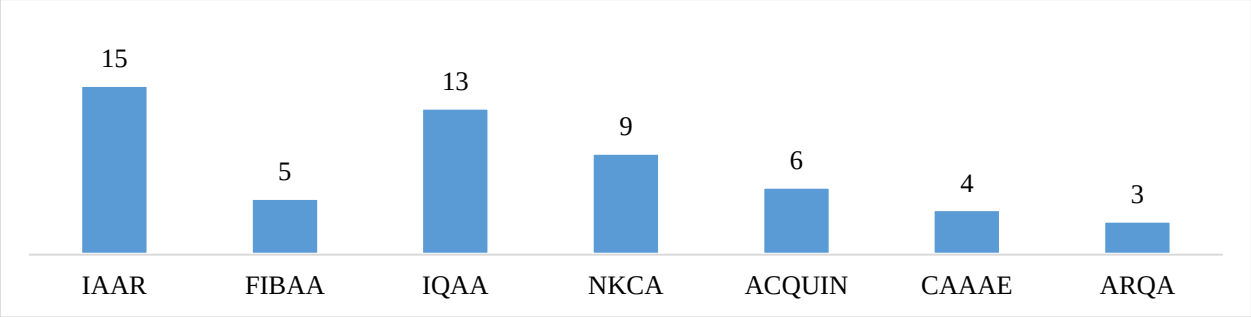

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-диаграммадан көріп отырғанымыздай, 55 ББ-ның 15-і IAAR – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінде аккредиттеуден өткен.

1.1.5 «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі

Тиісті салалардан сарапшыларды тарту арқылы білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау білім беру сапасын қамтамасыз етудің маңызды құралы болып табылады. Кәсіби саласында терең білімі мен тәжірибесі бар сарапшылар оқу бағдарламаларының еңбек нарығының заманауи талаптары мен кәсіби стандарттарға қаншалықты сәйкес келетінін объективті бағалай алады. Олар мазмұндағы олқылықтарды анықтап, оқу жоспарларын жаңартуды және жаңа пәндерді немесе оқыту әдістерін енгізуді ұсына алады. Мұндай сараптамалық бағалау білім беру мекемелеріне бағдарламаларды өзгермелі жағдайларға бейімдеуге, мамандарды даярлауды жақсартуға және соның салдарынан түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға көмектеседі. Сарапшыларды тарту сонымен қатар білім беру жүйесі мен индустрия арасындағы байланысты нығайтады, бұл жұмыс берушілердің қажеттіліктерін жақсы түсінуге және білім беру бағдарламаларының практикалық маңыздылығын арттыруға ықпал етеді.

Сарапшылардың ББ бағалауы мынадай критерийлер бойынша жүргізіледі:

1) ББ-ның тәжірибеге бағдарлануы – ББ-ның білім мен дағдыларды практикалық қолдануға қаншалықты бағытталғанын бағалау;

2) Пәндердің берілген оқу нәтижелеріне логикалық өзара байланысы және сәйкестігі – бағдарлама ішіндегі пәндер бір-бірімен және оқытудың соңғы нәтижелерімен қалай байланысты екенін талдау;

3) Пәндерді оқыту кезегінің мәнділігі/қисындылығы – бағдарламаның логикалық құрылымын, пәндердің қаншалықты материалды жақсы игеруге ықпал ететін ретпен ұйымдастырылғандығын бағалау;

4) ББ мазмұнының кәсіптік стандарттарға және/немесе еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі – ББ-ның осы саладағы қолданыстағы

кәсіби стандарттарға (олар бар болған жағдайда) және (немесе) қазіргі еңбек нарығының талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігін бағалау;

5) Элективті пәндер каталогы (ЭПК) және оның мәні – ББ икемділігі мен бейімділігін бағалау: элективті курстардың кеңдігі мен әртүрлілігі, сәйкес бағыттар мен мамандықтарды таңдау мүмкіндігі, студенттердің қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі, тәжірибеге бағытталған және инновациялық курстардың болуын бағалау.

ББ мазмұнын бағалау жүйесі келесі диапазондар бойынша бөлінеді:

- Өте жақсы – 9-10 балл арасы;
- Жақсы – 6-8 балл арасы;
- Қанағаттанарлық – 4-5 балл арасы;
- Қанағаттанарлықсыз – 0-3 балл арасы.

5-кесте. «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Сарапшының орташа бағасы	Балл
1	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	9,50	4,75
2	Баишев университеті	9,25	4,63
3	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	9,25	4,63
4	Каспий қоғамдық университеті	9,17	4,58
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	8,75	4,38
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	8,75	4,38
7	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	8,75	4,38
8	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	8,58	4,29
9	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	8,58	4,29
10	КИМЭП университеті	8,58	4,29
11	SDU University	8,50	4,25
12	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	8,50	4,25
13	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	8,42	4,21
14	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	8,42	4,21
15	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	8,33	4,17
16	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	8,33	4,17
17	Қызылорда ашық университеті	8,33	4,17
18	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	8,25	4,13
19	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	8,25	4,13
20	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	8,17	4,08
21	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	8,17	4,08

22	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	8,17	4,08
23	Астана халықаралық университеті	8,17	4,08
24	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	8,17	4,08
25	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	8,08	4,04
26	Аймақтық инновациялық университет	8,08	4,04
27	Торайғыров университеті	8,08	4,04
28	«Тұран» университеті	8,08	4,04
29	«Тұран-Астана» университеті	8,08	4,04
30	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	8,00	4,00
31	Қызылорда «Болашақ» университеті	8,00	4,00
32	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	8,00	4,00
33	Инновациялық Еуразия университеті	7,92	3,96
34	Q University	7,83	3,92
35	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	7,75	3,88
36	Алматы менеджмент университеті	7,75	3,88
37	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	7,75	3,88
38	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	7,67	3,83
39	Еуразия технологиялық университеті	7,67	3,83
40	Шымкент университеті	7,67	3,83
41	«Bolashaq» академиясы	7,58	3,79
42	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	7,50	3,75
43	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	7,42	3,71
44	Нархоз университеті	7,42	3,71
45	Қазақстан-Американдық еркін университеті	7,33	3,67
46	Alikhan Bokeikhan University	7,25	3,63
47	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	7,25	3,63
48	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	7,17	3,58
49	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	7,00	3,50
50	Орталық-Қазақстан академиясы	7,00	3,50
51	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6,92	3,46
52	Қонаев университеті	6,92	3,46
53	Орталық Азия Инновациялық Университеті	6,67	3,33
54	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	6,50	3,25
55	«Мирас» университеті	0,00	0,00

Дереккөз: «Атамекен» ҰКП мәліметтері

5-кестеде ББ мазмұнын сараптамалық бағалаудың қорытындысы ұсынылған, оған сәйкес жетекші орындарды мынадай ЖЖОКБҰ иеленді: М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Баишев университеті, Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті.

1.2 «Білім беру бағдарламасының жетістіктері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.2.1 «Академиялық ұтқырлық» критерийі

ЖЖОКБҰ студенттерінің белгілі бір уақыт кезеңіне елден тыс басқа білім беру немесе ғылыми мекемеге ауысуы студенттің жеке дамуы үшін маңызды және оған мәдени байуға мүмкіндік береді, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің тиімділігін, түлектердің отандық және халықаралық еңбек нарықтарындағы бәсекеге қабілеттілігін арттырады, жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының тәжірибесін зерделеу және игеру есебінен кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіреді және т. б.

ЖЖОКБҰ да академиялық ұтқырлық бағдарламасын іске асыруды талдау мақсатында оқу орындарынан мынадай құжаттар талап етілді:

- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде студенттерді шетелдік оқу орындарына жіберу туралы ректор бұйрығының көшірмесі;
- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде шетелдік оқу орындарының студенттерін қабылдау туралы ректор бұйрығының көшірмесі.

ЖЖОКБҰ академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде ұсынылған құжаттарды «Атамекен» ҰКП менеджерлері талдап, келесі қорытындылар жасады:

6-кесте. «Академиялық ұтқырлық» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ контингенті	Академиялық ұтқырлық бағдарламаларын қолданған білім алушылар саны	Балл
1	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	391	16	5,00
2	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	51	2	4,79
3	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	207	7	4,13
4	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	512	15	3,58
5	КИМЭП университеті	91	2	2,69
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	911	20	2,68
7	«Bolashaq» академиясы	64	1	1,91
8	Нархоз университеті	341	4	1,43
9	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	284	3	1,29
10	Каспий қоғамдық университеті	246	2	0,99
11	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	4	0,91
12	Орталық Азия Инновациялық Университеті	430	3	0,85

13	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	594	4	0,82
14	Alikhan Bokeikhan University	909	6	0,81
15	Қонаев университеті	810	4	0,60
16	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1230	6	0,60
17	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	453	1	0,27
18	Торайғыров университеті	452	1	0,27
19	Шымкент университеті	578	1	0,21
20	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1080	1	0,11
21	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	1224	1	0,10
22	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1584	1	0,08
23	Q University	798	0	0,00
24	SDU University	293	0	0,00
25	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	586	0	0,00
26	Алматы менеджмент университеті	108	0	0,00
27	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	293	0	0,00
28	Баишев университеті	96	0	0,00
29	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	382	0	0,00
30	Еуразия технологиялық университеті	295	0	0,00
31	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	351	0	0,00
32	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	311	0	0,00
33	Инновациялық Еуразия университеті	201	0	0,00
34	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	368	0	0,00
35	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	90	0	0,00
36	Қазақстан-Американдық еркін университеті	588	0	0,00
37	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	426	0	0,00
38	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	540	0	0,00
39	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	657	0	0,00
40	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	545	0	0,00
41	Қызылорда ашық университеті	225	0	0,00
42	Қызылорда «Болашақ» университеті	481	0	0,00
43	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	239	0	0,00
44	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	175	0	0,00
45	Астана халықаралық университеті	226	0	0,00
46	Аймақтық инновациялық университет	455	0	0,00
47	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	282	0	0,00
48	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	169	0	0,00
49	«Мирас» университеті	0	0	0,00
50	«Тұран» университеті	625	0	0,00

51	«Тұран-Астана» университеті	640	0	0,00
52	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	1031	0	0,00
53	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	150	0	0,00
54	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	20	0	0,00
55	Орталық-Қазақстан академиясы	314	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

6-кестеде көрсетілген мәліметтерге сәйкес, ең жоғары көрсеткіштерді көрсеткен Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті мен Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті.

1.2.2 «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі

Қазіргі уақытта нарықтағы технологиялық даму ЖЖОКБҰ-да тиімді ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыруды талап етеді, тек жаңа білімді дамытуды ғана емес, сонымен қатар нарықта коммерциялық тұрғыдан дамыған, сұранысқа ие бизнес-идеяларды өндіруді талап етеді.

Студенттік бизнес-инкубаторлар мен зертханалар жастар ортасында кәсіпкерлік қызметтің оң бейнесін қалыптастырады, жастар арасында креативті және инновациялық әлеуетті іске асырады, сондай-ақ кәсіпкерлікке және инновациялық қызметке бағдарланған ұйымдар мен жастар қауымдастықтарын қолдайды, жастар кәсіпкерлігін ақпараттық, білім беру, қаржылық және мүліктік қолдаудың бірыңғай жүйесін құрады және қамтамасыз етеді. Бұдан басқа, жастарды кәсіпкерлік қызметке білім беру, әдістемелік және ақпараттық даярлауды көрсетеді, жастар құрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің санын арттырады, жоғары білім, бизнес және өндірістік сала арасындағы өзара іс-қимыл мен әлеуметтік әріптестік үшін жағдайлар жасайды.

Сондықтан «Атамекен» ҰКП зерттеу бағытындағы пункттердің бірі ЖЖОКБҰ студенттерінің шығармашылық жетістіктерін дәріптеу және енгізу болып табылады.

Студенттердің ғылыми зерттеулерін талдау мақсатында оқу орындарынан электрондық форматта растайтын құжат (патент және авторлық құқық туралы куәлік) талап етілді:

Ұсынылған құжаттар негізінде келесі мәліметтер алынды:

7-кесте. «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Ғылыми жобалардың атауы	Балл
1	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар	Smart pol	5,00
		Бизнес-жоба: YU-POPCORN	
		Bubble Tea Shop	

	және инжиниринг университеті	Бизнес-жоспар: FRESH-BAR MAGIC	
		Бизнес-жоспар: «Тик Ток»	
		Биодеградацияланатын қаптамаға арналған бизнес-жоспар	
2	Астана халықаралық университеті	Авторлық құқықпен қорғалатын объектілердің құқықтары жөніндегі мәліметтерді мемлекеттік тізілімге енгізу туралы куәлік	4,33
		Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Зияткерлік меншік ұлттық институтының "Ғылым туындысына берілген куәлігі". Қазақстан Республикасының пенитенциарлық жүйесінің даму перспективалары	
		Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Зияткерлік меншік ұлттық институтының "Ғылым туындысына берілген куәлігі". Жеке санаттағы жұмыскерлердің еңбегін құқықтық реттеудің шетелдік тәжірибесі	
3	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	Жасанды интеллектті әзірлеу мен қолдануды құқықтық реттеудің теориялық мәселелері	3,62
4	«Тұран» университеті	Қазақстан Республикасының отбасы заңнамасы бойынша отбасы құқығының мәселелері	3,13
		Неке шартын құқықтық реттеу	
		Қылмысты инсценировкалау: мәні, түрлері, теріс жағдайлары	
		Биосфераның қазіргі жағдайында экологиялық қылмыстарды тергеудің ерекшеліктері	
		Моральдық зиянды өтеуді құқықтық реттеудің мәселелері	
		Физиогномикалық талдау жүргізу әдістемесі	
5	«Тұран-Астана» университеті	Кәмелетке толмағандардың жыныстық қол сұғумаушылығы қылмыстық-құқықтық қорғау обьектісі ретінде	2,04
		Қазақстан Республикасындағы сот орындаушылары институтының тиімділігін қамтамасыз ету	
		Өмір бойына бас бостандығынан айырудың құқықтық регламентациясы	
		Қазақстан Республикасының отбасылық құқығында бала асырап алуды рәсімдеудің өзекті мәселелері	
6	Шымкент университеті	Тұрмыстық зомбылықпен балалардың қауіпсіздігін қорғауды алдын алу мәселелерімен қылмыстық -құқықтық аспектілері	1,13
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Қазақстанның Арал маңы аймағындағы экологиялық апат салдарынан зардап шеккен азаматтарды әлеуметтік-құқықтық қорғаудың аспектілері	1,07
		Мемлекеттің ішкі және сыртқы функциялары	
		«Қазақстан Республикасының құқық қорғау қызметі туралы» заңына талдау	

8	Орталық Азия Инновациялық Университеті	«Медиацияның негізгі курсы» оқу құралы	0,76
9	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	Қазақстан Республикасында еңбек құқығы мен корпоративтік құқықтың арақатынасының мәселелері	0,41
		Еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті гигиенасы: халықаралық еңбек стандарттары және Қазақстандағы құқықтық реттеу	

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

7-кестеде көрсетілген ЖЖОКБҰ-да түлектердің ғылыми жобаларының бар екендігі расталған: Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті, Астана халықаралық университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті, «Тұран» университеті, «Тұран-Астана» университеті, Шымкент университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Орталық Азия Инновациялық Университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті.

1.2.3 «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі

Қазақстанда Еуропалық жоғары білім беру аймағына (European Higher Education Area (EHEA)) кіре отырып, кадрларды даярлаудың үш деңгейлі моделін: бакалавриат, магистратура және PhD докторантураны енгізуді қамтитын жоғары білім беру жүйесін айтарлықтай қайта құрылымдау жүргізілді. Бакалавриат аяқталғаннан кейін түлектердің одан әрі дамуы үшін әртүрлі мүмкіндіктері бар, мысалы, мамандық бойынша жұмыс іздеу, екінші жоғары білім алу немесе магистратураға түсу.

Магистратура біліктілікті арттыруда және таңдаған мамандығы бойынша білімді тереңдетуде шешуші рөл атқарады, бұл оны кәсіби қалыптасудың маңызды кезеңіне айналдырады. Жыл сайын магистрлік бағдарламалар барған сайын танымал бола бастады, ал магистрлер еңбек нарығында сұранысқа ие бола бастады, бұл қазіргі заманғы экономика жағдайында білім берудің осы деңгейінің өзектілігін көрсетеді.

Бұл критерий бойынша жиналған деректер 8-кестедегідей болды.

8-кесте. «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Магистранттар үлесі			Балл
		Түлектер саны	Түлектер арасында магистратурада оқуды жалғастырғандар саны	үлес %	
1	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	37	7	18,9%	5,00
2	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	94	16	17,0%	4,50
3	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	132	19	14,4%	3,80
4	Алматы менеджмент университеті	15	2	13,3%	3,52
5	Каспий қоғамдық университеті	23	3	13,0%	3,45
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	182	23	12,6%	3,34
7	SDU University	52	6	11,5%	3,05
8	Астана халықаралық университеті	10	1	10,0%	2,64
9	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	11	1	9,1%	2,40
10	Торайғыров университеті	98	8	8,2%	2,16
11	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	35	2	5,7%	1,51
12	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	125	7	5,6%	1,48
13	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	47	2	4,3%	1,12
14	Орталық-Қазақстан академиясы	166	6	3,6%	0,96
15	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	145	5	3,4%	0,91
16	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	113	3	2,7%	0,70
17	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	96	2	2,1%	0,55
18	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	49	1	2,0%	0,54
19	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	101	2	2,0%	0,52
20	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	62	1	1,6%	0,43
21	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	69	1	1,4%	0,38
22	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	295	4	1,4%	0,36
23	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	150	2	1,3%	0,35
24	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	199	2	1,0%	0,27
25	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	380	3	0,8%	0,21
26	«Тұран-Астана» университеті	159	1	0,6%	0,17

27	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	428	2	0,5%	0,12
28	Alikhan Bokeikhan University	256	1	0,4%	0,10
29	Q University	18	0	0,0%	0,00
30	«Bolashaq» академиясы	20	0	0,0%	0,00
31	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	65	0	0,0%	0,00
32	Баишев университеті	10	0	0,0%	0,00
33	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	3	0	0,0%	0,00
34	Еуразия технологиялық университеті	79	0	0,0%	0,00
35	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	92	0	0,0%	0,00
36	Инновациялық Еуразия университеті	63	0	0,0%	0,00
37	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	104	0	0,0%	0,00
38	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	382	0	0,0%	0,00
39	Қазақстан-Американдық еркін университеті	154	0	0,0%	0,00
40	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	95	0	0,0%	0,00
41	Қызылорда ашық университеті	48	0	0,0%	0,00
42	Қызылорда «Болашақ» университеті	70	0	0,0%	0,00
43	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	69	0	0,0%	0,00
44	Аймақтық инновациялық университет	12	0	0,0%	0,00
45	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	17	0	0,0%	0,00
46	«Мирас» университеті	192	0	0,0%	0,00
47	«Тұран» университеті	97	0	0,0%	0,00
48	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	234	0	0,0%	0,00
49	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	260	0	0,0%	0,00
50	КИМЭП университеті	14	0	0,0%	0,00
51	Қонаев университеті	365	0	0,0%	0,00
52	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	31	0	0,0%	0,00
53	Нархоз университеті	70	0	0,0%	0,00
54	Орталық Азия Инновациялық Университеті	251	0	0,0%	0,00
55	Шымкент университеті	395	0	0,0%	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

8-кестеде осы критерий бойынша 2024 жылғы түлектерді талдау қорытындыларын көруге болады, түлектердің жалпы саны 6 739 болса, оның ішінде 133 түлек әрі қарай магистратурада оқуын жалғастырған, бұл 2% құрайды. Кестеге сәйкес магистратураға түскен түлектердің ең көп үлесі келесі оқу орындарына тиесілі: Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті, Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті.

1.2.4 «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі

Ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсу үшін іріктеу емтихандарының нысандарының бірі.

Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы – жоғары ҰБТ нәтижелерін көрсеткен талапкерлердің көбінесе қай ЖЖОКБҰ таңдайтынын анықтайтын көрсеткіш. Бұл көрсеткіш ЖЖОКБҰ деңгейін және талапкерлер арасында оның сұранысын анықтауға мүмкіндік береді.

9-кесте. «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Талапкерлердің орташа ҰБТ балы	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	104,20	3,72
2	Нархоз университеті	104,04	3,71
3	Еуразия технологиялық университеті	99,36	3,54
4	SDU University	96,05	3,43
5	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	92,78	3,31
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	91,94	3,28
7	«Тұран» университеті	91,84	3,28
8	Каспий қоғамдық университеті	91,44	3,26
9	КИМЭП университеті	90,78	3,24
10	Q University	90,50	3,23
11	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	90,30	3,22
12	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	90,07	3,21
13	Қызылорда ашық университеті	89,17	3,18
14	Alikhan Bokeikhan University	89,05	3,18
15	Алматы менеджмент университеті	88,50	3,16
16	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	87,06	3,10
17	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	86,65	3,09
18	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	86,66	3,09
19	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	86,05	3,07
20	Қазақстан-Американдық еркін университеті	85,80	3,06
21	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	85,56	3,05
22	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	85,46	3,05
23	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	85,25	3,04
24	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	85,18	3,02
25	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	84,48	3,01
26	«Тұран-Астана» университеті	83,72	2,99
27	Қызылорда «Болашақ» университеті	83,67	2,98
28	Қонаев университеті	83,19	2,97
29	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	82,79	2,95
30	Астана халықаралық университеті	82,72	2,95
31	Орталық-Қазақстан академиясы	82,67	2,95
32	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	82,32	2,94
33	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	81,80	2,92
34	Орталық Азия Инновациялық Университеті	81,57	2,91

35	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	81,51	2,91
36	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	80,77	2,88
37	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	80,57	2,87
38	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	80,53	2,87
39	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	80,33	2,86
40	Аймақтық инновациялық университет	80,33	2,86
41	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	79,39	2,83
42	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	79,00	2,82
43	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	79,00	2,82
44	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	78,64	2,80
45	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	78,03	2,78
46	«Bolashaq» академиясы	77,33	2,76
47	Инновациялық Еуразия университеті	76,50	2,73
48	Шымкент университеті	76,00	2,71
49	Торайғыров университеті	73,09	2,61
50	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	71,94	2,56
51	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	69,74	2,49
52	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	64,68	2,31
53	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	62,50	2,23
54	«Мирас» университеті	53,56	1,91
55	Баишев университеті	0,00	0,00

Дереккөз: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМК

9-кестеде көрсетілгендей, ББ бойынша 2024-2025 оқу жылында жоғары оқу орнына оқуға түскен талапкерлердің орташа балы 82 балды құраған. Салыстырмалы түрде 100 ден жоғары балл жинаған талапкерлер келесі ЖЖОКБҰ-ны таңдаған: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нархоз университеті.

1.2.5 «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі

Шетелдік студенттер өз елдерінде қазақ тілі мен мәдени дәстүрлерінің таралуына ықпал ете отырып, Қазақстандағы заманауи білім беру жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Олардың еліміздің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқуы біздің университеттерге деген халықаралық сұраныс деігейін көрсетеді және олардың рейтингінің жоғарылауына тікелей әсер етеді.

«Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі білім беру бағдарламаларының студенттерді шетелден тарту қабілетін көрсетеді. Бұл

шетелдік студенттер үшін білім беру бағдарламалары мен жоғары оқу орындарының нақты тартымдылығын объективті бағалауға мүмкіндік береді.

Осы критерийді растау үшін ЖЖОКБҰ келесі құжаттарды ұсыну қажет:

- шетелдік студенттерді қабылдау туралы бұйрықтар;
- шетелдік студенттердің төлқұжаттарының көшірмелері.

10-кесте. «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Шетелдік студенттер үлесі			Балл
		ББ контингенті	Шетелдік студенттер саны	үлес, %	
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	368	32	8,7%	5,00
2	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1230	76	6,2%	3,55
3	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	391	21	5,4%	3,09
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	911	38	4,2%	2,40
5	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	19	3,5%	2,03
6	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	293	10	3,4%	1,96
7	Орталық Азия Инновациялық Университеті	430	12	2,8%	1,61
8	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	545	13	2,4%	1,37
9	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	594	14	2,4%	1,36
10	Баишев университеті	96	2	2,1%	1,20
11	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	51	1	2,0%	1,13
12	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	512	10	2,0%	1,12
13	«Тұран» университеті	625	10	1,6%	0,92
14	«Bolashaq» академиясы	64	1	1,6%	0,90
15	Торайғыров университеті	452	7	1,5%	0,89
16	Нархоз университеті	341	5	1,5%	0,84
17	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1584	23	1,5%	0,84
18	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	150	2	1,3%	0,77
19	Астана халықаралық университеті	226	3	1,3%	0,76
20	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	382	5	1,3%	0,75
21	Орталық-Қазақстан академиясы	314	4	1,3%	0,73
22	Қонаев университеті	810	10	1,2%	0,71
23	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	90	1	1,1%	0,64
24	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	540	6	1,1%	0,64

25	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	453	5	1,1%	0,64
26	КИМЭП университеті	91	1	1,1%	0,63
27	Еуразия технологиялық университеті	295	3	1,0%	0,59
28	Инновациялық Еуразия университеті	201	2	1,0%	0,57
29	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	207	2	1,0%	0,56
30	Алматы менеджмент университеті	108	1	0,9%	0,53
31	Каспий қоғамдық университеті	246	2	0,8%	0,47
32	«Тұран-Астана» университеті	640	5	0,8%	0,45
33	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	657	5	0,8%	0,44
34	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	282	2	0,7%	0,41
35	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	284	2	0,7%	0,41
36	SDU University	293	2	0,7%	0,39
37	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	586	4	0,7%	0,39
38	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	1031	7	0,7%	0,39
39	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	311	2	0,6%	0,37
40	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	175	1	0,6%	0,33
41	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1080	6	0,6%	0,32
42	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	426	2	0,5%	0,27
43	Қызылорда ашық университеті	225	1	0,4%	0,26
44	Қызылорда «Болашақ» университеті	481	2	0,4%	0,24
45	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	1224	4	0,3%	0,19
46	Alikhan Bokeikhan University	909	2	0,2%	0,13
47	Аймақтық инновациялық университет	455	1	0,2%	0,13
48	Шымкент университеті	578	1	0,2%	0,10
49	Қазақстан-Американдық еркін университеті	588	1	0,2%	0,10
50	Q University	798	1	0,1%	0,07
51	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	351	0	0,0%	0,00
52	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	239	0	0,0%	0,00
53	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	169	0	0,0%	0,00
54	«Мирас» университеті	0	1		0,00
55	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	20	0	0,0%	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

10-кестеде шетелдік студенттердің «Құқықтану» ББ жалпы контингентіне қатынасын көруге болады, бұл 1,6% құрайды. Шетелдік студенттердің контингентке шаққандағы ең көп үлесі Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетінде анықталды.

1.3 «ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.3.1 «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі

Студенттер мен оқытушылардың арақатынасы ЖЖОКБҰ ұсынатын білім сапасына әсер ететін негізгі көрсеткіштердің бірі. Бұл критерий оқытуға жеке көзқарас деңгейін және әр студентке оқытушы тарапынан жеткілікті көңіл бөлінетін қолайлы білім беру ортасын құру мүмкіндігін көрсетеді.

Студенттердің оқытушыларға қатынасының төмендігі оқытушылар құрамы жеке кеңес беруге, жұмыстарды тексеруге, ғылыми зерттеулерді басқаруға және практикалық дайындыққа көбірек уақыт бөле отырып, оқушылармен тиімдірек әрекеттесе алуына көбірек мүмкіндік береді. Бұл әсіресе тәжірибеге бағытталған оқытудың жоғары дәрежесін және тереңдетілген зерттеулерді қажет ететін бағдарламалар үшін өте маңызды.

Ал бір ПОҚ шаққанда білім алушылар санының тым көп болуы оқытушыларға шамадан тыс жүктемелер артылатындығын көрсетуі мүмкін, бұл білім беру процесінің сапасын төмендетуі және студенттердің оқуға қызығушылығына теріс әсер етуі мүмкін. Қазіргі білім беру стандарттары мен еңбек нарығының талаптары жағдайында студенттер мен оқытушылар саны арасындағы оңтайлы тепе-теңдікті сақтау ЖЖОКБҰ бәсекеге қабілеттілігінің маңызды факторына айналады.

Осылайша, осы критерийді талдау оқу орнының оқу жүктемесін ақылға қонымды бөлуді қолдай отырып және оқыту сапасын қамтамасыз ете отырып, білім беру қызметтерінің жоғары деңгейін қаншалықты қамтамасыз ете алатынын бағалауға мүмкіндік береді.

Біздің тарапымыздан ЖЖОКБҰ-да ПОҚ сапасы бойынша берілген мәліметтерді тексеру кезінде мынадай нормативтік құқықтық актілердің іске асырылуы да ескеріледі: Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары профессор-оқытушылар құрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 606 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17670 болып тіркелген).

11-кесте. «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	ЖЖОКБҰ контингенті	Бір ПОҚ-қа шаққандағы білім алушылар саны	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	28441	13,08	5,00
2	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	10978	14,39	4,54
3	Каспий қоғамдық университеті	312	4496	14,41	4,54
4	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	396	5806	14,66	4,46
5	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307	4570	14,89	4,39
6	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	410	6173	15,06	4,34
7	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	13916	15,72	4,16
8	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436	7147	16,39	3,99
9	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	11391	16,39	3,99
10	Еуразия технологиялық университеті	100	1693	16,93	3,86
11	«Тұран» университеті	374	6356	16,99	3,85
12	Торайғыров университеті	511	8878	17,37	3,76
13	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	457	7979	17,46	3,75
14	Инновациялық Еуразия университеті	80	1410	17,63	3,71
15	Қызылорда ашық университеті	139	2502	18,00	3,63
16	«Bolashaq» академиясы	93	1678	18,04	3,62
17	Q University	144	2639	18,33	3,57
18	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	25914	18,92	3,46
19	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	193	3651	18,92	3,46
20	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	9031	19,17	3,41
21	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	22327	19,20	3,41
22	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	7975	19,59	3,34
23	Аймақтық инновациялық университет	75	1476	19,68	3,32
24	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214	4214	19,69	3,32
25	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	17207	19,73	3,31
26	Қонаев университеті	138	2844	20,61	3,17
27	Alikhan Bokeikhan University	375	7870	20,99	3,12
28	КИМЭП университеті	132	2861	21,67	3,02
29	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355	7781	21,92	2,98
30	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107	2345	21,92	2,98

31	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290	6458	22,27	2,94
32	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	100	2246	22,46	2,91
33	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284	6458	22,74	2,88
34	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508	11566	22,77	2,87
35	Шымкент университеті	289	6666	23,07	2,84
36	Астана халықаралық университеті	426	9888	23,21	2,82
37	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191	4760	24,92	2,62
38	«Тұран-Астана» университеті	165	4115	24,94	2,62
39	SDU University	356	9031	25,37	2,58
40	Баишев университеті	120	3141	26,18	2,50
41	Орталық-Қазақстан академиясы	69	1822	26,41	2,48
42	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	14379	26,68	2,45
43	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290	7736	26,68	2,45
44	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288	7787	27,04	2,42
45	Алматы менеджмент университеті	151	4629	30,66	2,13
46	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	8758	31,62	2,07
47	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	278	9352	33,64	1,94
48	Қызылорда «Болашақ» университеті	142	4843	34,11	1,92
49	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	294	10645	36,21	1,81
50	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380	13823	36,38	1,80
51	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270	11010	40,78	1,60
52	Орталық Азия Инновациялық Университеті	364	16067	44,14	1,48
53	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81	4071	50,26	1,30
54	Нархоз университеті	134	7408	55,28	1,18
55	«Мирас» университеті	0	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

11-кестеде оқытушылардың ЖЖОКБҰ-ның жалпы контингентіне қатынасын көруге болады. Осы критерий бойынша үздік көрсеткіш Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде тіркелді, ол университетте бір оқытушыға орташа есеппен 13 білім алушы келеді.

1.3.2 «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі

Дәрежелі оқытушылардың үлесі профессор-оқытушылар құрамының академиялық біліктілігі мен кәсібилігінің маңызды көрсеткіші. Ғылыми дәрежесі (ғылыми дәрежесі және (немесе) философия докторы PhD/бейіні бойынша доктор (академиялық) дәрежесі және (немесе) ғылыми атағы және «өнер» кадрларын даярлау үшін «ҚР Еңбек сіңірген жаттықтырушысы» спорттық атағы) бар оқытушылар ЖЖОКБҰ-да білім мен ғылыми қызметтің жоғары деңгейін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Оқу орнында дәрежелі оқытушылардың едәуір санының болуы оның іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу, ғылыми әзірлемелердің нәтижелерін білім беру процесіне кіріктіру, сондай-ақ халықаралық ғылыми жобаларға қатысу мүмкіндігі туралы куәландырады. Бұл тез өзгеретін кәсіби орта жағдайында жұмысқа дайын жоғары білікті мамандарды қалыптастыру үшін қолайлы жағдай жасайды.

Сонымен қатар, дәрежелі оқытушылар педагогикалық құзыреттіліктің жоғары деңгейіне ие, бұл оларға білімді тиімді жеткізуге, студенттерде сыни ойлау мен аналитикалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мұндай оқытушылардың жоғары үлесі оқу орнының академиялық стандарттарға бейілділігін және білім беру бағдарламаларының сапасын үздіксіз жетілдіруге ұмтылысын көрсетеді.

Бұл критерий ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының академиялық және кәсіптік даярлықтың қазіргі заманғы талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді, сондай-ақ оның ғылыми және білім беру орталығы ретіндегі беделін нығайтуға ықпал етеді.

12-кесте. «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	Штаттық дәрежелі ПОҚ саны	Үлес, (%)	Балл
1	Инновациялық Еуразия университеті	80	77	96,3%	5,00
2	Нархоз университеті	134	105	78,4%	4,07
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	1014	74,0%	3,85
4	Қонаев университеті	138	94	68,1%	3,54
5	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	278	175	62,9%	3,27
6	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	288	180	62,5%	3,25
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	1336	61,4%	3,19
8	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436	265	60,8%	3,16
9	Торайғыров университеті	511	299	58,5%	3,04
10	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	502	57,6%	2,99
11	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	193	110	57,0%	2,96
12	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191	108	56,5%	2,94
13	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355	198	55,8%	2,90
14	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107	59	55,1%	2,86

15	Баишев университеті	120	65	54,2%	2,81
16	Каспий қоғамдық университеті	312	168	53,8%	2,80
17	Орталық-Қазақстан академиясы	69	37	53,6%	2,79
18	Шымкент университеті	289	151	52,2%	2,71
19	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	396	51,9%	2,70
20	Қазақстан-Американдық еркін университеті	81	42	51,9%	2,69
21	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	284	144	50,7%	2,63
22	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	307	155	50,5%	2,62
23	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508	253	49,8%	2,59
24	«Тұран» университеті	374	186	49,7%	2,58
25	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	100	49	49,0%	2,55
26	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	290	141	48,6%	2,53
27	«Тұран-Астана» университеті	165	79	47,9%	2,49
28	Алматы менеджмент университеті	151	72	47,7%	2,48
29	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380	178	46,8%	2,43
30	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	410	191	46,6%	2,42
31	Еуразия технологиялық университеті	100	45	45,0%	2,34
32	Орталық Азия Инновациялық Университеті	364	163	44,8%	2,33
33	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270	119	44,1%	2,29
34	SDU University	356	156	43,8%	2,28
35	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	290	124	42,8%	2,22
36	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	199	42,3%	2,20
37	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	117	42,2%	2,19
38	Қызылорда «Болашақ» университеті	142	59	41,5%	2,16
39	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	366	41,4%	2,15
40	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	214	87	40,7%	2,11
41	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	294	118	40,1%	2,09
42	«Bolashaq» академиясы	93	36	38,7%	2,01
43	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	207	38,4%	2,00
44	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	146	35,9%	1,86
45	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	396	140	35,4%	1,84
46	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	457	158	34,6%	1,80
47	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	236	34,0%	1,76
48	Q University	144	48	33,3%	1,73
49	Аймақтық инновациялық университет	75	25	33,3%	1,73
50	Қызылорда ашық университеті	139	44	31,7%	1,64
51	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	367	31,6%	1,64
52	Астана халықаралық университеті	426	105	24,6%	1,28

53	Alikhan Bokeikhan University	375	60	16,0%	0,83
54	КИМЭП университеті	132	18	13,6%	0,71
55	«Мирас» университеті	0	0		0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

12-кестеде бұл ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның дәрежелі ПОҚ үлесі орта есеппен 48% құрайтынын көруге болады. Дәрежелі ПОҚ-ның ең көп үлесі Инновациялық Еуразия университетінде жұмыс істейді.

1.3.3 «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі

«Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі білім беру процесінің қаржылық қамтамасыз етілуін және оқу орнының оқытудың негізгі аспектілеріне қаражат салуға дайындығын бағалауға мүмкіндік беретін маңызды көрсеткіштердің бірі. Бұл критерийде бағдарламалық қамтамасыз ету және кітапхана қорын дамыту шығындары ескеріледі.

Бағдарламалық қамтамасыз ету шығындары әртүрлі пәндерге арналған арнайы бағдарламалар, оқу процесін басқару жүйелері және оқытудың тиімділігі мен интерактивтілігін арттыратын басқа да цифрлық құралдар сияқты оқу процестеріне қажетті лицензиялық бағдарламаларды сатып алу және жаңарту шығындарын қамтиды. Бұл ББ өзектілігін сақтау және студенттерді заманауи технологиялармен жұмыс істеуге дайындау үшін маңызды.

Кітапхана қорын дамыту шығындарына студенттердің өзекті және сапалы оқу және ғылыми ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қажетті жаңа оқулықтарды, ғылыми әдебиеттерді, электрондық ресурстар мен дерекқорларды сатып алу шығындары кіреді. Кітапхана қорын дамыту білімді тереңдетуге және ғылыми зерттеулер жүргізуге ықпал ететін академиялық ортаның маңызды құрамдас бөлігі.

13-кесте. «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ контингенті	1 студентке шаққандағы шығындар көлемі (теңге)	Балл
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	7147	53068	5,00
2	КИМЭП университеті	2861	43874	4,31
3	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	7787	43838	4,30
4	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	25914	42419	4,20

5	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	7736	36807	3,77
6	Қызылорда ашық университеті	2502	28826	3,17
7	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6458	24760	2,87
8	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	14379	23345	2,76
9	Нархоз университеті	7408	21704	2,64
10	«Тұран-Астана» университеті	4115	21353	2,61
11	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6173	18761	2,41
12	Инновациялық Еуразия университеті	1410	17596	2,33
13	Аймақтық инновациялық университет	1476	16456	2,24
14	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7781	15879	2,20
15	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	3651	14605	2,10
16	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	28441	13547	2,02
17	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	2246	13409	2,01
18	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	17207	13401	2,01
19	Алматы менеджмент университеті	4629	11956	1,90
20	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	4214	11831	1,89
21	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	22327	11075	1,84
22	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	7975	10181	1,77
23	SDU University	9031	9806	1,74
24	«Bolashaq» академиясы	1678	9478	1,71
25	Еуразия технологиялық университеті	1693	9110	1,69
26	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	11566	9097	1,69
27	Каспий қоғамдық университеті	4496	7381	1,56
28	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	7979	7359	1,56
29	Q University	2639	7343	1,55
30	Қызылорда «Болашақ» университеті	4843	7288	1,55
31	«Тұран» университеті	6356	6890	1,52
32	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	8758	6855	1,52
33	Шымкент университеті	6666	6395	1,48
34	Қазақстан-Американдық еркін университеті	4071	6364	1,48
35	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	2345	6017	1,45

36	Баишев университеті	3141	5839	1,44
37	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	10978	5783	1,44
38	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	4760	5656	1,43
39	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	13916	5563	1,42
40	Астана халықаралық университеті	9888	5310	1,40
41	Торайғыров университеті	8878	5092	1,38
42	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6458	4486	1,34
43	Alikhan Bokeikhan University	7870	4375	1,33
44	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	10645	4138	1,31
45	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	4570	3847	1,29
46	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	9031	3800	1,29
47	Орталық-Қазақстан академиясы	1822	3757	1,28
48	Орталық Азия Инновациялық Университеті	16067	3608	1,27
49	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	5806	3511	1,27
50	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	13823	3077	1,23
51	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	11391	2779	1,21
52	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	11010	2481	1,19
53	Қонаев университеті	2844	2299	1,17
54	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	9352	1626	1,12
55	«Мирас» университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

13-кестеде көрсетілген 1 студентке бөлінген қаражатты талдау бойынша Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті ең жоғары нәтиже көрсетті.

1.3.4 «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі

«Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі оқытушыларды қаржылық қолдау деңгейін және жанама түрде оқу орнындағы білім беру процесінің сапасын көрсететін маңызды көрсеткіш. Медианалық жалақы – оқытушылардың жартысы жалақыны осы деңгейден жоғары, ал екінші жартысы төмен алатын бөліну нүктесі. Бұл көрсеткіштің орташа жалақыдан айырмашылығы, оған өте жоғары немесе өте төмен жалақы сияқты шекті мәндер әсер етпейді.

Медианалық жалақы деңгейі оқытушылардың мотивациясымен және олардың жұмысқа қанағаттануымен тығыз байланысты. Жалақының жоғары деңгейі университетке білікті мамандарды тартуға және ұстап қалуға мүмкіндік береді, ол дегеніміз оқыту мен ғылыми қызметтің сапасына оң әсер етеді. Лайықты жалақы алатын оқытушылар үнемі кәсіби дамуға, ғылыми зерттеулерге қатысуға және студенттермен белсенді қарым-қатынасқа ынталы болады.

Сонымен қатар, медианалық жалақы көрсеткіші ЖЖОКБҰ-ның қаржылық тұрақтылығын және оның басқа оқу орындарымен салыстырғанда бәсекеге қабілетті жалақы деңгейін ұстап тұру қабілетін көрсете алады.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде оқытушы жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

14-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ПОҚ медианалық жалақысы (теңге)	Балл
1	КИМЭП университеті	1691583.6	5,0
2	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	896191.1	2,8
3	Нархоз университеті	805494.8	2,5
4	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	707984.0	2,2
5	«Мирас» университеті	650559.4	2,2
6	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	673821.9	2,1
7	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	624955.1	2,0
8	SDU University	619048.3	2,0
9	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	530045.0	2,0
10	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	518221.1	1,9
11	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	595369.0	1,9
12	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	584038.9	1,9
13	Алматы менеджмент университеті	576138.9	1,9
14	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	518832.2	1,8
15	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	552466.6	1,8
16	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	497805.0	1,8
17	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	501625.0	1,8
18	Астана халықаралық университеті	542465.8	1,8
19	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	484686.5	1,8
20	Каспий қоғамдық университеті	531702.5	1,8
21	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	531021.3	1,8
22	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	489515.0	1,7
23	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	465758.9	1,7
24	«Тұран» университеті	495741.7	1,7
25	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	428287.3	1,6

26	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	540526.2	1,6
27	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	388153.2	1,6
28	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	425727.2	1,5
29	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	403490.2	1,5
30	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	383676.3	1,5
31	Қазақстан-Американдық еркін университеті	444960.4	1,5
32	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	390454.0	1,5
33	Торайғыров университеті	380524.9	1,5
34	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	400289.3	1,5
35	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	371851.3	1,4
36	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	349320.9	1,4
37	«Тұран-Астана» университеті	400864.4	1,4
38	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	400172.8	1,4
39	Орталық Азия Инновациялық Университеті	371175.6	1,4
40	Еуразия технологиялық университеті	394231.4	1,4
41	Аймақтық инновациялық университет	363180.0	1,4
42	Q University	384870.0	1,3
43	Инновациялық Еуразия университеті	320548.6	1,3
44	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	339645.0	1,3
45	Шымкент университеті	335211.4	1,3
46	Баишев университеті	297013.9	1,2
47	Қызылорда ашық университеті	284276.4	1,2
48	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	331408.4	1,2
49	«Bolashaq» академиясы	293558.9	1,2
50	Alikhan Bokeikhan University	306207.0	1,2
51	Қызылорда «Болашақ» университеті	263069.0	1,1
52	Қонаев университеті	289428.7	1,1
53	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	249371.3	1,0
54	Орталық-Қазақстан академиясы	250689.2	1,0
55	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	224036.5	1,0

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

14-кестеде «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша талдау нәтижелерін көрсетілген: «Құқықтану» ББ бойынша ПОҚ орташа медианалық жалақысы 2025 жылы 474 387 теңгені құрады. ББ бойынша рейтингке қатысқан ЖЖОКБҰ арасында КИМЭП университеті – 1 691 583,6 теңге, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті – 896 191,1 теңге көрсеткіштерін көрсетіп, алғашқы орындарды иеленді.

1.4 «Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.4.1 «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі

«Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін көрсетеді. Топ үш критерийден тұрады: түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, түлектердің медианалық жалақысы. Бұл критерийлер бойынша білім беру бағдарламаларының 2024 жылғы түлектері талданады. Олардың оқу бітіргеннен кейін, 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңдегі зейнетақы жарналары арқылы талдау жүргізіледі.

«Жұмысқа орналасу деңгейі» көрсеткіші түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін тікелей көрсетеді. Бұл өлшем «тұрақты жұмыспен қамту» және «шартты жұмыспен қамту»болып бөлінеді.

Тұрақты жұмысқа орналасу – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде қатарынан кемінде 3 ай тұрақты зейнетақы жарналарын алған жұмысқа орналастырылған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш.

Шартты жұмыспен қамту – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде тұрақты емес негізде зейнетақы аударымдарын алған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш (яғни тұрақты жұмыспен қамту жағдайларын қоспағанда, тұрақсыз табыс).

Жұмыспен қамтылуды есептеу барысында тұрақты жұмыспен қамтылған түлектердің үлесі жоғары нәтиже береді.

Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін неғұрлым сенімді есептеу үшін жалпы түлектер санынан мынадай санаттар алынып тасталды:

- Магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырған түлектер;
- Шетел азаматтары;
- Декреттік демалыстағы түлектер;
- Мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер;
- Шетелде білім алатын түлектер;
- Шетелде жұмыс істейтін түлектер;
- 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер;
- Күш құрылымдарының қызметкерлері;
- Жас ерекшелігіне байланысты есептелмейтін түлектер (1996 жылғы және одан үлкен);
- Қайтыс болған түлектер.

Түлектердің саны 5 адамнан аз болатын келесі ЖЖОКБҰ-да есептеулер тек статистикалық деректер бойынша және сараптамалық бөлім бойынша жүргізілді, өйткені «түлектердің мансаптық перспективалары» блогы бойынша есептеу үшін деректердің аздығына байланысты көрсеткіштер дұрыс болмауы мүмкін: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

2-диаграмма. «Құқықтану» ББ бойынша түлектердің жалпы саны мен құрамы

2-диаграммаға сәйкес ББ бойынша түлектердің жалпы саны 7 629 адамды құрады, оның ішінде: күш құрылымдарының қызметкерлері – 441; декреттік демалыста – 119; магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырғандар – 126; шетелде магистратурада білім алатын түлектер – 7; мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер – 49; шетел азаматтары – 31; 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер – 3; шетелде жұмыс істейтін түлектер – 2; қайтыс болған түлектер – 1; 1996 жылғы және одан үлкен – 890.

15-кесте. «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Түлектердің жалпы саны	Жұмысқа орналасу деңгейі, %	Тұрақты жұмыс, %	Шартты жұмыс, %	Балл
1	Алматы менеджмент университеті	13	92%	77%	15%	4,15
2	«Мирас» университеті	91	96%	74%	22%	4,12
3	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	133	79%	79%	0%	3,95
4	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	121	86%	74%	12%	3,93
5	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	69	87%	67%	20%	3,74

6	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	84	74%	74%	0%	3,69
7	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	43	86%	65%	21%	3,67
8	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	33	91%	61%	30%	3,64
9	«Тұран» университеті	91	73%	73%	0%	3,63
10	SDU University	47	72%	72%	0%	3,62
11	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	213	85%	63%	21%	3,59
12	Баишев университеті	9	78%	67%	11%	3,56
13	Q University	11	82%	64%	18%	3,55
14	Қазақстан-Американдық еркін университеті	83	86%	61%	24%	3,55
15	Қызылорда «Болашақ» университеті	56	79%	66%	13%	3,55
16	Шымкент университеті	251	79%	65%	14%	3,54
17	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	260	89%	58%	30%	3,53
18	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	158	70%	70%	0%	3,51
19	Аймақтық инновациялық университет	8	100%	50%	50%	3,50
20	Қызылорда ашық университеті	21	81%	62%	19%	3,48
21	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	88	82%	61%	20%	3,48
22	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	124	82%	61%	21%	3,48
23	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	32	75%	66%	9%	3,47
24	Нархоз университеті	61	69%	69%	0%	3,44
25	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	96	84%	57%	27%	3,41
26	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	40	80%	60%	20%	3,40
27	Орталық-Қазақстан академиясы	119	86%	55%	30%	3,38
28	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	52	79%	60%	19%	3,37
29	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	161	76%	61%	16%	3,35
30	Қонаев университеті	312	70%	64%	6%	3,32
31	Торайғыров университеті	83	77%	58%	19%	3,28
32	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	83	75%	59%	16%	3,27
33	КИМЭП университеті	13	92%	46%	46%	3,23
34	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	45	73%	58%	16%	3,20
35	Орталық Азия Инновациялық Университеті	191	73%	58%	15%	3,20
36	Инновациялық Еуразия университеті	43	88%	47%	42%	3,16
37	Alikhan Bokeikhan University	241	76%	54%	22%	3,15
38	«Тұран-Астана» университеті	148	68%	58%	10%	3,11

39	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	66	76%	53%	23%	3,11
40	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	184	72%	55%	17%	3,11
41	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	291	73%	54%	19%	3,06
42	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	8	75%	50%	25%	3,00
43	Каспий қоғамдық университеті	22	82%	45%	36%	3,00
44	Еуразия технологиялық университеті	76	80%	46%	34%	2,99
45	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	65	72%	51%	22%	2,97
46	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	79	82%	42%	41%	2,90
47	Астана халықаралық университеті	9	78%	44%	33%	2,89
48	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	145	66%	51%	15%	2,86
49	«Bolashaq» академиясы	20	60%	55%	5%	2,85
50	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	99	70%	47%	22%	2,82
51	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	17	59%	53%	6%	2,76
52	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	104	64%	45%	19%	2,64
53	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	342	59%	42%	18%	2,43
54	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	28	75%	29%	46%	2,36
*	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	*	*	*	*	*

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

15-кестеге сәйкес, «Құқықтану» ББ бойынша жұмысқа орналасудың орташа деңгейі 78% құрады. Түлектерінің тұрақты жұмысқа орналасу деңгейі жоғары болып, осы критерий бойынша жоғары балл жинаған ЖЖОКБҰ: Алматы менеджмент университеті мен «Мирас» университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті. Олардың түлектерінің жалпы тұрақты жұмысқа орналасу деңгейі басқаларымен салыстырғанда жоғары болды. Соңғы позицияда Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті орналасты.

3-диаграмма. Түлектерің жұмысқа орналасу деңгейі

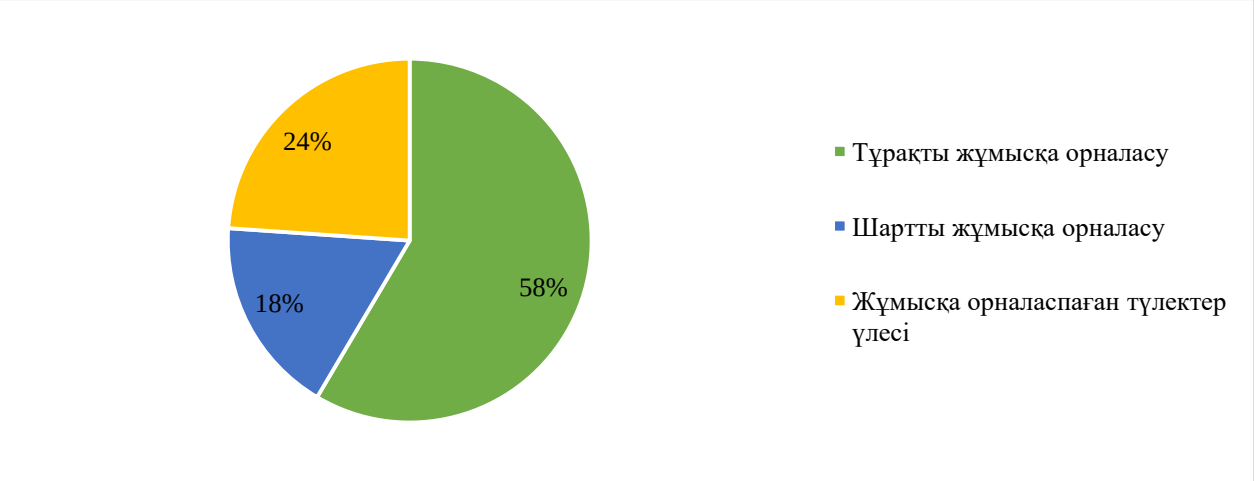

3-диаграммадан ББ бойынша түлектердің 58%-ы тұрақты, ал 18%-ы шартты түрде жұмыс істейтінін көруге болады. Түлектердің 24%-ы жұмысқа орналаспаған.

16-кесте. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмысқа орналасу деңгейі, %		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	«Bolashaq» академиясы	65,6%	66,7%	60,0%
2	«Мирас» университеті	–	47,9%	95,6%
3	«Тұран» университеті	70,3%	71,2%	72,5%
4	«Тұран-Астана» университеті	62,8%	60,0%	68,2%
5	Alikhan Bokeikhan University	78,1%	64,6%	76,3%
6	Q University	60,9%	69,0%	81,8%
7	SDU University	80,3%	75,8%	72,3%
8	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	85,2%	81,2%	78,9%
9	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	78,9%	75,0%	75,8%
10	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	–	58,3%	75,0%
11	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	58,6%	66,7%	84,5%
12	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	74,5%	69,5%	80,0%
13	Аймақтық инновациялық университет	62,5%	–	100,0%
14	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	57,1%	41,3%	66,2%
15	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	77,3%	*	73,8%
16	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	60,7%	50,0%	73,3%
17	Алматы менеджмент университеті	80,0%	75,0%	92,3%
18	Астана халықаралық университеті	–	70,0%	77,8%

19	Баишев университеті	82,8%	47,1%	77,8%
20	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	68,2%	83,3%	75,0%
21	Еуразия технологиялық университеті	71,4%	65,5%	80,3%
22	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	72,8%	60,0%	70,3%
23	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	53,6%	45,2%	76,4%
24	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	70,3%	67,3%	87,0%
25	Инновациялық Еуразия университеті	–	57,9%	88,4%
26	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	69,7%	64,6%	64,4%
27	Каспий қоғамдық университеті	78,3%	72,2%	81,8%
28	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	–	–	75,0%
29	КИМЭП университеті	83,3%	100,0%	92,3%
30	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	75,9%	57,8%	78,8%
31	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	75,7%	63,2%	72,3%
32	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	69,2%	63,4%	69,7%
33	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	56,4%	67,4%	88,8%
34	Қазақстан-Американдық еркін университеті	73,2%	69,0%	85,5%
35	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	78,6%	66,7%	74,7%
36	Қонаев университеті	73,5%	55,8%	70,2%
37	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	*	38,3%	72,3%
38	Қызылорда «Болашақ» университеті	57,1%	68,4%	78,6%
39	Қызылорда ашық университеті	–	44,0%	81,0%
40	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	71,8%	85,7%	
41	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	83,3%	72,7%	86,0%
42	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	66,1%	51,6%	59,1%
43	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	76,9%	58,7%	81,8%
44	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	96,3%	78,6%	86,0%
45	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	64,2%	–	58,8%
46	Нархоз университеті	94,7%	64,3%	68,9%
47	Орталық Азия Инновациялық Университеті	55,1%	51,3%	72,8%
48	Орталық-Қазақстан академиясы	49,8%	71,0%	85,7%
49	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	71,1%	70,8%	84,4%
50	Торайғыров университеті	71,0%	64,7%	77,1%
51	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	74,3%	62,0%	82,3%
52	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	57,0%	55,6%	72,5%
53	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	75,4%	65,4%	82,3%
54	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	80,4%	61,8%	90,9%
55	Шымкент университеті	57,4%	50,7%	78,9%

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

— - рейтингке қатыспаған

16-кестедегі салыстырмалы талдауға сәйкес бұл критерий бойынша өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда келесі оқу орындарының көрсеткіштері жақсарған: Q University, Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті, Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті, Қызылорда «Болашақ» университеті, «Тұран» университеті, Орталық-Қазақстан академиясы. Ал көрсеткіштердің нашарлауы мынадай ЖЖОКБҰ-да байқалады: SDU University, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті.

4-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

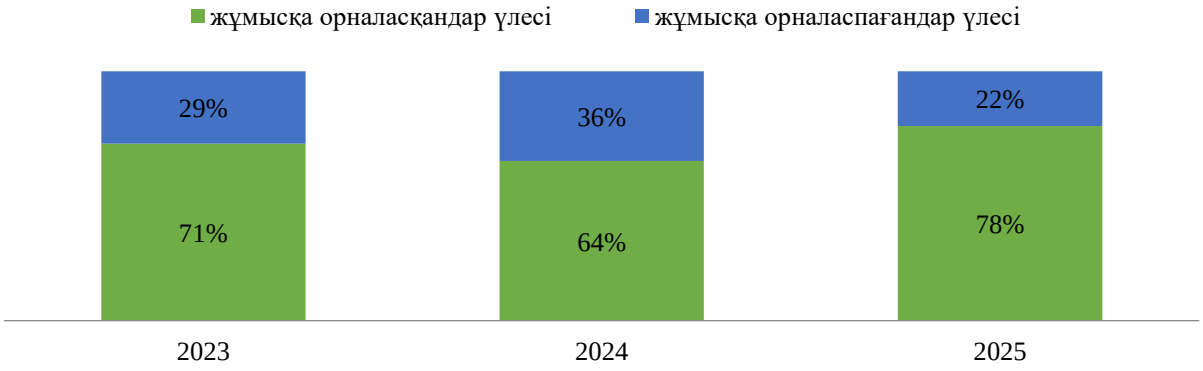

4-диаграмма еңбек нарығында ББ түлектеріне сұраныстың динамикасын көрсетеді. Алдыңғы рейтингтермен салыстырғанда осы критерий көрсеткіштері жақсарды: 2023 жылы жұмысқа орналасудың орташа деңгейі - 71%, 2024 жылы - 64%, ал 2025 жылы - 78% құрады.

1.4.2 «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі

Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы түлектердің оқуды бітіргеннен кейін қаншалықты жылдам жұмыс таба алатынын көрсететін маңызды көрсеткіш. Бұл көрсеткіш нақты білім беру бағдарламасы мен ЖЖОКБҰ дайындаған еңбек нарығындағы мамандардың сұраныс деңгейін көрсетеді.

Жұмыс іздеудің қысқа кезеңі түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін, оқу орнының жақсы беделін және білім беру бағдарламасының жұмыс берушілердің қажеттіліктеріне сәйкестігін көрсетеді. Жұмыс іздеудің ұзақ кезеңі түлектердің жеткіліксіз дайындығын, олардың дағдыларының еңбек нарығының талаптарына сәйкес келмеуін немесе белгілі бір салада жұмысқа орналасудың жалпы күрделілігін көрсетуі мүмкін.

Жұмыс іздеу ұзақтығын талдау білім беру ұйымдарына өз бағдарламаларының тиімділігін бағалауға және қажет болған жағдайда

түлектердің жұмысқа орналасу нәтижелерін жақсарту үшін түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

17-кесте. «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмыс іздеу ұзақтығы (аймен)	Балл
1	Q University	1.00	5.00
2	Аймақтық инновациялық университет	1.00	5.00
3	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1.30	4.86
4	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	1.43	4.80
5	Орталық-Қазақстан академиясы	1.51	4.77
6	Қазақстан-Американдық еркін университеті	1.54	4.75
7	Инновациялық Еуразия университеті	1.62	4.72
8	Шымкент университеті	1.61	4.72
9	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	1.68	4.69
10	Астана халықаралық университеті	1.71	4.68
11	«Мирас» университеті	1.70	4.68
12	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1.72	4.67
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	1.76	4.66
14	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	1.78	4.65
15	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	1.81	4.63
16	«Bolashaq» академиясы	1.83	4.62
17	Қызылорда «Болашақ» университеті	1.83	4.62
18	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	2.01	4.54
19	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	2.09	4.51
20	Орталық Азия Инновациялық Университеті	2.07	4.51
21	Қызылорда ашық университеті	2.10	4.50
22	Торайғыров университеті	2.16	4.47
23	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2.22	4.44
24	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	2.27	4.42
25	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	2.33	4.40
26	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	2.47	4.33
27	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	2.50	4.32
28	Қонаев университеті	2.50	4.32
29	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2.57	4.29
30	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2.60	4.27
31	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	2.71	4.22
32	SDU University	2.74	4.21
33	«Тұран-Астана» университеті	2.76	4.20
34	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	2.81	4.18
35	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	2.86	4.16

36	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2.94	4.12
37	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	2.95	4.11
38	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	2.99	4.10
39	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	3.00	4.09
40	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	3.00	4.09
41	Alikhan Bokeikhan University	3.16	4.02
42	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	3.18	4.01
43	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	3.19	4.00
44	«Тұран» университеті	3.25	3.98
45	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	3.32	3.94
46	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	3.41	3.90
47	Нархоз университеті	3.49	3.87
48	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	3.57	3.83
49	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	3.60	3.82
50	КИМЭП университеті	3.75	3.75
51	Алматы менеджмент университеті	4.00	3.64
52	Каспий қоғамдық университеті	4.27	3.52
53	Баишев университеті	4.50	3.41
54	Еуразия технологиялық университеті	4.57	3.38
55	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	-	*

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

17-кестеде түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығының нәтижелері көрсетілген. Келесі ЖЖОКБҰ-да түлектер 2 айдан аз уақыт ішінде жұмысқа орналасқан: Q University, Аймақтық инновациялық университет, Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті, М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті, Орталық-Қазақстан академиясы, Қазақстан-Американдық еркін университеті, Инновациялық Еуразия университеті, Шымкент университеті, Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті, Астана халықаралық университеті, «Мирас» университеті, З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті, Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты, Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет, Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті, «Bolashaq» академиясы, Қызылорда «Болашақ» университеті.

5-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығын салыстырмалы талдау

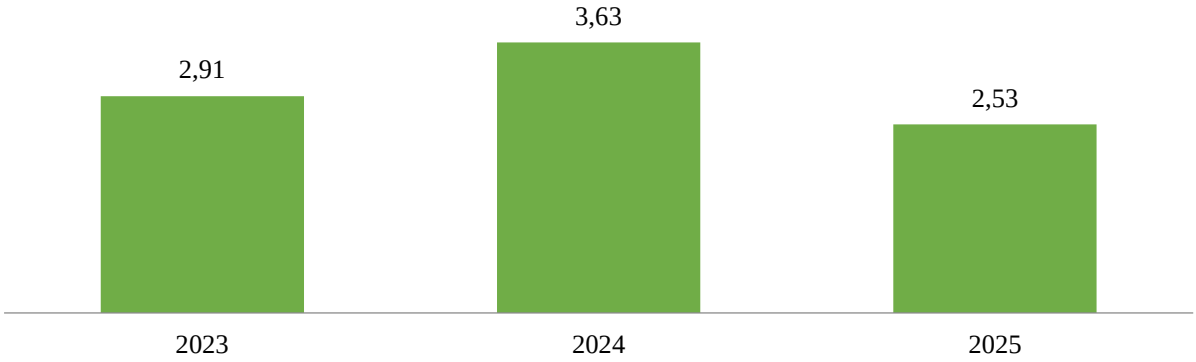

5-диаграмма еңбек нарығында «Құқықтану» ББ бойынша түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығындағы өзгерістерді көрсетеді. Өткен жылдармен салыстырғанда осы критерийдің көрсеткіштері жақсарған. Бұл өзгерістер ББ түлектеріне сұраныс динамикасын көрсетеді. 2023 жылы жұмыс іздеудің орташа ұзақтығы 2,91 айды, 2024 жылы 3,63 айды, ал 2025 жылы 2,53 айды құрады.

1.4.3 «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі

Медианалық жалақы оқуды бітіргеннен кейінгі алғашқы жылы жұмысқа орналасқан түлектердің табыс деңгейін көрсетеді. Жоғары бастапқы жалақы көбінесе білім беру бағдарламасының сапасының және оны кәсіби ортаның мойындауының көрсеткіші.

Түлектердің медианалық жалақысы туралы мәліметтер оқу орнын таңдау кезінде талапкерлер үшін бағдар бола алады, өйткені олар осы бағдарламаның түлектерінің жұмысқа орналасу және лайықты жалақы алу үшін жақсы перспективалары бар екеніне сенімді бола алады. Сонымен қатар, медианалық жалақысы жоғары бағдарламалар жұмыс берушілердің де назарын аударады, бұл тез мансаптық өсу мен тұрақты жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады.

Есепте соңғы үш жылдағы түлектердің медианалық жалақысының динамикасы қарастырылады, бұл еңбек нарығындағы трендтерді анықтауға және белгілі бір білім беру бағдарламаларының түлектерінің қаншалықты табысты екенін бағалауға мүмкіндік береді.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде түлек жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

18-кесте. «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Медианалық жалақы, теңге	Балл
1	КИМЭП университеті	366820.8	5,00

2	Аймақтық инновациялық университет	263572.5	4,06
3	Нархоз университеті	233973.7	3,55
4	Инновациялық Еуразия университеті	198430.0	3,45
5	SDU University	224017.9	3,44
6	Q University	218131.0	3,38
7	Каспий қоғамдық университеті	218110.3	3,38
8	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	211761.8	3,31
9	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	209288.6	3,28
10	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	197533.5	3,15
11	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	166150.0	3,12
12	Орталық Азия Инновациялық Университеті	182093.3	3,12
13	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	173922.8	3,10
14	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	175613.8	3,05
15	Алматы менеджмент университеті	183546.0	3,00
16	Орталық-Қазақстан академиясы	164369.1	2,98
17	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	158581.4	2,98
18	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	162217.6	2,96
19	Шымкент университеті	165326.6	2,92
20	Торайғыров университеті	155748.8	2,92
21	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	176324.8	2,92
22	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	146776.7	2,87
23	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	148916.8	2,87
24	Қонаев университеті	169722.3	2,85
25	«Тұран» университеті	167045.4	2,82
26	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	154645.6	2,81
27	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	147931.6	2,80
28	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	162615.0	2,77
29	«Мирас» университеті	150891.0	2,75
30	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	143068.3	2,74
31	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	160033.8	2,73
32	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	156894.7	2,71
33	Қазақстан-Американдық еркін университеті	158072.4	2,71
34	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	154492.7	2,69
35	Еуразия технологиялық университеті	151878.5	2,66
36	«Тұран-Астана» университеті	149643.0	2,63
37	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	137887.2	2,60
38	Alikhan Bokeikhan University	136008.0	2,55
39	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	128338.0	2,53
40	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	124742.0	2,52
41	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	114904.3	2,49
42	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	122536.0	2,49
43	Баишев университеті	115055.0	2,44
44	Қызылорда «Болашақ» университеті	108333.3	2,41

45	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	119689.7	2,39
46	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	108372.9	2,36
47	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	105442.5	2,34
48	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	120000.0	2,31
49	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	108554.5	2,28
50	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	109030.0	2,27
51	Қызылорда ашық университеті	94653.3	2,23
52	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	122254.0	2,18
53	«Bolashaq» академиясы	94395.3	2,14
54	Астана халықаралық университеті	98716.8	2,07
55	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	*	*

Дереккөз: ҚР ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

18-кестеде осы критерий бойынша талдау көрсетілген. Осы көрсеткіш бойынша көшбасшы - КИМЭП университеті. Ең төменгі көрсеткіш «Bolashaq» академиясы мен Астана халықаралық университетінде тіркелді.

2 Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі

Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі білім беру процесінің сапасын, түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін, сондай-ақ жоғары оқу орындары қызметінің жалпы көрсеткіштерін көрсететін барлық критерийлерді жан-жақты талдаудың нәтижесі болып табылады. Бұл бөлімде критерийлердің бірнеше тобы бойынша бағалау негізінде қалыптастырылған «Құқықтану» ББ бойынша қорытынды рейтинг ұсынылған: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары.

2025 жылғы рейтинг жоғарыда аталған блоктар бойынша топтастырылған 17 критерий негізінде құрылды. Әрбір критерийдің жалпы бағалау процесінде оның маңыздылығын көрсететін белгілі бір салмағы бар.

Қорытынды рейтингтің негізгі мақсаты – талапкерлерге, жұмыс берушілерге және басқа да мүдделі тараптарға ақпараттандырылған таңдау жасауға көмектесетін білім беру бағдарламаларына объективті баға беру. Сондай-ақ, рейтинг нәтижелері ЖЖОКБҰ үшін өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру және олардың ұлттық және халықаралық деңгейлердегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру бағытында бағдар бола алады.

19-кесте. «Құқықтану» ББ бойынша қорытынды рейтинг

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы	Жалпы қорытынды	Рейтингтегі орны
1	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В04201 Құқықтану	3,183	1/54
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В04205 Құқықтану	3,148	2/54
3	КИМЭП университеті	6В04202 Құқықтану	3,096	3/54
4	SDU University	6В04201 Қолданбалы құқық	3,009	4/54
5	«Тұран» университеті	6В04201 Құқықтану	2,938	5/54
6	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В04202 Құқықтану	2,933	6/54
7	Алматы менеджмент университеті	6В04201 Құқықтану	2,860	7/54
8	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6В04201 Құқықтану	2,841	8/54
9	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В04201 Құқықтану	2,837	9/54
10	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	6В04201 Құқықтану	2,836	10/54
11	Нархоз университеті	6В04203 Құқықтану	2,835	11/54

12	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В04201 Құқықтану	2,833	12/54
13	Орталық-Қазақстан академиясы	6В04215 Құқықтану	2,826	13/54
14	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	6В04201 Құқықтану	2,825	14/54
15	Каспий қоғамдық университеті	6В04218 Жеке құқық	2,801	15/54
16	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В04201 Құқықтану	2,712	16/54
17	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В04201 Құқықтану	2,712	17/54
18	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В04201 Құқықтану	2,704	18/54
19	«Тұран-Астана» университеті	6В04201 Құқықтану	2,700	19/54
20	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В04217 Құқықтану	2,687	20/54
21	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6В04217 Құқықтану	2,682	21/54
22	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В04201 Құқықтану	2,680	22/54
23	Аймақтық инновациялық университет	6В04206 Құқықтану	2,679	23/54
24	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В04211 Құқықтану	2,678	24/54
25	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В04201 Құқықтану	2,655	25/54
26	Q University	6В04201 Құқықтану: құқық қорғау қызметі	2,654	26/54
27	Инновациялық Еуразия университеті	6В04201 Құқықтану	2,647	27/54
28	Қызылорда ашық университеті	6В04246 Құқықтану	2,636	28/54
29	Торайғыров университеті	6В04201 Құқықтану	2,631	29/54
30	Шымкент университеті	6В04201 Құқық	2,614	30/54
31	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В04212 Құқықтану	2,611	31/54
32	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В04201 Құқықтану	2,595	32/54
33	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В04201 Құқықтану	2,592	33/54
34	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В04202 Құқықтану	2,576	34/54
35	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	6В04201 Құқықтану	2,576	35/54
36	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В04202 Құқықтану	2,565	36/54
37	Орталық Азия Инновациялық Университеті	6В04201 Құқық	2,554	37/54
38	Астана халықаралық университеті	6В04211 Құқықтану	2,538	38/54
39	Қонаев университеті	6В04201 Құқықтану	2,538	39/54
40	«Bolashaq» академиясы	6В04201 Құқықтану	2,532	40/54
41	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	6В04209 Құқықтану	2,526	41/54

42	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В04201 Құқықтану	2,516	42/54
43	Баишев университеті	6В04212 Құқықтану: Қылмыстық-құқықтық	2,497	43/54
44	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В04245 Құқықтану	2,474	44/54
45	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В04201 Құқықтану	2,416	45/54
46	Alikhan Bokeikhan University	6В04220 Құқықтану	2,403	46/54
47	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	6В04201 Құқықтану	2,381	47/54
48	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В04210 Құқықтану	2,342	48/54
49	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В04246 Құқықтану (Қылмыстық-құқықтық)	2,323	49/54
50	Еуразия технологиялық университеті	6В04201 Құқықтану	2,296	50/54
51	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В04210 Құқықтану	2,289	51/54
52	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В04205 Экономикалық қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз ету	2,280	52/54
53	«Мирас» университеті	6В04202 Құқықтану	2,273	53/54
54	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В04211 Қылмыстық құқық және үдеріс	2,257	54/54
*	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В04201 Құқықтану	1,160	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*

19-кестеде «Құқықтану» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингті талдау қорытындылары ұсынылған. Деректерге сәйкес, ТОП-5 құрамына М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, КИМЭП университеті, SDU University, «Тұран» университетісияқты ЖЖОКБҰ кірді.

20-кесте. 2023-2025 жылдардағы «Құқықтану» ББ бойынша рейтингтегі орындары

№	ЖЖОКБҰ атауы	Рейтингтегі орны		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	1 / 57	1 / 53	1/54
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6 / 57	9 / 53	2/54
3	КИМЭП университеті	3 / 57	3 / 53	3/54
4	SDU University	5 / 57	5 / 53	4/54
5	«Тұран» университеті	26 / 57	6 / 53	5/54
6	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	-	30 / 53	6/54
7	Алматы менеджмент университеті	7 / 57	4 / 53	7/54
8	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	19 / 57	17 / 53	8/54

9	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	13 / 57	*	9/54
10	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	11 / 57	12 / 53	10/54
11	Нархоз университеті	2 / 57	44 / 53	11/54
12	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	10 / 57	7 / 53	12/54
13	Орталық-Қазақстан академиясы	24 / 57	18 / 53	13/54
14	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	15 / 57	24 / 53	14/54
15	Каспий қоғамдық университеті	4 / 57	10 / 53	15/54
16	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	12 / 57	16 / 53	16/54
17	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	29 / 57	8 / 53	17/54
18	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	32 / 57	20 / 53	18/54
19	«Тұран-Астана» университеті	34 / 57	15 / 53	19/54
20	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	33 / 57	31 / 53	20/54
21	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	51 / 57	22 / 53	21/54
22	Қазақстан-Американдық еркін университеті	28 / 57	11 / 53	22/54
23	Аймақтық инновациялық университет	50 / 57	-	23/54
24	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	46 / 57	41 / 53	24/54
25	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	41 / 57	42 / 53	25/54
26	Q University	53 / 57	21 / 53	26/54
27	Инновациялық Еуразия университеті	-	27 / 53	27/54
28	Қызылорда ашық университеті	-	34 / 53	28/54
29	Торайғыров университеті	37 / 57	26 / 53	29/54
30	Шымкент университеті	56 / 57	47 / 53	30/54
31	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	9 / 57	25 / 53	31/54
32	Қызылорда «Болашақ» университеті	44 / 57	28 / 53	32/54
33	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	23 / 57	33 / 53	33/54
34	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	14 / 57	35 / 53	34/54
35	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	54 / 57	51 / 53	35/54
36	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	43 / 57	43 / 53	36/54
37	Орталық Азия Инновациялық Университеті	47 / 57	48 / 53	37/54
38	Астана халықаралық университеті	-	23 / 53	38/54
39	Қонаев университеті	42 / 57	45 / 53	39/54
40	«Bolashaq» академиясы	35 / 57	19 / 53	40/54
41	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	16 / 57	14 / 53	41/54
42	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	25 / 57	13 / 53	42/54
43	Баишев университеті	18 / 57	50 / 53	43/54
44	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	22 / 57	38 / 53	44/54
45	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	45 / 57	37 / 53	45/54
46	Alikhan Bokeikhan University	30 / 57	36 / 53	46/54

47	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	36 / 57	40 / 53	47/54
48	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	20 / 57	39 / 53	48/54
49	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	*	49 / 53	49/54
50	Еуразия технологиялық университеті	21 / 57	29 / 53	50/54
51	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	49 / 57	52 / 53	51/54
52	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	-	-	52/54
53	«Мирас» университеті	-	53 / 53	53/54
54	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	48 / 57	-	54/54
55	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	17 / 57	2 / 53	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*
— - рейтингке қатыспаған

20-кестеде 2023-2025 жылдары «Құқықтану» ББ бойынша рейтингке қатысқан оқу орындарының рейтингте алған орындары салыстырылды. Үш жыл бойы бірінші орынды М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті иеленді. Екінші орындағы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті 2023 жылы алтыншы орын, ал 2024 жылы тоғызыншы орынды алған. Үш жыл бойы КИМЭП университеті үшінші орынды иеленді. Сонымен қатар алғашқы бестікке биыл SDU University және «Тұран» университеті кірді.

2025 жылғы білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары оқу орындары арасында «Құқықтану» саласында мамандар даярлаудың әртүрлілігі мен сапасын көрсетеді. Талдау көрсеткендей, еңбек нарығының талаптары мен халықаралық стандарттарға бейімделе отырып, өз бағдарламаларын белсенді түрде жетілдіретін білім беру мекемелері жетекші орындарға ие болды.

М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, КИМЭП университеті сияқты университеттердің жоғары нәтижелері олардың бәсекеге қабілеттілігін және түлектерінің сұранысын растайды. Бұл оқу орындары Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау, Шетелдік студенттердің үлесі, Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, Түлектердің медианалық жалақысы сияқты бірқатар критерийлер бойынша жоғары нәтижелер көрсетті.

Рейтинг нәтижелері талапкерлер, жұмыс берушілер және жоғары оқу орындары үшін құнды бағдар болып табылады, әрбір білім беру бағдарламасының мықты жақтарын анықтауға көмектеседі. Болашақта білім беру стандарттарын жақсарту және халықаралық ынтымақтастықты арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыру Қазақстанның білім беру жүйесін одан әрі дамыту үшін маңызды қадам болады.

Қорытынды

2025 жылғы ББ бойынша білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін жақсарту үшін елеулі жетістіктер мен салаларды анықтауға мүмкіндік берді. Рейтингте жетекші орындарды білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары сияқты критерийлер топтары бойынша жоғары нәтижелер көрсете алған университеттер иеленді.

Талдау көрсеткендей, рейтингтің жоғарғы қатарында тұрған ЖЖОКБҰ студенттерді теориялық біліммен ғана емес, сонымен қатар еңбек нарығында сұранысқа ие практикалық дағдылармен қамтамасыз ете отырып, өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру бойынша белсенді жұмыс істейді. Алдыңғы қатардағы жоғары оқу орындары жұмыс берушілермен өзара іс-қимылға және халықаралық сапа стандарттарын интеграциялауға ерекше назар аударатынын атап өту керек, себебі бұл олардың түлектерінің бәсекеге қабілеттілігін айтарлықтай арттырады.

Сонымен бірге, есеп назар аударуды қажет ететін кейбір кемшіліктерді анықтады. Мысалы, бірқатар ЖЖОКБҰ-да студенттердің академиялық ұтқырлығы мен ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары, шетелдік студенттер үлесі бойынша төмен көрсеткіштер байқалады, бұл осы бағыттарды одан әрі дамыту қажеттігін көрсетеді. Сондай-ақ, оқу орындарының бір студентке шаққандағы қаржылық шығындар көлемінде айтарлықтай айырмашылықтар байқалды.

Рейтинг нәтижелері барлық мүдделі тараптар үшін маңызды құрал. Талапкерлер мен олардың ата-аналары үшін рейтинг оқу орнын таңдау кезінде бағдар, жұмыс берушілер үшін – мамандарды даярлау сапасының индикаторы, ал жоғары оқу орындарының өздері үшін – өз бағдарламаларын жақсартуға және бәсекелестік ортадағы позицияларын нығайтуға ынталандыру ретінде қызмет етеді.

Қорытындыны келесідей жасауға болады: елеулі жетістіктерге қарамастан, Қазақстанның жоғары білім беру жүйесі жаңғыртуды және жаңа сын-тегеуріндерге бейімделуді жалғастыруда. Әр ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының жоғары деңгейін қолдап қана қоймай, еңбек нарығындағы өзгерістер мен қоғамның қажеттіліктерін ескере отырып, оларды үнемі жақсартуға ұмтылуы тиіс. 2025 жылғы қорытынды рейтинг жаһандық аренада қазақстандық білім берудің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал ете отырып, осы мақсаттарға қол жеткізу жолындағы маңызды қадамдардың бірі. Білім беру бағдарламаларын жетілдіруді жалғастыру және түлектерді тез өзгеретін әлемде табысты кәсіби қызмет үшін қажетті білім мен дағдылармен қамтамасыз ету үшін жан-жақты жұмыс жасау өте маңызды.

Қосымша 1

«Құқықтану» ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ тізімі

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы
1	Alikhan Bokeikhan University	6В04220 Құқықтану
2	Q University	6В04201 Құқықтану: құқық қорғау қызметі
3	SDU University	6В04201 Қолданбалы құқық
4	«Bolashaq» академиясы	6В04201 Құқықтану
5	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В04201 Құқықтану
6	Алматы гуманитарлық-экономикалық университеті	6В04201 Құқықтану
7	Алматы менеджмент университеті	6В04201 Құқықтану
8	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В04201 Құқықтану
9	Баишев университеті	6В04212 Құқықтану: Қылмыстық-құқықтық
10	С.Аманжолов атындағы Шығыс Қазақстан университеті	6В04201 Құқықтану
11	А.Қ.Құсайынов атындағы Еуразия гуманитарлық институты	6В04209 Құқықтану
12	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В04201 Құқықтану
13	Еуразия технологиялық университеті	6В04201 Құқықтану
14	І.Жансүгіров атындағы Жетісу мемлекеттік университеті	6В04201 Құқықтану
15	М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан университеті	6В04202 Құқықтану
16	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В04202 Құқықтану
17	Инновациялық Еуразия университеті	6В04201 Құқықтану
18	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В04201 Құқықтану
19	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В04202 Құқықтану
20	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В04205 Құқықтану
21	Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті	6В04201 Құқықтану
22	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В04211 Құқықтану
23	Қазақстан-Американдық еркін университеті	6В04201 Құқықтану
24	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В04201 Құқықтану
25	Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университеті	6В04212 Құқықтану
26	Каспий қоғамдық университеті	6В04218 Жеке құқық
27	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В04201 Құқықтану
28	Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті	6В04217 Құқықтану

29	Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті	6В04201 Құқықтану
30	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В04201 Құқықтану
31	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В04217 Құқықтану
32	Қызылорда ашық университеті	6В04246 Құқықтану
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В04201 Құқықтану
34	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В04246 Құқықтану (Қылмыстық-құқықтық)
35	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В04245 Құқықтану
36	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В04201 Құқықтану
37	Астана халықаралық университеті	6В04211 Құқықтану
38	Аймақтық инновациялық университет	6В04206 Құқықтану
39	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	6В04201 Құқықтану
40	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В04211 Қылмыстық құқық және үдеріс
41	Торайғыров университеті	6В04201 Құқықтану
42	«Мирас» университеті	6В04202 Құқықтану
43	«Тұран» университеті	6В04201 Құқықтану
44	«Тұран-Астана» университеті	6В04201 Құқықтану
45	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В04210 Құқықтану
46	Жұмабек Ахметұлы Тәшенов атындағы университет	6В04201 Құқықтану
47	М.С.Нәрікбаев атындағы КАЗГЮУ университеті	6В04201 Құқықтану
48	КИМЭП университеті	6В04202 Құқықтану
49	Қонаев университеті	6В04201 Құқықтану
50	Кенжеғали Сағадиев атындағы Халықаралық бизнес университеті	6В04205 Экономикалық қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз ету
51	Нархоз университеті	6В04203 Құқықтану
52	Орталық Азия Инновациялық Университеті	6В04201 Құқық
53	Орталық-Қазақстан академиясы	6В04215 Құқықтану
54	Шымкент университеті	6В04201 Құқық
55	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В04210 Құқықтану

6В054 Математика және статистика даярлау бағыты
В055 Математика и статистика білім беру бағдарламасы тобы
«Математика (ғылым)» білім беру бағдарламасы бойынша рейтингіні қалыптастыру есебі

Кіріспе

Қазақстанның жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі экономиканың түрлі салалары үшін жоғары білікті мамандарды даярлауда шешуші рөлдердің бірін атқарады. Еңбек нарығының қарқынды дамуы мен халықаралық интеграция жағдайында білім беру сапасы ғана емес, сонымен қатар білім беру бағдарламаларының қазіргі заманғы сын-қатерлерге бейімделу қабілеті де маңызды. Білім беру мекемелері жұмысының тиімділігін бағалаудың маңызды құралы - мамандарды даярлау деңгейін, түлектердің бәсекеге қабілеттілігін және білім беру бағдарламаларының сапасын объективті бағалауға мүмкіндік беретін рейтингілер жасау.

Бұл есепте 2025 жылғы Қазақстанның жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) білім беру бағдарламаларын (бұдан әрі – ББ) талданады. Осы талдау шеңберінде түлектердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға және олардың еңбек нарығындағы сұранысына әсер ететін негізгі көрсеткіштер бойынша ББ кешенді салыстырмалы шолу жүргізілді.

Білім беру бағдарламаларының рейтингін қалыптастыру үшін негіздеме:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 «Білім туралы» Заңы.

2. «Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы.

3. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы №122 бұйрығы.

4. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бөлігінде тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және білім беру жүйесіне тексеру парақтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 1 желтоқсандағы №166 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы №116 бірлескен бұйрығы.

Бұл есептің мақсаты – білім беру бағдарламаларына жан-жақты талдау жүргізу және осы талдау негізінде қорытынды рейтинг жасау. Рейтинг жасау барысында білім беру процесінің барлық маңызды компоненттерін қамтитын

әртүрлі критерийлер тобы ескерілді. Олардың ішінде: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері және түлектердің мансаптық перспективалары. Бұл блоктардың әрқайсысы жалпы рейтингте белгілі бір салмаққа ие, бұл бағалауды мүмкіндігінше объективті және жан-жақты етуге мүмкіндік береді.

Бұл есептің негізгі міндеті – білім беру бағдарламаларының жағдайы туралы нақты және құрылымдық түсінік беру. «Математика (ғылым)» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингке 14 ЖЖОКБҰ қатысты (1-қосымша).

1 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларының деректерін талдау

1.1 «Білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.1.1 «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі

ББ мазмұнын болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігі мен бәсекеге қабілеттілігінің тиімділігін арттыру үшін әлеуетті немесе негізгі жұмыс берушілермен келісу қажет. Жұмыс берушілер білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде ұсыныстар, пәндердің мазмұнына өзгерістер енгізе алады, сондай-ақ зерттелетін тақырыптар мен материалдардың өзектілігі бойынша ұсыныстар мен ескертулер бере алады. Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен келісу түлектердің табысты жұмысқа орналасуына ықпал ететін негізгі факторлардың бірі болып табылады.

ЖЖОКБҰ бұл критерий бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ББ бойынша құжаттардың мынадай тізбесін ұсыну қажет: модульдік білім беру бағдарламасы (МББ), элективті пәндер каталогы (ЭПК), жұмыс берушіден хат, келісу хаттамасы, жұмыс берушінің рецензиясы, ұсынымдық хат, анықтама-негіздеме, ББ сараптамасы.

Осы критерийді есептеу кезінде ББ келісуге қатысатын жұмыс берушілердің санына басты назар аударылды. Бір мамандықтағы жұмыс берушілер әр түрлі болуы мүмкін, сәйкесінше, жұмыс берушілер саны неғұрлым көп болса, жұмыс ерекшеліктерін ұсыну туралы көзқарастар мен пікірлер соғұрлым көп болады.

1-кесте. «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ келісілген жұмыс берушілер саны	Балл
1	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	5	5,00
2	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	5	5,00
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	4	4,20
4	Нархоз университеті	4	4,20
5	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	4	4,20
6	SDU University	3	3,40
7	Торайғыров университеті	2	2,60
8	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	2	2,60
9	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1	1,80
10	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	1	1,80
11	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	1	1,80
12	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	0	0,00

13	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	0,00
14	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-кестеде осы критерий бойынша нәтижелер берілген: Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті жетекші орынға ие болды, өйткені олардың білім беру бағдарламалары жұмыс берушілердің ең көп санымен келісілген.

1.1.2 «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі

Профессор-оқытушылар құрамының (ПОҚ) практикалық жұмыс тәжірибесі білім беру үдерісі сапасының маңызды құрамдас бөлігі. Тиісті кәсіби салада нақты тәжірибесі бар оқытушылар студенттерге пән туралы тереңірек және қолданбалы түсінік бере алады. Олар оқу процесіне практикадан, қолданылатын әдістер мен технологиялардан өзекті мысалдар келтіре алады, бұл студенттерді кәсіби қызметке неғұрлым тиімді дайындауға ықпал етеді.

Сонымен қатар, оқытушылардың практикалық тәжірибесі оларға саланың қазіргі тенденцияларын жақсырақ бағдарлауға және оқу бағдарламаларын еңбек нарығының өзгеретін талаптарына бейімдеуге мүмкіндік береді, осылайша түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

ББ бойынша осы көрсеткішті анықтау үшін мынадай құжаттар талап етілді: ЖЖОКБҰ кадрлар бөлімінен оқытушылардың жұмыс өтілі туралы бекітілген анықтама.

2025 жылғы рейтинг әдістемесіне сәйкес 2010 жылғы 1 қаңтар мен 2025 жылғы 1 мамыр аралығында практикалық тәжірибесі бар оқытушылар есепке алынады.

2-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Практикалық жұмыс өтілі бар оқытушылар саны (айлар)		Балл
		саны	өтілі	
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	8	1056	3,88
2	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2	360	3,45
3	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	2	105	3,23
4	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	2	316	3,12

5	SDU University	7	543	2,39
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	1	69	1,28
7	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	1	44	1,27
8	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1	60	1,14
9	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1	48	0,82
10	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	0	0	0,00
11	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	0	0	0,00
12	Нархоз университеті	0	0	0,00
13	Торайғыров университеті	0	0	0,00
14	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

2-кестеден көріп отырғанымыздай, рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның көпшілігінде ЖЖОКБҰ құрылымынан тыс жұмыс тәжірибесі бар оқытушылар бар. Бұл критерийдің көшбасшылары: Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті.

1.1.3 «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі

«Профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктері» критерийі білім беру бағдарламаларының сапасын бағалауда маңызды рөл атқарады, өйткені ол білім беру процесіне қатысатын мұғалімдердің кәсібилігі мен құзыреттілігінің деңгейін көрсетеді. Рейтинг әдіснамасына сәйкес, бұл критерий соңғы жылдардағы профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктерін жан-жақты бағалауға мүмкіндік беретін бірнеше ішкі критерийлерді қамтиды.

Атап айтқанда, 2015-2025 жылдар аралығында «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атағына ие болған оқытушылар есепке алынады, бұл олардың педагогикалық еңбегін ЖЖОКБҰ деңгейінде мойындағанын көрсетеді. Сол кезеңде «Үздік ғылыми қызметкер» атағын алған ПОҚ да ескеріледі, бұл олардың ғылыми зерттеулерге және академиялық қоғамдастықтың дамуына қосқан үлесін көрсетеді.

3-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	«Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атанған ПОҚ саны	«Үздік ғылыми қызметкер» сыйлығының иегерлері	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6	1	5,00
2	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	4	1	4,17
3	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	2	1	3,33
4	SDU University	1	1	2,92
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6	0	2,50
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	5	0	2,08
7	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	3	0	1,25
8	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2	0	0,83
9	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1	0	0,42
10	Нархоз университеті	0	0	0,00
11	Торайғыров университеті	0	0	0,00
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	0	0	0,00
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	0	0	0,00
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

3-кестеден көріп отырғанымыздай, осы критерий бойынша Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті жетекші орындарға ие болды.

1.1.4 «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі

Білім беру және кәсіптік ұйымдардың бағдарламаны аккредиттеуі бағдарламаның жоғары сапа стандарттарына сәйкестігінің көрсеткіші және оны ұлттық және халықаралық деңгейде тану және мойындау ретінде қарастырылады.

Дәл осы себепті ББ-ның мамандандырылған аккредиттеуден өткені туралы сертификаты сұралды. Бұл критерий бойынша балл білім беру бағдарламасы аккредиттеуден өткен мекеме мен аккредиттеуден өткені туралы сертификаттың жарамдылық ұзақтығына байланысты есептелді.

Ұсынылған мәліметтерге сәйкес, «Математика (ғылым)» ББ бойынша рейтингке қатысатын 14 ЖЖОКБҰ-ның 12-і мамандандырылған аккредиттеуден өткен.

4-кесте. «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Аккредитациялық орган атауы	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	ASIIN	5,00
2	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	IAAR	3,57
3	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	IAAR	2,55
4	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	IAAR	2,55
5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	CAAAE	2,55
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	IQAA	2,55
7	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	IAAR	2,55
8	Торайғыров университеті	CAAAE	2,55
9	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	IQAA	2,55
10	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	IAAR	2,55
11	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	IQAA	2,55
12	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	ARQA	2,55

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

4-кестеге сәйкес, осы критерий бойынша келесі ЖЖОКБҰ алдыңғы қатардан көрінді: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті.

1-диаграмма. Аккредиттеу органдары бөлінісіндегі аккредиттелген білім беру бағдарламалары

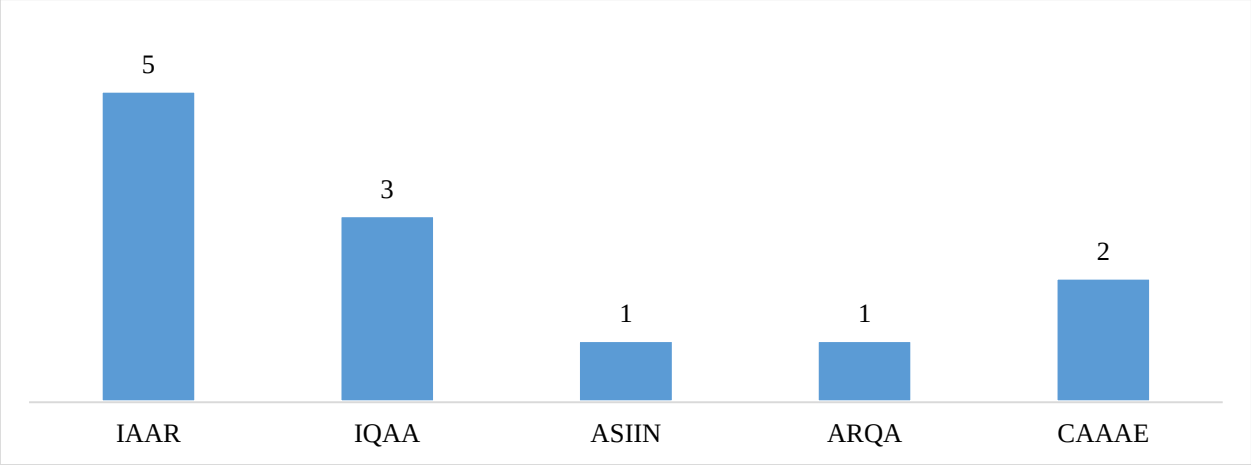

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-диаграммадан көріп отырғанымыздай, 12 ББ-ның 5-і IAAR – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінде аккредиттеуден өткен.

1.1.5 «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі

Тиісті салалардан сарапшыларды тарту арқылы білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау білім беру сапасын қамтамасыз етудің маңызды құралы болып табылады. Кәсіби саласында терең білімі мен тәжірибесі бар сарапшылар оқу бағдарламаларының еңбек нарығының заманауи талаптары мен кәсіби стандарттарға қаншалықты сәйкес келетінін объективті бағалай алады. Олар мазмұндағы олқылықтарды анықтап, оқу жоспарларын жаңартуды және жаңа пәндерді немесе оқыту әдістерін енгізуді ұсына алады. Мұндай сараптамалық бағалау білім беру мекемелеріне бағдарламаларды өзгермелі жағдайларға бейімдеуге, мамандарды даярлауды жақсартуға және соның салдарынан түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға көмектеседі. Сарапшыларды тарту сонымен қатар білім беру жүйесі мен индустрия арасындағы байланысты нығайтады, бұл жұмыс берушілердің қажеттіліктерін жақсы түсінуге және білім беру бағдарламаларының практикалық маңыздылығын арттыруға ықпал етеді.

Сарапшылардың ББ бағалауы мынадай критерийлер бойынша жүргізіледі:

1) ББ-ның тәжірибеге бағдарлануы – ББ-ның білім мен дағдыларды практикалық қолдануға қаншалықты бағытталғанын бағалау;

2) Пәндердің берілген оқу нәтижелеріне логикалық өзара байланысы және сәйкестігі – бағдарлама ішіндегі пәндер бір-бірімен және оқытудың соңғы нәтижелерімен қалай байланысты екенін талдау;

3) Пәндерді оқыту кезегінің мәнділігі/қисындылығы – бағдарламаның логикалық құрылымын, пәндердің қаншалықты материалды жақсы игеруге ықпал ететін ретпен ұйымдастырылғандығын бағалау;

4) ББ мазмұнының кәсіптік стандарттарға және/немесе еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі – ББ-ның осы саладағы қолданыстағы кәсіби стандарттарға (олар бар болған жағдайда) және (немесе) қазіргі еңбек нарығының талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігін бағалау;

5) Элективті пәндер каталогы (ЭПК) және оның мәні – ББ икемділігі мен бейімділігін бағалау: элективті курстардың кеңдігі мен әртүрлілігі, сәйкес бағыттар мен мамандықтарды таңдау мүмкіндігі, студенттердің қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі, тәжірибеге бағытталған және инновациялық курстардың болуын бағалау.

ББ мазмұнын бағалау жүйесі келесі диапазондар бойынша бөлінеді:

- Өте жақсы – 9-10 балл арасы;
- Жақсы – 6-8 балл арасы;
- Қанағаттанарлық – 4-5 балл арасы;
- Қанағаттанарлықсыз – 0-3 балл арасы.

5-кесте. «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Сарапшының орташа бағасы	Балл
1	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	8,25	4,13
2	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	8,00	4,00
3	Торайғыров университеті	7,92	3,96
4	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	7,92	3,96
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	7,58	3,79
6	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	7,50	3,75
7	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	7,50	3,75
8	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	7,50	3,75
9	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	7,50	3,75
10	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	7,50	3,75
11	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	7,08	3,54
12	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	7,00	3,50
13	SDU University	6,75	3,38
14	Нархоз университеті	6,25	3,13

Дереккөз: «Атамекен» ҰКП мәліметтері

5-кестеде ББ мазмұнын сараптамалық бағалаудың қорытындысы ұсынылған, оған сәйкес жетекші орындарды мынадай ЖЖОКБҰ иеленді: А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті.

1.2 «Білім беру бағдарламасының жетістіктері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.2.1 «Академиялық ұтқырлық» критерийі

ЖЖОКБҰ студенттерінің белгілі бір уақыт кезеңіне елден тыс басқа білім беру немесе ғылыми мекемеге ауысуы студенттің жеке дамуы үшін маңызды және оған мәдени байуға мүмкіндік береді, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің тиімділігін, түлектердің отандық және халықаралық еңбек нарықтарындағы бәсекеге қабілеттілігін арттырады, жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының тәжірибесін зерделеу және игеру есебінен кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіреді және т. б.

ЖЖОКБҰ да академиялық ұтқырлық бағдарламасын іске асыруды талдау мақсатында оқу орындарынан мынадай құжаттар талап етілді:

- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде студенттерді шетелдік оқу орындарына жіберу туралы ректор бұйрығының көшірмесі;
- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде шетелдік оқу орындарының студенттерін қабылдау туралы ректор бұйрығының көшірмесі.

ЖЖОКБҰ академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде ұсынылған құжаттарды «Атамекен» ҰКП менеджерлері талдап, келесі қорытындылар жасады:

6-кесте. «Академиялық ұтқырлық» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ контингенті	Академиялық ұтқырлық бағдарламаларын қолданған білім алушылар саны	Балл
1	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	36	2	5,00
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	274	9	2,96
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	152	2	1,18
4	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	215	2	0,84
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	458	2	0,39
6	SDU University	373	0	0,00
7	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	485	0	0,00
8	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	208	0	0,00
9	Нархоз университеті	221	0	0,00

10	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	56	0	0,00
11	Торайғыров университеті	62	0	0,00
12	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	227	0	0,00
13	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	147	0	0,00
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	107	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

6-кестеде көрсетілген мәліметтерге сәйкес, келесі ЖЖОКБҰ жоғары көрсеткіштерді көрсетті: Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті.

1.2.2 «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі

Қазіргі уақытта нарықтағы технологиялық даму ЖЖОКБҰ-да тиімді ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыруды талап етеді, тек жаңа білімді дамытуды ғана емес, сонымен қатар нарықта коммерциялық тұрғыдан дамыған, сұранысқа ие бизнес-идеяларды өндіруді талап етеді.

Студенттік бизнес-инкубаторлар мен зертханалар жастар ортасында кәсіпкерлік қызметтің оң бейнесін қалыптастырады, жастар арасында креативті және инновациялық әлеуетті іске асырады, сондай-ақ кәсіпкерлікке және инновациялық қызметке бағдарланған ұйымдар мен жастар қауымдастықтарын қолдайды, жастар кәсіпкерлігін ақпараттық, білім беру, қаржылық және мүліктік қолдаудың бірыңғай жүйесін құрады және қамтамасыз етеді. Бұдан басқа, жастарды кәсіпкерлік қызметке білім беру, әдістемелік және ақпараттық даярлауды көрсетеді, жастар құрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің санын арттырады, жоғары білім, бизнес және өндірістік сала арасындағы өзара іс-қимыл мен әлеуметтік әріптестік үшін жағдайлар жасайды.

Сондықтан «Атамекен» ҰКП зерттеу бағытындағы пункттердің бірі ЖЖОКБҰ студенттерінің шығармашылық жетістіктерін дәріптеу және енгізу болып табылады.

Студенттердің ғылыми зерттеулерін талдау мақсатында оқу орындарынан электрондық форматта растайтын құжат (патент және авторлық құқық туралы куәлік) талап етілді:

7-кесте. «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Ғылыми жобалардың атауы	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	Авторлық құқық: "Табиғи тілде пайдаланушы интерфейстерін құру әдістері"	5,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

7-кестеде көрсетілген ЖЖОКБҰ-да түлектердің ғылыми жобаларының бар екендігі расталған: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.2.3 «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі

Қазақстанда Еуропалық жоғары білім беру аймағына (European Higher Education Area (EHEA)) кіре отырып, кадрларды даярлаудың үш деңгейлі моделін: бакалавриат, магистратура және PhD докторантураны енгізуді қамтитын жоғары білім беру жүйесін айтарлықтай қайта құрылымдау жүргізілді. Бакалавриат аяқталғаннан кейін түлектердің одан әрі дамуы үшін әртүрлі мүмкіндіктері бар, мысалы, мамандық бойынша жұмыс іздеу, екінші жоғары білім алу немесе магистратураға түсу.

Магистратура біліктілікті арттыруда және таңдаған мамандығы бойынша білімді тереңдетуде шешуші рөл атқарады, бұл оны кәсіби қалыптасудың маңызды кезеңіне айналдырады. Жыл сайын магистрлік бағдарламалар барған сайын танымал бола бастады, ал магистрлер еңбек нарығында сұранысқа ие бола бастады, бұл қазіргі заманғы экономика жағдайында білім берудің осы деңгейінің өзектілігін көрсетеді.

Бұл критерий бойынша жиналған деректер 8-кестедегідей болды.

8-кесте. «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Магистранттар үлесі			Балл
		Түлектер саны	Түлектер арасында магистратурада оқуды жалғастырғандар саны	үлес %	
1	SDU University	52	20	38	5,00
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	75	23	31	3,99
3	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	7	2	29	3,71
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	11	3	27	3,55
5	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	16	4	25	3,25
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	26	4	15	2,00
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	35	5	14	1,86

8	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	14	2	14	1,86
9	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	45	1	2	0,29
10	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	170	0	0	0,00
11	Нархоз университеті	28	0	0	0,00
12	Торайғыров университеті	10	0	0	0,00
13	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	42	0	0	0,00
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	9	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

8-кестеде осы критерий бойынша 2024 жылғы түлектерді талдау қорытындыларын көруге болады, түлектердің жалпы саны 540 болса, оның ішінде 64 түлек әрі қарай магистратурада оқуын жалғастырған, бұл 12% құрайды. Кестеге сәйкес магистратураға түскен түлектердің ең көп үлесі келесі оқу орындарына тиесілі: SDU University, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.2.4 «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі

Ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсу үшін іріктеу емтихандарының нысандарының бірі.

Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы – жоғары ҰБТ нәтижелерін көрсеткен талапкерлердің көбінесе қай ЖЖОКБҰ таңдайтынын анықтайтын көрсеткіш. Бұл көрсеткіш ЖЖОКБҰ деңгейін және талапкерлер арасында оның сұранысын анықтауға мүмкіндік береді.

9-кесте. «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Талапкерлердің орташа ҰБТ балы	Балл
4	SDU University	116	4,13
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	109	3,90
8	Нархоз университеті	109	3,89
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	102	3,63
5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	90	3,21
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	88	3,16
11	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	82	2,91
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	81	2,90
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	81	2,89
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	75	2,69

13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	75	2,68
10	Торайғыров университеті	74	2,64
9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	70	2,49
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	67	2,38

Дереккөз: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМК

9-кестеде көрсетілгендей, ББ бойынша 2024-2025 оқу жылында жоғары оқу орнына оқуға түскен талапкерлердің орташа балы 87 балды құраған. 100-ден жоғары балл жинаған талапкерлер келесі ЖЖОКБҰ-ны таңдаған: SDU University, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Нархоз университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті.

1.2.5 «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі

Шетелдік студенттер өз елдерінде қазақ тілі мен мәдени дәстүрлерінің таралуына ықпал ете отырып, Қазақстандағы заманауи білім беру жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Олардың еліміздің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқуы біздің университеттерге деген халықаралық сұраныс деігейін көрсетеді және олардың рейтингінің жоғарылауына тікелей әсер етеді.

«Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі білім беру бағдарламаларының студенттерді шетелден тарту қабілетін көрсетеді. Бұл шетелдік студенттер үшін білім беру бағдарламалары мен жоғары оқу орындарының нақты тартымдылығын объективті бағалауға мүмкіндік береді.

Осы критерийді растау үшін ЖЖОКБҰ келесі құжаттарды ұсыну қажет:

- шетелдік студенттерді қабылдау туралы бұйрықтар;
- шетелдік студенттердің төлқұжаттарының көшірмелері.

10-кесте. «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Шетелдік студенттер үлесі			Балл
		ББ контингенті	Шетелдік студенттер саны	үлес, %	
1	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	227	12	5	5,00
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	458	23	5	4,75
3	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	274	9	3	3,11

4	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	36	1	3	2,63
5	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	56	1	2	1,69
6	Торайғыров университеті	62	1	2	1,53
7	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	147	1	1	0,64
8	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	215	1	0	0,44
9	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	152	0	0	0,00
10	SDU University	373	0	0	0,00
11	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	485	0	0	0,00
12	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	208	0	0	0,00
13	Нархоз университеті	221	0	0	0,00
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	107	0	0	0,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

10-кестеде шетелдік студенттердің «Математика (ғылым)» ББ жалпы контингентіне қатынасын көруге болады, бұл 1,6% құрайды. Шетелдік студенттердің контингентке шаққандағы ең көп үлесі келесі оқу орындарында анықталды: М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.3 «ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.3.1 «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі

Студенттер мен оқытушылардың арақатынасы ЖЖОКБҰ ұсынатын білім сапасына әсер ететін негізгі көрсеткіштердің бірі. Бұл критерий оқытуға жеке көзқарас деңгейін және әр студентке оқытушы тарапынан жеткілікті көңіл бөлінетін қолайлы білім беру ортасын құру мүмкіндігін көрсетеді.

Студенттердің оқытушыларға қатынасының төмендігі оқытушылар құрамы жеке кеңес беруге, жұмыстарды тексеруге, ғылыми зерттеулерді басқаруға және практикалық дайындыққа көбірек уақыт бөле отырып, оқушылармен тиімдірек әрекеттесе алуына көбірек мүмкіндік береді. Бұл әсіресе тәжірибеге бағытталған оқытудың жоғары дәрежесін және тереңдетілген зерттеулерді қажет ететін бағдарламалар үшін өте маңызды.

Ал бір ПОҚ шаққанда білім алушылар санының тым көп болуы оқытушыларға шамадан тыс жүктемелер артылатындығын көрсетуі мүмкін, бұл білім беру процесінің сапасын төмендетуі және студенттердің оқуға қызығушылығына теріс әсер етуі мүмкін. Қазіргі білім беру стандарттары мен еңбек нарығының талаптары жағдайында студенттер мен оқытушылар саны арасындағы оңтайлы тепе-теңдікті сақтау ЖЖОКБҰ бәсекеге қабілеттілігінің маңызды факторына айналады.

Осылайша, осы критерийді талдау оқу орнының оқу жүктемесін ақылға қонымды бөлуді қолдай отырып және оқыту сапасын қамтамасыз ете отырып, білім беру қызметтерінің жоғары деңгейін қаншалықты қамтамасыз ете алатынын бағалауға мүмкіндік береді.

Біздің тарапымыздан ЖЖОКБҰ-да ПОҚ сапасы бойынша берілген мәліметтерді тексеру кезінде мынадай нормативтік құқықтық актілердің іске асырылуы да ескеріледі: Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары профессор-оқытушылар құрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 606 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17670 болып тіркелген).

11-кесте. «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	ЖЖОКБҰ контингенті	Бір ПОҚ-қа шаққандағы білім алушылар саны	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	28441	13	5,00
2	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	10978	14	4,54
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	13916	16	4,16
4	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	11391	16	3,99
5	Торайғыров университеті	511	8878	17	3,76
6	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	25914	19	3,46
7	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	9031	19	3,41
8	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	22327	19	3,41
9	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	7975	20	3,34
10	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	17207	20	3,31
11	SDU University	356	9031	25	2,58
12	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	14379	27	2,45
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	8758	32	2,07
14	Нархоз университеті	134	7408	55	1,18

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

11-кестеде оқытушылардың ЖЖОКБҰ-ның жалпы контингентіне қатынасын көруге болады. Осы критерий бойынша үздік көрсеткіш Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде тіркелді, ол университетте бір оқытушыға орташа есеппен 13 білім алушы келеді.

1.3.2 «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі

Дәрежелі оқытушылардың үлесі профессор-оқытушылар құрамының академиялық біліктілігі мен кәсібилігінің маңызды көрсеткіші. Ғылыми дәрежесі (ғылыми дәрежесі және (немесе) философия докторы PhD/бейіні бойынша доктор (академиялық) дәрежесі және (немесе) ғылыми атағы және «өнер» кадрларын даярлау үшін «ҚР Еңбек сіңірген жаттықтырушысы»

спорттық атағы) бар оқытушылар ЖЖОКБҰ-да білім мен ғылыми қызметтің жоғары деңгейін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Оқу орнында дәрежелі оқытушылардың едәуір санының болуы оның іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу, ғылыми әзірлемелердің нәтижелерін білім беру процесіне кіріктіру, сондай-ақ халықаралық ғылыми жобаларға қатысу мүмкіндігі туралы куәландырады. Бұл тез өзгеретін кәсіби орта жағдайында жұмысқа дайын жоғары білікті мамандарды қалыптастыру үшін қолайлы жағдай жасайды.

Сонымен қатар, дәрежелі оқытушылар педагогикалық құзыреттіліктің жоғары деңгейіне ие, бұл оларға білімді тиімді жеткізуге, студенттерде сыни ойлау мен аналитикалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мұндай оқытушылардың жоғары үлесі оқу орнының академиялық стандарттарға бейілділігін және білім беру бағдарламаларының сапасын үздіксіз жетілдіруге ұмтылысын көрсетеді.

Бұл критерий ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының академиялық және кәсіптік даярлықтың қазіргі заманғы талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді, сондай-ақ оның ғылыми және білім беру орталығы ретіндегі беделін нығайтуға ықпал етеді.

12-кесте. «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	Штаттық дәрежелі ПОҚ саны	Үлес, (%)	Балл
1	Нархоз университеті	134	105	78	5,00
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370	1014	74	4,72
3	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175	1336	61	3,92
4	Торайғыров университеті	511	299	59	3,73
5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	872	502	58	3,67
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763	396	52	3,31
7	SDU University	356	156	44	2,80
8	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471	199	42	2,70
9	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	277	117	42	2,70
10	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	885	366	41	2,64
11	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539	207	38	2,45
12	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	407	146	36	2,29
13	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	695	236	34	2,17

14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163	367	32	2,01

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

12-кестеде бұл ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның дәрежелі ПОҚ үлесі орта есеппен 51% құрайтынын көруге болады. Дәрежелі ПОҚ-ның ең көп үлесі мынадай ЖЖОКБҰ-да жұмыс істейді: Нархоз университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.3.3 «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі

«Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі білім беру процесінің қаржылық қамтамасыз етілуін және оқу орнының оқытудың негізгі аспектілеріне қаражат салуға дайындығын бағалауға мүмкіндік беретін маңызды көрсеткіштердің бірі. Бұл критерийде бағдарламалық қамтамасыз ету және кітапхана қорын дамыту шығындары ескеріледі.

Бағдарламалық қамтамасыз ету шығындары әртүрлі пәндерге арналған арнайы бағдарламалар, оқу процесін басқару жүйелері және оқытудың тиімділігі мен интерактивтілігін арттыратын басқа да цифрлық құралдар сияқты оқу процестеріне қажетті лицензиялық бағдарламаларды сатып алу және жаңарту шығындарын қамтиды. Бұл ББ өзектілігін сақтау және студенттерді заманауи технологиялармен жұмыс істеуге дайындау үшін маңызды.

Кітапхана қорын дамыту шығындарына студенттердің өзекті және сапалы оқу және ғылыми ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қажетті жаңа оқулықтарды, ғылыми әдебиеттерді, электрондық ресурстар мен дерекқорларды сатып алу шығындары кіреді. Кітапхана қорын дамыту білімді тереңдетуге және ғылыми зерттеулер жүргізуге ықпал ететін академиялық ортаның маңызды құрамдас бөлігі.

13-кесте. «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ контингенті	1 студентке шаққандағы шығындар көлемі (теңге)	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	25914	42419	5,00
2	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	14379	23345	3,08
3	Нархоз университеті	7408	21704	2,91
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	28441	13547	2,09

5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	17207	13401	2,07
6	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	22327	11075	1,84
7	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	7975	10181	1,75
8	SDU University	9031	9806	1,71
9	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	8758	6855	1,41
10	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	10978	5783	1,30
11	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	13916	5563	1,28
12	Торайғыров университеті	8878	5092	1,23
13	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	9031	3800	1,10
14	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	11391	2779	1,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

13-кестеде көрсетілген 1 студентке бөлінген қаражатты талдау бойынша Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті жоғары нәтиже көрсетті.

1.3.4 «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі

«Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі оқытушыларды қаржылық қолдау деңгейін және жанама түрде оқу орнындағы білім беру процесінің сапасын көрсететін маңызды көрсеткіш. Медианалық жалақы – оқытушылардың жартысы жалақыны осы деңгейден жоғары, ал екінші жартысы төмен алатын бөліну нүктесі. Бұл көрсеткіштің орташа жалақыдан айырмашылығы, оған өте жоғары немесе өте төмен жалақы сияқты шекті мәндер әсер етпейді.

Медианалық жалақы деңгейі оқытушылардың мотивациясымен және олардың жұмысқа қанағаттануымен тығыз байланысты. Жалақының жоғары деңгейі университетке білікті мамандарды тартуға және ұстап қалуға мүмкіндік береді, ол дегеніміз оқыту мен ғылыми қызметтің сапасына оң әсер етеді. Лайықты жалақы алатын оқытушылар үнемі кәсіби дамуға, ғылыми зерттеулерге қатысуға және студенттермен белсенді қарым-қатынасқа ынталы болады.

Сонымен қатар, медианалық жалақы көрсеткіші ЖЖОКБҰ-ның қаржылық тұрақтылығын және оның басқа оқу орындарымен салыстырғанда бәсекеге қабілетті жалақы деңгейін ұстап тұру қабілетін көрсете алады.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде оқытушы жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

14-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ПОҚ медианалық жалақысы (теңге)	Балл
1	Нархоз университеті	805495	5,00
2	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	707984	3,96
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	673822	3,58
4	SDU University	619048	3,01
5	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	530045	2,91
6	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	518221	2,72
7	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	584039	2,64
8	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	497805	2,28
9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	484686	2,17
10	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	465759	1,71
11	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	428287	1,67
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	403490	1,22
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	390454	1,06
14	Торайғыров университеті	380525	1,00

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

14-кестеде «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша талдау нәтижелерін көрсетілген: «Математика (ғылым)» ББ бойынша ПОҚ орташа медианалық жалақысы 2025 жылы 534 976 теңгені құрады. ББ бойынша рейтингке қатысқан ЖЖОКБҰ арасында Нархоз университеті – 805 495 теңге, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті – 707 984 теңге көрсеткіштерін көрсетіп, алғашқы орындарды иеленді.

1.4 «Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.4.1 «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі

«Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін көрсетеді. Топ үш критерийден тұрады: түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, түлектердің медианалық жалақысы. Бұл критерийлер бойынша білім беру бағдарламаларының 2024 жылғы түлектері талданады. Олардың оқу бітіргеннен кейін, 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңдегі зейнетақы жарналары арқылы талдау жүргізіледі.

«Жұмысқа орналасу деңгейі» көрсеткіші түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін тікелей көрсетеді. Бұл өлшем «тұрақты жұмыспен қамту» және «шартты жұмыспен қамту»болып бөлінеді.

Тұрақты жұмысқа орналасу – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде қатарынан кемінде 3 ай тұрақты зейнетақы жарналарын алған жұмысқа орналастырылған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш.

Шартты жұмыспен қамту – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде тұрақты емес негізде зейнетақы аударымдарын алған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш (яғни тұрақты жұмыспен қамту жағдайларын қоспағанда, тұрақсыз табыс).

Жұмыспен қамтылуды есептеу барысында тұрақты жұмыспен қамтылған түлектердің үлесі жоғары нәтиже береді.

Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін неғұрлым сенімді есептеу үшін жалпы түлектер санынан мынадай санаттар алынып тасталды:

- Магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырған түлектер;
- Шетел азаматтары;
- Декреттік демалыстағы түлектер;
- Мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер;
- Шетелде білім алатын түлектер;
- Шетелде жұмыс істейтін түлектер;
- 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер;
- Күш құрылымдарының қызметкерлері;
- Жас ерекшелігіне байланысты есептелмейтін түлектер (1996 жылғы және одан үлкен);
- Қайтыс болған түлектер.

2-диаграмма. «Математика (ғылым)» ББ бойынша түлектердің жалпы саны мен құрамы

2-диаграммаға сәйкес ББ бойынша түлектердің жалпы саны 543 адамды құрады, оның ішінде: декреттік демалыста – 25; мерзімді әскери қызметке шақырылғандар – 1; магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырғандар – 64; шетел азаматтары – 3; 1995 жылғы және одан үлкен – 3.

15-кесте. «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Түлектердің жалпы саны	Жұмысқа орналасу деңгейі, %	Тұрақты жұмыс, %	Шартты жұмыс, %	Балл
1	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	14	100%	86%	14%	4,57
2	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	19	100%	84%	16%	4,53
3	Торайғыров университеті	9	89%	89%	0%	4,44
4	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	170	88%	86%	2%	4,35
5	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	60	93%	82%	11%	4,32
6	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	30	100%	73%	27%	4,20
7	SDU University	40	93%	75%	18%	4,10
8	Нархоз университеті	28	89%	71%	18%	3,93

9	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	9	78%	78%	0%	3,89
10	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	37	86%	59%	27%	3,51
11	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	5	80%	60%	20%	3,40
12	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	30	100%	47%	53%	3,40
13	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	8	63%	63%	0%	3,13
14	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	8	63%	50%	13%	2,75

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

15-кестеге сәйкес, «Математика (ғылым)» ББ бойынша жұмысқа орналасудың орташа деңгейі 87% құрады. Жұмысқа орналасу көрсеткіші жоғары ЖЖОКБҰ: Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті, Торайғыров университеті. Соңғы позицияда Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты орналасты.

3-диаграмма. Түлектерің жұмысқа орналасу деңгейі

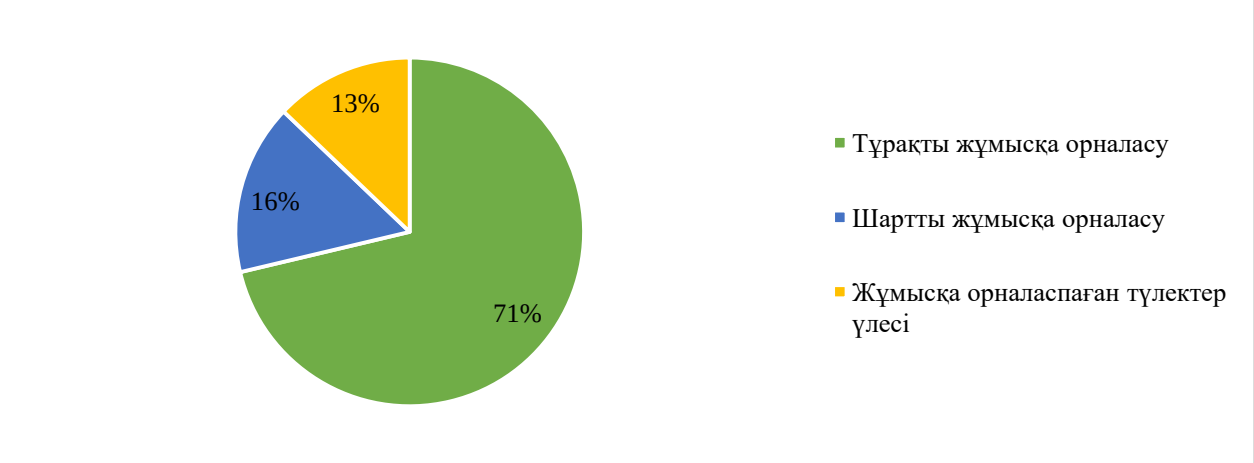

3-диаграммадан ББ бойынша түлектердің 71%-ы тұрақты, ал 16%-ы шартты түрде жұмыс істейтінін көруге болады. Түлектердің 13%-ы жұмысқа орналаспаған.

16-кесте. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмысқа орналасу деңгейі, %		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	83%	94%	93%
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	86%	79%	78%
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	100%	92%	100%
4	SDU University	95%	80%	93%

5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	100%	94%	88%
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	100%	75%	100%
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	100%	69%	100%
8	Нархоз университеті	-	-	89%
9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	100%	75%	80%
10	Торайғыров университеті	80%	86%	89%
11	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	100%	67%	100%
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	89%	92%	86%
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	-	-	63%
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	100%	71%	63%

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

16-кестедегі салыстырмалы талдауға сәйкес бұл критерий бойынша өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда келесі оқу орының көрсеткіші жақсарған Торайғыров университеті. Ал көрсеткіштердің нашарлауы мынадай ЖЖОКБҰ-да байқалады: Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті.

4-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

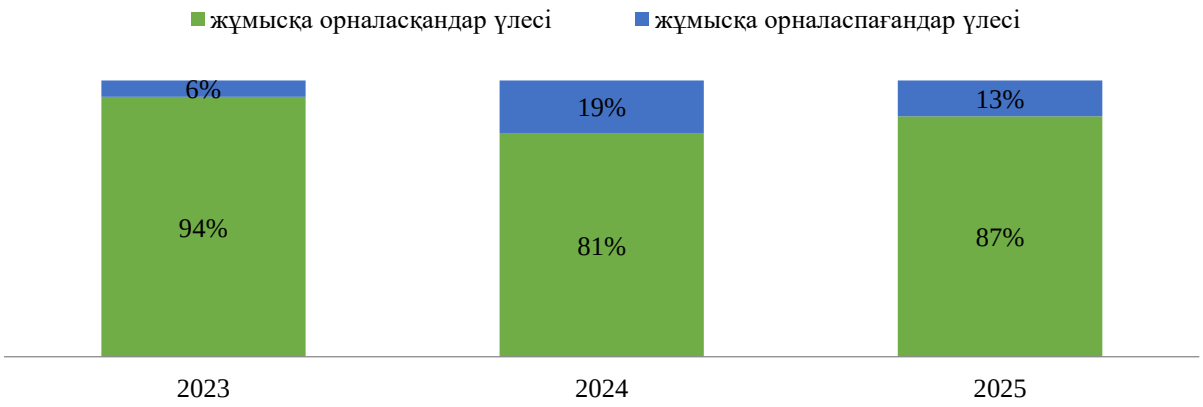

4-диаграмма еңбек нарығында ББ түлектеріне сұраныстың динамикасын көрсетеді. Алдыңғы рейтингтермен салыстырғанда осы критерий көрсеткіштері жақсарды: 2023 жылы жұмысқа орналасудың орташа деңгейі - 94%, 2024 жылы - 81%, ал 2025 жылы - 87% құрады.

1.4.2 «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі

Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы түлектердің оқуды бітіргеннен кейін қаншалықты жылдам жұмыс таба алатынын көрсететін маңызды көрсеткіш.

Бұл көрсеткіш нақты білім беру бағдарламасы мен ЖЖОКБҰ дайындаған еңбек нарығындағы мамандардың сұраныс деңгейін көрсетеді.

Жұмыс іздеудің қысқа кезеңі түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін, оқу орнының жақсы беделін және білім беру бағдарламасының жұмыс берушілердің қажеттіліктеріне сәйкестігін көрсетеді. Жұмыс іздеудің ұзақ кезеңі түлектердің жеткіліксіз дайындығын, олардың дағдыларының еңбек нарығының талаптарына сәйкес келмеуін немесе белгілі бір салада жұмысқа орналасудың жалпы күрделілігін көрсетуі мүмкін.

Жұмыс іздеу ұзақтығын талдау білім беру ұйымдарына өз бағдарламаларының тиімділігін бағалауға және қажет болған жағдайда түлектердің жұмысқа орналасу нәтижелерін жақсарту үшін түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

17-кесте. «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмыс іздеу ұзақтығы (аймен)	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	1,14	4,94
2	Торайғыров университеті	1,56	4,75
3	Нархоз университеті	1,57	4,74
4	SDU University	1,95	4,57
5	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	2,13	4,48
6	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	2,38	4,38
7	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	2,40	4,36
8	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	2,47	4,33
9	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2,61	4,27
10	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	2,62	4,26
11	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2,62	4,26
12	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2,94	4,12
13	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	3,20	4,00
14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	3,40	3,91

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

17-кестеде түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығының нәтижелері көрсетілген. Келесі ЖЖОКБҰ-да түлектер 2 айдан аз уақыт ішінде жұмысқа орналасқан: Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Торайғыров университеті, Нархоз университеті, SDU University.

5-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығын салыстырмалы талдау

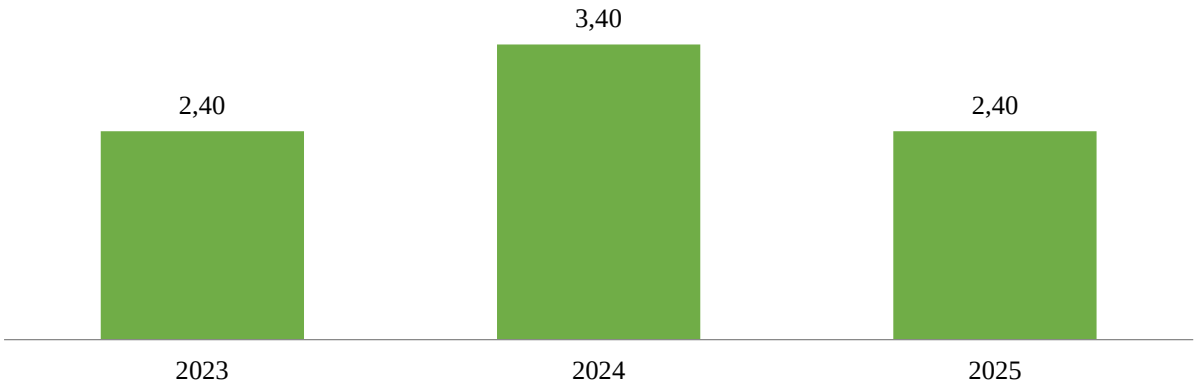

5-диаграмма еңбек нарығында «Математика (ғылым)» ББ бойынша түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығындағы өзгерістерді көрсетеді. Өткен жылдармен салыстырғанда осы критерийдің көрсеткіштері жақсарған. Бұл өзгерістер ББ түлектеріне сұраныс динамикасын көрсетеді. 2023 жылы жұмыс іздеудің орташа ұзақтығы 2,40 айды, 2024 жылы 3,40 айды, ал 2025 жылы 2,40 айды құрады.

1.4.3 «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі

Медианалық жалақы оқуды бітіргеннен кейінгі алғашқы жылы жұмысқа орналасқан түлектердің табыс деңгейін көрсетеді. Жоғары бастапқы жалақы көбінесе білім беру бағдарламасының сапасының және оны кәсіби ортаның мойындауының көрсеткіші.

Түлектердің медианалық жалақысы туралы мәліметтер оқу орнын таңдау кезінде талапкерлер үшін бағдар бола алады, өйткені олар осы бағдарламаның түлектерінің жұмысқа орналасу және лайықты жалақы алу үшін жақсы перспективалары бар екеніне сенімді бола алады. Сонымен қатар, медианалық жалақысы жоғары бағдарламалар жұмыс берушілердің де назарын аударады, бұл тез мансаптық өсу мен тұрақты жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады.

Есепте соңғы үш жылдағы түлектердің медианалық жалақысының динамикасы қарастырылады, бұл еңбек нарығындағы трендтерді анықтауға және белгілі бір білім беру бағдарламаларының түлектерінің қаншалықты табысты екенін бағалауға мүмкіндік береді.

18-кесте. «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Медианалық жалақы, теңге	Балл
1	SDU University	286308	5,00
2	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	248020	4,79
3	Нархоз университеті	259956	4,40
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	253528	4,25
5	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	188192	3,21
6	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	203182	3,09
7	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	200929	3,05
8	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	168635	2,56
9	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	151899	2,42
10	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	123734	1,60
11	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	114911	1,47
12	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	114867	1,47
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	117680	1,45
14	Торайғыров университеті	98692	1,00

Дереккөз: ҚР ЕХӘҚМ «ЕРДО» АҚ мәліметтері

18-кестеде осы критерий бойынша талдау көрсетілген. Осы көрсеткіш бойынша көшбасшылар: SDU University, М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті, Нархоз университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. Ең төменгі көрсеткішті Торайғыров университеті көрсетті.

2 Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі

Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі білім беру процесінің сапасын, түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін, сондай-ақ жоғары оқу орындары қызметінің жалпы көрсеткіштерін көрсететін барлық критерийлерді жан-жақты талдаудың нәтижесі болып табылады. Бұл бөлімде критерийлердің бірнеше тобы бойынша бағалау негізінде қалыптастырылған «Математика (ғылым)» ББ бойынша қорытынды рейтинг ұсынылған: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары.

2025 жылғы рейтинг жоғарыда аталған блоктар бойынша топтастырылған 17 критерий негізінде құрылды. Әрбір критерийдің жалпы бағалау процесінде оның маңыздылығын көрсететін белгілі бір салмағы бар.

Қорытынды рейтингтің негізгі мақсаты – талапкерлерге, жұмыс берушілерге және басқа да мүдделі тараптарға ақпараттандырылған таңдау жасауға көмектесетін білім беру бағдарламаларына объективті баға беру. Сондай-ақ, рейтинг нәтижелері ЖЖОКБҰ үшін өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру және олардың ұлттық және халықаралық деңгейлердегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру бағытында бағдар бола алады.

19-кесте. «Математика (ғылым)» ББ бойынша қорытынды рейтинг

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы	Жалпы қорытынды	Рейтингтегі орны
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В05401 Математика	3,707	1/14
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В05401 Актуарлық математика	3,563	2/14
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В05401 Математика	3,403	3/14
4	SDU University	6В05402 Статистика және деректер ғылымы	3,232	4/14
5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В05401 Математика	2,998	5/14
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В05449 Математика	2,991	6/14
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В05401 Математика	2,985	7/14
8	Нархоз университеті	6В05402 Сандық экономикадағы қолданбалы математика	2,926	8/14

9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В05401 Математика	2,910	9/14
10	Торайғыров университеті	6В05401 Математика	2,867	10/14
11	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В05410 Математика	2,842	11/14
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В05413 Математика және математиканы оқыту	2,836	12/14
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В05401 Математика	2,567	13/14
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В05401 Қолданбалы математикалық модельдеу	2,462	14/14

19-кестеде «Математика (ғылым)» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингті талдау қорытындылары ұсынылған. Деректерге сәйкес, ТОП-3 құрамына Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті сияқты ЖЖОКБҰ кірді.

20-кесте. 2023-2025 жылдардағы «Математика (ғылым)» ББ бойынша рейтингтегі орындары

№	ЖЖОКБҰ атауы	Рейтингтегі орны		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	4/13	1/12	1/14
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	8/13	3/12	2/14
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	3/13	7/12	3/14
4	SDU University	6/13	6/12	4/14
5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	7/13	2/12	5/14
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	5/13	5/12	6/14
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	1/13	8/12	7/14
8	Нархоз университеті	-	-	8/14
9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	10/13	10/12	9/14
10	Торайғыров университеті	12/13	4/12	10/14
11	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	2/13	11/12	11/14
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	11/13	9/12	12/14
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	*	*	13/14
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	9/13	12/12	14/14

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*
— - рейтингке қатыспаған

20-кестеде 2023-2025 жылдары «Математика (ғылым)» ББ бойынша рейтингке қатысқан оқу орындарының рейтингте алған орындары салыстырылды. 2023 жылы рейтинг көшбасшылары қатарында Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті, М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті болды. 2024 жылы көшбасшылар тізімі сәл өзгерді: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университетінің орнын алды және екінші орында Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті орналасты. 2025 жылғы көшбасшылары: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. Екі жыл бойы Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті соңғы орындарды иеленді.

2025 жылғы білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары оқу орындары арасында «Математика (ғылым)» саласында мамандар даярлаудың әртүрлілігі мен сапасын көрсетеді. Талдау көрсеткендей, еңбек нарығының талаптары мен халықаралық стандарттарға бейімделе отырып, өз бағдарламаларын белсенді түрде жетілдіретін білім беру мекемелері жетекші орындарға ие болды.

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті сияқты университеттердің жоғары нәтижелері олардың бәсекеге қабілеттілігін және түлектерінің сұранысын растайды. Бұл оқу орындары түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, орташа жалақы және білім беру бағдарламаларының сапасы сияқты бірқатар критерийлер бойынша жоғары нәтижелер көрсетті.

Рейтинг нәтижелері талапкерлер, жұмыс берушілер және жоғары оқу орындары үшін құнды бағдар болып табылады, әрбір білім беру бағдарламасының мықты жақтарын анықтауға көмектеседі. Болашақта білім беру стандарттарын жақсарту және халықаралық ынтымақтастықты арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыру Қазақстанның білім беру жүйесін одан әрі дамыту үшін маңызды қадам болады.

Қорытынды

2025 жылғы ББ бойынша білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін жақсарту үшін елеулі жетістіктер мен салаларды анықтауға мүмкіндік берді. Рейтингте жетекші орындарды білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары сияқты критерийлер топтары бойынша жоғары нәтижелер көрсете алған университеттер иеленді.

Талдау көрсеткендей, рейтингтің жоғарғы қатарында тұрған ЖЖОКБҰ студенттерді теориялық біліммен ғана емес, сонымен қатар еңбек нарығында сұранысқа ие практикалық дағдылармен қамтамасыз ете отырып, өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру бойынша белсенді жұмыс істейді. Алдыңғы қатардағы жоғары оқу орындары жұмыс берушілермен өзара іс-қимылға және халықаралық сапа стандарттарын интеграциялауға ерекше назар аударатынын атап өту керек, себебі бұл олардың түлектерінің бәсекеге қабілеттілігін айтарлықтай арттырады.

Сонымен бірге, есеп назар аударуды қажет ететін кейбір кемшіліктерді анықтады. Мысалы, бірқатар ЖЖОКБҰ-да студенттердің академиялық ұтқырлығы мен ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары, шетелдік студенттер үлесі бойынша төмен көрсеткіштер байқалады, бұл осы бағыттарды одан әрі дамыту қажеттігін көрсетеді. Сондай-ақ, оқу орындарының бір студентке шаққандағы қаржылық шығындар көлемінде айтарлықтай айырмашылықтар байқалды.

Рейтинг нәтижелері барлық мүдделі тараптар үшін маңызды құрал. Талапкерлер мен олардың ата-аналары үшін рейтинг оқу орнын таңдау кезінде бағдар, жұмыс берушілер үшін – мамандарды даярлау сапасының индикаторы, ал жоғары оқу орындарының өздері үшін – өз бағдарламаларын жақсартуға және бәсекелестік ортадағы позицияларын нығайтуға ынталандыру ретінде қызмет етеді.

Қорытындыны келесідей жасауға болады: елеулі жетістіктерге қарамастан, Қазақстанның жоғары білім беру жүйесі жаңғыртуды және жаңа сын-тегеуріндерге бейімделуді жалғастыруда. Әр ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының жоғары деңгейін қолдап қана қоймай, еңбек нарығындағы өзгерістер мен қоғамның қажеттіліктерін ескере отырып, оларды үнемі жақсартуға ұмтылуы тиіс. 2025 жылғы қорытынды рейтинг жаһандық аренада қазақстандық білім берудің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал ете отырып, осы мақсаттарға қол жеткізу жолындағы маңызды қадамдардың бірі. Білім беру бағдарламаларын жетілдіруді жалғастыру және түлектерді тез өзгеретін әлемде табысты кәсіби қызмет үшін қажетті білім мен дағдылармен қамтамасыз ету үшін жан-жақты жұмыс жасау өте маңызды.

Қосымша 1

«Математика (ғылым)» ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ тізімі

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В05401 Математика
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В05401 Актуарлық математика
3	Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды университеті	6В05401 Математика
4	SDU University	6В05402 Статистика және деректер ғылымы
5	Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогика университеті	6В05401 Математика
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В05449 Математика
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В05401 Математика
8	Нархоз университеті	6В05402 Сандық экономикадағы қолданбалы математика
9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В05401 Математика
10	Торайғыров университеті	6В05401 Математика
11	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В05410 Математика
12	М.Х.Дулати атындағы Тараз университеті	6В05413 Математика және математиканы оқыту
13	Ш. Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық институты	6В05401 Математика
14	Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті	6В05401 Қолданбалы математикалық модельдеу

6В071 Инженерия және инженерлік іс бағыты
В062 Электр техникасы және энергетика
білім беру бағдарламасы тобы
«Электр энергетикасы» білім беру бағдарламасы бойынша
рейтингіні қалыптастыру есебі

Кіріспе

Қазақстанның жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі экономиканың түрлі салалары үшін жоғары білікті мамандарды даярлауда шешуші рөлдердің бірін атқарады. Еңбек нарығының қарқынды дамуы мен халықаралық интеграция жағдайында білім беру сапасы ғана емес, сонымен қатар білім беру бағдарламаларының қазіргі заманғы сын-қатерлерге бейімделу қабілеті де маңызды. Білім беру мекемелері жұмысының тиімділігін бағалаудың маңызды құралы - мамандарды даярлау деңгейін, түлектердің бәсекеге қабілеттілігін және білім беру бағдарламаларының сапасын объективті бағалауға мүмкіндік беретін рейтингілер жасау.

Бұл есепте 2025 жылғы Қазақстанның жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) білім беру бағдарламаларын (бұдан әрі – ББ) талданады. Осы талдау шеңберінде түлектердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға және олардың еңбек нарығындағы сұранысына әсер ететін негізгі көрсеткіштер бойынша ББ кешенді салыстырмалы шолу жүргізілді.

Білім беру бағдарламаларының рейтингін қалыптастыру үшін негіздеме:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі №319 «Білім туралы» Заңы.

2. «Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы №248 қаулысы.

3. «Еңбек нарығының қажеттіліктерін ескере отырып, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлауға жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының дайындық бөлімшелеріне мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 29 қаңтардағы №122 бұйрығы.

4. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бөлігінде тәуекел дәрежесін бағалау өлшемшарттарын және білім беру жүйесіне тексеру парақтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 1 желтоқсандағы №166 және Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2022 жылғы 2 желтоқсандағы №116 бірлескен бұйрығы.

Бұл есептің мақсаты – білім беру бағдарламаларына жан-жақты талдау жүргізу және осы талдау негізінде қорытынды рейтинг жасау. Рейтинг жасау

барысында білім беру процесінің барлық маңызды компоненттерін қамтитын әртүрлі критерийлер тобы ескерілді. Олардың ішінде: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері және түлектердің мансаптық перспективалары. Бұл блоктардың әрқайсысы жалпы рейтингте белгілі бір салмаққа ие, бұл бағалауды мүмкіндігінше объективті және жан-жақты етуге мүмкіндік береді.

Бұл есептің негізгі міндеті – білім беру бағдарламаларының жағдайы туралы нақты және құрылымдық түсінік беру. «Электр энергетикасы» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингке 37 ЖЖОКБҰ қатысты (1-қосымша). Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлтт ық университеті осы ББ бойынша түлектерінің санының аз болуына байланысты рейтингте орын алған жоқ (ББ бойынша 2024 жылғы түлек саны 5 түлектен аз).

1 Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларының деректерін талдау

1.1 «Білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.1.1 «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі

ББ мазмұнын болашақ мамандардың кәсіби құзыреттілігі мен бәсекеге қабілеттілігінің тиімділігін арттыру үшін әлеуетті немесе негізгі жұмыс берушілермен келісу қажет. Жұмыс берушілер білім беру бағдарламаларын әзірлеу кезінде ұсыныстар, пәндердің мазмұнына өзгерістер енгізе алады, сондай-ақ зерттелетін тақырыптар мен материалдардың өзектілігі бойынша ұсыныстар мен ескертулер бере алады. Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен келісу түлектердің табысты жұмысқа орналасуына ықпал ететін негізгі факторлардың бірі болып табылады.

ЖЖОКБҰ бұл критерий бойынша 2024-2025 оқу жылына арналған ББ бойынша құжаттардың мынадай тізбесін ұсыну қажет: модульдік білім беру бағдарламасы (МББ), элективті пәндер каталогы (ЭПК), жұмыс берушіден хат, келісу хаттамасы, жұмыс берушінің рецензиясы, ұсынымдық хат, анықтама-негіздеме, ББ сараптамасы.

Осы критерийді есептеу кезінде ББ келісуге қатысатын жұмыс берушілердің санына басты назар аударылды. Бір мамандықтағы жұмыс берушілер әр түрлі болуы мүмкін, сәйкесінше, жұмыс берушілер саны неғұрлым көп болса, жұмыс ерекшеліктерін ұсыну туралы көзқарастар мен пікірлер соғұрлым көп болады.

1-кесте. «Білім беру бағдарламаларын жұмыс берушілермен әзірлеу және келісу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ келісілген жұмыс берушілер саны	Балл
1	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	9	**5,00**
2	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	6	**3,50**
3	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	6	**3,50**
4	Alikhan Bokeikhan University	5	**3,00**
5	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	5	**3,00**
6	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	4	**2,50**
7	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	4	**2,50**
8	Қызылорда «Болашақ» университеті	4	**2,50**
9	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	4	**2,50**
10	Торайғыров университеті	4	**2,50**
11	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	3	**2,00**

12	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	3	**2,00**
13	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	3	**2,00**
14	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	3	**2,00**
15	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	3	**2,00**
16	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	2	**1,50**
17	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	2	**1,50**
18	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	2	**1,50**
19	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	2	**1,50**
20	Инновациялық Еуразия университеті	2	**1,50**
21	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2	**1,50**
22	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	2	**1,50**
23	Қазақстан-Неміс университеті	2	**1,50**
24	Қарағанды индустриялық университеті	2	**1,50**
25	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	2	**1,50**
26	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	2	**1,50**
27	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	2	**1,50**
28	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	2	**1,50**
29	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	1	**1,00**
30	Еуразия технологиялық университеті	1	**1,00**
31	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	1	**1,00**
32	Қызылорда ашық университеті	1	**1,00**
33	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1	**1,00**
34	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	1	**1,00**
35	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	1	**1,00**
36	Аймақтық инновациялық университет	1	**1,00**
37	Рудный индустриялық институты	1	**1,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-кестеде осы критерий бойынша нәтижелер берілген: С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті, М. Тынышбаев атындағы ALT Университет және Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті жетекші орындарға ие болды, өйткені олардың білім беру бағдарламалары жұмыс берушілердің ең көп санымен келісілген.

1.1.2 «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі

Профессор-оқытушылар құрамының (ПОҚ) практикалық жұмыс тәжірибесі білім беру үдерісі сапасының маңызды құрамдас бөлігі. Тиісті кәсіби салада нақты тәжірибесі бар оқытушылар студенттерге пән туралы тереңірек және қолданбалы түсінік бере алады. Олар оқу процесіне практикадан, қолданылатын әдістер мен технологиялардан өзекті мысалдар келтіре алады, бұл студенттерді кәсіби қызметке неғұрлым тиімді дайындауға ықпал етеді.

Сонымен қатар, оқытушылардың практикалық тәжірибесі оларға саланың қазіргі тенденцияларын жақсырақ бағдарлауға және оқу бағдарламаларын еңбек нарығының өзгеретін талаптарына бейімдеуге мүмкіндік береді, осылайша түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

ББ бойынша осы көрсеткішті анықтау үшін мынадай құжаттар талап етілді: ЖЖОКБҰ кадрлар бөлімінен оқытушылардың жұмыс өтілі туралы бекітілген анықтама.

2025 жылғы рейтинг әдістемесіне сәйкес 2010 жылғы 1 қаңтар мен 2025 жылғы 1 мамыр аралығында практикалық тәжірибесі бар оқытушылар есепке алынады.

2-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының практикалық жұмыс тәжірибесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Практикалық жұмыс өтілі бар оқытушылар саны (айлар)		Балл
		саны	өтілі	
1	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	15	1315	**4,02**
2	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6	851	**3,92**
3	Alikhan Bokeikhan University	6	800	**3,56**
4	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6	470	**3,51**
5	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	1	135	**3,32**
6	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6	335	**3,20**
7	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	3	383	**3,00**
8	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	2	269	**2,97**
9	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	5	540	**2,93**
10	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	2	224	**2,89**
11	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	3	432	**2,86**

12	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	7	820	**2,81**
13	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	8	580	**2,79**
14	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6	310	**2,70**
15	Қызылорда ашық университеті	3	288	**2,65**
16	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	3	381	**2,60**
17	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	8	693	**2,43**
18	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	5	525	**2,36**
19	Еуразия технологиялық университеті	3	293	**2,26**
20	Рудный индустриялық институты	4	315	**2,26**
21	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	5	392	**2,15**
22	Инновациялық Еуразия университеті	2	161	**2,09**
23	Қарағанды индустриялық университеті	4	205	**1,97**
24	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	3	281	**1,96**
25	Торайғыров университеті	4	297	**1,94**
26	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	3	230	**1,94**
27	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	9	505	**1,79**
28	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2	84	**1,69**
29	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2	122	**1,31**
30	Аймақтық инновациялық университет	1	57	**1,10**
31	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	1	36	**0,87**
32	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1	12	**0,41**
33	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	0	0	**0,00**
34	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	0	**0,00**
35	Қазақстан-Неміс университеті	0	0	**0,00**
36	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	0	**0,00**
37	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	0	**0,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

2-кестеден көріп отырғанымыздай, рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның 32-інде ЖЖОКБҰ құрылымынан тыс жұмыс тәжірибесі бар оқытушылар бар. Бұл критерийдің көшбасшысы – М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті.

1.1.3 «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі

«Профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктері» критерийі білім беру бағдарламаларының сапасын бағалауда маңызды рөл атқарады, өйткені

ол білім беру процесіне қатысатын мұғалімдердің кәсібилігі мен құзыреттілігінің деңгейін көрсетеді. Рейтинг әдіснамасына сәйкес, бұл критерий соңғы жылдардағы профессорлық-оқытушылық құрамның жетістіктерін жан-жақты бағалауға мүмкіндік беретін бірнеше ішкі критерийлерді қамтиды.

Атап айтқанда, 2015-2025 жылдар аралығында «Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атағына ие болған оқытушылар есепке алынады, бұл олардың педагогикалық еңбегін ЖЖОКБҰ деңгейінде мойындағанын көрсетеді. Сол кезеңде «Үздік ғылыми қызметкер» атағын алған ПОҚ да ескеріледі, бұл олардың ғылыми зерттеулерге және академиялық қоғамдастықтың дамуына қосқан үлесін көрсетеді.

3-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының жетістіктері» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	«Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы» атанған ПОҚ саны	«Үздік ғылыми қызметкер» сыйлығының иегерлері	Балл
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	7	1	**3,75**
2	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	3	2	**3,57**
3	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	5	0	**1,79**
4	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	4	0	**1,43**
5	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	3	0	**1,07**
6	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	3	0	**1,07**
7	Alikhan Bokeikhan University	1	0	**0,36**
8	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	1	0	**0,36**
9	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1	0	**0,36**
10	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	1	0	**0,36**
11	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1	0	**0,36**
12	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	1	0	**0,36**
13	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1	0	**0,36**
14	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1	0	**0,36**

15	Торайғыров университеті	1	0	**0,36**
16	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	0	0	**0,00**
17	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	0	0	**0,00**
18	Еуразия технологиялық университеті	0	0	**0,00**
19	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	0	0	**0,00**
20	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	0	0	**0,00**
21	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	0	**0,00**
22	Инновациялық Еуразия университеті	0	0	**0,00**
23	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	0	0	**0,00**
24	Қазақстан-Неміс университеті	0	0	**0,00**
25	Қарағанды индустриялық университеті	0	0	**0,00**
26	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	0	0	**0,00**
27	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	0	0	**0,00**
28	Қызылорда ашық университеті	0	0	**0,00**
29	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	0	**0,00**
30	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	0	0	**0,00**
31	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	0	0	**0,00**
32	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	0	0	**0,00**
33	Аймақтық инновациялық университет	0	0	**0,00**
34	Рудный индустриялық институты	0	0	**0,00**
35	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	0	0	**0,00**
36	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	0	0	**0,00**
37	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	0	0	**0,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

3-кестеден көріп отырғанымыздай, осы критерий бойынша Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті жетекші орынға ие болды.

1.1.4 «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі

Білім беру және кәсіптік ұйымдардың бағдарламаны аккредиттеуі бағдарламаның жоғары сапа стандарттарына сәйкестігінің көрсеткіші және

оны ұлттық және халықаралық деңгейде тану және мойындау ретінде қарастырылады.

Дәл осы себепті ББ-ның мамандандырылған аккредиттеуден өткені туралы сертификаты сұралды. Бұл критерий бойынша балл білім беру бағдарламасы аккредиттеуден өткен мекеме мен аккредиттеуден өткені туралы сертификаттың жарамдылық ұзақтығына байланысты есептелді.

Ұсынылған мәліметтерге сәйкес, «Электр энергетикасы» ББ бойынша рейтингке қатысатын 37 ЖЖОКБҰ-ның 36-і мамандандырылған аккредиттеуден өткен.

4-кесте. «Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Аккредитациялық орган атауы	Балл
1	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	ENAEE, ASIIN	**5,00**
2	Қазақстан-Неміс университеті	ACQUIN	**4,67**
3	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	ACQUIN	**4,08**
4	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	ASIIN	**4,08**
5	Alikhan Bokeikhan University	CAAAE	**2,08**
6	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	IAAR	**2,08**
7	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	CAAAE	**2,08**
8	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	IAAR	**2,08**
9	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	CAAAE	**2,08**
10	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	CAAAE	**2,08**
11	Еуразия технологиялық университеті	CAAAE	**2,08**
12	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	IQAA	**2,08**
13	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	IQAA	**2,08**
14	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	IAAR	**2,08**
15	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	IQAA	**2,08**
16	Инновациялық Еуразия университеті	IQAA	**2,08**
17	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	IAAR	**2,08**
18	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	Басқа	**2,08**
19	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	Басқа	**2,08**
20	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	IAAR	**2,08**
21	Қарағанды индустриялық университеті	IAAR	**2,08**
22	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	IAAR	**2,08**
23	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	CAAAE	**2,08**

24	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	НКЦА (NKCA)	**2,08**
25	Қызылорда ашық университеті	CAAAE	**2,08**
26	Қызылорда «Болашақ» университеті	IQAA	**2,08**
27	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	IAAR	**2,08**
28	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	IQAA	**2,08**
29	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	IQAA	**2,08**
30	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	IQAA	**2,08**
31	Рудный индустриялық институты	IAAR	**2,08**
32	Торайғыров университеті	IQAA	**2,08**
33	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	IAAR	**2,08**
34	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	IQAA	**2,08**
35	Аймақтық инновациялық университет	IAAR	**1,25**
36	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	ASIIN	**0,58**
37	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	–	**0,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

4-кестеге сәйкес, осы критерий бойынша келесі ЖЖОКБҰ алдыңғы қатардан көрінді: Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті, Қазақстан-Неміс университеті, Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті,

1-диаграмма. Аккредиттеу органдары бөлінісіндегі аккредиттелген білім беру бағдарламалары

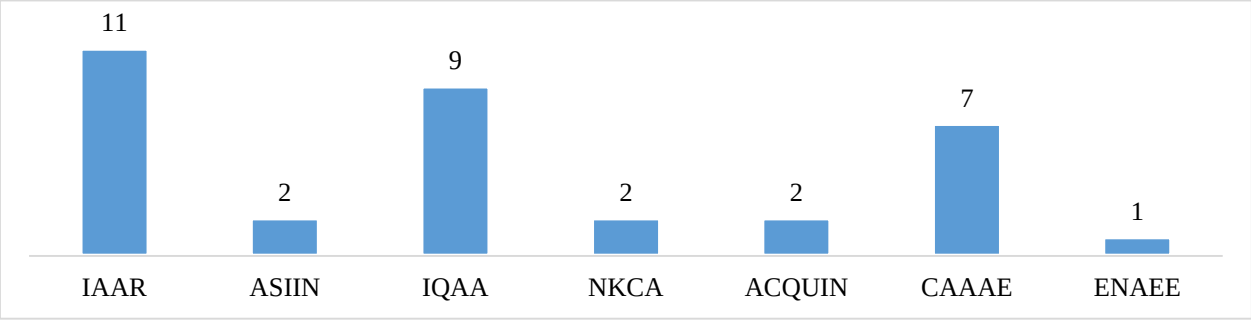

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

1-диаграммадан көріп отырғанымыздай, 36 ББ-ның 11-і IAAR – Аккредиттеу және рейтингтің тәуелсіз агенттігінде аккредиттеуден өткен.

1.1.5 «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі

Тиісті салалардан сарапшыларды тарту арқылы білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау білім беру сапасын қамтамасыз етудің маңызды құралы болып табылады. Кәсіби саласында терең білімі мен тәжірибесі бар сарапшылар оқу бағдарламаларының еңбек нарығының заманауи талаптары мен кәсіби стандарттарға қаншалықты сәйкес келетінін объективті бағалай алады. Олар мазмұндағы олқылықтарды анықтап, оқу жоспарларын жаңартуды және жаңа пәндерді немесе оқыту әдістерін енгізуді ұсына алады. Мұндай сараптамалық бағалау білім беру мекемелеріне бағдарламаларды өзгермелі жағдайларға бейімдеуге, мамандарды даярлауды жақсартуға және соның салдарынан түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін арттыруға көмектеседі. Сарапшыларды тарту сонымен қатар білім беру жүйесі мен индустрия арасындағы байланысты нығайт ады, бұл жұмыс берушілердің қажеттіліктерін жақсы түсінуге және білім беру бағдарламаларының практикалық маңыздылығын арттыруға ықпал етеді.

Сарапшылардың ББ бағалауы мынадай критерийлер бойынша жүргізіледі:

1) ББ-ның тәжірибеге бағдарлануы – ББ-ның білім мен дағдыларды практикалық қолдануға қаншалықты бағытталғанын бағалау;

2) Пәндердің берілген оқу нәтижелеріне логикалық өзара байланысы және сәйкестігі – бағдарлама ішіндегі пәндер бір-бірімен және оқытудың соңғы нәтижелерімен қалай байланысты екенін талдау;

3) Пәндерді оқыту кезегінің мәнділігі/қисындылығы – бағдарламаның логикалық құрылымын, пәндердің қаншалықты материалды жақсы игеруге ықпал ететін ретпен ұйымдастырылғандығын бағалау;

4) ББ мазмұнының кәсіптік стандарттарға және/немесе еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі – ББ-ның осы саладағы қолданыстағы кәсіби стандарттарға (олар бар болған жағдайда) және (немесе) қазіргі еңбек нарығының талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігін бағалау;

5) Элективті пәндер каталогы (ЭПК) және оның мәні – ББ икемділігі мен бейімділігін бағалау: элективті курстардың кеңдігі мен әртүрлілігі, сәйкес бағыттар мен мамандықтарды таңдау мүмкіндігі, студенттердің қажеттіліктері мен еңбек нарығының талаптарына сәйкестігі, тәжірибеге бағытталған және инновациялық курстардың болуын бағалау.

ББ мазмұнын бағалау жүйесі келесі диапазондар бойынша бөлінеді:

- Өте жақсы – 9-10 балл арасы;
- Жақсы – 6-8 балл арасы;
- Қанағаттанарлық – 4-5 балл арасы;
- Қанағаттанарлықсыз – 0-3 балл арасы.

5-кесте. «Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Сарапшының орташа бағасы	Балл
1	Alikhan Bokeikhan University	9,50	**4,75**
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	9,17	**4,59**
3	Қазақстан-Неміс университеті	9,17	**4,59**
4	Қызылорда ашық университеті	9,17	**4,59**
5	Қызылорда «Болашақ» университеті	9,17	**4,59**
6	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	9,17	**4,59**
7	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	9,08	**4,54**
8	Қарағанды индустриялық университеті	9,08	**4,54**
9	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	9,00	**4,50**
10	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	8,83	**4,42**
11	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	8,75	**4,38**
12	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	8,75	**4,38**
13	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	8,75	**4,38**
14	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	8,67	**4,34**
15	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	8,67	**4,34**
16	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	8,67	**4,34**
17	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	8,67	**4,34**
18	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	8,67	**4,34**
19	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	8,58	**4,29**
20	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	8,58	**4,29**
21	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	8,58	**4,29**
22	Торайғыров университеті	8,58	**4,29**
23	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	8,50	**4,25**
24	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	8,50	**4,25**
25	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	8,42	**4,21**
26	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	8,42	**4,21**
27	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	8,42	**4,21**
28	Рудный индустриялық институты	8,42	**4,21**
29	Еуразия технологиялық университеті	8,33	**4,17**
30	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	8,17	**4,09**
31	Инновациялық Еуразия университеті	8,17	**4,09**
32	Аймақтық инновациялық университет	8,17	**4,09**

33	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	8,08	**4,04**
34	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	8,08	**4,04**
35	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	8,00	**4,00**
36	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	8,00	**4,00**
37	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	8,00	**4,00**

Дереккөз: «Атамекен» ҰКП мәліметтері

5-кестеде ББ мазмұнын сараптамалық бағалаудың қорытындысы ұсынылған, оған сәйкес жетекші орынды Alikhan Bokeikhan University иеленді.

1.2 «Білім беру бағдарламасының жетістіктері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.2.1 «Академиялық ұтқырлық» критерийі

ЖЖОКБҰ студенттерінің белгілі бір уақыт кезеңіне елден тыс басқа білім беру немесе ғылыми мекемеге ауысуы студенттің жеке дамуы үшін маңызды және оған мәдени байуға мүмкіндік береді, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің тиімділігін, түлектердің отандық және халықаралық еңбек нарықтарындағы бәсекеге қабілеттілігін арттырады, жетекші шетелдік жоғары оқу орындарының тәжірибесін зерделеу және игеру есебінен кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіреді және т. б.

ЖЖОКБҰ да академиялық ұтқырлық бағдарламасын іске асыруды талдау мақсатында оқу орындарынан мынадай құжаттар талап етілді:

- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде студенттерді шетелдік оқу орындарына жіберу туралы ректор бұйрығының көшірмесі;
- академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде шетелдік оқу орындарының студенттерін қабылдау туралы ректор бұйрығының көшірмесі.

ЖЖОКБҰ академиялық ұтқырлық бағдарламасы шеңберінде ұсынылған құжаттарды «Атамекен» ҰКП менеджерлері талдап, келесі қорытындылар жасады:

6-кесте. «Академиялық ұтқырлық» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Академиялық ұтқырлық бағдарламаларын қолданған білім алушылар саны	ББ контингенті	Балл
1	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	40	197	**5,00**
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	25	162	**3,80**
3	Қазақстан-Неміс университеті	7	59	**2,92**
4	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	26	230	**2,78**
5	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	17	422	**0,99**
6	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	1	50	**0,49**
7	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	8	536	**0,37**
8	Alikhan Bokeikhan University	3	235	**0,31**
9	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	4	440	**0,22**

10	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	4	456	**0,22**
11	Қарағанды индустриялық университеті	1	180	**0,14**
12	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2	384	**0,13**
13	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	1	186	**0,13**
14	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1	242	**0,10**
15	Еуразия технологиялық университеті	1	260	**0,09**
16	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	1	374	**0,07**
17	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1	432	**0,06**
18	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	0	254	**0,00**
19	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	0	340	**0,00**
20	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	0	136	**0,00**
21	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	0	154	**0,00**
22	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	0	310	**0,00**
23	Инновациялық Еуразия университеті	0	140	**0,00**
24	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	0	101	**0,00**
25	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	0	410	**0,00**
26	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	0	292	**0,00**
27	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	98	**0,00**
28	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	0	131	**0,00**
29	Қызылорда ашық университеті	0	0	**0,00**
30	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	101	**0,00**
31	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	0	450	**0,00**
32	Аймақтық инновациялық университет	0	455	**0,00**
33	Рудный индустриялық институты	0	219	**0,00**
34	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	0	103	**0,00**
35	Торайғыров университеті	0	300	**0,00**

36	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	0	239	**0,00**
37	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	0	201	**0,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

6-кестеде көрсетілген мәліметтерге сәйкес, ең жоғары көрсеткіштерді көрсеткен Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті және Қазақстан-Неміс университеті университеті.

1.2.2 «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі

Қазіргі уақытта нарықтағы технологиялық даму ЖЖОКБҰ-да тиімді ғылыми-зерттеу процесін ұйымдастыруды талап етеді, тек жаңа білімді дамытуды ғана емес, сонымен қатар нарықта коммерциялық тұрғыдан дамыған, сұранысқа ие б/нес-идеяларды өндіруді талап етеді.

Студенттік б/нес-инкубаторлар мен зертханалар жастар ортасында кәсіпкерлік қызметтің оң бейнесін қалыптастырады, жастар арасында креативті және инновациялық әлеуетті іске асырады, сондай-ақ кәсіпкерлікке және инновациялық қызметке бағдарланған ұйымдар мен жастар қауымдастықтарын қолдайды, жастар кәсіпкерлігін ақпараттық, білім беру, қаржылық және мүліктік қолдаудың бірыңғай жүйесін құрады және қамтамасыз етеді. Бұдан басқа, жастарды кәсіпкерлік қызметке білім беру, әдістемелік және ақпараттық даярлауды көрсетеді, жастар құрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің санын арттырады, жоғары білім, б/нес және өндірістік сала арасындағы өзара іс-қимыл мен әлеуметтік әріптестік үшін жағдайлар жасайды.

Сондықтан «Атамекен» ҰКП зерттеу бағытындағы пункттердің бірі ЖЖОКБҰ студенттерінің шығармашылық жетістіктерін дәріптеу және енгізу болып табылады.

Студенттердің ғылыми зерттеулерін талдау мақсатында оқу орындарынан электрондық форматта растайтын құжат (патент және авторлық құқық туралы куәлік) талап етілді:

Ұсынылған құжаттар негізінде келесі мәліметтер алынды:

7-кесте. «Білім алушылардың ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Ғылыми жобалардың атауы	Балл
3	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	Күн энергиясын пайдаланатын астықты кептіруге арналған құрылғы	5,00

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

7-кестеде көрсетілген ЖЖОКБҰ-да түлектердің ғылыми жобаларының бар екендігі расталған: Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті.

1.2.3 «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі

Қазақстанда Еуропалық жоғары білім беру аймағына (European Higher Education Area (EHEA)) кіре отырып, кадрларды даярлаудың үш деңгейлі моделін: бакалавриат, магистратура және PhD докторантураны енгізуді қамтитын жоғары білім беру жүйесін айтарлықтай қайта құрылымдау жүргізілді. Бакалавриат аяқталғаннан кейін түлектердің одан әрі дамуы үшін әртүрлі мүмкіндіктері бар, мысалы, мамандық бойынша жұмыс іздеу, екінші жоғары білім алу немесе магистратураға түсу.

Магистратура біліктілікті арттыруда және таңдаған мамандығы бойынша білімді тереңдетуде шешуші рөл атқарады, бұл оны кәсіби қалыптасудың маңызды кезеңіне айналдырады. Жыл сайын магистрлік бағдарламалар барған сайын танымал бола бастады, ал магистрлер еңбек нарығында сұранысқа ие бола бастады, бұл қазіргі заманғы экономика жағдайында білім берудің осы деңгейінің өзектілігін көрсетеді.

Бұл критерий бойынша жиналған деректер 8-кестедегідей болды.

8-кесте. «Магистратурада/резидентурада оқуды жалғастырған түлектердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Магистранттар үлесі			Балл
		Түлектер арасында магистратурада оқуды жалғастырғандар саны	Түлектер саны	үлес %	
1	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	4	7	57%	**5,00**
2	Қазақстан-Неміс университеті	2	8	25%	**2,19**
3	Рудный индустриялық институты	3	14	21%	**1,88**
4	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	10	61	16%	**1,43**
5	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	5	43	12%	**1,02**
6	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	5	44	11%	**0,99**
7	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	9	87	10%	**0,91**
8	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	3	29	10%	**0,91**
9	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	8	91	9%	**0,77**
10	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	3	35	9%	**0,75**

11	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6	86	7%	**0,61**
12	Торайғыров университеті	5	85	6%	**0,51**
13	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	7	126	6%	**0,49**
14	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	2	67	3%	**0,26**
15	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	1	66	2%	**0,13**
16	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	1	71	1%	**0,12**
17	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	2	146	1%	**0,12**
18	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1	77	1%	**0,11**
19	Alikhan Bokeikhan University	0	57	0%	**0,00**
20	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	0	386	0%	**0,00**
21	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	0	118	0%	**0,00**
22	Еуразия технологиялық университеті	0	33	0%	**0,00**
23	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	0	46	0%	**0,00**
24	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	0	15	0%	**0,00**
25	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	0	55	0%	**0,00**
26	Инновациялық Еуразия университеті	0	31	0%	**0,00**
27	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	0	88	0%	**0,00**
28	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	0	211	0%	**0,00**
29	Қарағанды индустриялық университеті	0	50	0%	**0,00**
30	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	0	62	0%	**0,00**
31	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	0	23	0%	**0,00**
32	Қызылорда ашық университеті	0	37	0%	**0,00**
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	34	0%	**0,00**
34	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	0	24	0%	**0,00**
35	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	0	11	0%	**0,00**
36	Аймақтық инновациялық университет	0	8	0%	**0,00**
37	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	0	61	0%	**0,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

8-кестеде осы критерий бойынша 2024 жылғы түлектерді талдау қорытындыларын көруге болады, түлектердің жалпы саны 2493 болса, оның ішінде 77 түлек әрі қарай магистратурада оқуын жалғастырған, бұл 3% құрайды. Кестеге сәйкес магистратураға түскен түлектердің ең көп үлесі Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіне тиесілі.

1.2.4 «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі

Ұлттық бірыңғай тестілеу (ҰБТ) – жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына түсу үшін іріктеу емтихандарының нысандарының бірі.

Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы – жоғары ҰБТ нәтижелерін көрсеткен талапкерлердің көбінесе қай ЖЖОКБҰ таңдайтынын анықтайтын көрсеткіш. Бұл көрсеткіш ЖЖОКБҰ деңгейін және талапкерлер арасында оның сұранысын анықтауға мүмкіндік береді.

9-кесте. «Білім беру бағдарламасына оқуға түскен талапкерлердің ҰБТ орташа балы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Талапкерлердің орташа ҰБТ балы	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	97	**3,45**
2	Қазақстан-Неміс университеті	95	**3,39**
3	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	89	**3,18**
4	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	83	**2,95**
5	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	79	**2,82**
6	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	77	**2,74**
7	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	74	**2,65**
8	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	67	**2,39**
9	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	66	**2,37**
10	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	66	**2,35**
11	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	65	**2,32**
12	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	65	**2,32**
13	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	64	**2,28**
14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	64	**2,28**
15	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	63	**2,24**
16	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	62	**2,22**
17	Еуразия технологиялық университеті	61	**2,19**
18	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	59	**2,12**
19	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	59	**2,11**
20	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	58	**2,07**
21	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	58	**2,06**

22	Alikhan Bokeikhan University	57	**2,05**
23	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	56	**2,00**
24	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	56	**1,99**
25	Аймақтық инновациялық университет	54	**1,94**
26	Рудный индустриялық институты	54	**1,94**
27	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	54	**1,93**
28	Қызылорда ашық университеті	54	**1,93**
29	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	54	**1,91**
30	Торайғыров университеті	53	**1,89**
31	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	52	**1,85**
32	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	50	**1,80**
33	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	47	**1,69**
34	Қарағанды индустриялық университеті	47	**1,66**
35	Қызылорда «Болашақ» университеті	46	**1,64**
36	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	46	**1,63**
37	Инновациялық Еуразия университеті	45	**1,59**

Дереккөз: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМК

9-кестеде көрсетілгендей, ББ бойынша 2024-2025 оқу жылында жоғары оқу орнына оқуға түскен талапкерлердің орташа балы 62 балды құраған. Салыстырмалы түрде жоғары балл жинаған талапкерлер келесі ЖЖОКБҰ-ны таңдаған: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

1.2.5 «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі

Шетелдік студенттер өз елдерінде қазақ тілі мен мәдени дәстүрлерінің таралуына ықпал ете отырып, Қазақстандағы заманауи білім беру жүйесінің маңызды бөлігі болып табылады. Олардың еліміздің жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында оқуы біздің университеттерге деген халықаралық сұраныс деігейін көрсетеді және олардың рейтингінің жоғарылауына тікелей әсер етеді.

«Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі білім беру бағдарламаларының студенттерді шетелден тарту қабілетін көрсетеді. Бұл шетелдік студенттер үшін білім беру бағдарламалары мен жоғары оқу орындарының нақты тартымдылығын объективті бағалауға мүмкіндік береді.

Осы критерийді растау үшін ЖЖОКБҰ келесі құжаттарды ұсыну қажет:

- шетелдік студенттерді қабылдау туралы бұйрықтар;
- шетелдік студенттердің төлқұжаттарының көшірмелері.

10-кесте. «Шетелдік студенттердің үлесі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Шетелдік студенттер үлесі			Балл
		Шетелдік студенттер саны	ББ контингенті	үлес, %	
1	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	40	230	1,0%	**5,00**
2	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	17	201	0,7%	**2,43**
3	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	7	101	1,5%	**1,99**
4	Қазақстан-Неміс университеті	3	59	1,3%	**1,46**
5	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6	162	1,5%	**1,06**
6	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	10	340	3,4%	**0,85**
7	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	3	103	0,7%	**0,84**
8	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	8	292	1,1%	**0,79**
9	Alikhan Bokeikhan University	6	235	8,7%	**0,73**
10	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	10	422	1,5%	**0,68**
11	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	9	384	5,4%	**0,67**
12	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	11	536	1,6%	**0,59**
13	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	4	197	1,2%	**0,58**
14	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	8	450	0,8%	**0,51**
15	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	2	131	1,1%	**0,44**
16	Инновациялық Еуразия университеті	2	140	1,6%	**0,41**
17	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	5	374	6,2%	**0,38**
18	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	5	456	2,0%	**0,32**
19	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	2	239	0,7%	**0,24**
20	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	3	410	1,3%	**0,21**
21	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	1	186	3,5%	**0,15**
22	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2	440	2,8%	**0,13**
23	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	1	310	2,0%	**0,09**
24	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1	432	1,3%	**0,07**
25	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	0	254	4,2%	**0,00**

26	Еуразия технологиялық университеті	0	260	2,4%	**0,00**
27	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	0	136	2,4%	**0,00**
28	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	0	154	2,1%	**0,00**
29	Қарағанды индустриялық университеті	0	180	1,3%	**0,00**
30	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	0	98	1,1%	**0,00**
31	Қызылорда ашық университеті	0	0	1,1%	**0,00**
32	Қызылорда «Болашақ» университеті	0	101	1,0%	**0,00**
33	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	0	242	1,0%	**0,00**
34	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	0	50	0,9%	**0,00**
35	Аймақтық инновациялық университет	0	455	0,8%	**0,00**
36	Рудный индустриялық институты	0	219	0,8%	**0,00**
37	Торайғыров университеті	0	300	0,7%	**0,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

10-кестеде шетелдік студенттердің «Электр энергетикасы» ББ жалпы контингентіне қатынасын көруге болады, бұл 2% құрайды. Шетелдік студенттердің контингентке шаққандағы ең көп үлесі Қорқыт ата атындағы Қызылорда университетінде анықталды.

1.3 «ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.3.1 «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі

Студенттер мен оқытушылардың арақатынасы ЖЖОКБҰ ұсынатын білім сапасына әсер ететін негізгі көрсеткіштердің бірі. Бұл критерий оқытуға жеке көзқарас деңгейін және әр студентке оқытушы тарапынан жеткілікті көңіл бөлінетін қолайлы білім беру ортасын құру мүмкіндігін көрсетеді.

Студенттердің оқытушыларға қатынасының төмендігі оқытушылар құрамы жеке кеңес беруге, жұмыстарды тексеруге, ғылыми зерттеулерді басқаруға және практикалық дайындыққа көбірек уақыт бөле отырып, оқушылармен тиімдірек әрекеттесе алуына көбірек мүмкіндік береді. Бұл әсіресе тәжірибеге бағытталған оқытудың жоғары дәрежесін және тереңдетілген зерттеулерді қажет ететін бағдарламалар үшін өте маңызды.

Ал бір ПОҚ шаққанда білім алушылар санының тым көп болуы оқытушыларға шамадан тыс жүктемелер артылатындығын көрсетуі мүмкін, бұл білім беру процесінің сапасын төмендетуі және студенттердің оқуға қызығушылығына теріс әсер етуі мүмкін. Қазіргі білім беру стандарттары мен еңбек нарығының талаптары жағдайында студенттер мен оқытушылар саны арасындағы оңтайлы тепе-теңдікті сақтау ЖЖОКБҰ бәсекеге қабілеттілігінің маңызды факторына айналады.

Осылайша, осы критерийді талдау оқу орнының оқу жүктемесін ақылға қонымды бөлуді қолдай отырып және оқыту сапасын қамтамасыз ете отырып, білім беру қызметтерінің жоғары деңгейін қаншалықты қамтамасыз ете алатынын бағалауға мүмкіндік береді.

Біздің тарапымыздан ЖЖОКБҰ-да ПОҚ сапасы бойынша берілген мәліметтерді тексеру кезінде мынадай нормативтік құқықтық актілердің іске асырылуы да ескеріледі: Сот төрелігі академиясын, әскери, арнаулы оқу орындарын, мәдениет саласындағы білім беру ұйымдарын қоспағанда, жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары профессор-оқытушылар құрамының жалпы санын есептеу үшін білім алушылар санының оқытушыларға орташа арақатынасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 606 бұйрығы (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2018 жылғы 1 қарашада № 17670 болып тіркелген).

11-кесте. «ЖЖОКБҰ студенттері мен оқытушыларының арақатынасы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	ЖЖОКБҰ контингенті	Бір ПОҚ-қа шақандағы білім алушылар саны	Балл
1	Қазақстан-Неміс университеті	72,00	713,00	9,90	**5,00**
2	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175,00	28441,00	13,08	**3,79**
3	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	929,00	12917,00	13,90	**3,56**
4	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763,00	10978,00	14,39	**3,44**
5	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	626,00	9112,00	14,56	**3,40**
6	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	396,00	5806,00	14,66	**3,38**
7	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	324,00	5098,00	15,73	**3,15**
8	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	291,00	4666,00	16,03	**3,09**
9	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436,00	7147,00	16,39	**3,02**
10	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	116,00	1944,00	16,76	**2,95**
11	Еуразия технологиялық университеті	100,00	1693,00	16,93	**2,92**
12	Торайғыров университеті	511,00	8878,00	17,37	**2,85**
13	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	823,00	14443,00	17,55	**2,82**
14	Инновациялық Еуразия университеті	80,00	1410,00	17,63	**2,81**
15	Қызылорда ашық университеті	139,00	2502,00	18,00	**2,75**
16	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370,00	25914,00	18,92	**2,62**
17	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471,00	9031,00	19,17	**2,58**
18	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163,00	22327,00	19,20	**2,58**
19	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	82,00	1593,00	19,43	**2,55**
20	Аймақтық инновациялық университет	75,00	1476,00	19,68	**2,52**
21	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	67,00	1382,00	20,63	**2,40**
22	Alikhan Bokeikhan University	375,00	7870,00	20,99	**2,36**
23	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355,00	7781,00	21,92	**2,26**
24	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107,00	2345,00	21,92	**2,26**
25	Қарағанды индустриялық университеті	123,00	2744,00	22,31	**2,22**
26	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508,00	11566,00	22,77	**2,17**
27	Рудный индустриялық институты	66,00	1602,00	24,27	**2,04**
28	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	209,00	5106,00	24,43	**2,03**

29	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191,00	4760,00	24,92	**1,99**
30	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	226,00	5804,00	25,68	**1,93**
31	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539,00	14379,00	26,68	**1,86**
32	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	103,00	2979,00	28,92	**1,71**
33	Қызылорда «Болашақ» университеті	142,00	4843,00	34,11	**1,45**
34	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380,00	13823,00	36,38	**1,36**
35	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	204,00	7478,00	36,66	**1,35**
36	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111,00	4139,00	37,29	**1,33**
37	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270,00	11010,00	40,78	**1,21**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

11-кестеде оқытушылардың ЖЖОКБҰ-ның жалпы контингентіне қатынасын көруге болады. Осы критерий бойынша үздік көрсеткіш Қазақстан-Неміс университетінде тіркелді, ол университетте бір оқытушыға орташа есеппен 10 білім алушы келеді.

1.3.2 «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі

Дәрежелі оқытушылардың үлесі профессор-оқытушылар құрамының академиялық біліктілігі мен кәсібилігінің маңызды көрсеткіші. Ғылыми дәрежесі (ғылыми дәрежесі және (немесе) философия докторы PhD/бейіні бойынша доктор (академиялық) дәрежесі және (немесе) ғылыми атағы және «өнер» кадрларын даярлау үшін «ҚР Еңбек сіңірген жаттықтырушысы» спорттық атағы) бар оқытушылар ЖЖОКБҰ-да білім мен ғылыми қызметтің жоғары деңгейін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады.

Оқу орнында дәрежелі оқытушылардың едәуір санының болуы оның іргелі және қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізу, ғылыми әзірлемелердің нәтижелерін білім беру процесіне кіріктіру, сондай-ақ халықаралық ғылыми жобаларға қатысу мүмкіндігі туралы куәландырады. Бұл тез өзгеретін кәсіби орта жағдайында жұмысқа дайын жоғары білікті мамандарды қалыптастыру үшін қолайлы жағдай жасайды.

Сонымен қатар, дәрежелі оқытушылар педагогикалық құзыреттіліктің жоғары деңгейіне ие, бұл оларға білімді тиімді жеткізуге, студенттерде сыни ойлау мен аналитикалық дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді. Мұндай оқытушылардың жоғары үлесі оқу орнының академиялық стандарттарға бейілділігін және білім беру бағдарламаларының сапасын үздіксіз жетілдіруге ұмтылысын көрсетеді.

Бұл критерий ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының академиялық және кәсіптік даярлықтың қазіргі заманғы талаптарына қаншалықты сәйкес келетіндігі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді, сондай-ақ оның ғылыми және білім беру орталығы ретіндегі беделін нығайтуға ықпал етеді.

12-кесте. «Дәрежелі оқытушылардың үлесі» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ штаттық ПОҚ саны	Штаттық дәрежелі ПОҚ саны	Үлес, (%)	Балл
1	Инновациялық Еуразия университеті	80,00	77,00	96%	5,00
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	1370,00	1014,00	74%	3,84
3	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	209,00	133,00	64%	3,31
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	2175,00	1336,00	61%	3,19
5	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	436,00	265,00	61%	3,16
6	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	929,00	548,00	59%	3,06
7	Торайғыров университеті	511,00	299,00	59%	3,04
8	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	191,00	108,00	57%	2,94
9	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	116,00	65,00	56%	2,91
10	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	355,00	198,00	56%	2,90
11	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	107,00	59,00	55%	2,86
12	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	111,00	61,00	55%	2,85
13	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	823,00	447,00	54%	2,82
14	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	204,00	106,00	52%	2,70
15	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	763,00	396,00	52%	2,70
16	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	508,00	253,00	50%	2,59
17	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	82,00	40,00	49%	2,53
18	Қазақстан-Неміс университеті	72,00	35,00	49%	2,53
19	Қарағанды индустриялық университеті	123,00	60,00	49%	2,53

20	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	226,00	108,00	48%	2,48
21	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	103,00	49,00	48%	2,47
22	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	380,00	178,00	47%	2,43
23	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	291,00	133,00	46%	2,37
24	Рудный индустриялық институты	66,00	30,00	45%	2,36
25	Еуразия технологиялық университеті	100,00	45,00	45%	2,34
26	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	270,00	119,00	44%	2,29
27	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	324,00	141,00	44%	2,26
28	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	67,00	29,00	43%	2,25
29	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	471,00	199,00	42%	2,19
30	Қызылорда «Болашақ» университеті	142,00	59,00	42%	2,16
31	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	539,00	207,00	38%	2,00
32	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	626,00	228,00	36%	1,89
33	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	396,00	140,00	35%	1,84
34	Аймақтық инновациялық университет	75,00	25,00	33%	1,73
35	Қызылорда ашық университеті	139,00	44,00	32%	1,64
36	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	1163,00	367,00	32%	1,64
37	Alikhan Bokeikhan University	375,00	60,00	16%	0,83

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

12-кестеде бұл ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ-ның дәрежелі ПОҚ үлесі орта есеппен 96% құрайтынын көруге болады. Дәрежелі ПОҚ-ның ең көп үлесі Инновациялық Еуразия университетінде жұмыс істейді.

1.3.3 «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі

«Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі білім беру процесінің қаржылық қамтамасыз етілуін және оқу орнының оқытудың негізгі аспектілеріне қаражат салуға дайындығын бағалауға мүмкіндік беретін маңызды көрсеткіштердің бірі. Бұл критерийде

бағдарламалық қамтамасыз ету және кітапхана қорын дамыту шығындары ескеріледі.

Бағдарламалық қамтамасыз ету шығындары әртүрлі пәндерге арналған арнайы бағдарламалар, оқу процесін басқару жүйелері және оқытудың тиімділігі мен интерактивтілігін арттыратын басқа да цифрлық құралдар сияқты оқу процестеріне қажетті лицензиялық бағдарламаларды сатып алу және жаңарту шығындарын қамтиды. Бұл ББ өзектілігін сақтау және студенттерді заманауи технологиялармен жұмыс істеуге дайындау үшін маңызды.

Кітапхана қорын дамыту шығындарына студенттердің өзекті және сапалы оқу және ғылыми ақпаратқа қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қажетті жаңа оқулықтарды, ғылыми әдебиеттерді, электрондық ресурстар мен дерекқорларды сатып алу шығындары кіреді. Кітапхана қорын дамыту білімді тереңдетуге және ғылыми зерттеулер жүргізуге ықпал ететін академиялық ортаның маңызды құрамдас бөлігі.

13-кесте. «Материалдық және оқу базасын дамытуға арналған шығындарды талдау» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ЖЖОКБҰ контингенті	1 студентке шаққандағы шығындар көлемі (теңге)	Балл
1	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	7147,00	53068,00	**5,00**
2	Қазақстан-Неміс университеті	713,00	50416,00	**4,80**
3	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	25914,00	42419,00	**4,19**
4	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	1944,00	35787,00	**3,68**
5	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	4666,00	31123,00	**3,33**
6	Қызылорда ашық университеті	2502,00	28826,00	**3,15**
7	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	1382,00	26140,00	**2,95**
8	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	14379,00	23345,00	**2,74**
9	Инновациялық Еуразия университеті	1410,00	17596,00	**2,30**
10	Рудный индустриялық институты	1602,00	17301,00	**2,28**
11	Аймақтық инновациялық университет	1476,00	16456,00	**2,21**
12	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	7781,00	15879,00	**2,17**
13	Қарағанды индустриялық университеті	2744,00	15687,00	**2,15**

14	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	5098,00	14230,00	**2,04**
15	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	14443,00	13982,00	**2,02**
16	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	28441,00	13547,00	**1,99**
17	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	5804,00	13040,00	**1,95**
18	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	22327,00	11075,00	**1,80**
19	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	7478,00	10002,00	**1,72**
20	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	1593,00	10030,00	**1,72**
21	Еуразия технологиялық университеті	1693,00	9110,00	**1,65**
22	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	11566,00	9097,00	**1,65**
23	Қызылорда «Болашақ» университеті	4843,00	7288,00	**1,51**
24	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	5106,00	6467,00	**1,45**
25	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	2345,00	6017,00	**1,42**
26	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	10978,00	5783,00	**1,40**
27	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	4760,00	5656,00	**1,39**
28	Торайғыров университеті	8878,00	5092,00	**1,35**
29	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	2979,00	4989,00	**1,34**
30	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	9112,00	4549,00	**1,30**
31	Alikhan Bokeikhan University	7870,00	4375,00	**1,29**
32	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	12917,00	3998,00	**1,26**
33	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	9031,00	3800,00	**1,25**
34	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	5806,00	3511,00	**1,23**
35	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	13823,00	3077,00	**1,19**
36	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	11010,00	2481,00	**1,15**
37	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	4139,00	554,00	**1,00**

Дереккөз: ЖЖОКБҰ мәліметтері

13-кестеде көрсетілген 1 студентке бөлінген қаражатты талдау бойынша жоғары нәтижені Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті мен Қазақстан-Неміс университеті көрсетті.

1.3.4 «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі

«Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі оқытушыларды қаржылық қолдау деңгейін және жанама түрде оқу орнындағы білім беру процесінің сапасын көрсететін маңызды көрсеткіш. Медианалық жалақы – оқытушылардың жартысы жалақыны осы деңгейден жоғары, ал екінші жартысы төмен алатын бөліну нүктесі. Бұл көрсеткіштің орташа жалақыдан айырмашылығы, оған өте жоғары немесе өте төмен жалақы сияқты шекті мәндер әсер етпейді.

Медианалық жалақы деңгейі оқытушылардың мотивациясымен және олардың жұмысқа қанағаттануымен тығыз байланысты. Жалақының жоғары деңгейі университетке білікті мамандарды тартуға және ұстап қалуға мүмкіндік береді, ол дегеніміз оқыту мен ғылыми қызметтің сапасына оң әсер етеді. Лайықты жалақы алатын оқытушылар үнемі кәсіби дамуға, ғылыми зерттеулерге қатысуға және студенттермен белсенді қарым-қатынасқа ынталы болады.

Сонымен қатар, медианалық жалақы көрсеткіші ЖЖОКБҰ-ның қаржылық тұрақтылығын және оның басқа оқу орындарымен салыстырғанда бәсекеге қабілетті жалақы деңгейін ұстап тұру қабілетін көрсете алады.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде оқытушы жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

14-кесте. «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша ЖЖОКБҰ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	ПОҚ медианалық жалақысы (теңге)	Балл
1	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	673821,9	**5,00**
2	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	530045,0	**4,39**
3	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	551412,1	**4,39**
4	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	584038,9	**4,14**
5	Қарағанды индустриялық университеті	510403,6	**3,95**
6	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	518832,2	**3,92**
7	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	559932,5	**3,91**
8	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	554746,4	**3,86**
9	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	484686,5	**3,71**
10	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	531021,3	**3,62**
11	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	451597,8	**3,48**
12	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	515400,6	**3,47**
13	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	501097,5	**3,33**

14	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	465758,9	**3,29**
15	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	428287,3	**3,25**
16	Рудный индустриялық институты	439193,0	**3,21**
17	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	349320,9	**3,20**
18	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	489887,3	**3,18**
19	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	540526,2	**3,12**
20	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	430834,4	**3,12**
21	Қазақстан-Неміс университеті	474001,0	**3,07**
22	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	388153,2	**2,96**
23	Торайғыров университеті	380524,9	**2,64**
24	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	416974,5	**2,43**
25	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	402483,8	**2,36**
26	Еуразия технологиялық университеті	394231,4	**2,29**
27	Аймақтық инновациялық университет	363180,0	**2,22**
28	Инновациялық Еуразия университеті	320548,6	**1,98**
29	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	339645,0	**1,98**
30	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	313148,5	**1,90**
31	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	326706,5	**1,78**
32	Қызылорда ашық университеті	284276,4	**1,75**
33	Alikhan Bokeikhan University	306207,0	**1,56**
34	Қызылорда «Болашақ» университеті	263069,0	**1,50**
35	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	290590,0	**1,28**
36	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	249371,3	**1,15**
37	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	224036,5	**1,00**

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

14-кестеде «Профессор-оқытушылар құрамының медианалық жалақысы» критерийі бойынша талдау нәтижелерін көрсетілген: «Электр энергетикасы» ББ бойынша ПОҚ орташа медианалық жалақысы 2025 жылы 474 387 теңгені құрады. ББ бойынша рейтингке қатысқан ЖЖОКБҰ арасында Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті 673 822 теңге, Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті 530 045 теңге, Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті 551 412 теңге көрсеткіштерін көрсетіп, алғашқы орындарды иеленді.

1.4 «Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы бойынша талдау қорытындылары

1.4.1 «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі

«Түлектердің мансаптық перспективалары» критерийлер тобы түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін көрсетеді. Топ үш критерийден тұрады: түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, түлектердің медианалық жалақысы. Бұл критерийлер бойынша білім беру бағдарламаларының 2024 жылғы түлектері талданады. Олардың оқу бітіргеннен кейін, 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңдегі зейнетақы жарналары арқылы талдау жүргізіледі.

«Жұмысқа орналасу деңгейі» көрсеткіші түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін тікелей көрсетеді. Бұл өлшем «тұрақты жұмыспен қамту» және «шартты жұмыспен қамту»болып бөлінеді.

Тұрақты жұмысқа орналасу – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде қатарынан кемінде 3 ай тұрақты зейнетақы жарналарын алған жұмысқа орналастырылған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш.

Шартты жұмыспен қамту – 2024 жылдың тамызынан 2025 жылдың шілдесіне дейінгі кезеңде тұрақты емес негізде зейнетақы аударымдарын алған түлектердің пайызын көрсететін көрсеткіш (яғни тұрақты жұмыспен қамту жағдайларын қоспағанда, тұрақсыз табыс).

Жұмыспен қамтылуды есептеу барысында тұрақты жұмыспен қамтылған түлектердің үлесі жоғары нәтиже береді.

Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін неғұрлым сенімді есептеу үшін жалпы түлектер санынан мынадай санаттар алынып тасталды:

- Магистратурада (резидентурада) оқуды жалғастырған түлектер;
- Шетел азаматтары;
- Декреттік демалыстағы түлектер;
- Мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер;
- Шетелде білім алатын түлектер;
- Шетелде жұмыс істейтін түлектер;
- 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер;
- Күш құрылымдарының қызметкерлері;
- Жас ерекшелігіне байланысты есептелмейтін түлектер (1996 жылғы және одан үлкен);
- Қайтыс болған түлектер.

Түлектердің саны 5 адамнан аз болатын келесі ЖЖОКБҰ-да есептеулер тек статистикалық деректер бойынша және сараптамалық бөлім бойынша жүргізілді, өйткені «түлектердің мансаптық перспективалары» блогы бойынша есептеу үшін деректердің аздығына байланысты көрсеткіштер дұрыс болмауы мүмкін: Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті.

2-диаграмма. «Электр энергетикасы» ББ бойынша түлектердің жалпы саны мен құрамы

2-диаграммаға сәйкес ББ бойынша түлектердің жалпы саны 7 629 адамды құрады, оның ішінде: Магистранттар/резиденттер-73, Шетел азаматтары-14, Декреттік демалыстағы түлектер-15, Шетелде магистратурада білім алатындар-4, 1996 жылғы және одан үлкен түлектер-393, Ешқандай санатқа жатпайтын түлектер-2358, Мерзімді әскери қызметке шақырылған түлектер-23, 1-2 топтағы мүгедектігі бар түлектер-1.

15-кесте. «Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Түлектердің жалпы саны	Жұмысқа орналасу деңгейі, %	Тұрақты жұмыс, %	Шартты жұмыс, %	Балл
1	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	90	96%	94%	2%	**4,74**
2	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	35	94%	91%	3%	**4,63**
3	Торайғыров университеті	74	91%	88%	3%	**4,45**
4	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	368	89%	87%	2%	**4,42**
5	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	86	90%	87%	3%	**4,41**
6	Рудный индустриялық институты	12	100%	75%	25%	**4,25**

7	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	113	86%	84%	2%	**4,24**
8	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	57	100%	74%	26%	**4,21**
9	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	12	83%	83%	0%	**4,17**
10	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	37	84%	81%	3%	**4,11**
11	Қарағанды индустриялық университеті	23	91%	74%	17%	**4,04**
12	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	31	90%	74%	16%	**4,03**
13	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	8	88%	75%	13%	**4,00**
14	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	68	90%	74%	16%	**4,00**
15	Аймақтық инновациялық университет	5	80%	80%	0%	**4,00**
16	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	10	90%	70%	20%	**3,90**
17	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	25	100%	60%	40%	**3,80**
18	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	70	90%	66%	24%	**3,77**
19	Alikhan Bokeikhan University	33	94%	61%	33%	**3,70**
20	Инновациялық Еуразия университеті	23	87%	65%	22%	**3,70**
21	Еуразия технологиялық университеті	32	91%	63%	28%	**3,69**
22	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	124	83%	68%	15%	**3,69**
23	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	82	89%	63%	26%	**3,68**
24	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	27	89%	63%	26%	**3,67**
25	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	36	83%	67%	16%	**3,67**
26	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	64	83%	66%	17%	**3,63**
27	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	69	84%	59%	25%	**3,46**
28	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	55	85%	55%	30%	**3,35**
29	Қызылорда «Болашақ» университеті	19	84%	53%	31%	**3,26**
30	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	43	84%	47%	37%	**3,18**
31	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	80	78%	54%	24%	**3,16**
32	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	20	80%	50%	30%	**3,10**
33	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	57	82%	51%	31%	**3,07**
34	Қызылорда ашық университеті	5	60%	60%	0%	**3,00**

35	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	22	95%	36%	59%	**3,00**
36	Қазақстан-Неміс университеті	6	83%	33%	50%	**2,67**
*	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті					**0,00**

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

15- кестеге сәйкес, «Электр энергетикасы» ББ бойынша жұмысқа орналасудың орташа деңгейі 87% құрады. Жұмысқа орналасу көрсеткіші жоғары ЖЖОКБҰ: Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, Торайғыров университеті, Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті. Соңғы позицияда Қазақстан-Неміс университеті орналасты.

3-диаграмма. Түлектерің жұмысқа орналасу деңгейі

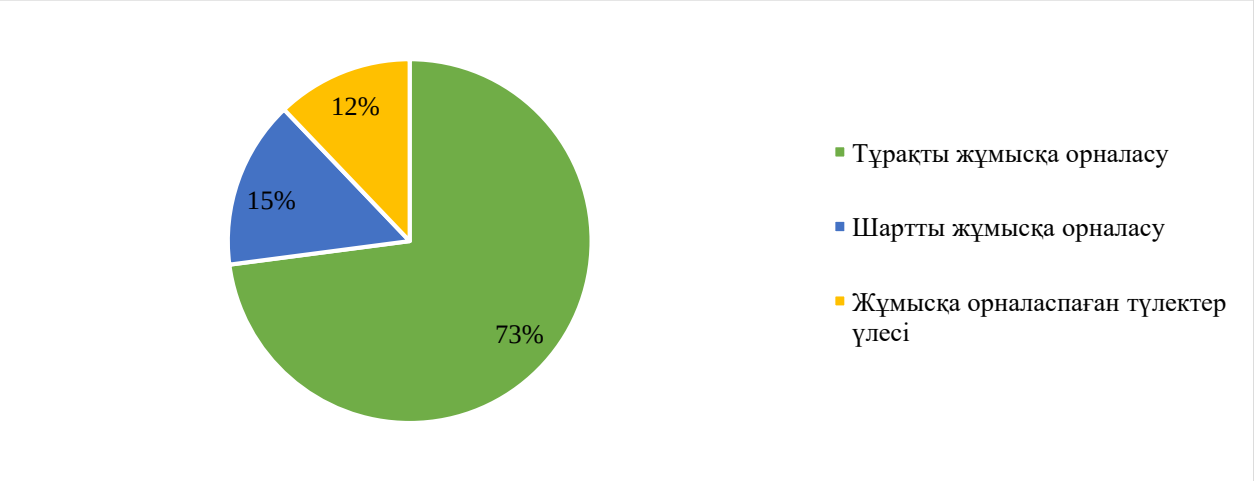

3-диаграммадан ББ бойынша түлектердің 73%-ы тұрақты, ал 15%-ы шартты түрде жұмыс істейтінін көруге болады. Түлектердің 12%-ы жұмысқа орналаспаған.

16-кесте. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмысқа орналасу деңгейі, %		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	Alikhan Bokeikhan University	93%	55%	94%
2	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	95%	83%	94%
3	Аймақтық инновациялық университет	-	81%	80%
4	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	33%	87%	83%
5	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	84%	90%	84%

6	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	96%	93%	89%
7	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	97%	-	96%
8	Еуразия технологиялық университеті	86%	75%	91%
9	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	92%	86%	86%
10	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	98%	85%	*
11	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	85%	83%	82%
12	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	80%	92%	83%
13	Инновациялық Еуразия университеті	-	100%	87%
14	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	88%	89%	80%
15	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	-	78%	89%
16	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	93%	80%	100%
17	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	98%	86%	90%
18	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	84%	83%	78%
19	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	-	38%	83%
20	Қазақстан-Неміс университеті	-	82%	83%
21	Қарағанды индустриялық университеті	75%	88%	91%
22	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	89%	60%	95%
23	Қызылорда «Болашақ» университеті	-	89%	84%
24	Қызылорда ашық университеті	-	95%	60%
25	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	-	77%	100%
26	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	86%	57%	90%
27	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	79%	83%	84%
28	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	76%	74%	89%
29	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	80%	-	83%
30	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	78%	57%	90%
31	Рудный индустриялық институты	81%	83%	100%
32	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	91%	-	84%
33	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	96%	96%	90%
34	Торайғыров университеті	92%	95%	91%
35	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	-	91%	88%
36	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	75%	78%	90%
37	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	75%	83%	85%

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

— - рейтингке қатыспаған

16-кестедегі салыстырмалы талдауға сәйкес бұл критерий бойынша өткен жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда келесі оқу орындарының көрсеткіштері жақсарған: Қарағанды индустриялық университеті, М. Тынышбаев атындағы ALT Университет, Рудный индустриялық институты, Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті, Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті. Ал көрсеткіштердің нашарлауы мынадай ЖЖОКБҰ-да байқалады: Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті, Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті, Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті, Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті.

4-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмысқа орналасу деңгейін салыстырмалы талдау

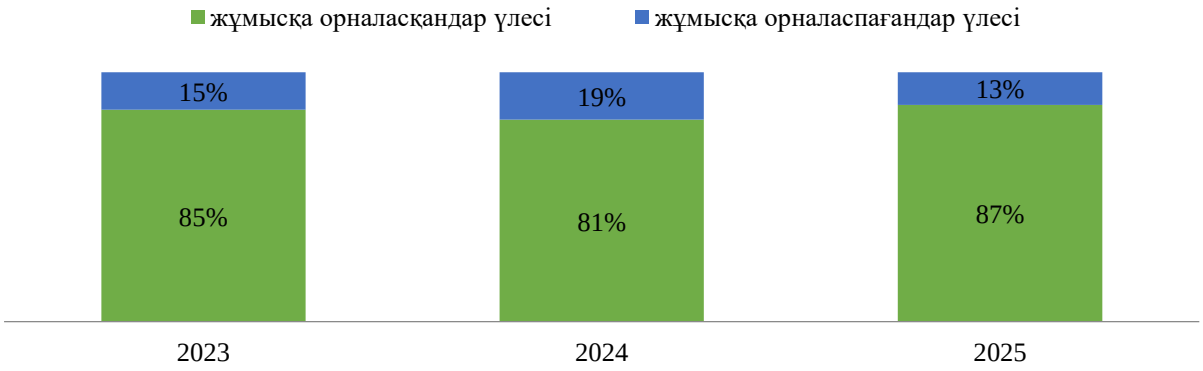

4-диаграмма еңбек нарығында ББ түлектеріне сұраныстың динамикасын көрсетеді. Алдыңғы рейтингтермен салыстырғанда осы критерий көрсеткіштері жақсарды: 2023 жылы жұмысқа орналасудың орташа деңгейі - 85%, 2024 жылы - 81%, ал 2025 жылы - 87% құрады.

1.4.2 «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі

Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы түлектердің оқуды бітіргеннен кейін қаншалықты жылдам жұмыс таба алатынын көрсететін маңызды көрсеткіш. Бұл көрсеткіш нақты білім беру бағдарламасы мен ЖЖОКБҰ дайындаған еңбек нарығындағы мамандардың сұраныс деңгейін көрсетеді.

Жұмыс іздеудің қысқа кезеңі түлектердің жоғары бәсекеге қабілеттілігін, оқу орнының жақсы беделін және білім беру бағдарламасының жұмыс берушілердің қажеттіліктеріне сәйкестігін көрсетеді. Жұмыс іздеудің ұзақ кезеңі түлектердің жеткіліксіз дайындығын, олардың дағдыларының еңбек нарығының талаптарына сәйкес келмеуін немесе белгілі бір салада жұмысқа орналасудың жалпы күрделілігін көрсетуі мүмкін.

Жұмыс іздеу ұзақтығын талдау білім беру ұйымдарына өз бағдарламаларының тиімділігін бағалауға және қажет болған жағдайда түлектердің жұмысқа орналасу нәтижелерін жақсарту үшін түзетулер енгізуге мүмкіндік береді.

17-кесте. «Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Жұмыс іздеу ұзақтығы (аймен)	Балл
1	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	1,00	5,00
2	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	1,17	4,92
3	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	1,18	4,92
4	Alikhan Bokeikhan University	1,20	4,91
5	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	1,27	4,88
6	Инновациялық Еуразия университеті	1,32	4,85
7	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	1,41	4,81
8	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	1,50	4,77
9	Қазақстан-Неміс университеті	1,50	4,77
10	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	1,56	4,75
11	Қарағанды индустриялық университеті	1,60	4,73
12	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	1,65	4,71
13	Қызылорда ашық университеті	1,67	4,70
14	Рудный индустриялық институты	1,67	4,70
15	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	1,69	4,69
16	Аймақтық инновациялық университет	1,83	4,62
17	Қызылорда «Болашақ» университеті	2,00	4,55
18	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	2,00	4,55
19	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	2,06	4,52
20	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	2,07	4,51
21	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	2,14	4,48
22	Торайғыров университеті	2,18	4,46
23	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	2,47	4,33
24	Еуразия технологиялық университеті	2,52	4,31
25	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	2,58	4,28
26	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	2,64	4,25
27	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	2,77	4,20
28	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	2,78	4,19
29	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	2,84	4,17
30	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	2,86	4,15
31	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	2,89	4,14

32	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	2,94	4,12
33	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	3,02	4,08
34	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	3,09	4,05
35	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	3,36	3,93
36	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	3,88	3,69
*	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті		

Дереккөз: ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

17-кестеде түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығының нәтижелері көрсетілген. Келесі ЖЖОКБҰ-да түлектер 1,5 айдан аз уақыт ішінде жұмысқа орналасқан: Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті, Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты, М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті, Alikhan Bokeikhan University, Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті, Инновациялық Еуразия университеті, З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті.

5-диаграмма. 2023-2025 жылдардағы түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығын салыстырмалы талдау

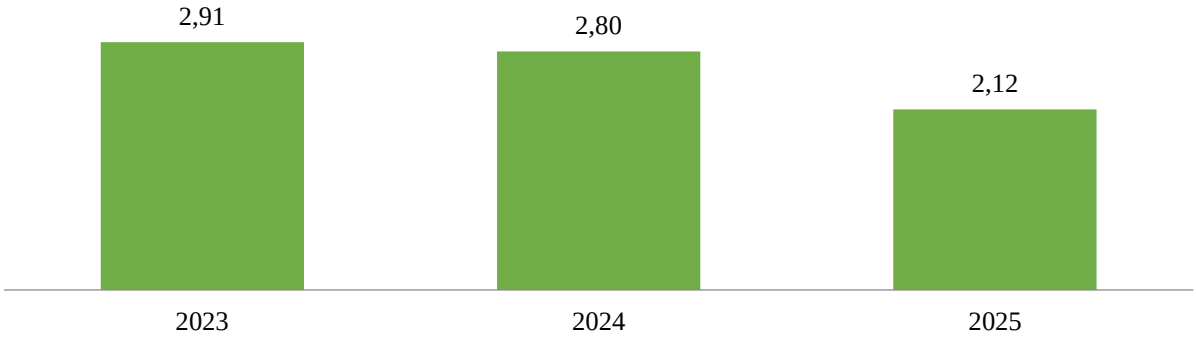

5-диаграмма еңбек нарығында «Электр энергетикасы» ББ бойынша түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығындағы өзгерістерді көрсетеді. Өткен жылдармен салыстырғанда осы критерийдің көрсеткіштері жақсарған. Бұл өзгерістер ББ түлектеріне сұраныс динамикасын көрсетеді. 2023 жылы жұмыс іздеудің орташа ұзақтығы 2,91 айды, 2024 жылы 2,80 айды, ал 2025 жылы 2,12 айды құрады.

1.4.3 «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі

Медианалық жалақы оқуды бітіргеннен кейінгі алғашқы жылы жұмысқа орналасқан түлектердің табыс деңгейін көрсетеді. Жоғары бастапқы жалақы көбінесе білім беру бағдарламасының сапасының және оны кәсіби ортаның мойындауының көрсеткіші.

Түлектердің медианалық жалақысы туралы мәліметтер оқу орнын таңдау кезінде талапкерлер үшін бағдар бола алады, өйткені олар осы бағдарламаның түлектерінің жұмысқа орналасу және лайықты жалақы алу үшін жақсы перспективалары бар екеніне сенімді бола алады. Сонымен қатар, медианалық жалақысы жоғары бағдарламалар жұмыс берушілердің де назарын аударады, бұл тез мансаптық өсу мен тұрақты жұмысқа орналасу мүмкіндігін арттырады.

Есепте соңғы үш жылдағы түлектердің медианалық жалақысының динамикасы қарастырылады, бұл еңбек нарығындағы трендтерді анықтауға және белгілі бір білім беру бағдарламаларының түлектерінің қаншалықты табысты екенін бағалауға мүмкіндік береді.

Әдістемеге сәйкес осы критерийді саралау кезінде түлек жұмыс істейтін аймақтың күнкөріс деңгейі есепке алынады.

18-кесте. «Түлектердің медианалық жалақысы» критерийі бойынша ББ көрсеткіштері

№	ЖЖОКБҰ атауы	Медианалық жалақы, теңге	Балл
1	Қазақстан-Неміс университеті	508752,7	**5,00**
2	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	408584,7	**4,63**
3	Инновациялық Еуразия университеті	392465,7	**4,49**
4	Қарағанды индустриялық университеті	361821,5	**4,15**
5	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	393315,5	**4,09**
6	Торайғыров университеті	307723,6	**3,74**
7	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	296698,9	**3,73**
8	Қызылорда ашық университеті	288633,1	**3,70**
9	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	340789,9	**3,68**
10	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	320461,6	**3,64**
11	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	305324,4	**3,56**
12	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	275355,3	**3,39**
13	Қызылорда «Болашақ» университеті	250235,2	**3,34**
14	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	289064,9	**3,27**
15	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	241918,5	**3,17**
16	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	278324,2	**3,17**

17	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	242513,3	**3,12**
18	Рудный индустриялық институты	237944,4	**3,08**
19	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	253205,6	**2,99**
20	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	218701,4	**2,98**
21	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	250196,6	**2,97**
22	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	156325,4	**2,96**
23	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	229521,8	**2,95**
24	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	221462,2	**2,94**
25	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	214682,4	**2,94**
26	Еуразия технологиялық университеті	245075,9	**2,93**
27	Alikhan Bokeikhan University	228490,0	**2,88**
28	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	237156,7	**2,86**
29	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	232254,9	**2,83**
30	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	225686,0	**2,77**
31	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	208519,6	**2,75**
32	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	211602,9	**2,47**
33	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	213302,2	**2,44**
34	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	144275,8	**2,35**
35	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	85000,0	**1,74**
36	Аймақтық инновациялық университет	58920,0	**1,49**
*	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті		**0,00**

Дереккөз: ҚР ҚР ҒЖБМ мәліметтері

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты «түлектердің мансаптық перспективалары» тобы бойынша нәтижелері есепке алынбайды*

18-кестеде осы критерий бойынша талдау көрсетілген. Осы көрсеткіш бойынша көшбасшы Қазақстан-Неміс университеті. Ең төменгі көрсеткіш Аймақтық инновациялық университетінде тіркелді.

2 Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі

Білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі білім беру процесінің сапасын, түлектердің еңбек нарығындағы бәсекеге қабілеттілігін, сондай-ақ жоғары оқу орындары қызметінің жалпы көрсеткіштерін көрсететін барлық критерийлерді жан-жақты талдаудың нәтижесі болып табылады. Бұл бөлімде критерийлердің бірнеше тобы бойынша бағалау негізінде қалыптастырылған «Электр энергетикасы» ББ бойынша қорытынды рейтинг ұсынылған: білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары.

2025 жылғы рейтинг жоғарыда аталған блоктар бойынша топтастырылған 17 критерий негізінде құрылды. Әрбір критерийдің жалпы бағалау процесінде оның маңыздылығын көрсететін белгілі бір салмағы бар.

Қорытынды рейтингтің негізгі мақсаты – талапкерлерге, жұмыс берушілерге және басқа да мүдделі тараптарға ақпараттандырылған таңдау жасауға көмектесетін білім беру бағдарламаларына объективті баға беру. Сондай-ақ, рейтинг нәтижелері ЖЖОКБҰ үшін өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру және олардың ұлттық және халықаралық деңгейлердегі бәсекеге қабілеттілігін арттыру бағытында бағдар бола алады.

19-кесте. «Электр энергетикасы» ББ бойынша қорытынды рейтинг

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы	Жалпы қорытынды	Рейтингтегі орны
1	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	6В07101 Энергетика	3,281	1/36
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В07118 Электр энергетикасы	3,245	2/36
3	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6В07102 Электр энергетикасы	3,183	3/36
4	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	6В07103 Электр энергетикасы	3,157	4/36
5	Торайғыров университеті	6В07106 Электр энергетикасы	3,082	5/36
6	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	6В07101 Электр энергетикасы	3,036	6/36
7	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В07102 Электр энергетикасы	3,032	7/36
8	Рудный индустриялық институты	6В07118 Электр энергетикасы және электротехника	3,005	8/36
9	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	6В07104 Өнеркәсіптік энергетика	3,004	9/36

10	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	6В07110 Электр энергетикасы	2,995	10/36
11	Қарағанды индустриялық университеті	6В07105 Өнеркәсіптік объектілерді энергиямен қамтамасыз ету	2,994	11/36
12	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	6В07109 Электр энергетикасы	2,978	12/36
13	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В07150 Электр энергетикасы	2,953	13/36
14	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В07155 Электр энергетикасы	2,953	14/36
15	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6В07124 Электр энергетикасы	2,951	15/36
16	Қазақстан-Неміс университеті	6В07108 Энергетикалық және экологиялық техника	2,924	16/36
17	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	6В07104 Электр энергетикасы	2,904	17/36
18	Alikhan Bokeikhan University	6В07125 Электр энергетикасы	2,884	18/36
19	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	6В07103 Электр энергетикасы	2,878	19/36
20	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	6В07104 Электр энергетикасы	2,874	20/36
21	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В07126 Электр энергетикасы	2,865	21/36
22	Инновациялық Еуразия университеті	6В07103 Электр энергетикасы	2,855	22/36
23	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В07106 Электр энергетикасы	2,833	23/36
24	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В07105 Өнеркәсіптік энергетика	2,826	24/36
25	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	6В07121 Электр энергетикасы	2,821	25/36
26	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В07105 Электр энергетикасындағы ақпараттық технологиялар	2,807	26/36
27	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В07122 Электр энергетикасы	2,720	27/36
28	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В07109 Электротехникалық инжиниринг	2,703	28/36
29	Еуразия технологиялық университеті	6В07103 Электр энергетикасы	2,677	29/36
30	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В07110 Электр энергетикасы	2,675	30/36

31	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В07153 Электр энергетикасы	2,638	31/36
32	Аймақтық инновациялық университет	6В07105 Электр энергетикасы	2,602	32/36
33	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	6В07101 Электрмен жабдықтау	2,577	33/36
34	Қызылорда ашық университеті	6В07155 Электр энергетикасы	2,532	34/36
35	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В07102 Электр энергетикасы	2,425	35/36
36	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В07102 Электр энергетикасы	2,392	36/36
*	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В07107 Электр энергетикасы	1,520	*

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*

19-кестеде «Электр энергетикасы» ББ бойынша 2025 жылғы рейтингті талдау қорытындылары ұсынылған. Деректерге сәйкес, Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті, М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті, Торайғыров университеті сияқты ЖЖОКБҰ кірді.

20-кесте. 2023-2025 жылдардағы «Электр энергетикасы» ББ бойынша рейтингтегі орындары

№	ЖЖОКБҰ атауы	Рейтингтегі орны		
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.
1	Alikhan Bokeikhan University	23 / 34	35 / 35	18/36
2	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	26 / 34	17 / 35	25/36
3	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	-	22 / 35	23/36
4	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	1 / 34	1 / 35	6/36
5	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	14 / 34	8 / 35	9/36
6	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	8 / 34	9 / 35	36/36
7	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	-	-	2/36
8	Еуразия технологиялық университеті	20 / 34	31 / 35	29/36
9	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	2 / 34	14 / 35	15/36
10	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	27 / 34	25 / 35	20/36
11	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	19 / 34	19 / 35	33/36
12	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	25 / 34	29 / 35	12/36
13	Инновациялық Еуразия университеті	-	11 / 35	22/36

14	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	3 / 34	3 / 35	3/36
15	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	28 / 34	20 / 35	28/36
16	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	12 / 34	27 / 35	1/36
17	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	5 / 34	4 / 35	*
18	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	-	21 / 35	27/36
19	Қазақстан-Неміс университеті	-	15 / 35	16/36
20	Қарағанды индустриялық университеті	21 / 34	18 / 35	11/36
21	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	6 / 34	2 / 35	17/36
22	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	30 / 34	32 / 35	24/36
23	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	18 / 34	12 / 35	13/36
24	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	22 / 34	6 / 35	7/36
25	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	24 / 34	23 / 35	21/36
26	Қызылорда ашық университеті	-	34 / 35	34/36
27	Қызылорда «Болашақ» университеті	-	24 / 35	35/36
28	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	15 / 34	26 / 35	14/36
29	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	-	-	26/36
30	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	17 / 34	30 / 35	31/36
31	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	33 / 34	16 / 35	19/36
32	Аймақтық инновациялық университет	-	*	32/36
33	Рудный индустриялық институты	13 / 34	7 / 35	8/36
34	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	16 / 34	13 / 35	4/36
35	Торайғыров университеті	10 / 34	5 / 35	5/36
36	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	34 / 34	28 / 35	30/36
37	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	9 / 34	10 / 35	10/36

** - түлектер саны 5-тен аз болуына байланысты рейтингте орын алмады*
— - рейтингке қатыспаған

20-кестеде 2023-2025 жылдары «Электр энергетикасы» ББ бойынша рейтингке қатысқан оқу орындарының рейтингте алған орындары салыстырылды.

2023 жылғы рейтингте төменде көрсетілген ЖЖОКБҰ жоғары орын алды: Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті, Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті.

2024 жылғы рейтингте төменде көрсетілген ЖЖОКБҰ жоғары орын алды: Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті,

Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті.

2025 жылғы рейтингте төменде көрсетілген ЖЖОКБҰ жоғары орын алды: Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті.

2025 жылғы білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары оқу орындары арасында «Электр энергетикасы» саласында мамандар даярлаудың әртүрлілігі мен сапасын көрсетеді. Талдау көрсеткендей, еңбек нарығының талаптары мен халықаралық стандарттарға бейімделе отырып, өз бағдарламаларын белсенді түрде жетілдіретін білім беру мекемелері жетекші орындарға ие болды.

Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті сияқты университеттердің жоғары нәтижелері олардың бәсекеге қабілеттілігін және түлектерінің сұранысын растайды. Бұл оқу орындары Білім беру бағдарламаларының мазмұнын бағалау, Шетелдік студенттердің үлесі, Түлектердің жұмысқа орналасу деңгейі, Түлектердің жұмыс іздеу ұзақтығы, Түлектердің медианалық жалақысы сияқты бірқатар критерийлер бойынша жоғары нәтижелер көрсетті.

Рейтинг нәтижелері талапкерлер, жұмыс берушілер және жоғары оқу орындары үшін құнды бағдар болып табылады, әрбір білім беру бағдарламасының мықты жақтарын анықтауға көмектеседі. Болашақта білім беру стандарттарын жақсарту және халықаралық ынтымақтастықты арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыру Қазақстанның білім беру жүйесін одан әрі дамыту үшін маңызды қадам болады.

Қорытынды

2025 жылғы ББ бойынша білім беру бағдарламаларының қорытынды рейтингі Қазақстанның жоғары білім беру жүйесін жақсарту үшін елеулі жетістіктер мен салаларды анықтауға мүмкіндік берді. Рейтингте жетекші орындарды білім беру бағдарламаларының сапа көрсеткіштері, білім беру бағдарламасының жетістіктері, ЖЖОКБҰ жалпы көрсеткіштері, түлектердің мансаптық перспективалары сияқты критерийлер топтары бойынша жоғары нәтижелер көрсете алған университеттер иеленді.

Талдау көрсеткендей, рейтингтің жоғарғы қатарында тұрған ЖЖОКБҰ студенттерді теориялық біліммен ғана емес, сонымен қатар еңбек нарығында сұранысқа ие практикалық дағдылармен қамтамасыз ете отырып, өздерінің білім беру бағдарламаларын жетілдіру бойынша белсенді жұмыс істейді. Алдыңғы қатардағы жоғары оқу орындары жұмыс берушілермен өзара іс-қимылға және халықаралық сапа стандарттарын интеграциялауға ерекше назар аударатынын атап өту керек, себебі бұл олардың түлектерінің бәсекеге қабілеттілігін айтарлықтай арттырады.

Сонымен бірге, есеп назар аударуды қажет ететін кейбір кемшіліктерді анықтады. Мысалы, бірқатар ЖЖОКБҰ-да студенттердің академиялық ұтқырлығы мен ғылыми-кәсіпкерлік бастамалары, шетелдік студенттер үлесі бойынша төмен көрсеткіштер байқалады, бұл осы бағыттарды одан әрі дамыту қажеттігін көрсетеді. Сондай-ақ, оқу орындарының бір студентке шаққандағы қаржылық шығындар көлемінде айтарлықтай айырмашылықтар байқалды.

Рейтинг нәтижелері барлық мүдделі тараптар үшін маңызды құрал. Талапкерлер мен олардың ата-аналары үшін рейтинг оқу орнын таңдау кезінде бағдар, жұмыс берушілер үшін – мамандарды даярлау сапасының индикаторы, ал жоғары оқу орындарының өздері үшін – өз бағдарламаларын жақсартуға және бәсекелестік ортадағы позицияларын нығайтуға ынталандыру ретінде қызмет етеді.

Қорытындыны келесідей жасауға болады: елеулі жетістіктерге қарамастан, Қазақстанның жоғары білім беру жүйесі жаңғыртуды және жаңа сын-тегеуріндерге бейімделуді жалғастыруда. Әр ЖЖОКБҰ білім беру бағдарламаларының жоғары деңгейін қолдап қана қоймай, еңбек нарығындағы өзгерістер мен қоғамның қажеттіліктерін ескере отырып, оларды үнемі жақсартуға ұмтылуы тиіс. 2025 жылғы қорытынды рейтинг жаһандық аренада қазақстандық білім берудің сапасы мен бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал ете отырып, осы мақсаттарға қол жеткізу жолындағы маңызды қадамдардың бірі. Білім беру бағдарламаларын жетілдіруді жалғастыру және түлектерді тез өзгеретін әлемде табысты кәсіби қызмет үшін қажетті білім мен дағдылармен қамтамасыз ету үшін жан-жақты жұмыс жасау өте маңызды.

Қосымша 1

«Электр энергетикасы» ББ бойынша рейтингке қатысатын ЖЖОКБҰ тізімі

№	ЖЖОКБҰ атауы	ББ атауы
1	Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті	6В07101 Энергетика
2	Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті	6В07118 Электр энергетикасы
3	С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университеті	6В07102 Электр энергетикасы
4	М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті	6В07103 Электр энергетикасы
5	Торайғыров университеті	6В07106 Электр энергетикасы
6	Ғ. Дәукеев атындағы Алматы энергетика және байланыс университеті	6В07101 Электр энергетикасы
7	А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті	6В07102 Электр энергетикасы
8	Рудный индустриялық институты	6В07118 Электр энергетикасы және электротехника
9	С. Өтебаев атындағы Атырау мұнай және газ университеті	6В07104 Өнеркәсіптік энергетика
10	М.Дулатов атындағы Қостанай инженерлік-экономикалық университеті	6В07110 Электр энергетикасы
11	Қарағанды индустриялық университеті	6В07105 Өнеркәсіптік объектілерді энергиямен қамтамасыз ету
12	Әбілқас Сағынов атындағы Қарағанды техникалық университеті	6В07109 Электр энергетикасы
13	М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті	6В07150 Электр энергетикасы
14	Қорқыт ата атындағы Қызылорда университеті	6В07155 Электр энергетикасы
15	Қ.Сәтпаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты	6В07124 Электр энергетикасы
16	Қазақстан-Неміс университеті	6В07108 Энергетикалық және экологиялық техника
17	Д.Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан техникалық университеті	6В07104 Электр энергетикасы
18	Alikhan Bokeikhan University	6В07125 Электр энергетикасы
19	Халықаралық көліктік-гуманитарлық университеті	6В07103 Электр энергетикасы
20	Ө.А. Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті	6В07104 Электр энергетикасы
21	З. Алдамжар атындағы Қостанай әлеуметтік-техникалық университеті	6В07126 Электр энергетикасы
22	Инновациялық Еуразия университеті	6В07103 Электр энергетикасы
23	Қ.Жұбанов атындағы Ақтөбе өңірлік университеті	6В07106 Электр энергетикасы

24	Ш.Есенов атындағы Каспий технологиялар және инжиниринг университеті	6В07105 Өнеркәсіптік энергетика
25	М. Тынышбаев атындағы ALT Университет	6В07121 Электр энергетикасы
26	Халықаралық инженерлік-технологиялық университеті	6В07105 Электр энергетикасындағы ақпараттық технологиялар
27	Қазақстан инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университеті	6В07122 Электр энергетикасы
28	Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті	6В07109 Электротехникалық инжиниринг
29	Еуразия технологиялық университеті	6В07103 Электр энергетикасы
30	Академик А. Қуатбеков атындағы Халықтар достығы университеті	6В07110 Электр энергетикасы
31	Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық Қазақ-Түрік университеті	6В07153 Электр энергетикасы
32	Аймақтық инновациялық университет	6В07105 Электр энергетикасы
33	Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті	6В07101 Электрмен жабдықтау
34	Қызылорда ашық университеті	6В07155 Электр энергетикасы
35	Қызылорда «Болашақ» университеті	6В07102 Электр энергетикасы
36	Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университеті	6В07102 Электр энергетикасы
37	Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті	6В07107 Электр энергетикасы